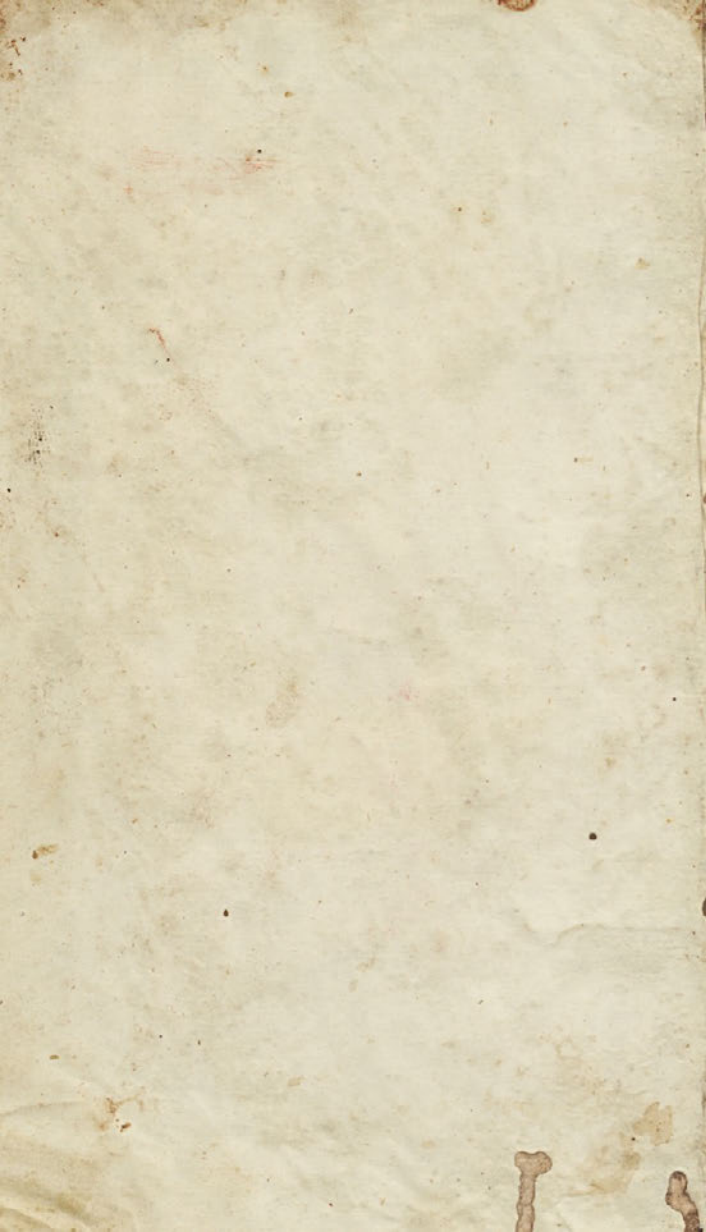

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

B XXXIV
1. *ant.*

SGODBE
,SVETIGA PISMA

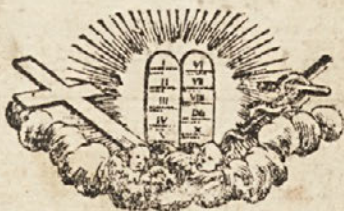
S A

MLADE LJUDI.

*Is nemškiga prestavil Matevsh Ravnika,
desete shole zefarssek kraljev vuzhenik.*

PERVI DEL.

SGODBE ,STARIGA SAKONA.

V LUBLANI, 1815.

Na prodaj per Adamu Henriku Hohnu,
bukvovesu.

3. XXX.IV

D 18, N. 1983/453

Vidil

Jur Gollmayr, m. p.

Dekán, in Vélki Naméstnik.

Bral

Kremnizer, m. p.

Natisnejo naj se.

Auersberg, m. p.

LJUBI OTROZI IN MLADENZHI!

Vém, de je ni fkorej rezhi, nad ktiro bi toljko veselja, kakor nad lepimi povéstmi ali istorjami, imeli. Polne bukve jih náte! ena od druge je lepfhi. Pa ref so vse, in po versti, po ktiri so se godile, gredó ena sa drugo.

Od teh sgodeb se pazh smé rezhi, de so vsiga sveta nar lepfhi sgodbe. Sakaj poglejte! on ljubi Bog sam jih je rekel nam na prid v' posebne bukve popisati. Tem bukvam se pravi sveto pismo, in torej tem sgodbam — svetopismike sgodbe, ali sgodbe is svetiga pisma.

Vsih vsih sgódeb, kar jih je v' svetim pismu, pa ne najdete v' teh bukvah, ampak le tiste bote nashli, ki se vam bol permérijo, kar jih je bol vumévnih,

bol lepih in podvuzhnih sa mlade ljudi. Kar she vuméti ne morete, ali kar vam ni treba vediti, je opushèno. Torej smo tem bukvam: s godbe is svetiga pisma sa mlade ljudi, imé dali.

Prav lepo in ozhitno bote is tih bukv pregledali, kaki dober in prijasen she od sazhetka svetá je Bog bil do ljudi, in kako is ljubeshni do njih je zlo svojiga ljubiga sinú Jesufa Kristufa sadnizh poslal na svet. Is vsake povédi skorej bote boshjo vsigamogozhnoft, dobroto, modroft, vsigavédnoft, svetoft, pravizo, in njegovo previdnoft sposnavali. Pa nad nezhimur nè lepszhi in zhistéjszhi, kakor nad Jesufam Kristufam, in kar je on vuzhil, delal in terpel. Po njemu se velizhastvo, prijasnoft in vsa vsa boshja ljubeshnivoft odkrije. Svetiga pisma s godbe vam bodo nar lepszhi navuk od Boga, nar lepszhi od vére po tem takim.

Tudi od mnogih otrók bote brali v' tih bukvah. Brali v' njih bote, postavim, Abelna, Sema, Jafeta, Isaka,

Joshefa, Davida, Samvela, Daniela, Tobija. Nad temi bote veselje imeli. Kakor v' serkalu ali shpéglu nad njimi bote vidili, kako kaj lepiga je, zhe je zhlovek bogabojézh, in pa dober in jak. Pa brali bote tudi hude otroke, postavim, Kajna, Hama, Joshefove brate, Opna, Pinesa, Absolona. Ne bo vam njih shivljenje vfhezh. Nad njimi se bote hudobijo studiti vuzhili, in drugih pregréfhki vas bodo varovali v' enake sabrèsti. Tako lè vas bodo svetopísmiske sgodbe v' samozhíftih isglédih bogabojézhnost vuzhile. Kéj hozhete kaj lepshiga navuka?

Zhe v' kakshino besedo v' teh buk vah sadenete, de je prezej ne vumélte, nikar berfh ne rezíte, de je ismífhlena: poprafhajte koga drujiga. Krajnske so vse, in tu ali tam po Krajnskim domá. Pazh rédka ktira je nova, pa lohka vuméti. Vef krajnski jesik bi mí obóshali, ako bi nobena beseda v' bukve ne sméla, zhe le v' kaki vási ni domazha. Nektire besede so bol po Gorenskim,

druge po Dolenskim ali po Notrajskim
 v' navadi. Sakaj bi mogla le Gorenška,
 Dolenska ali Notrajska obveláti? Nis-
 mo vsi Krajnzi? Pa, rezhi po pravizi,
 nisim jih besedí veliko jiskal nè po Go-
 renškim nè po Dolenskim, ampak po
 svojim sim pisal, kakor sim jih se neka-
 daj v' svojimu kraju pastír she navuzhil.
 Torej pa tudi mislim, de me bote otro-
 zi in pastirji od vuzhènih veliko bol vu-
 meli. Od otrók in mladenzhov svojiga
 kraja sim si tega svest. Vi imate she bol
 nepokashèno Krajsfhino; vuzhèni radi
 Nemfhino, Latinfhino, ali Láhovfhino
 vmes brodijo, in tudi zlo krajnsko be-
 sédo tako po ptuje stavijo, de praviga
 Krajnza vshefa bolé. Vezhidél pravi-
 jo po kmétih takim, de prevuzhè-
 no govore. Drugim, ktiri se lepshi
 Krajsfhine dershé, pravimo, de jo po
 domazhe povedó. Pa tudi med kmézh-
 kimi ljudmí je she veliko sbródene Krajs-
 fhine, in zlo kmet se szhafama te kolo-
 bózje tako pervadi, de misli prav lepo
 povedati, zhe postavim namest: si m

fpoved opravil, rezhe, fim fpoved dólj poloshil. ,Skorej bi ga vprašbal, kam jo je poloshil, na tlà ali pod klop? Ta kolobózja vef krajnski jesik obrusdá, in ga ptujim flovenzam perostúdi, in Krajnza po nedolshnim v' sanizhovanje spravi. In zhe pojde tako, naf bo tako delezh ta kolobózja perpravila, de ne bomo sadnizh snali ne Krajnskiga nè Nemshkiga. Vam na zhast tedaj, ljubi moji mladi Krajnzi! fim se tiste sbrodene Krajnschine ogibal. Ne le mí Krajnzi, shedefet milijonov ljudi govori flovenski jesik, in vsim pridejo nafhe bukve simtertje v' roke, in gerdo je, jélite, zhe nam ozhitajo, de smo Krajnzi vfo besedo skasili? Torej vsaki pametni Krajnz more sam sheleti, de se v' bukvah sej zhista Krajnschina perhrani. Ref je szer, te moje bukve niso savolo Krajnschine, ampak savolo lepiga navuka pisane. Pa, kdo nima raji, de se mu koshzhik tudi beliga kruha is lepe rute po perilu, kakor is vmasane nagnufne zúnje podá? Jelite, otrozi! she jedli

bi ga nè? Ravno tako spakdrána beseda fhe taki lepi navuk, zhe vam nè, pa drugim flovenzam, perfkúti. Ravno sa to, ker je lepi navuk meni in vam le téljko per serzi, tudi mislim, de ga moremo v' lepo, zhedno besedo oblézhi.

Nektiriga isrezhovanja pa tudi ne smém tajíti, de ref po Krajnskim ni kaj navadno, postavim, kadar pisnem: te bukve sbravfhi bom kmalo druge dobil, namest rezhi: po tem, kadar bom te bukve sbral, bom kmalo druge dobil. Jurja shivljenje mi otévfhiga bom s' vsm preskerbel, namest rezhi: Jurja, ktiri mi je shivljenje otel, bom s' vsm preskerbel. Andreju toljko hudiga prebívfhimu se bólj sdaj godí, namest rezhi: Andreju, ktiri je toljko hudiga prebil, se bólj sdaj godí. Take isrezhovanja, pravim, ref niso kaj slo po Krajnskim v' navadi. Pa v' duhu so Krajnskiga jesíka, tako govoré vsi drugi flovenzi, tako so nashí krajnski spredniki vsi govorili, kar se is starih nekdejnih krajn-

fkih bukov pokashe, tako je sveti Zirił pred devètimi vèkmi ali devèt sto letmi she pisal v' nashim jesiku. Tako govoré in pishejo she sdaj kmalo unkraj ,Shtajerfkiga. Tako so sadnizh sploh sazheli pisati tudi po Koróshkim in po ,Shtajerfkim; in poviot je to prav, sakaj bile nam Krajnzam ne bilo? Krajnfka beseda se tako grosno lepo okrajsha, in kar je she vèzh vrédno, je dobízhih, de bomo szhafama tudi drujih flovenzov bukve lohka vumévali, in nashé òni. Is Pemfkiga, is Duneja, od vsih krajev naf Krajnze hvalijo savolo tega. Sakaj bol fkerbé drugi flovézni sa naf in nashé besede lepòto, kakor mí samí sa - fe. Ni kaj lepo to, pa ref je. Pa smiraj ne smé biti taka. Vsaki narod, kadar se sazhne nekoljko otesávati, sazhne to per svoji domazhi besédi, de jo ozhédi. Ako tedaj tudi mí tako storimò, ktiri pametni Krajnz bo marnje delal? Tega brani se pravi Krajnze v' nizh tlazhiti, in pojim do vézhi vuma sapérati. Mene tega Bog vári! Nè le vam, otrozi in mla-

denzhi! ampak tudi odraslenim Krajn-
zam sim to le hotel povedati.

,Sklenem s' profhnjo, ljubi otrozi in
mladenzhi! de radi in pridno beríte te
bukve, in kakor v' njih dobri otrozi,
slasti pa kakor mladenizh Jesuf', taki si
biti persadeníte. Jes pa bom fkufhal
berfh ko berfh tudi novi Sakon dopifa-
ti, in podati vam ga v' roke.

V' Lublani 28. dan Kosaperfka 1815.

Pervi ,Svèt.

I. ,Stvarítev ,Svetá.

Ljubi otrozi! slíshali ste shé velíkrat, de je Bog nebo in semlo vstvaril. Pa smiraj me misel obhaja, otrozi, ktiri si she nekoljko rasumevajo, bi enkrat prav na tanjko to radi slíshali. Poslúshajte tedaj, kako se je godílo:

V' sazhétku je Bog nebó in semlo vstvaril. Pa semla je bila she pušta in prasna. Pokríta je bila she vsa s'globòki-mi vodami. Tmà je bila, kar rezhe Bog: „Bodi svetlòba!„ In svetlòba je bila. Shé ni bilo vezh tako strašno. Bilo je sej vendar svetlo!

Sdaj Bog vkashe: „Bo naj nadsémlje!„ Kar s'godílo se je. Ta lepi, plavi obók ali velb nad nami se perzhné, in nekoljko voda se sbere v'oblake nakvíshko.

Po tem Bog rezhe: „Voda na semli naj stézhé na en kraj, in perkashi se fuhòta!„ Sgodílo se je. In tako je morje bilo in fuha semla, so bili studenzi, potóki in réke.

Sdaj Bog sapové: „Semla naj rodí travo, séli in rodovítne drevéša.„ Tudi to se je sgodílo, in lepó seléna ja bila semla, in bilo je mnogih rósh in zvetézhih drevéf, kakor spomlád, vse pífano po nji.

Bog po tem rezhe: „Luzhi naj bodo na nebu, de kashejo éneve in léta, in pa svétijo na semlo.„ Ko bi trènil, so bile. Goréla je, de dan déla, velíka luzh — sonze blifhézhé — na nébu! Sjala je prijasna ljuna, de svéti po nòzhi! Migláló je svésed bres shtevíla veliko!

Sadnizh Bog rezhe: „Mergolé naj ribe po vodi, ptize po nebu, in semla naj vsako mnogo shival dá.„ Komej isrezhèno — she je bilo vse. Blifkáló se je rib in ribiz vse polno po vodi, in vsako ednih tízhov je letalo po nebu; shiví shivéne in sveríne so bili polje in gojsdi; in po travi, roshah in germovju je metúlov, kébrov, in salih drugih shiváliz mergoléto vse polno. Poslednizh vstvari Bog tudi zhloveka. In Bog vidi vse, kar je naredil, in dobro predobro je vse bilo.

Vidite tedaj, ljubi otrozi! *Bog je neba in semle stvárník.* Bog je vsigamogózhén. Kar hozhe, vse je. Rezhe, in kar rezhe, je shé. *Dobrótliv* je. Tudi do nas is ljubeshni je tako dobro in lepo vse vstvaril. Vse je njegova dobrota, kar vidimo, bodi

sonze na nebesu, bo naj pések sbe toljzhkin na tleh. *Neskonzhno je moder.* Nar majnski róshtza je sbe tako vmétno narejena, de ji noben zhloveshek úm ne pride do konza. Prav ozhítno se vidi nébu in semli, de jih je moder, dobrotliv, in pa mogozhen Bog vstvaril. Lepimu málu se vmétnost vidi malarja, naj ne vidimo tudi malarja. Ravno tako se nam vidi na nebu in semli, kako je mogozhen Bog, dober in moder, de si ravno nam ga — njega samiga — viditi ni sbe mogozhe. Serkalo ali shpegel boshje vsigamogozhnosti, njegove dobrote in modrosti sta semla in nebó. Velíkrat tedaj premishlujmo, in veselí te lepe boshje déla.

Tudi je pomísliti, kako naš Bog sam perganja njegove déla premishlovati, in spomín hraniti njegove stvarítve.

Odlózhil je poseben dan v' to med tednam. Shest dní je stvarjal nebó in semlo, sedmi dan pa je nehal. Delati shest dní naš s' tem podvuzhi, sedmi dan pa, ktiri je per naš netélja, nehati od dela, de ga v' zhsst stvarnika oberremo, in se veselimo njega in njegovih dél.

Pa boshja volja ni le, de mislímó vsako nedéljo stvarjenja dobroto. Kadar gre sonze sjutraj is sa-góre, nam Bog daja gledati vsaki dan s' lastnimi ozhmí, kako se je per stvarítvi godilo. Préd je tudi vse tmà. Pozhasi se sasnáva, svetlí. Lozhíjo se pozhasi semla in nebó — vóda in svet — trava in roshe — drévje in séli. Sadnizh persija sonze — ribe miglájo po vodi, tizhi shvergolé, shivali

fo po konzú, zhlovek gré na délo. Lepo spomladánsko ali polétnísko jutro je vsako shiva podóba stvaritve svetá. Ljubi otrozi! sgodej vstajajte, rasgledujte se, veselíte se svojiga takó dobriga Bogá, ktiri je lepe jutra naredil, in pa vaf in pa vse!

2. Adam, pervi zhlovek.

Kako ie Bog perviga zhloveka vstvaril, bote s'he raji shlišhali, otrozi.

Nebo in semla sta bila dokonzhana, in v' zhloveškó prebival'she napravlena lepó. Pa zhloveka s'he na vsi semli ni bilo nobeniga, de bi kdo lepe vélke déla boshje premišhloval, veselil se jih, in hvalil stvarnika sanje. Bog tedaj rezhe: „Naredímo zhloveka — podóbo ki bo nam enaka. Gospoduje naj zhes ribe v' vodi, ptize pod nebam, zhes shivíno na polju, zhes v'so semlo, in zhes vse, kar gíba na semli.„ Bog tedaj is vlashne parstí isobrási lepo zhloveškó teló. Pa mertvo je s'he bilo, in se ne gane. Bog dihne dúsho va-nj, in zhlovek skózhi po konzú, in bil je in shivel. Tako se je sazhel pervi zhlovek. Bog ga je Adama imenoval.

Ljubi otrozi! Po *boshji podobi* tedaj je vstvarjen zhlovek. Neisrezheno imenitníshi je od shivál. „Samo teló njegovo je posémliško. Duh, dúsha njegova, je kaj boshjiga. Možh imá dobro sposnati — ljubiti — in što-

ríti. Kakor sonze is jutrajne ròse, se boshja modrost, dobrota in vřigamogózhnost bliska is njé.

Otrozi! spofhtujte tedaj boshjo podobo nad seboj. Ne bodite nevédni, opókli, togòtni, nevoshlivi, leni po shivínsko. Bodite popolnoma — umni, vřmileni, prijasni, ljubesnivi, delavni, ťvetí kakor Bog. Vřaka huda ťraťt nař shivini déla enake — vřaki lep, dober obzhutlej, vřako dobro, lepo djanje enake Bogú.

Spofhtujte pa boshjo podobo tudi nad drugimi ljudmi, *nad ťlehernim zhlovekam*. Kdor koga sanizhuje, bo naj ťhe taki berazh, se pregreřhi nad boshjo podobo — pa nad ťamim Bogam. Kdó porezhe, de otrok ťvojiga ozheta spofhtuje, zhe s' nogami njegovo podobo mandrá?

3. R a j.

Bog je bil lep lep vert ťafadil. Rařti je dal v'njemu vřake mnoge dreveřa. Neisrezheno lepo viditi jih je bilo, in ťadje preřlahtno je rařlo na njih. Obílen vir ali ťtudenez, ktiri se je v'řhtiri biřtre réke rastékal, ga je ťhe lepřhiga in prijetniřhiga delal. V'ra lepi vert pelá Adama Bog, in mu ga varvati dá, in obdelovati.

Tako prijasen in dober je ljudém Bog. Tudi nař je vřtvaril *veřelju* — pa tudi *ťaprid* in *délo*. Vélík koř nařhe řrészhe řta prid in délo, in kar je vezh ťhe, tudi nařhe popolnamořti.

Na vertu je bilo pa tudi drevó, ki je
 fhkodliv sad rasel na njemu. Sa tega volo
 rezhe ljubesnivi Bog Adamu: „Od vsiga
 drevja jėj po vertu, od tega drevésa pa tu-
 kaj — Bog méni fhkodlivo drevó — nikar
 ne jėj. Zhe jėjh, bosh mogel vmreti.„

Kako po ozhetovsko je bila spet ta od
 Bogá! Oh, kako rad bi naf imel dobre in
 frezhne! Torej nam veselje nedolshno vsako
 dopustí. Prepovduje nam le, kar je hudo,
 in naf déla nefrezhne, postavim: „Sladnost,
 lakomnost, nesméro — nerodne shelje — stru-
 péne pozhutške veselja, in vse, kar je gréh.
 Mu biti nepokorn je grosno *hudo* in *gerdo*
 — je *pogúba*. Otrozi! vbógajte ga faj-tega
 ljubiga, dobriga Bogá!

Po tem veléva Bog shivalam pred Ada-
 ma. Hóftina sverína, ptize spod neba, in
 shivali vse druge mórejo pred-nj. Gotovo
 je bilo viditi toljko lepih in korístnih stvarí
 sa Adama novo veselje, in serze mu je per-
 sdigovala hvaléshnost proti Bógu.

Tudi sa naf, ljubi otrozi, so shivali
 velíka boshja dobrota. Konj naf nófi, vol
 nam déla, krava nam mléko daja, ovza vov-
 no, kokush jajza, zhebéla méd ali sterd.
 Tizhi nam shvergolé in prepévajo sjutraj,
 pes nam zhuje po nozhi. Rasodéva se tudi
 nad shivalmi boshja modrost in dobrota — bo-
 dimo tudi sa-nje hvaléshni Bogu.

Adam je moral shivalim iména dajati.
 Govoriti ga je Bog vuzhíl tako. Kar je she
 spet nova boshja dobrota. Kako je sa naf
 dobro, de govòrimo! To bi bili réveshi,

zhe bi mutasti bili! Otrozi! ne obrazhuimo
 faj napek nikolj tega boshjiga darú, de ne
 lashemo ali kaj pregréšlniga ne govorimo,
 ampak v' boshjo zhaft ga imejmo!

4. Eva je vstvarjena.

Adam je edini zhlovek dosdaj bil na
 semli. Nikogar ni imel, s' komur bi govo-
 ril, kdor bi mu pomagal per délu, in vese-
 lil se s' njim boshjih dobrót. De shivali
 njegove enakosti niso, je kmalo Adam vi-
 dil. Tako zlo sam biti na semli, bi se mu
 bilo v' fredi *Raja* toshilo. Bog tedaj rezhe:
 „Zhloveku ni samimu biti dobro na semli,
 pomozhnízo mu hozhem storíti.“ Bog sdaj
 dá terdo spanje v' Adama. V' spanju Adam
 vidi, de mu Bog is lakotnika, is eniga nje-
 govih réber, Evo vstvari. Adam se sbudí,
 in Bog mu Evo perpelá — in Adam je imel
 neisrezheno veselje.

Ljubi otrozi! kako bi bilo shalofno, ko
 bi bil zlo sam kdo na svétu! „Srézha je,
 de je vezh na semli ljudi. Ne tergajmo faj
 nikolj te frezhe s' krégam in prepíram. Radi
 se imejmo med seboj, in eden drugimu sto-
 rimo dobro, koljkor je v' nafhi mozhi.

Adam in Eva sta v' lepimu vertu shi-
 vela nedolshna in vesela. Njuna hrana je
 sadje bilo, in njuna pijazha je bila — nar-
 sdravshi na svetu — zhišta, mersla voda.
 Boga sta ljubila zhes vse; in po sebi rada
 se imela med sabo. Ljubi Bog jima je bil

dober in prijatelj. Velikrat je s njima govoril, in kakor svoja otroka ju ljubil. Shalošt jima je bila nesnana. Nikolj ju ni nizeh pobolelo. Nevmerjózha sta bila.

Ljubi moji otrozi! ostaníte saj nedolshní in dobri. Vsaki dan profíte Bogá, de vam nedolshnost da ohraniti. Nizeh nimate drajšhiga na semli. Le takó bote vedno veseli. „She dan danafhen bote Raja frézho nekoljko vshivali.

5. Pervi gréh.

Na vertu je bilo vsakiga mnosiga rodovitniga drevja. In Bog je rekel Adamu: „Od vsega drevja po vertu jéj, tukaj od tega drevésa li pa nékar ne jéj. Zhe jésh, moresh vmreti. „Drevó, ljubi otrozi, ni bilo samo na sebi né škodljivo né strupéno. Le Adamovo pokórsrhino je nad njim Bog hotel poskuliti, in Adamu dati perlóshnost velíke dolshnostíi se savésti Bogú biti pokórn, takó si saflushenje sbérati per Bógu, in nebés se delati vredniga. Oh, otrozi! vbogajte tega ljubiga, dobriga ozhéta!

En dan je shla Eva zlo bliso prepovedaniga drevésa. Kazho sagleda. Kazha pregovori rekózh: „I, sakaj vama je she od vseh drevés Bog jésti prepovedal? „Eva se spustí s' kazho v' pogovor, in pravi: „Jésti sméva od vseh drevés po všim vertu. Od tega drevésa lé samo na sredi vesta, nama je Bog rekel: „Nikar ne jéjta od njega!

kar dotakniti se ga nè, sizer bota vmerla. „Pojdi kam! rezhe kazha, ne bota nè vmerla. Bog jo she vé! „She le prav preglédala bota jédſha od njega. Enaka bota Bogú, in védla dobro in hudo. „Sdaj ſhe le Eva prav pogleda drevó. Lep se ji vidi in prijeten ſad prepovedan — bol ko ga gleda, bol jo mika. Eva ſéſhe, ga vterga, in jé. Tudi Adamu, ſvojimu moſhu, ga da, in on ga tudi jé. In na! prelomila ſta boſhjo ſapoved — prvi gréh je ſtorjén. Pa tudi vſe drugazh jima je per ti prizhi. Odpírajo ſe jima ózhi — vídila ſta, de ſta naga. Krí ju prehaja od framote, kríla is figovih líſtov ſi ſpledèta, in ſe pokrijeta. Vſa plaſhna in trepèzha ſe pred boſhjim oblizhjam ſkrijeta med vertno germóvje.

Eva je ſhaloſtna podóba ſapeláne nedolſhnoſti. Otrozi! ne bodite ſaj bres premíſlika in po Evino radovédni, ogibajte ſe gréſhnih perlóſhnoſt, ne dajte ſe na hudo pregovoriti, kaj pregréſhniga ne poglejte zlo!

Nad Adamam ſe vidi, kaj hudi iſglèdi ſamorejo. Evo vidi gréh ſtoriti, in sdajzi po nji ga je ſtoril. Otrozi! bol ſe varite hudih iſglédov!

Kazha je ſapelívvzhova podóba. Otrozi! kdor vaſ pregovarja, de boſhje ſapovdi nimajo ravno teljko v' ſebi, de gréh ni kaj huda, de nizh ne ſhkódje — táki je ſapelíviz. Kakor pred ſtrupéno kazho beſhíte pred njim.

„Sádu prepovedanimu je vſaki gréh enak;

lep se sdi od konza. Veselje obéta. Vshít pa nashène smert.

Is tega tudi vidite obá gréhova prava znamenja -- *framòto* in *strah*. Nizh ne storíte nikolj, zhesar, své naj se, bi se mogli framovati, ali pa ne vezh smisliti s' veseljam na Boga in dobre ljudi. Vse hudo je Bog s' framòto in straham sasnamoval.

6. Kasen ali shtrafa perviga gréha.

Sazhélo se je shariti svézher — pa jój prejój! nizh vezh sa nju tako lepó kakor popréd. „Sape ju je grosa, ki svezher po drevju med perjam poshumí. V'pekel jima je gréh *vesel Raj* spremenil. Poslednizh saflishita boshji glaf: „Adam kej ti? „Adam odgovorí s' trepetam: „Bal sim se ti perkasati, ker sim nag. Sa to sim se skril. „Bog rezhe: „Kdo ti je povedal, de ti nag! Jeli, de si jedel sad, ktiriga sim ti djál, de ga ne jój? „Adam odgovorí: „Shena, ktiro si mi perdrushil, mi je dala sadú, in sim jedel. „Bog rezhe Evi: „Sakaj si to storila? „Eva pravi: „Kazha me je ogolfala, de sim jedla. „Nobeden nozhe biti kriv, otrokam enako, k iri kaj, kar prav ni, pozhnó. Po tem Bog rezhe kazhi: „Prekléta, ker si to storila, bodi med vsimi shivalmi na semli. Po trebúhu se bosh plasila, in prah vse svoje shive dní jedla. *Nekdò pa sheninih mlajshov ti bo stàril glavo, in ti ga bosh v' peto salesovala.* „Evi Bog rezhe: „Ve-

liko bošh terpefa s' svojimi otrozi. Moshu bošh v' oblasti, in tvoj gošpod bo. „ In Adamu Bog rezhe: „ Prekleta bodi savolo tebe semla. „S' teshavo se bošh shivel na nji vse svoje shive dní. Ternje in ofat ti bo rafel na-nji. „S' potam v' obrasu bošh svoji kruh jedel, dokler se povernešh v' semlo, is ktire si vset: sakaj parst si, parst bošh. „ Bog ju she s' shivalškimi koshami oblezhe, in ju pahne is Raja. Angel s' shvigajózhim ognjénim mezham je varoval v' Raj.

Lejte, otrozi! *Bog je vsigavedózh.* Ni se mogózhe mu skriti. Nobeniga isgovora ni per njemu. *Pravizhen* je. Vse, kar je hudiga, zherti in kasnúje Bog. Pa tudi *milostev* je. Ljudém slajshuje nadlogo. „She dal gorko oblazhilo jima je, de jima ojstra sapa svunaj Raja ne shkódje. Njegove kasni ali shtrafe so zlo nove dobrote. Takó je postavim naša frézha, de délamo. Nadloga spámetova nemarnike. Pa po všem tem je she obljubil, de pride nekdo, in jih bo rešhil is nadloge, ki jih je gréh va-njo spravil. Kdó je ta, in kdo je kazha bila, se bo she le is posnéjših pergódeb bol pokasalo.

Sravno pa vidite, otrozi, de ni hujiga sléga od gréha. Po gréhu je bil sgublèn vesel Raj. Po gréhu so folse in sdíhleji prishli na svét, in pa bolezhíne in bolésni, smert in pa gròbi. Kakšhini sleg more she le sam na sebi biti gréh, ker so vse nadloge in britkošti vsiga svéta - le njegovi pogánjki?

7. Perva darítva.

Adam in Eva dobità dva sinova. Staršhimu je imé bilo Kajn; mlajšhimu Abel. Kajn bol terden je kmet bil. Abel, shibkejšhi, je bil ovzhár. Semla jim je kruh dajala; zhéda vovno sa oblazhílo.

Vite tedaj, otrozi! Boshji naréjik je, de more zhlovek delati, zhe shiveti hozhe. She perva otroka šta mogla delati, in si kruh in oblazhilo flusbiti.

Srezho je dal Bog Kajnu per kmetiji, in Abelnu per zhédi. In Kajn pernese Bogu pòljshine v' dar. Abel mu perviga mladízha svoje zhede daruje.

Samo delati she ni dòsti, Bog more svoj blagoflòv ali shegen perdati. On daja, de rase shíto, on srezho per shivíni. S'hvaléshnim serzam pogledujmo va - nj, koljkokrat se nam véde kako delo po srezhi.

Na Abelna in njegov dar je Bog s' da-podajenjam pogledal. Kajna pa Bog in njegoviga darú kar ne pogléda.

Sakaj to! Daríla šta sej un in ta; vsaki je dal, kar imá. Bog namrezh ne gleda samo svunájnjshine. Bog gleda fosebno v' snotraaj. Abel je imel bogabojézhe, priprósto, Bogú hvaleshno serze — Kajnova pobòshnost ali andoht je svunajnja bila — in sgol svunajnja poboshnost je hinavshina, hinavshina pa se študi Bogú.

8. Kajn vbije brata.

Kdor v' resnizi Bogá ne spofhtuje, tudi ljudi ne ljubi. Kajn je vidil, de imá Bog raji brata, kakor njega, in od tih mál imá Kajn píko do brata. Ves bled je bil v' obras, in od jése in nevoshlívosti so mu liza vpadale. Vsaka huda straft skasí namrezh in popázhi obras zhloveku, slasti pa nevoshlívost.

Bog je Kajna svaril, in prijasno mu rezhe: „Sakaj si jésen, in sakaj ti vpadá obras? Glej! kakor tvoj brat, si mi ljub in prijeten, zhe prav ravnash. Zhe pa né, kmalo preshí greh (derézhimu lévu enako) per dvórih. Mika te njegovo poshelenje, pa gospodar ga bodi.“

„Shè sdaj tudi naf Bog od hudiga svarí — snotraj po glasfu vestí. Otrozi! poslufhaj-te saj vselej ta sveti boshji glas, in már vam ga bodi. Varite se greha kakor divje svéri, ktira pretergat vas she pred dvórmí preshí.“

Kajn ni poslufhal Bogá, in kuhal jésó je v' serzu. Enkrat se Abelnu toljkanj prijasniga dela. „Pójva, mu rezhe, po polju enmalo.“ Vesel gré s' njim Abel nedóshen. Kadar odídeta od starshov she dosti, pa sgrabi Kajn Abelna, svojiga brata, in ga je vbil.

Vite, kakshino nefrezho nevoshlívost in jesa dela, zhe jima zhlovek perjenjuje. Mertev in ves spreménen leshí v' kervi Abel. Oh, boshc so starshi tárnali najditi ga ta-

ziga! — Otrozi! pómnite ta pergódik, in nikolj ne dajte v' svojim serzu nevošhliivosti, jesi in sovrashtvu proftóra, ne kaki drugi hudi rézhi.

9. Kajnova kasen ali fhtrafa.

Kajnu ni nizz pomagalo, de ga starishí niso vbívati vidili. Bog vse vidi. Vidil ga je Bog, in rezhe mu: „Kjé je Abel tvoj brat?“, Kajn je naredil, kakor prav kaki hudoben in napzhen otrok. „Shè sadère se mu:“, Kaj jes véem, mu je odgovoril. „Sim kolj varh svojiga brata?“, Bog rezhe: „Kaj si storil? Krí tvojiga brata vpije is semle do mene! In sdaj - preklét si semli, ktira je sínila, pa píla krí tvojiga brata. Vezh ti ne bo rodila, kadar jo délasth. V' bégu bošh, in po svetu se bošh klatil. Kajn sakrizhí veš plashen in sdivján: „Prevelíka je moja pregreha, ne saflushim odpushenja. Pregánjan in beshé se bom po svetu potíkal, in vbil me bo, kdor me dobí.„ — Kajn pobégne, in shivel je v' nepokóju in v' britkósti delezh od starishov v' daljni desheli.

Hudobne ljudi she smiram Bog kásna. Vézbi dél jim ni dobro. Kar pozhnó, malokadaj se jim isíde po frezhi. Pa nimajo naj tudi nobene druge nadloge, hudo vešt se j imájo. Glasno jim Bog is veští govóri, de niso po njegovi volji. In to je nar vézhi nefrezha. Taki zhlovek nima vezh nobene vesele ure. Kakor sa Kajna ni sa - nj vezh

nè pozhitka nè pokoja. Ljubi otrozi! ohranite bres madesha vest, in obvarite se nepokója, ktirimu ne odide gresnik nikolj.

10. „Spázhnost perviga svetá.

„Szhafama se ljudjé bol in bol mnoshijo, in po semli rasmikajo. Pa tudi smirajfo hujshi. „Sladni in nezhisti so shiveli. Piti in jésti je skorej vse njih opravílo. „Stiskali in peklíli so nevsmileno eden drusiga. „Sila in krivíza perhaja smiram vézhi. Vézh niso sa Boga marali. Ker tedaj vidi Bog, de so ljudjé zlo tako hudobni, in de jim drujiga kakor hudobija ni v' mislih, se ináko stori Bogú, in bolélo ga je v' serze. Rekel je: „Ne dajo se nè vezh opominjati in svaríti po mojimu duhu. Meséni so vsi, vsi spázheni. Pa dam jim odlóga she sto in dvajset lét, zhe se she vtégnejo pobolshati.„

O jemmafta! komu se greh ne bo gnuft, kir takó Boga shali? Kdo bi se ne hrepénel pobolshati — ker je tako Bog nashiga pobolshanja shèlen?

Tistikrat je Noe shivel. Bil je ves bogabojézh mosh. Bres madesha in po Bógu je v' sredi hudobneshov shivel. Njemu rezhe Bog: „Konez se blisha vsih ljudí. Vso semlo so napolnili s' hudobíjo. Pokonzhal jih bom s' semlo vred. Barko ti stori is obdélaniga lesa. V' barki prédala narédi, in sasmòli jo snotraj in svunaj. Tristo komolov naj bo dolga, pedeset shiroka, in tri-

deset visoka. Sgoraj napravi okno va · njo, in na strani vrata. Glej! dal bom grosen poròp po vfi semli. Kar shiví in díha pod nebam, vse bo pogínilo. Vse bo konzhanò, kar je na semli. „S' teboj pa bom prijasno savéso naredil. V' barko pojdesih s' svojimi finóvami, s' svojo sheno, in s' shenami svojih finov. V' barko vsami seboj vsake shiváli dvoje — shtirinogatih shivál, tíz in shivál vseh, kar jih je na semli — de ostanejo per shivlenju. Tudi jedí vsami vsakih seboj, de bote tí in one shívesh imeli.,,

Tako je dober Bog brumnim. Ravnal kakor s' prijatlam je s' Noetam. Pové mu, kaj misli. Podvuzhí ga, kako naj se otmé, kakor ozhe otroka. Milostva je vsaka beseda. Oh, kdo bi si dober biti ne persadjal, ker ga s' Bogam to poprijatli!

11. Pokonzhánje perviga sveta:

Noe je bil v' vseh rezheh Bogú pokorn. „Sto lét je delal barko. Jo delati je bilo ljudém vedno pokoro osnanovati. Pa nizh ne marajo in neverni ostanejo. Pa barka se dodéla.

Bog tedaj rezhe Noetu: „Sdaj idi v' barko, tí, in kar val je tvojih. Tebe najdem prizho sebe pravizhniga med sdajnimi ljudmi.,, „Sam Bog s' tem prizha, on zhísta pravíza, de ne ravná po nagnenju Bog, in de po drujimu ne gléda kakor po krepósti ali zhédnosti, in po bogabojézhnosti serza.

„Vsami tudi, Bog sraven perstavi, k' sebi vsake shivali. Sakaj po sedmih dnévih deshju porezhem na semlo iti shtirdeset dní in shtir-deset nozhí. Vse kar sim vstvaril, bom konzhal na semli.,,

Noe vedno svešt in pokorn boshji flusshabnik vse storí, kar mu Bog sapové. V' barko shivali je spravil vsih plemén, in shel va - njo s' vsemi svojimi. Saperel sa njimi - o ljubesniva ozhetovska skerb! - je vrata Bog sam, in jih vòdi svunaj sadélal, kar Noe ne more.

„Strašno sazhne desh liti per ti prizhi. Víri vélziga morja vsi prederó. Kakor is strašnih flápv hrumí spod neba voda na semlo. Voda snásha barko, in jo vsdigne od tal. Pa she smiraj nakvišhko kipí, in barka enako pláva velikimu poslópju po vodi.

Le mislite si, otrozi! gròso in vék; in kako so otét se ljudjé lésili na hribe, in plésali po drevju. Pa prepòsno je bilo! Voda smiraj narásha, petnajst komolzov stópi zhes nar vishi goré pod zelim obnebjam.

Vse je bilo pokonzháno po vsi semli, bodi zhlovek, bod shivína, bodi tiza spod neba ali zhérev spod práha. Noe sam je ostal, in kar je per njemu bilo v' barki.

Tako strašno kasnuje Bog hudobijo! Njegova sodba pride, in konez je bilo vsiga svetá! Oh, she takó hudóben naj bo kdo, de bi ne ljubil ljubiga Bogá, bati sej njega pravízhniga bi se mogel.

Nezhístost, nesméra in krivlza so prvi svét pogubíle. Otrozi! návuk vam to bodi,

de se ne omadeshvate nikolj s' nobeno tih
strašnih pregréh.

12. Noe je otét.

Tristo in pedeset dní so vode po semli
stale. Bog spomni po tem na Noeta, in na
vše shivali, ki so bile v' barki. Sakaj tudi
shivál se vsmílva Bog. Dobrotliv je do vñle-
herne stvarí — tudi do nar manjšhiga zher-
vízha.

Bóg poshle gorak veter na semlo. Mor-
fki studenzi se sapró, deshévjejenja, voda
vpada. Barka obstojí na neki gòri na Ar-
menškim. Verhóvi gorá se perkasujejo szha-
sama is vode.

Noe okno odprè, in ker ne more sa-
dòsti pogledati, ispuští krókarja is barke,
de be svédil, ali je she dosti voda vpadla,
ali kalj? Ni ga vezh nasaj.

Na to ispuští golóba. Nima se nikamur
všésti, in vedno léta okolj barke. Noe Bogú
v' všimu podóben, in torej tudi shivalim do-
ber, stegne roko, in ga povsame v' barko.

„Sedem dní potlej ga špet ispuští. Sdaj
pride she le svézher nasaj, in oljkinó vejzo
s' selénimi peréšzami pernese v' kljunu. Bòht
so se v' barki veselili sagledati to lepo vu-
panja polno snamenje! Noe zhuti sdaj, de je
mogla slo voda vpašti.

Posnej sedem dní ispuští she enkrat go-
lóba. Sdaj ga ni vezh. Noe is tega škléne,
de je semla suha. In ref je bila suha.

Bog, vùn in vùn se mu je ljubesniviga odrefhenika fkasoval, mu rezhe: „Idite sdaj is barke, tí, tvoja shena, tvoji finovi, in tvoje fináhe. Tudi ispustí is njé vse shivali — shivíno, prize, in lasníno.

Koljkor strafhnejshi húde Bog kasnuje, toljko ljubesnivshi je dobrim. Kdor v' Bogá savupa, ne smé trepetati, zhe si ravno vsa semla na kùp sahrumí. Bog ga dershi. Delajmo tedaj dobro, in v' Boga savupanje stá- vimo!

13. Noetov hvalni dar.

Noe kakor druge krati je bil Bogú s' veseljam pokorn, in gré s' vsimi svojimi is barke. Tudi shivali vse — domifhlujte si f' kakshnim veseljam — domázhe in divje, tizhi in shivali vse druge pridejo sparama is barke.

Pa, kakó je per serzu moglo biti dobrimu ozhetu Noetu; osíra se, in semlo, ktira je bila lihkar ljudí polna, vidi vso vso prasno in sapushéno!

Po tem postavi altar Bogu Noe, in mu shgáven dar na njemu sashgé. Duh prijeten se vali v' oblake nakvíshko. Pa, svetlejshi kakor is altarja ognj, je Noetova hvaleshnoft sa to zhudno odrefhenje v' nebésa puh-téla.

Bog, ktirimu, kar je dobriga, je vse vshézh, je imel serzhno veselje nad Noetovim dáram. Perkasala se je na nebu lepa

pisana mavriza. „Glejte, rezhe Bog Noetu in njegovim finovam, savéso naredim s' vami, in s' ljudmi všimi, kar jih bo rojénih po vas. Nikolj vezh ne bo potòp semle rasdéval. Dokler bo semla, ne bo prejenjala nè létev, nè shetev, nè polétje, nè síma, nè nozh, nè dan. Ta moja mavriza, ki fim jo na oblake djal, ta naj bo snamenje savése med menoju in semlo.

Ljubi otrozi! vselej vam bodi na misli ta sgodba, koljkokrat lepo pisano mavrizo vidite v' oblakih. Mislite si: „*Bog je hudobnim strashen, brunnim pa ljubestiv in prijasen.*“ Snamenje tako rekózh milosti boshje je mavriza, s' ktiro je Bog semlo opasal — lep sedmír trák je, s' ktirim na nebó spomin te pergódbe pervesuje.

„*Glédajte jo mavrizo, in hvalite ga njega, ktiri jo je naredil!*“

14. Noetovi finóvi, Sem, Ham in Jafet.

Noe kmétuje, kakor je poprej. Memo njív je tudi nógrad safadil. O potópu je veliko bil preterpel. Bog, vsaki zhaš dobrotliv, mu tedaj h' kruhu tudi vína perdá.

Velika boshja dobrota je víno, slasti sa bolníke, shalostne in stare ljudi, pa zhe se tresno pije. Sa otroke je grosdje samó.

Noe she ni vinske mozhí posnal. Prevezh je pil, vpijanil se, in nespodobno in rasodét je leshal v' fhotorju.

Vino, bres mére pito, je strúp. Vpijani vino. To vémo sdaj. Pijánost pa je gnusoba. Pijánost déla nezhaft ljudém.

Ham vidi ozheta uno leshati, in neporedno veselje imá nad tem. Zlo bratama is fhotorja gre pravit.

Isgléd saróbleniga serza! Nè de bi ga bilo fram — she sméja se. Nè de bi vsmiljenje imel s' svojim starim ozhetam — she oponásha ga — Nè de bi ozhetovo smóto perkril — rastrésha ga she.

Sem in Jafet sta bila vsa drujih misel. Slifhavshi to, vsameta plajsh po ramah, gresta ritinsko v' fhotor, in s' odvernenimi obrasi odéneta raskriticiga ozheta.

Koga ne gáne ljubesniva framoshlívost ta, in to lepo otroshko sposhtvanje, koga pa ne rasferdí nefrámno, rasvujsdano Hamovo sadershanje?

Noe prebudívshi se, kadar své, kaj je Ham storil, se hudiga sadéla. Previdil je v' duhu, de se bo smiraj hudo godilo njegovimu sinu. Prerokuje mu jo.

Pa, bi se mu bilo tudi le moglo drugazh godíti? ,Svéte krepósti ali zhédnosti pervi zvét je framoshlívost. Zhe slana zvet posmodí, vezh nima drevó nobeniga sadú.

Semu in Jafetu je dal Noe svoj shégen — previdil, in prerokoval jima je, de se jima bo dobro vedno godilo.

Ino bi se jima bilo le moglo drugazh godíti? ,Sramoshlívost, ona je angel, ktiriga je nedolshnosti Bog varha dal. Oh, otrozi! ne pozhníte sej nizh, ne poglejte,

ne poslušajte njih, in nikolj njih ne mislite, zhefar bi vas moglo fram biti! Ta angel naj vas svari! Kdor ga poslušha, mu blagost in frézho naklone.

„She nekaj navúkov gré sem :

„ Okó, ktiro svojiga ozheta gerdogledi, in svojo mater sanizhuje, tako okó saflushi, de ga krokarji isklujejo spod zhela, in orlovi mladizhi poshró. „

„ Ljubi otrok, postréshi svojimu ozhetu na starost in, dokler je shiv, nikar ga ne sháli, persanéshi mu, otrozhuje naj tudi: dobrota, ki se ozhetu skashe, ne bo nigdar posablena, dobro ti bo, in ob zhasu nadlôge bofh spómnen, in kakor léd na sonzu se bodo tajali tvoji gréhi. „

Noetovih mlajshov se je szhafama vèlik narod sarédil: smiraj bol se je rasfhiral po semli. De bi se ne rasgubili, sazhnejo turn postavlati, ktiriga verh so hotli, de bi se neba dotikal, in torej vidil se na vso dáljo. Pa Bog jim ovrè njih nespametni, prevsétni pozhétik. Do tistih mál ljudjé, en sam narod, so tudi le en jesik govoríli. Sdaj se vezh jesíkam Bog med njimi sazhéti dá. Mnogóft jesikov jih je permórala sidánje opuštíti, in se rasdeliti na ves zhas v' saksebne naróde. S' takim lohkim ofrédkam ali mitelnam je svojo toliko dobrotlivo misel, rasmakniti po semli ljudí, Bog dosegel. Neisrezhena grobla nedodélaniga turna, Babel, to je, smeshnjáva so ga posmehlivo imenovali, je v' spómínek resníze ostala: De gre vse v' shíbre, she toliko in táko naj se sdí,

zhe je bres Boga, in is goliga napuha perzhéto.

O Z H Á K I

15. Poklìz Abrahamama.

Po potópu so se ljudjé, slífhali ste, spet slo namnoshili, in prebivali so po semli mnogi naródi. Pa kmalo so ljudjé Boga spet posabili. Podobe so molíli namest njega, ki se jim je malíki reklo. „She pa je shivel práv brumen in bogabojézh mosh. Tega sméd vsih si Bog isvólji. Hotel je Bog po njemu in njegovih otrozih pravo boshje sposnanje in zheshenje ohraniti, in med vse narode na semli rasfhíríti. Ta mosh je bil Abraham. Pravi se mu ozháak, ker je bil ozhe zéliga naróda.

Tudi v' Abrahamovo rojstno deshelo, med njegovo rodovíno, zlo v' njegoviga ozheta hísho je bilo she malikvanje vdarlo. Bog tedaj Abrahamu rezhe: „Is deshele mi idi, sméd shlahte, in od ozhetove híshe v' deshelo, pokasal ti jo bom. Ozheta te bom storil velíkímu narodu. Oblagodárit te bom, in sgol blagoflóvi in bláagri te bodo. Is tebe bodo oblagodarjeni vsi naródi na semli. „Ljubi otrozi, to je bilo terdo povelje! Vse takó popustíti, kar mu je bilo ljubiga in drasiga. Pa Abraham verjáme boshji obljudi, in spustí se per ti prizhi s', Saro svojo sheno, s' Lotam svojim vnú-

kam, s' svojimi hlapzi, deklami in zhedam na pot. Oh, kako je lepa ta voljna pokorshina!

Abraham pride po hóji na Kanansko. Deshela je bila nar lepshih desheli. Vse polno je bilo po-nji trave in rósh. Ker so zhede in pa zhebéle zlo toljkaj páshe imele v' nji, so jo v' pergóvoru le deshelo imenovali, ki se mleko in méd po-nji zedí. Abraham prehódi deshelo, in pride do Sihema, dóla zeze deshele nar lepshiga. Tukaj mu rezhe Bog: „Glej, to deshelo bom tebi in tvojim mlajsham dal.“ Bosht je vesel mogel biti Abraham, de je pokorn bil Bogú. Vef poln hvaleshnosti je altar postavil Bogú.

Kdor vbógliv, je tudi hvaleshen. Pokorn biti je teshka — biti hvaleshen sladka dolshnost. Kdor pa je ref dóber, dopolni uno in to.

16. Abrahamova mírnost.

Abraham je imel velíko hlapzov in dékel, velbljudov in oslov, govéd in dróbnize. Lot je imel tudi velíko govéje in dróbnishke shivíne. Memo tega stanujejo v' desheli she drugi narodi. Toliko in teljkih zhéd shivéti je deshela imela komej páshe sadoosti, in med Abrahamovimi in Lotovimi pastirji je prepír sa spáshnike vstajal.

Grosno je to bolélo mirniga Abrahama. Ljubi moj! je Loru djal: „Ne bo naj prepíra med nama, in med najinimi pastirji.

„Saj ſva ſi brata! Glej, na sbéro ti je vſa deſhela. Lepo te proſim, lozhíva ſe! Zhe ſi na lévo iſvóljiſh, grem jes na déſno. Zhe ſe tí na déſno oberneſh, pojdem jes na lévo!“

Lot pregledúje kraje okolj ſebe, in ſtran vidi ob reki Jordana, kjer je „Sodomſko in Gomorſko meſto bilo. Vidi jo, de je lepa in vodénzhina, boſhjimu vertu ali Raju enaka. Lot ſi tedaj ta kraj iſbère. Vſela ſta flovó. Lot gre v' „Sodomo. Abraham oſtane v' Kananſki deſheli.

Tako ſe Abraham nar lepſhjih krajev deſhele vána, de je le mír. Ne gleda po laſtnim dobízhku. Gledal je le, kakó lepo, dobro in prijetno je Bogu, de bratje v' miru in pokoju med ſabo ſhive. Naj bi vſi ljudjé po njegovo ne bili lákomni, káj frezhniſhi in pokojniſhi bi na ſemli vkup ſhiveli! Tudi voſſke bi ne bilo.

17. Abrahamova poſtréſhnoſt.

Enkrat ſe je poſebno prijaſno in ljubéſnivo Bog Abrahamu rasodel. „Sénzhil je Abraham pod drevéſam per vratih ſvojiga ſhotorja. Ravno je bilo opoldne, in je ſlo perpekalo. Na enkrat ſagleda tri moſhé priti, ki jih ne poſná. Viſtane, jim naproti teſhe, ſe jim nísko perklone, in med njimi nar imeníſhimu rezhe: „Gospod! zhe ſe ti ne ſamérim, te proſim, ne ogni ſe mojiga ſhotorja! Pozhíſte ſi enmalo, ſhe rezhe, tukaj pod drevéſam, ki ſe k' unima dvema

oberne. Grishlej kruha pernesem, préden se dalej spustité. „Mu rekó: „Stori, kakor si djál. „Abraham hití v' fhotor, in rezhe ,Sari: „Urno pézi podpepelníke is nar bélsfhi moke. „Potlej tezhe h'zhedi, in odbere nar lepsfhi in debélsfhi tele, in ga hlapzu dá. Urno ga more perpraviti. On sam pernese tazhaf kifliga in sroviga mleka, in potlej tudi podpepelníkov in pezhénko. Vefz haf je per njih pod drevesam, in pa jim stréshe.

Ljubi otrozi! si morete prijasnifhiga, dobrótlivfshiga mosha od Abrahama misliti tudi do ptujih ljudi? Veselje tudi vashe naj bo druge rasveseloyati. Slafst spofhtujte in ljubíte tudi ptujze. Ljudjé so domázhim enaki, in zhlovek velikrat ne vé, kaj do- briga je skritiga pod ptujim obrasam.

Po jédi rezhejo Abrahamu: „Kjé je pa tvoja shena, ,Sara? „Abraham odgovorí: „Óndi le v' fhotorju. „Njih víshki mu rezhe: „K' leti oforej spet pridem. Takrat bo finú ,Sara povíla. „Sara v' fhotorju sa dvor- mi stojézha to slísfhi. Posméja se sama per sebi. Sakaj Abraham je bil she skorej sto lét star, in ,Sara nè veliko manj. Ptujiz pa rezhe: „Sakaj se posmehuje ,Sara? Je mar per Bógu kaj nemogozhiga? „Vstrafhi se ,Sara, ker je slífhala, de ptuji mosh njé misli vé. Príshed is sa-dvór rezhe vsa smé- shana: „Se nisim smejala. „Ptujiz pravi: „Ne takó! ampak smejala si se. „Bóht jo je fram moglo biti! Sakaj vsaka she manj- shi lësh je vender gerdiga kaj. — Abraham sdaj vidi, de moshjé niso góli ljudjé. In pa

taka je bila. Angelzi so bili. Kaj? Bog sam se mu je bil v'zhloveshki podobi rasodel.

Uzhíte se ljubi otrozi! Dobri ljudjé so boshji ljubki in Angelov veselje. Angelzi jih imajo v'zhafti, in Bog jim posebno veselje déla, in se jim daja zhudno sposnávati.

Eno léto po tem je Abraham dobil ref sina, imenoval ga je Isak. Sakaj spolni se vse, kar Bog oblubi.

18. Abraham prosi sa ,Sodomláne.

Trije ptujzi se vsdignejo sdaj, in gredó na ,Sodomo. Abraham jih nekoljko posprémi. Po poti rezhe Gospod Abrahamu: „Bom kolj Abrahamu skrival, kar me je misel storíti? ,Sej ga posnám, de bo svojim sinovam in vunkam dershati se boshje poti perporózhhal, in ravnati po resnizi in pravizi. „ Po tem mu Gospod pové, de bo ,Sodomo in Gomoro sodil savolo njú velških in hudih pregréh. Angelza sta bila ref sa to she na ,Sodomo odshla. Abraham pa postojí she pred Gospodam, in rezhe: „ Bosh pokonzhovat pravizhniga s' krivizhnim vred? Vidish, morebit je she pedeset pravizhnih po méstu. Bosh tudi njé pokonzhával? Bi ne mogel raji savolo tih pedeset vlimu méstu persanestí? Tega tí ne storísh, de bi pravizhniga s' krivizhnim moríl! ,Sej si sodnik vsiga sveta. Take sodbe ne bosh delal tí! „ Gospod rezhe: „ Najdem naj v' ,Sodomi le pedeset pravizhnih, sanesti vsimu méstu zhem savo.

lo njih. „ Abraham pravi: „ Glej, jel sim s' teboj govoriti, desiravno sim prah in pepel. Morebit jih je pet manj od pedesetih. Bosh mar savolo petih rasdeval vse mesto? „ Gospod rezhe: „ Najdem naj jih pet in shtir-deset v' njemu, ne bom ga rasdjat. „ Abraham she le profi: „ Ako bi jih bilo pa le shtir-deset, kaj storí'h? „ Gospod rezhe: „ Ne bom níz h storil savolo shtir-desetih. „ Abraham she govori: „ Nikar ne bodi hud, Gospod, de she sínem: Morebit se jih le trideset v' njemu dobí? „ Gospod rezhe: „ Sanešem, zhe jih najdem tudi le trideset. „ Abraham pravi spet: „ Ker sim s' teboj govoriti sazhel — kakó pa, zhe se jih najde le dvajset? „ Gospod rezhe: „ Ne bom jih pokonzhal tudi savolo dvajsetih. „ She se Abraham ne more sdershati proshnje: „ Oh, profim, ne bodi hud, Gospod, de she pregovorím! Morebit jih bo le deset v' njemu? „ Gospod rezhe: „ Ne bom rasdjat mésta savolo desetih. „ Sdaj Gospod Abrahama popustí, in Abraham se verne s' svéstjo domú, de ne bo mesta konez.

Ljubi otrozi! kakó je Bog prijasen in dober dobrim ljudém! Kramláti jim seboj dá, kakor bi bili njegove enákosti. Kakó imenitni so in zhíslani v' njegovih ozhéh! — In Abraham kaki lep isgled nam je otroshkiga saupanja v' Bogá, in pa serzhne poníshnosti, in shive ljubésni tudi do hudobnih ljudi.

19. „Spazhnost po „Sodomi.

Proti vezheru prideta angela v' „Sodomo. Lot ravno pred mestnimi vratmi sedí. Vidi jih, pa kdo sta, ne vé. Vstane jima per ti prizhi, gré naproti, se jima perklone in rezhe: „Gospoda! v' mojo hišo vaji prosim, in per meni prenozhíta. „Is perviga se bránita. Ker pa le tishí in lepo prosi, grefta s' njim na dóm. Vezhérjo jima naprávi, in rezhe opréšnikov spézhi. Kadar je zhač bilo spat iti, kar pervró vsi mestnizbane, stari in mladi, is vsih úliz, obsujejo hišo, in klizhejo Lota, in pravijo: „Kjé sta mosha, ki nozhíta per tebi? Vun ju perpéli. „Taki gerd greh so jima hotli storíti, ki se zlo imenovati ne smè. Lot gré k' njim is hiše, sakljéne sa seboj vrata, in rezhe: „Oh, ljubi bratje! prosim vas, ne pozníte sej nizh tako hudiga! „Ali sakrizhali so: „Komej si se ptujiz v' nashe mesto pertépel, in hozhefh s' nami vkasovati? Le mólzhi! „She húj kakor una te bomo. „S' veliko filo planejo v' Lota. Pa angela, na! sésheta is hiše po Lota, in ga va-njo potegneta, in saklenila sta dvori. Sdaj ljudje hozhejo vrata vlomiti. Ali slepota jih vdari, velike in male, de vezh ne morejo vrati najti.

Ljubi otrozi! Vídite: prebivavzi tega mesta so bili vsi, velik in majhin, hudobni in spazheni. „Shè take lepe in pohlévne prošnje niso per njih nizh sdále. Lot pa je bil she ves dober mosh, prijasen in do-

brotliv tudi ptujzam, in nad vřim hudim se mu je gnusilo. Oh, kakó je lepó ostati v' fre-di med hudodélzi dober in pravřzhen! Kdo bi ne bil enak raji bogaboježbimu Lotu, kakor tem maloprídnum, svershkařtim ljudém? „Shé dan danashen je dořti hudobnih med nami, nikar jih pošnémati!

20. Sodomřkiga mesta pogřn.

Ljubi otrozi! pošlujřhajte vezhniga spomřna pergódbo. Pořlufřhajte, kako Bog strařhno *kasnuje hudobne*, in kako on milořtivo *otéva pravřzhne*. Po nozhi řhe angela pravřta Lotu: „Pokonzhala bova mesto. Njih grehi vpijejo v' nebó. Rasdjat ga naji pošhle Bog. „Kadar se sarija napózhi, mu rezheta: „Vsdřgni se, in seboj vsami sheno in hzheri, de ne vsameřh kouza ř' pregreřhnim mestam vred. „Ker se Lot řhe le obotávla, primeta per roki angela njega, sheno in hzheri, in jih is mesta ispeláta. Svunaj mesta mu pravřta: „Otmř shivljenje! ne osiraj se! ne pošřtavaj po vřim tem kraju! Na goro béřhi! „Lot rezhe angelu, ktiri ga je pelal: „Oh, Gospod! ker řim sadobil milořt per tebi, in ři mi tako dober, de me otměřh, naj te isprořim řhe nekaj. Na hrib mi ni mogozhe priti. Lej, ondi bliso le uno méřtize. Va-nj naj beshřm. Ali bi ři ne mogel v' njemu shivljenja otéti? „Angel rezhe: „Tudi to ti devolřm. Hřiti in otmř se va-nj. Nřzh ne morem řtorřti, dokler te ne bo

tam., Ravno je sonze iš sa - gore peršjalo, Lot pa v' mestize perbeshal. Sdaj Bog deshuj je spod neba shvepel in ognj na Sodomu in na enako pregresfno Gomoro. Poginila sta mesta, in vsi njuni prebivavzi, in vse séli po polju. Vef lepi kraj je bil v' jeser prever-njen poln shvepla in solí, Slano morje se mu pravi do danafhniga dné. Kar se va - nj pomózhi, s' soljó se vse prevlézhe.

Lotovi sheni, ktira se je saftala, in osirala, se je ravno taka nakluzhila. Ognj jo je dobíl, bila je v' sòlnato postávo, in se je v' spomínshino kásnane nepokórnosti taka dolgo zhała ondi vidila. Slani jeser pa, ktirímu se tudi mertvo morje pravi, je she dan danafhen strafhno snamenje nebesfhe jése, ki so jo zhlovesfhe hudobije perkli-zale zhes - se. Pravi se mu sa to mertvo morje, ker nizh ne shiví v' njemu savolo shvepla in solí, ki je s' njima navdáno. Dol-gó je okolj trideset úr hodá, in shiroko okolj ofem úr.

21. Ismael, pregnán.

Abraham je po shegi tistih zhasov she drugo sheno imel. Agara ji je bilo imé, pa bila je sraven tudi Sarina dekla. Tudi ona je fina imela, Ismael mu je bilo imé, bil je nagajív, in nevkróten fant. Isaka svojiga manji brata ni kar terpeti mogel, kljúboval mu je in sasmehoval ga. Sara ga enkrat vidi. Rezhe tedaj Abrahamu: „Od hishe

mi spokaj s' njenim sinam to deklo! sakaj ne bo mi ta verbal s' mojim sinam Isakam. „Sabolélo je grosno Abrahamama. Pa Bog, ktiri vse hudo kasnuje, mu po nòzhi rezhe: „Stori, kar ti Sara veléva.„ Abraham vselej spolnívshi flédno boshjo besédo, sjutraj vftane, vsame kruha, in ker so po nektirih krajih tiste vròzhe deshele málokje studenzi, méh vodé, na ramo sadéne Agari obóje, ji fanta isrozhi, in jo odprávi. Agara gré, pa sajide v' pufhavi. Voda v' mehu je poshla. Hoditi ne more od shéje vezh Ismael. Posadí ga tedaj pod drevó, in strán gré, rekózh: „Ne morem né gledati vmírati otroka!„ Vsele se od njega en lokov strelaj delezh, in jók sashéne na glas. Tudi Ismael véka. Pa Bog je otroka jók vflifhal, in boshji angel saklizhe Agaro is neba rekózh: „Agara! kaj ti je? nikar se ne boj. Vflifhal je Bog otroka vek, ki tisto leshí. Vftani, pomagaj mu na noge, in sa roke ga péli!„ Per ti prizhi ji je Bog ozhi odperel, in Agara studenez sagleda. „Shla je, natózhi méh, in napoji fanta. Bog pa je nad fantam, fant rase, prebiva v' pufhavi, se ob lòvu shiví, in je ves stréliz.

Ljubi otrozi! nad Ismaelam prav ozhitno vidite, kako je Bogú soperno, kadar bratje in sestre eden drugimu nagajajo, in de takih ne pufha bres kasni Bog. Ismael je od dóma isgnán — klati se po pufhavi — shéje móre skorej vseti konez!

Vidite pa tudi, kakó dober je Bog, zlo kadar tèpe. Bog shtrafuje le, ker hozhe po-

bolšhati. Per ozhetovi hišhi, ker je imel Ismael dovol vřiga, mu je bilo vse predobro. Ořhaben nagajiviz je bil. Pa řila mu je v' solse sanizhvavni řmeh prevernila. Ni řuma ali zřibla, de je obřhaloval řvojo neřpamet.

Sraven tudi vidite, kako Bog rad řvojim otrokam odpuřć, in zhe řvoje nřpake objokujejo, njih řerzhne molitve vřliřhva. Kadar je v' nar vřzhi potrebi Ismael, ti je le Bog, ktiri ga otmě. Ne vidi dolgo rad koga jokati. Otrozi! vsamite řvoje řaupanje k' njemu per vřih řvojih malih potrebah, tudi takrat zlo, kadar ře mu pregreřhitě kaj!

22. Isak, odmėnen v' dār.

Po nozhi enkrat Bog rezhe Abrahamu: „Abraham! Abraham! „ Odgovori: „Tu řim! „ Bog rezhe: „Vsami Isaka, ediniga řvojiga řina, ki ga ljubifh, in idi na Mōrjo na goro, ter mi ga v' řhgavni dar daruj. „ Abraham řjutraj řgodaj vřtane, nakōle dērev sa germado, oblořhi ořla s' njimi, vsame dva hlapza in Isaka, in ře odrine. Tretji dan je dořhel do hriba. Rezhe hlapzama: „Tukaj s' ořlam pozhākajta. Jes, pa Isak greva Boga molit na goro. „ Sdaj vsame derva, in jih Isaku nalošć. On pa neře ognj v' rokah in nořh. Tako greřta v' goro. Po poti rezhe Isak: „Ozhe! „ Abraham odgovori: „Kaj je, moj řin! „ Isak rezhe: „Vite! tukaj řo derva in ognj, kjě pa je jagne v' dar? „

Abraham odgovorí: „Sa jagne bo Bog fkerbel, ljubi sin! „ „She ni vedel Isak, de je on ta. Kako je moglo dobrimu ozhetu serze tléti per otroka takim poprafhovánju! Grefta dalej. Kadar fta na verhu hriba bila, naprávi altar Abraham, sloshí na - nj derva, svéshe svojiga fina Isaka, in ga na germado déne na altar. Vse terpí voljno Isak in se bltve ne brani. Abraham je roko stegníl, in klat svojiga fina prime sa nosh. Tiftikrat savpije angel boshij is nebés: „ Abraham! Abraham! „ Odgovorí: „ Tukaj fim. „ Angel rezhe: „ „ Stoj, in ne sfóri fantu nizh shaliga. Sdaj véem, de se bojísh Bogá, ker nishí svojemu edinimu finu savolo mene sane fel. „ Sam per sebi, pravi Gospod, fim persegel: ker si to sforil, in nishí sanefel svoji mu edinimu finu, kakor svésde na nebu hozhem mnóshiti tvoj sarod — in *odobróteni bodo v' tvoji kervi* — po nikómu tvojih mlájshov — *vsi narodi na semli.* „ Kakshino veselje je moglo sdaj pazh Abrahama sprehajati, ker mu je spet dán njegov Isak, in memo tega slifhi she toljke obljuje? — Abraham se osré, in v' goshávi je sagledal ovna sa roge tizhati. Ga vsame in sashgè Bogú nameft fina v' dar.

Otrozi! vzhíte se, kaj gré *h'pravi in popolnoma véri* v' Bogá. Kaj téshiga sa ozhetovo serze bi mu ne bil mogel Bog vkasati. „ Stokrat bi bil raji dal sam sebe vmoríti. Vender je vsiga volán, ker vérje, de je zlo pepél njegoviga fina oshivéti mogózhe Bogú. Ravno *taki* moremo tudi mí

biti, koljkorkrat vémo zhisto, gotovo boshjo voljo, sbe takó teshko naj nam dé. Le kadar smo *taki*, imamo v' Bogá *pravo shivo véro*. Tudi se uzhimò is tega, kakó Bog skufha ljudi. S' terplenjam in skufhnjávami jim perlóshnost daja skásati v' djanju svoje saupanje, in pa pokorfhino. Prava krepóst ali zhédnost je tista, ktira kakor slato ognj prebije, tako ona skufhnjavo. Le v' skufhnjavi, v' terplenju se pokáshe, koljko Boga, in zhe ga kaj ljubimo.

23. ,Skerb Abrahamova sa Isaka.

Abraham se je staral, in Bog ga obilno s' vřim obdaroval. Sdaj ga je skerbélo, de bi njegov s'ín Isak, pred njegovo smertjo sbe bogaboježho sheno dobil. Kananfke hzhére so bile grosno hudobne. ,Svojimu velikimu hlapzu tedaj rezhe, ki je gospodar per njemu bil: „Per Bogu mi perséshi, Gospodu nebés in semle, de mojiga sinú ne bosh shenil per Kanánkah, ki prebívam med njimi. Temuzh, de pojdesh v' mojo rojstno deshelo k' moji shlahti po sheno mojimu sinu. Gospod, nebes'ki Bog, ki po njegovih sapovdih shivím, bo pred teboj svojiga angela poslal, in dal ti svojo milost na pot.

Ozhitno se vidi Abrahamu, de mu je svojiga sinú obvarvati od hudobnih ljudi terdna resniza. Ljubi otrozi! zhe vam je nedolshnost in pokoj vestí mar, varite se sej taziga snanja in pajdáshva, vbógajte stari-

ſhe, zhe vam ne puſté v' druſhno hudobnih ljudi.

Hlapez ſe Abrahamu k' vſim ſaperſéſhe, vsame deſet velbljudov ali kamél. otovòri jih s' mnogim blagam, in gré. „Srèzhno je do Haranſkiga meſta doſhel, v' ktirimu je nekadaj Nahor Abrahamov brat ſhivel, in velbljude lézhi ſraven ſtudenca ſvunaj meſta ſaſhène. Svezher je bilo ob kurjávſhini, ktirikrat ſo meſtne hzhere po vodo hodile. Hlapez ſhelí ſmed njih ſvediti nar nedólſhniſhejo, nar pridnéjſhejo in prijáſniſhejo. Kaj? umétni hlapez gré, in prezej poſkúſha, ktira bo nar bolſhi in vímilenſhi ſerze imela. Molil je tedaj: „Gospod, Abrahamov Bog, proſim te, ſkaſhi ſdaj miloſt mojimu gospodu. Glej, tukaj ſtojim per ſtudenzu. Meſtne hzhere bodo po vodo hodile. Zhe tedaj dekliza pride, in ji rezhem: „Nagni mi verzh, de bom pil!“, In zhe mi porezhe: „Napojíla tudi velbljude ti bom! ona naj bo tiſta, ktiro ſi Isaku ſvojimu ſluſhabniku odlozhil. Po tem naj ſpoſnám, de ſkaſheſh miloſt mojimu gospodu!“,

Ljubi otrozi! tudi mí prevdárimo vſe, kar pozhnemó — ſtávimo pa per vſi ſvoji modroſti ſaupanje v' Bogá, in bres molítve nizh ne pozhnímo. Tudi mí ſmémo tako ſerzhno in ſaupno s' Bogam govoríti. In taka molítuv je nar lepſhi.

24. Rebeka in Laban.

Hlapez ſhe ni ismòlil, kar pride Rebeka s' verzham na rami. Bila je sala dékliza, in kar je ſhe vezh, sgot nedolshnoſt vſa. Na ſtudenez je ſhla, naliſe, in ſe oberne. Hlapez ſe ji perbliſha in rezhe: „Naj fernem is verzha!“, Pi, Goſpod, mu prijasno rezhe, djavſhi verzh urno na rózhe; in da mu piti. Kadar odpije, mu rezhe: „Sajela bom ſhe velbljudam, de ſe napijejo.“ Berſh ſprásni verzh v' koríto, teze na ſtudenez, in natózhi vode velbljudam. Moſh jo premíſhluje molzhé. Kadar ſo velbjudi napojèni, vsame teſhke ſlate uháne in ſapéſtnize moſh, ji jih natakne, in pravi: „Hzhí! zhigava ſi? Povéj mi, je proſtor prenozhíti na domu tvojiga ozheta?“, Odgovorí: „Batvelova hzhí ſim, ſinu Nahorjoviga, bil je brat Abrahamov. Slame in kláje je obilno per naſ, tudi prenozhíti proſtora dovól.“ Moſh ſe perpogne, móli Boga in pravi: „Bodi zheſhen, Goſpod, Abrahamov Bog; ne odvsame nè ſvoje miloſti in reſníze moſjimu Goſpodu, v' njegoviga brata hiſho me je na ravnoſt perpelal.“

Rebeka teze domú, in vſe to materi pové. Pa ímela je tudi brata, Labana po iménu. Vídevſhi Laban na ſeſtri ſlate uháne in ſapéſtnize, in ſliſhavſhi, kaj vſe perpovduje, hití k' moſhu v' ti hípi na ſtudenez, in mu rezhe: „Priatelj boſhij! kaj ſvunaj ſtojíſh? berſh pojdi v' hiſho. Poſpra-

vil fim vse, in tudi velbljudam prostor naredil., Ga pelá v' hifho, rasprávi velbljude, jim nastéle in pokláde.

Ljubi otrozi! Brat in sestra, bila vfa prijasna in postréshna sta bila obá ptujimu moshu. Pa Rebeka she ni tistkrat vedla, de jo mosh misli tako bogato obdarovati. Laban je bil she vidil drage daróve, in ker je bil vóvzhij, je upal, gotovo tudi dobíti kaj. Kaj vam je bol vshézh, otrozi! zhe kdo po Rebèkino is notrajne serzhne dobre stori dobro, ali pa is gòliga dobizhka po Labanovo? Otrozi! le tisti, ktiri prav stori sa to, ker je prav, imá per Bógu saflushenje, nè tisti, ktiri dela is dobizhka.

25. Rebeka vsame Isaka.

Hlapez je sdaj v' hifhi, in vezhérjo so dali. Pa hlapez rezhe: „Dokler narozhíla ne opravim, ne jém.„ Potlej perpoveduje vse, kar smo lihkar slifbali. „Zhe tedaj, pravi, hozhete dobro mojimu gospodu, in vam je rehníza, rezíte. Zhe ste drujih misel, mi pa tudi povéjte, de se vém oberniti na lévo ali na désno.„ Mati in brat odgovoritá: „Bog govóri is tebe. Ne moreva ti odrezhi. Lej jo Rebeko! Vsamesh jo, in grésh.„ Hlapez to slifhati poklékne, in Bogá hvali. Potlej séshe po slatnino in srebérnino in berhke oblazhíla, pa da jih Rebeki. Obdaroval je tudi mater in brata. Sdaj she le gredó k' vezhérji, in jedó in pijejo,

in so dolgo zhasa vkup. Sjutraj vstane hla-
pez kmalo ko se daní, in je djal: „Odprá-
vite me, de k' svojimu gospodu grém.,,
Brat in mati pravita: „Naj ostane she nek-
tire dni dekle per nas!., Odgovorí: „Ni-
kar me ne mudíte! Ker mi je dal Bog tako
frezhno pot, more moj gospod vediti prezej
to veselo pergodbo.,,

Ljubi otrozi! vas ne shène nekaj prav
is ferza biti dobri temu bogabojézhimu,
poshtenimu in svestimu hlapzu? Zhe bo tu-
di vas kdo mogel kadaj po prujih hifhah
flushiti, bodite sej po njegovo *bogabojézhi,*
svesti in poshteni flushabniki.

Brat in mati rezheta: „Poklízhmo de-
kleta, in prashajmo, kaj ona porezhe? „
Pride, rezheta ji: „Pojdesh s' tem mosham? „
Odgovorí: „Grem.,, Sdaj so ji frezho vo-
shíli. Rebeka pa s' svojimi deklami saséde
velbljude ali kamele, gré in bila je Isakova
shéna. Tako je nahla frezha Rebeko, né
is bogástva. ampak sa to, ker je bila *ne-
dolshna, pridna, in lepe dushe.*

Is zele te pergodbe pa te uzhimó, de
nam Bog she take majhine okóljshine obra-
zha na prid, in prav persadéva si veselje ti-
stim, ki ga ljubijo, nakljanjati.

Abraham je shivel sto in pet in sedem-
deset lét, in je opéfhal, in mirno vmerel.
Isak in Ismael mu skasheta she sadno ljube-
sen, in ga v' grob pokopáta, v' ktirmu je
„Sara pozhivala she sdavnaj.

26. Esav, pa Jakob.

Isak in Rebeka dobità na enkrat dva sinù. Pervenzu je bilo Esav imé, druju Jakob. Perhajala sta vézheja. Esav je bil ves dlázhen in kosmat, in tudi sadershanja divjiga. Jakob tih in pohléven. Esav se prime lòva in kmetije. Jakob je per domu rad, in isvólji krotko pastirsko shivljenje. Ozhe je pogúmniga Esava ljubil, in rad se nad njegovim strélam poshivel. Mati je ime-la perkupniga Jakoba raji; in vesela bila is serza njegove perljudnosti.

Ljubi otrozi! Tudi is tega se modrost boshja kashe, de je Bog v'ljudi *rasne* ali *mnoge nagnenja* djal. De svét prestoji, je mnogih délov potreba — postavim lòva, ovzharstva — in ali ni sàlo, de je Bog enimu veselje do tega dal, enimu do uniga? Svešto v' tisto si persadenímo oberniti te nagíbe, v' kar so nam dáni, in skerbímo pa, de se ne svershejo na húdo.

Enkrat kuha sók Jakob is lézhe. Esav pride ravno is hóste. Nikolj bleso she ni vidil te jedí. Mu rezhe: „Daj mi kaj te take rudézhkaste jedí. Ves se lakote opotízhem.“ Jakob pravi: „Zhe mi svoje pervénstvo dakh sa-njo.“ Pervenez namrezh je skorej verbal vse ozherovo bogastvo. Esav rezhe: „Lej, sej bom vmerel! zhimú mi je pervénstvo?“ Jakob pravi: „Perséshi mi.“ Esav perséshe, jé, pije, vstane ter gré, in mu mi mar pervénstvo,

Ljubi otrozi! ni bil Jakob bres vše mére samogolten? bi ne bil mogel jesti pustiti saštónj seboj isfradanimu bratu? Ni bil Esav pravi nespremíhlen sapravlíviz? Takó velek boshij dar sa škledo lézhe prodati! Obojiga se morete škerbno varovati, samogóitnosti in sapravlívosti!

En drujkrat rezhe Isak Esavu: „Glej, sin! star sim, in ne vém sa smert. Pojdi na lov, in jéd mi perprávi, zhe kaj vjamesh, kakoršhino vésh, de rad jém. Oblagoflòvil te bom, préden vmerjem.. Esav gré. Rebeka je pa to flishala. Naglo napravi dva koslízha po divje Rebeka, oblezhe Jakoba v' Esavovo nar lepšhi oblazhilo, ovije mu roke in goli vrat s' koslízhovnama, in rezhe mu jéd ozheru nesti. Isak, vidil je she hùdo od starosti, rezhe: „Ktiri si tí mojih sinú? „ Jakob odgovorí: „ Esav sim, pervenez vašh. „Storil sim, kakor ste mi rekli. Jéjte, in pa oblagoflovíte me. „ Isak rezhe: „Zhakaj, blishej štópi, de pošhlatam, zhe si moj sin Esav ali kalj? „ Jakob perštópi. Isak ga pošhlata in rezhe: „Glas je šzer Jakobov glas! Pa roke so Esavove. „ Ni ga sposnal, jé in blagoflòvi ga. Komej Jakob odide, kar Esav pride is lòva, in rezhe: „Vstaníte ozhe in jéjte! „ Isak rezhe ves ostermén: „Kdo si pa tí? „ Esav pravi: „ Esav sim pervenez vašh. „ Jakobova golfija tedaj se je sdaj pokasala, Esav pa rjòve in jóka na glas. „ O gòluf golúfen je djál! Dvakrat me je she svòdil. Pervizh me je sa pervenstvo kánil, in sdaj mi

she blagoslòv vkráde ! „ — Vhíci ga je shugal.

Dve velíki napzhnosti vidite nad tema bratama. Jakob je imel svijázhine rad; Esav je kmalo sílo delati perpravlen. Varite se fkerbno obojiga!

Ta sгодba presúne gresno ozheta, vse se mu vsháli; mati tárna na smert; Esav si grení shivljenje s' togòto in sovrashtvam, in Jakob si shivljenja ni svést; od doma more pobegniti.

Vidite, otrozi! takó vfaki prestòp boshje poti perpelá shalost in révo. Tako hudo se she sdaj Jakobu njegova svijazhina vtépa. Pa, lihkar bomo flíshali, Bog ga je posnej she húj pokoríl, in tako dal nasnanje ozhitno, de se mu gnusi vse táko.

Blagoslòv, sa ktiriga sta si tolikaj brata persadela, je bil, *kdo biti ozhe obljubljeniga Mesija*, po ktirimu je vtim narodam imelo svelizhanje priti. Jakobu, ktiri je per vsih svojih flabòstih vrédnisthi bil in bolshi od divjiga in nevgnániga Esava, je bil Bog ta blagoslòv she sdavnaj naménil. Pa gotovo je, she raji bi ga bil dal Jakobu, desiravno bi ne bil ozheta ogolfal. Sakaj modri in sveti Bog vse vé takó obrazhati na svetu, de nam do prave frézhe ni nikolj treba storíti kakshine she toljzhkine krivize.

27. Nebeshka gréd ali lojtra.

Jakob gré po maternim svetu v' Haran k' njenimu bratu, Labanu. Po poti ga nozh obide. „Sonze je she sa goro bilo, in on she pod nébam. Pazh mu je pergrevála. Djal je kamen pod glavo, in saspí. Pa spimò naj tudi, Bog vselej zhuje nad nami. Prav prijasno ga Bog rasveselí med spanjam. Vidil je v' spanju gréd ali lojtro stati na semli, in s' verham ségati do neba. In lej! boshji angeli hodijo po-nji gori in doli. Verh njé je Bog bil, ktiri mu rezhe: „Jes fim gospod, Abrahamov, Isakov, tvojih ozhétu Bog. Lej! jes fim per tebi! varoval te bom, kódar bosh hodil. Spet te bom v'to deshelo perpelal. Ne sapustím te, dokler ni spolueno, kar fim ti obljubil.“ Jakob plane ves plashen is spanja, in rezhe: „Gotovo, Bog je vprizho tu, pa nisim védel. Kaka gròsa je tukej! Boshja hišha je tu, pa vrata nebeshke!“, Sjutraj, ko se sárja napózhi, je vsel kamen Jakob, ga v' snamenje postávi po konzú; in v' spomín, de je Bogú polvezhén, ga ves hvaléshen s' oljam oblije.

Prav ljubesnívo naf boshje vfiga prizhijózhnosti opómni ta pergodba. Povsot je per naf Bog. Povsot zhujejo boshji angeli nad nami. Vša semla je boshja vésha. Torej treba se nam ni nizhesar bati, pridemo naj kamor kolj hozhemo. Pa povsot tudi se

moremo i spodobno kakor vprizho boshjiga oblizhja ravnáti.

28. Jakob per Labanu.

Jakob gré dalej, in sagleda sadnizh vodnák ali fhtirno na polju. Bila je s' velikim kamenam pokrita. Dróbnize tri zhede leshí sraven. Jakob rezhe pastirjam: „Bratje! od kod ste?“, Odgovoré: „Is Harana.“, Jih prafha: „Posnáte Labana, Naharjoviga finú?“, Odgovoré: „Posnamo ga.“, Rezhe: „Je sdrav?“, Pravijo: „Sdrav, in lej! Rahela njegova hzhí ravno s' zhedo pride.“, Sama je namrezh ozhetu, pridna dekle, pastarízhila. Jakob Rahelo sagledavfhi odvalí kamen hitro snad vodnáka, napojí ji drobnizo, posdravi jo, in sajóka na glaf od veselja, in pové ji, de je Rebekini fin, sestre njeniga ozheta. Rahela tezhe povedat ozhetu. Laban flifhati, de pride sestriini fin mu hití naproti per ti prizhi, ga objame, kufhne, in na dom pelá.

Liubi otrozi! Bi ne bilo vofhíti, de bi se *shlahra tako vselej ljubila med sabo*? In bi ne bili po tem takim ljudjé *bolshi* in pa *srezhnejshi*?

Laban je imel dve hzhéri. „Starfhi je bilo Lija imé; mlajfhi je bila Rahela. Lija je imela gnójne ozhí. Rahela je bila lepiga cbrasa in lepe postave. Jakob ponudi Labanu páfhi sedem lét drobnizo, zhe mu Rahelo, svojo mlajfhi hzher, da sa sheno. La-

ban dovolji, povabi veliko prijatlov, in napravi shenitnino. Nevésta je tiste zhasé oblizhje v' pézho sakrító iméla, dokler se ni shenítuv konzhalá. Kadar tedaj Jakobova nevésta pézho odgerne, kar je bila namést Rahele Lija. Laban je bil namrezh Jakoba ogolfal, sdaj pa hotel, de naj mu sa Rahelo posebej drusih sedem lét flushi.

Od Labana je bilo to grosno hudobno in gerdó. Sa Jakobá pa saflushena kasen. Kakor je on ozhetu storil, se Esava délaje, ravno taka se je sgodíla tudi njemu. Védno je ref: „S kakorshino méro mérimo, f' táko nam je odmérivano.

Jakob, dostavshi svojih shtirnajst lét, rezhe Labanu: „Odpravite me, de grém domú v' svoj kraj! Véste, kako svesto in poshténo sim vam flushil. Malo ste imeli takrat, kadar sim prishel, sdaj ste obogateli. Pa fkerbeti morem tudi sa svoje otroke.,, Laban je dobro vedel, kaj je nad Jakobam imel. En kúp lepih besedí mu dá: „Naj te preprósim, mu pravi. Is poskushnje véem, de me je Bog po tebi oblagodáril. „Sam si plazhílo isgovóri.,, Jakob si isgovóri vse lífaste in písane kose, in vse zherne jagneta. Kose so v' tisti desheli vezhi dél vse zherne, jagneta vezhi dél sgol béle. Po tim mu Jakob is noviga flushi; pa imel je terdo shivljenje. Po dnévi je fkorej od vrozhíne sgórel, po nozhi od mrasa premíral, in spanje se je ogibalo njegovih ozhí. Kar je sverina rastergala, je mogel poplazhati, poverníti, kar je bilo vkradeniga, in Laban

mu je sej desetkrat plazhilo sprevergel. Pa Bog vidijózh Jakobovo nadlogo in terplenje ni perpuštil, de bi ga bil Laban golfal. Zhe je Laban rekel: „Popikane bodo tvoje!„ — je imela vsa drobniza popikane mlade. Zhe pa je rekel: „Páfaste bodo tvoje,“ je páfaste polegla vsa drobniza. Tako je Jakob fzhasama filno obogatel, in dobil zele trume kós in ováz. Tudi hlapzov veliko, dékel, velbljudov in oflov si je lohka omislil.

Jèlite, ljubi otrozi! lepó je, de je Jakob bres škerbi lohka od svojiga prida in od svoje sveštòbe govoril, in de je per takó krivizhnim in vovzhjim gospodarju teljko zhasa — dvajset lét — prestal vsiga vkup? Tudi vas marfiktirigá morebit zbakajo hude flushbe. Bo naj vam takrat Jakob v' misli! *Pridno, svešto* flushite, in *poterpeshllivost* imejte. Bog vas ne bo puštil bres povražhila. Shé tukaj na semli vam bo povernil — ali pa sej tisto gòri lè v' nebesih!

29. Jakob gré v' svoj kraj.

Laban videvšhi, de Jakob tako bogatí, mu nevošhlív sazhne biti. Ne da mu vezh lepíga ozhéfa: Jakob to zhnti, in shé téshji mu dé trud in délo. Vezh škorej mu ni preštati. Bog mu rezhe tedaj sadnizh: „Poverni se v' svojih ozhetov deshelo, in pa k' svoji shlahti. Jes bom per tebi,“ Jakob se sdajzi spravi na pot, posadil je otroke in sheni na velbljude, in s' všimi svojimi zhe-

dam odríne. Laban je sa njim vshegal, in ga misli po sili ovréti. Pa vkashe mu Bog: „Vari se kaj shaliga rezhi Jakobu.“ Laban tedaj kufhne svoje hzhere in nuke, in v' miru pusti Jakoba iti.

Takó vé Bog konez storíti vsakimu terplenju, ktiriga je prevezh!

Jakoba, pridshaga do réke Jordana, na méjo Kananfke deshele, sazhe Esav skerbeti, njegov brat. Poslal je tedaj porozhníke pred seboj, de mu prihod napovedó. Svezher pridejo pôsli nasaj, in mu rekó: „Bili smo do Esava, vashiga brata, lej! hiri vam naproti s' shtiri sto moshmi.“ Jakob se vstrafhi in slo se boji. Ves pláshen rasdvoji ljudi, drobnizo, govéjo shivíno, in velbljude v' dve trumi. Djal je namrezh: „Ako Esav pride, in eno vdári, morebit se bo sej ena otéla.“

Vite! storjèna *kriviza* zhes dvajset lét lohka zhloveku she grenke dní déla — *gròso*, *strah* in *trepèt*!

„Shè tisto nozh odbere Jakob darove sa Esava vsiga, kar imá. Dvesto kós, dvajset koslov, dvesto ováz, in dvajset ovnov, trideset dojézhih velbljudov s' shebétmi pod njimi, shtirideset kráv in deset bíkov, dvajset oslíz in deset oslov. Vsako zhedo da posebej gnati hlapzam, in jim rezhe: „Pred mano hodíte, in pufhajte prostor med zhedo in zhedo.“ „Shè jim vkashe vsakimu posebej: „Zhe te Esav srezha moj brat, in vprafha: Zhigava je shivína, ki jo shèneš? odgovorí: Vashiga hlapza Jakoba. „Svojimu

gospodu Esavu jo poshle v' dar. Tudi sam gré sa nami.,,

Tudi mí moremo po Jakobovo, kar je mogózhe, krivízo poravnávati, ki smo jo komu storili.

Jakob je tudi s'he molil: „Bog mojiga ozheta Abrahama, in mojiga ozheta Isaka! Gospod, rekel si mi: Verni se v' svojo deshelo, k' svoji rodovíni! Dobro te bom obravnal! Vse prenevreden sim tvoje mílofti in sveftòbe, ktiro si skasal nad menoj. S' golo palizo v' rokah sim s'hel zhes ta Jordan lè, in sdaj grém s' dvéma rajdama nasaj. Pa otmi me sdaj od roke mojiga brata, od Esavove roke! „Strafhno se ga bojím, vtegnil bi priti, in vbíti mene in mater s' otrózi vréd!.,

Spet lep isgléd, de more per molítvi ferze govoríti! Zhe je ferze hvaléshno, poníshno, savupno, *dobro*, kakor je Jakobovo, *je tudi* dobra molítuv.

30: Jakob se snide s' Esavam.

Ravno je s'hlo sonze is sa-góre, kar sagleda priti Esava Jakob, in s'htiristo mósh s' njimi. Jakob s'verftí svojo trumo. Lijine in Rabline dekli s' njunimi otrózi déne od sprédej, Lijo s' njenimi otrózi v' srédo, Rahelo in Joshefa, njé sina, nar sadej. On sam postópi naprej, in perkone se po s'hegi, tístikrat do víshkih navádni, blichajózh se Esavu sej sedemkrat do tal. Esav mu tezhe naproti,

se ga okljéne, in ga objéma in kushuje. Od veselja jokata obá. Esav pogleda shenške in otróke, in rezhe: „Kdó pa so tí? so tvoji?“, Jakob odgovorí: „Otrózi so, ktire mi je Bog dal.“ Sdaj se dekli s' svojimi otrózi perblíshate, in perklonejo se Esavu. Na to pride Lija s' svojimi otrózi, in perklonejo se mu. Tudi Rahel in Joshef perstopita, in se Esavu perkloneta. Esav spet pregovorí: „Zhe mu pa so ti vse une zhe-de, ki so me srezhovale?“, Jakob odgovorí: „De milost po-njih sadobím per tebi, svojim gospodu.“ Esav rezhe: „Imam sam dosti, ljubi brat!“, le imej, kar imash. „Né tega! odgovorí Jakob: Zhe sim milost per tebi sadobil, lepo prosim, vsámi to bítev darú od mojih rók. „Samo dober mi bodi, in vsámi nekoljko dobrote, s' ktiro me je odobrótíl Bog, ktiri vse dá.“ Jakob tishí takó dolgo va-nj, de more vseti.

Vite, otrozi! nizh lepfhiga ni, kakor zhe se v' krégu shivévfha zhloveka spet spravita. *Krivlze popráva, poníshnost in pa ljubesen potoláshi jeso*, naj bo she toljka.

Jakob se sdaj dalej pomíka, in pride spet na tisti kraj, kjer ga je bil Bog nekda s' unimi ljubesnivimi sánjami sveselil, in postavil altar Bogú is hvaléshnosti na njemu.

Sadnizh je doshel Jakob do svojiga ozhéta Isaka. Kmalo po tem veselju vmerje Isak, ves star, ko se je she shiveti navelízhil. Doshivel je bil sto in osémdeset lét. Njegova sinova, Esav in Jakob, ga sta pokopala.

31. Joshef pastírzhuje.

Jakob prebiva spet na Kananskim. Imel je dvanajst sinov. Od njih nar boljshi in ljubesniyshi je Joshef. Sheftnajst lét je bil ravno sdaj star, in je ozhetove zhede s' bratmi pafel. Ozhetu pové Joshef, kar bratje hudiga pozhnó. Joshef, ves nedolshni mladénezh, se ni nikolj nizh taziga pezhal. Grósa ga je bilo, britko mu je bilo, in shelel je is serza brate pobolshati. Sa to — né pa is shkodoshélnosti ali hudiga serza — je pravil ozhetu. Sa tega volo, in ker jim je na starost toljko veselja storil, ga ozhe imájo rajishi od vsih svojih otrók, in písano súknjo mu omisljijo. Bratje pa, ker vidijo, de ga ozhe imajo raji kakor njé, so ga zhertili, in mu ne morejo dati lepe beséde.

Enkrat je imel zhudne sanje Joshef. Pové jih bratam. „Le poslushajte, jim rezhe v' svoji nedolshnosti, kaj se mi je sanjalo: Sdélo se mi je, de véshemo snopje na polju. Moj snóp vstane, in se po konzú postavi. Vafhi snopi pa ga ostópijo, in se mu perklanjajo. „ Bratje rekó: „Kaj, nash kralj bosh tí, in mí tvoji podlóshni? „ She bol so mu nevoshlívi, in she bol ga sovrashijo bratje savolo teh sanj.

Kmaló potlej je imel Joshef spet druge sanje. „Spet jih pové bratam: „Glejte, jim rezhe, imel sim pa le druge sanje. Sdélo se mi je, de se mi sonze, ljuna in svésed enajst vklanja. „ Ozke ga krégajo, kadar to flishijo :

„Kaj, mu pravijo, zhejo biti te tvoje sanje? Te bomo mar jes, tvoja mati, in tvojih enajst bratov po kraljevo zhaftic hodli? „She huji piko imajo bratje sdaj na-nj. Ozhe pa, imeli so she enkrat sami boshje sanje, ohranijo v' serzu te besede, in jo premishlujejo na tihim. Mislili so, vse lohka, de je Bog mojiga ljubiga Josheta she na kaj veliziga odlózhil. In prav taka je bila. Joshe ljubek svojiga ozbeta, je bil savolo svoje nedolshnosti tudi boshji ljubek.

Ljubi otrozi! Joshef, on blagi mladenezh, ktirimu so se svesde na nebu, in snopi na semli vklanjali; ki ga je ljubi ozhe s'lepo prashnjo súknjo, njegove liza pa Bog s'nedólshnosti shivo lepoto osálfhal — Joshef, blagi mladenezh, bo naj vam vselej *svete nedolshnosti ljubesniva podóba*. Bogú in ljudém dela zhloveka ona prijetniga. Kdor njó ljubi, ga ljubijo v' nebesih in na semli.

32. Joshef v' vodnáku.

Enkrat gredó Joshefovi bratje s' svojimi zhedami delezh od dóma. Ozhe so tedaj rekli Joshefu: „Pojdi, pojdi, in poglej, kaka je per bratih in shivini, in pridi mi povédat.“ Vboglívi Joshe gré voljno in s' veseljám. Kadar ga bratje priti vidijo od delezh, berfh pravijo med seboj: „Vite! vite! sanjázh pride! Vbímo ga, in versímo kám v' jamo, ter rezímo, de ga je svér vjedla. Bomo vidili, zhimú so mu sanje.“

Ruben, stari brat, ki jih sliši, si vse persadéne, de bi jim ga is rók vsel. „Oh, jim rezhe, nikar ga ne vbijajte! nikar ne prelivajte kerví! raji ga she versíte v' ta vodnák lé v' pušhavi, de si sej rók ne okerváivate nad njim.„ Pa rekel je to, ker ga je skrivaj mislil spet is njega vseti, in ozhetu pelati. Kadar Joshef pride do bratov, beršh mu pisano súknjo, imel je jo ravno na sebi, is shivòta potegnejo, in vershejo ga v' vodnák. „Stara shtirna je bil, v' ktirim po vsi frezhi ravno vode ni bilo. Potlej sedejo jést. Ruben ni mogel jésti. „Shel je, in le mislil, kako Joshefa svojiga brata oteti.

Ljubi otrozi! vam ni bol Ruben, kakor njegoví bratje, vshézh? — Torej, ako bi bratje vasíhi, vashe sestre, ali drugi otrozi hòtli kaj hudiga delati, koljkor morete, jim braníte! Pa memo vsíga — ne storíte nikolj samí nizh hudiga.

33. Bratje prodájo Joshefa.

Joshefóvi bratje so per jédi, kar vidijo na enkrat rajdo ptujih kùpzov s' velbljudi ali kamélami proti sebi priti is goré. Ismaelzi, mlajšhi Ismaelóvi so bili, nesli so shlahrne dišháve, masíla in mjíro v' Egipt. „Kaj imamo dobízhka, rezhe svojim bratam Juda, zhe vmorimò brata, in njegovo smert sakrívamo. Boljšhi ga je Ismaelzam prodati, in nè gnusiti rók s' njegovo kervjó. Ti je vender le našh brat!„ Kadar tedaj pri-

dejo memo njih Ismaelzi, ga islézhejo is vodnaka, in sa dvajset frebernikov Ismaelzam prodájo. Joshef jóka, prófi — pa nizh ne pomaga. Vseli so ga Ismaelzi, in seboj pelali v' Egipt. Ruben ni vfiga tega nizh vedel. Pride k' vodnaku in islézhi ga hozhe. Ga nè najditi, se vezh od strahú ne savé. Natvégama letí nasaj k' bratam, túli in véka na glaf: „Mladenzha ni vezh — jes pa kam se bom djal? „ Uni bratje pa so kosla saklali, vseli pisano Joshefovo súknjo, pomozhili v' kri, poslali ozhetu, in — o gerdòba lshí! — sporozhé mu rekozh: „To súknjo le smo najdi. Poglejte vender, ko bi vtegnila súknja vafhiga fina biti! „ Jakob jo prezej sposná, in na glaf spuští vék: „Mojiga fina súknja je! Svér derézha je mojiga Joshefa rastergala! rastergan, rastergan je Joshef! „ Jakob — gròsne shalosti snamenje je tistikrat bilo to — raspórje oblazhíla po sebi, oblézhe se v' rásovník, in obshaloval je fina dolgo zhafa. Vsi njegovi sinovi, vfe hzhere ga hodijo toláshit, pa ne dá se. Jokal je vùn in vùn. „Jój! jój! je smiram gònil, od shalosti in britkosti pojdem sa sínam pod semlo! „

Preljubi otrozi! le poglejte, kam *nevoshlivoft* perpelá! Prejishíte sej svoje serzé — vprashajte se sami: „Ne zhertim jes nikogar, zhe ima kaj lepsziga memo mene? mi ni soperno, zhe se drugim frezha perméri, ali zhe jih imajo od mene kaj rajshi? mi ni teshko jim dati lepe besede? jim nisim she le gerdih imén obéshati perpravlen? „

Oh, zhe je taka, hudi ljudjé she sazhenate biti! *Sazhétki* nevoshlívosti so to. De se je obvárjete, pogosto mislite, kam vse nevoshlívez sadnizh sabréde. Ne mára, de lastniga brata prodá, de spravi ozheta od shalosti pod semlo!

34. Joshef na Putfarjovimu dòmú.

Bogaboježhiga zhloveka, umniga, sveštiga in poshténiga ni skerb, zhe more tudi svoj kraj sapustiti, in iti v'ptuje deshele. Povsot je Bog per njemu. Povsot najde dobre ljudi. Ismaelzi so Joshefa v'Egipt perpelali. Putifar, imeniten Gospod, kraljév dvórník, in vélki vajvoda ga je ondi kupil. Svešto in poshténo flushi Joshef svojimu gospodarju, sa to ga pa tudi Bog imá rad. Kar Joshef pozhnè, všimu da Bog srézho in tjék. Vêš tedaj mu je vdán gospodár, njega samiga si imá sa postréshbo, in isrozhí mu vse gospodarstvo.

Pa ne manjka se tudi hudobnih ljudi. Joshef je bil berhek mladénezh. Putfarjova shena se mu smiraj hlini, in hozhe ga v'gréh pregovoríti. Joshef ni pervótil, rekel je: „Kakó bi mogel storíti tako hudobijo, in greshíti soper svojiga Bogá? „ Pa smiraj postópa sa njim. Joshef se je ogible, in nozhe se s'njó kratko nè pezháti. Enkrat je bil Joshef po svojih oprávkih sam v'hihi. Baba pride, sgrabi ga sa plajsh, in ga

špet nagovarja. Joshef sbeshí ji plajšh v' rokah popuštívshi.

Shena se na to filno rastogotí. Prijasnost hudobnih ljudi namrezh se naglo v' smertno sovrashtvo prevershe. Na vel glas sazgne vpiti, in ljudi sklizovati: „Lejte, lejte, jim pravi, kakšhniga hudodniga zhloveka je k' hišhi pervlékel moj mosh! Lés v' hišho je prišel, in se me lótil. Pa vpila sim, on pa je sbeshal, in plajšh popuštíl.„ Hranila sraven sebe je plajšh, dokler ni moshá bilo domú. Kadar pride mosh, mu pravi vse te lshí. Mosh se rasferdí, in per ti prizhi rezhe Joshefa v' jézho vrézhi, v' ktiro so kraljeve jetníke saperali. Tako je Joshef, lohka je she préd to previdil, po hudobni babi ob vápanje in ljubesen svojiga gospoda prišel, ob svojo zhašt, ob prostóšt, in ob silo veliko veseljih dni.

Da vam tukej, moji ljubi otrozi! Joshef, on jáki, nedolshni, vojsháshki mladenezh vel lep isgléd. V' Boga je med skushnjávo mislil. Bogú vstrézhi le shelí. Ogibal se je paidáshtva s' hudobnimi ljudmí. Njegova nedolshnost mu je ljubshi od bogastva vsiga svetá. Joshef ni ljubil krepósti in zhednosti is posvetniga dobízhka. Otéti svojo zhednost ali krepóšt se she le vsiga vána, zhašti, veselja in dobízhka. Pázh lep ván je ta! Idite, in storíte takó!

35. Joshef v' jézhi.

Joshef je sdaj v' jézhi med hudodélniki. Pa Bog, ktiri nedolshnosti nikolj ne sapustí, ga tudi v' jézhi ni sapustil. Ljubesnivo se ga podstópi, da mu milost najti per jezharju. Vse jetnike mu da jezhar pod oblást. Prav velíko dobriga storíti dobí sdaj Joshef perlóshnost. Lohka toláshil jetnike, opominjal jih je, in jim njih révo polajshoval. Sa - nj, vfiga dobriga, je bila sdaj temna jézha prijetno stanoválo. Sakaj dobro delati je dobrimu zhloveku vfelej nar lepshi veselje bilo in bo.

Kmalo po tem rezhe dva imenítna dvórna flushabnika kralj v' ravno to jézho pahníti, vélkiga tozhája in velkiga péka: satoshili so mu jih bili. Jezhar je djal Joshefa zhes - nja, velíko jima postréshe. Nekaj zhasa sta shé v' jézhi. Nekako jutro vidi Joshef, stopívshi v' nju jézho, de sta vsa oparjena in pobíta. Joshef on ves ljubesnív in vsmílen, vprásha prijasno: „Kaj se daní tako gerdó der - shita? „Odgovorita: „Sanje sva imela, pa nimava nikogar, de bi nama jih raslóshil. „Joshef, vedel je, de so navadne sanjske isláge prasne vráshi, jima rezhe: „Islaga je boshja rézh. — Pa vender povéjta, kaj se je vama sanjalo? „

Vélki tozháj perpoveduje: „Sanjalo se mi je, de vidim vinsko tertó s' tremi mladíkami. Rasla, pognala ozhéfa, zvedla in grosdje je dosoríla. Jes pa sim kraljov kosa-

riz imel v' rokah, vsamem gròsed, ga oshmèm v' kosariz, in podam kralju.,, Joshef, imévšhi boshje posebno rasodenje, mu rezhe: ,,Šanj islaga je ta: Tri mladíke so trije dnévi. Zhes tri dni te bo kralj povsdignil, in spet djal v' poprèjšhno flushbo. ,Spet mu bošh kosariz podajal, kakor si mu ga. Pa, kadar ti bo dobro, misli tudi na-me takrat! Vsmilenje imej s' menoj, in pròši kralja, de me is te jézhe odréšhi. Po tatinško sim is Kananfke deshele odpelán, in po nedolshnim pahnen v' to jézho. ,,

Vélki pék vidi dobro Joshefa sanje rasloshiti, in mu rezhe: ,,Meni se je sanjalo, de imam tri jerbafé na glavi. V' verhnim jerbafu so sa kralja v'fleherne jedí pekovškiga déla. Pa tize so mi jih is jerbafa jedle snad glave.,, Joshef rezhe: ,,Šanj islaga je taka:,, Trije jerbafi so trije dnévi. Zhes tri dni ti bo v'fel glavo kralj, in te rekel obésti, in tize bodo mešo kávsale is tebe.,,

Tri dni potlej je bil kraljov gód. Velíke gostí je napravil v'šim svojim flushabnikam. Per misi mu tudi tozháj in pék na misel prideta. Tozhája postavi v' staro flushbo; péka rezhe obésti. In tako se je Joshefova islaga spolnila.

Pa vélki tozháj ne smišli po Joshefu vezh v' svoji srezhi, ktiri mu je bil v' njegovi nesrezhi toljko dobriga storil. Isgled *gerde nehvalèshnosti* je to!

36. Joshef je réshen.

Dve lét potlej imá kralj sanje. Sdalo se mu je, de je per Nilu per réki. Sedem lepih, debélih kráv pride is vode, in múlijo po travi sa vodó. Na to jih pride sedem drujih gerdih in f-hujshanih is njé. Gerde in f-hujshane krave poshró unih sedem lepih in debélih. Kralj se prebudí, pa spet saspi. Spet se mu sanja. Sdí se mu, de sedem lepih polnih klasov is eniga steblija poganja. Sa njimi jih perrafe sedem drobnih in snedjávih. Snedjávi poshró zherstve in polne klasóve. Po tem se kralj sbudí, in ves je prestráshen. Berfh ko se sdaní, je poslál po vse modre in islagavze po Egiptu. Pravi jim svoje sanje, pa nihzher mu jih ne more rasloshíti.

Nehvaleshni, se Joshefa tako nemarno sposabívshi kraljev tozhaj sdaj pred kralja stopi, in pravi: „Morem she povedati svoj greh. Tistikrat, ko je kralj na svoja hlapza, na-me, in na vélkiga péka hud bil, in naji v'jézho djati rekel, sva obá eno nózh imela vsáki svoje sosebne sanje. Vsaki sa se sva v' sanjah vidila, kaj naji je zhakalo. Mladenezh je bil ravno v'jézhi. Njemu sva svoje sanje pravila, in rasloshil na tanjko nama jih je. Jes sim bil spet dján v' flushbo, un pa obéshen. Kralj poshle per ti prizhi po Joshefa v'jézho. Preoblézhejo ga, in postavijo pred kralja.

37. Joshef povířhan.

Joshef sdaj ťtojí pred kraljam. Kralj mu rezhe: „Sanje ťim imel, pa ni ga, de bi mi jih védel raslořhiti. Od tebe pa ťliřhim, de véřh ťanje vře gladko raslagáti.“ Ponířhni Joshef je odgovoril: „Nizh ťam is ťebe! Le Bog ťamore dati kralju ťrezhen odgovor.“ Kralj mu perpoveduje sdaj oboje ťanje — od debélih in kumernih kráv, in od polnih in perzvérknenih klařóv. Joshef rezhe: „Oboje ťanje ťo eniga poména. Bog osnanuje kralju, kar mu je v' m'li. „Sedem lepih kráv in sedem bremenítih klařóv je sedem rodovítnih létin. „Sedem ť-huřřhnih kráv, in sedem ťnedjavih klařov je sedem nerodovítnih létin. Tako ťe bo namrezh godílo: „Sedem lét pride, de bo velíka rodovítnořť po vři Egiptovřki deřheli. Sa njimi nařťopi sedem grósa hudih létin. „Stířkala bo ťrařhna drađina deřhelo, in póřhla bo vřa obílnořť rodovítnih lét. Dvoje ťanje eniga poména je pa ťa to kralj imel, ker bo Bog gotovo, in ťkórej ťtoril, kar je Bog ťklenil. „Škerbí naj kralj tedaj po móřhu, umnimu in nevtrudenimu. Ravná naj ta, de ťe bogáti h létin obílnořť v' řhítnize in na kúř ťeřípa, de bo jéřti kaj ob drađini, in de prebivávzi deřhele lakote konez ne pojémlejo.

Vřhézh je Joshefova kralju, in vřim njegovim ťluřhabnikam. Kralj rezhe: „Kjé dobimó koga, de bi bil, kakor tí, tako poln boshjiga Duhá? Ker ti je vře to Bog raso-

del, nikogar ni memo tebe umnišhiga in modrejšhiga. Lej! postavim te zhes ves Egipt. Vsi moji podložni se morejo ravnati po tvojim povelju. Kraljev sédesh le sa-se obránim. Na to snáme kralj svoj perstan, in natakne ga Joshefu na roke, oblézhe ga v' drago drévjo tenzhízo, obéshe mu slato vervizo okolj vratú, posadí ga v' svojo drugo kozhijo, in klizati rezhe pred njim: „Deshelini ozhe je ta le.,,

Ljubi otrozi! prav lepo in na tanjko vidite is tega, kaj je *boshja previdnost*. *Tistim, ki ga ljubijo, vse Bog na prid obrázha.*

Bog da bogabojézhim ljudém, de se jim njih *bogabojézhnost* na dobro isíde. Vidilo se je od konza, de se Joshef sam tlázhi v' nesrézho, ker se po ozhetu ravná, nè pa po hudobnih bratih, in ker malopridne shene nozhe poslušhati. Pa is boshje previdnosti je sadnizh njegova bogabojézhnost srézha njegova.

Bog bogabojézhim da, de se jim tudi *preganjanje* hudobnih ljudí na dobro oberne. Joshefovi bratje so odverniti hotli, de bi kralj ne bil Joshef, in ga prodajo v' sushnost v' ptujo deshelo. Putfarjova shena ga je hotla v' strašhno nesrezho povésniti, in ga v' jézhho perpravi. Pa s' tem ravno mu h' kraljevi zhafti po nevédama perpomorejo.

Bog pobóshnim ali brunnim le sa to *zerplenje* poshila, de jih *veselja vrédne* storí. Bratje so per jédi bili, in Joshef je mogel ravno takrat v' vodnáku kopernéti v' strabu nè lakote vmreti — de mlad své, kakšhina je

lazhnim, in de se ob zhasu lakote biti krushni ozhe velike deshele navuzhí. Sushen je mogel préd biti, de poskusi, kakshina je per flushívi, in de gospodovati vréden perhája.

Tudi nam je lep isgled ta povédik, *kakó Bog terplenje dobrim ljudém povrazhuje*. Joshefovi bratje so mu pisano síknjo ras shivota istergali — kralj ga sdaj oblézhe v' tolj kaj lepsbi oblazhilo. Joshef je bil vkljénen in s' shelésjam okován — kralj ga sdaj s' slatim perstanam osnáshi, in s' vérvizo slato okolj vratú. Joshef je bil po hudodélsko v' jézho porínen — sdaj je v' kraljevo kozhijo posajen, in ozhe deshele oklízán.

Pa zhe krepóst in nedolshnost na semli tudi neste vselej povernene, sej je she drugi svét, gotovo bote obé ovénzhane tam!

38. Joshefovi bratje v' jézhi.

,Sedem rodovítnih lét sdaj pride, kakor je prerokoval Joshef. Joshef gré in spravla v' shít nize shito. Bilo ga je, kakor peska ob morju. Mériti ga od obilnosti vezh ne morejo. Pa tudi sedem hudih létin je nastopilo. Velíka lakota je perhájala po vsih deshelah. Joshef odkljéne shít nize, in previduje s' kruham ves Egipt. Is vsih deshél hodijo od Joshefa shito ljudjé kupovát.

Le dobro je, zhe se ob obilnosti kaj sa prihodne potrebe déne na strán!

Tudi po Kananškim pertísne velíka dra-
gína. Jakob tedaj rezhe svojim sinam :
„Kaj si pomislujete? Slíshim, v' Egiptu je
shito na pródaj. „Stopíte dólj va-nj, in
nakupíte nam ga, koljkor je treba, de pre-
shivimò, in lakote ne vmerjemo.„ Deset
Joshefovih bratov gré sdaj v' Egipt. Benja-
mina, she otròk je bil tistikrat, ko so bili
Joshefa prodali, pa ozhe domá obdershijo.
Djali so ozhe namrezh, vtegnilo bi se mu po
poti kaj nakljuzhiti.

Doshli so frezhno v' Egipt. Joshef je
bil vse deshele gospodár, in bres njegoviga
dovóljenja se ni smelo nízhi shita prodati.
Gredó tedaj k' njemu. Niso ga posnali, s' ve-
liko zhaftjó popadajo pred-nj na obras. Jo-
shef jih sposná per ti prizhi — in misli na
sanje v' svoji mladosti! Vef hvaléshen in
v' Bogá samaknen vidi Joshef sdaj, kakó
zhudno Bog ravná zhlovešhke rezhí.

Pa nesnán se dela Joshef proti njim,
ojstro govori s' njimi, in jim rezhe: „Ogle-
dúhi ste! Deshelo ste prishli ogledovat „
Prestrašheni mu odgovoríjo: „Gospod, te-
ga né! Le shivesha pridemo kupovat. Poshtè-
ni ljudjé smo. „Svoje shive dní nisimo bili
nikolj ogledvavzi. Dvanajst bratov naš je.
Našh ozhe she shivé na Kananškimu. Nar
mlaji brat je domá per ozhetu. Uniga drugiga
pa — jezali so sdaj bleso enmalo — vezh ga
she ni.„ „Vite no! rezhe Joshef, gotóva
je, kakor sim rekel. Ljudjé ste, ki jim ni
nizh vupati. Pa poskusiti vas hozhem. Kakor
ref kralj shiví, de mi ne pojdete od tod,

dokler vafhiga nar mlaji brata ne bo! Ktiriga poshlíte smed sebe, de ga perpelá. Vi drugi pa ste jetnski moji ta zhaf. Tako vam hozhem na konez priti, ali resnízo govòrite ali nè. Ogledúhi ste, zhe ste lgali, kakor ref shiví kralj! „ V' jézho jih rezhe pelati.

Nekadaj so njega vergli v' vodnák — sdaj oni tizhé v' jézhi. Ta povrazbliva boshja pravíza se velikrat she v' tem shivlenji perkasuje!

39. Bratje gredo domú.

Pravi zhlovek se nikolj ne masbuje. Pobolshati svoje brate, nè pa terpínzhiti je hotel Joshef. Zhes tri dní jih vkashe perpelati is jézhe, pa rezhe jim: „ Jes se Boga bojím, in nikomur ne délam krivíze. Zhe ste poshtèni ljudjé, pustíte eniga smed sebe perpertiga. Ví druji pa pòjte domú s' kúplenim shiram. Perpelite k' meni po tem svojiga mladiga brata, verjel vam bom, in odsfli ste smerti. „

Pobolshovati jih she sazhue nefrézha. Vdajo se va - njo, in med seboj pravijo: „ Nad Joshefam, bratom, smo se tega sadolshili. Vidili smo britkóšt njegove dushe, milo naf je profil — pa nismo ga vflishali. Sa to pride ta nadloga nad naf. „ In Ruben jim rezhe: „ Vam nisim pravil: Ne pregreshíte se nè nad mladénzhikam! Pa nizh niste marali. Sdaj lè se nam njegova krí vtépa! „

Vidite, ljubi otrozi! kako una svesta je vést. Velíko lét pretezhe, pa she nam ozhíta krivízo — kashe nam boshjo kasen ali shtrafo, in ob nji našho pregrého.

Bratje niso védli, de jih Joshef vumé, sakaj po tolmázhu je govoril s' njimi. Joshef slíshjózh ta pogovor, se od njih oberne, in jóka. Serze se mu od ljubésni tája, berfh ko zhuti, de jim je shal. Pa svediti hozhe na tanjko, zhe jim je refúza. Oberne se tedaj spet va-nje, in rezhe „Simeona, bleso nar nevsmilenshiga nekadaj, svesati v' prizho njih. „Svojim flushabnikom pa Joshef rezhe jim shakle ali vrézhe s' shitam nalúti, djati va-nje nasaj vsakimu svoj dnar, in memo tega jim she bréshen dati sa po-poti. Bratje otovoré ofle, in so odrínili.

Domá povedó ozhetu vse, kar le jim je bilo perménilo. Kadar vrézhe prásnijo, kar najde v' nji vsaki svojo zúlizo dnarjov. Vsi se prestrašhijo, ki jih sagledajo. Shé bòlj namrezh kakor tístokrat, kadar so bili brata sa dnarje prodali, se jim je sdaj nad krívizhnim blagam guufilo.

Njih star ozhe pa pravijo: „Ob vse otroke me bote perpravili. Joshefa vezh ni. „Simeon sedí sapert. „Shé Benjamína mi hozhete sdaj vseti. Vse letí na-me! Ne bo hodil nè s' vami v' Egipt. Kaj hudiga se mu vtegne permériti, in pod semlo to spravi od shalosti mojo sívo glavo.“

40. Benjamín gré v' Egipt.

Lakota pa le stíška Kanansko deshelo. Shito is Egipta je poshlo. Ozhe tedaj rezhejo: „Pojte s'he enkrat, in glejte, de s'he kaj shita dobitè.“ Juda odgovorí: „Mosh, ki ima oblast po Egiptovskimu, nam je terdo sapovedal: Ne hodíte mi vezh pred ozhi, ako svojiga nar mlaji brata ne perpeláte seboj. Torej s' menoj poshlíte mladenzha, de is mesta pridemo, s'zer lakote pomerjemo — ví, mí, in nashí otrozhizhi. Jes sim porok sa fanta. Mene sa - nj glejte. Zhe vam ga ne perpelám, in ne postavim spet pred vas, gréh naj imam vse svoje shive dní. Ako bi ne bili toljko oprésovali, bi bili s'he lohka sej dvakrat prishli nasaj.“

Jakob rezhe: „Zhe je le táka, naj bo. Pa seboj vsamíte, kar rase nar shlatnejshiga v' desheli, in nesíte v' dar moshu — hladíla, medú, dísháv, mjire, pávzhkov in mandelnov. Shè toljko dnarjov seboj vsamíte, in dnarje, ki ste jih per verhu vrézh nashli, tudi vsamíte: morebit de je smóta. In pa vsamíte brata, in pelíte ga k' moshu. Bog pa vfiga-mogozhen vam milost daj sadobiti per moshu, de vam da nasaj sapertiga brata, in tudi tega mojiga ljubiga Benjamína. Oh! jes sim pa kakor kdo, ki je ob vse otroke perpravlen!“

Kakó ves rad je imel Jakob svojiga Benjamínzhika! Tudi vas, ljubi otrozi! imajo ravno tako radi vaški starishi. Jélite, hu-

dobno bi bilo s' nepokórfhino shaliti toljkanj dobre, ljubesnive starifhe?

41. Benjamín pride v' Egipt.

Joshefovi bratje s' Benjamínam in s' svojimi daróvi dojdejo frezhno v' Egipt. Joshef svédshi, de je Benjamín per njih, sapové svojimu hifhniku: „Kòli, in gostí naprávi. Per meni bodo jedli opóldne.“ „Storí, kakor je Joshef rekel. V' Joshefovo hifho jih hozhe prezej pelati. Pa shé med vratmi ga ogovoré savolo dnarjov, ki so jih bili v' vrézhah najdli. Jim rezhe: „Bres fkerbi bodite. Bog vam je fkrivaj dal v' vrézhe saklád. Jes fim gotovo prijel vashe dnarje.“ Odperfhi „Simeonu is jézhe jih pela vse vkup v' hifho, pokládil je oflam, in napovédal jim, de bodo tukaj jedli opóldne.

Kar Joshef domú hódi, so svoje daróve perpravili. Vfi padejo na koljéna pred stopívshiga v' hifho, vsaki s' svojim daram v' roki. Joshef jih prijasno posdravi, in pa rezhe: „So sdravi vas h stari ozhe, ki ste mi pravili od njih? fhe shivé?“, Odgovorijo: „Sdravi so nash ozhe, tvoj hlapez; fhe shivé.“ Joshef je Benjamína pogledal, in vprafha: „Ta je vas h mlaji brat, od ktriga ste mi pravili? — Bog ti daj dobro, moj fín! mu rezhe, in urno gré is hifhe. Vshalilo namrezh nad bratam se mu je. „Sol-sé ga fílijo. Kraj ifhe jók ispuftit, fhel je v' sapéro, in jóka.

O jémnašta! kako *lepiga kaj* je resnízh. na, prava *bratovjska ljubesen!*

Joshef smívíhí lí obras pride nasaj, se premaguje, in rezhe: „Dajte obéd!“, „Sédejo. Po starosti jih posadijo — nar starshiga od sgorej, nar mlajshiga od spodej. Bratje se vli savsamejo nad tem. — Sdaj nófijo na miso. Pa Benjamín dobí vsíga petkrat vezh kakor oni drugi. Jedli, pili so, in bili dobre in vesele volje.

42. Joshefova sreberna kupa.

Prav svédit njih pobolshanje, déne svoje brate Joshef she na eno terdo poskusíhjo. Kasal je do Benjamína posebno ljubésen in obilníhí, kakor vse druge, ga je pogóstil per mísi. Vedel je, de tudi ozhe raji kakor vse druge Benjamína imájo. Rad bi jih tedaj spasil, zhe niso tudi Benjamínu nevosíhlívi, in zhe ga ne zhertijo, kakor njega nekadaj. Gotovo mu je bilo to vediti tudi sa to mar, de bi bil varoval Benjamína, potreba naj bi bilo.

Joshef tedaj svojimu híshniku sapové: „Napolni moshém vrézhe s' shitam, kar ga gré va - nje. Dèni na verh vrézhe vsakimu svoje dnarje va - njo. V' mlajshiga vrézho pa she mojo lastno sreberno kupo.“ Híshnik tako stóri. In drugo jutro, ko se dan sasná, odrínejo s' svojimi ofli proti dòmu. Komej so is mesta odsíhli, kar Joshef híshniku vka - she: „Na nóge! vdèri sa moshmí! kí jih

dojdešh, jim rezi: Kaj dobro s' hudim povrazhate? Kupo ste vkradili, ki moj gospod pije is njé. Gerdo ste sravnali!,,

Híshnik jih dohití, in pové jim tako. Odgovoré: „Gospod! káko je to govorjenje? kaj? mí bi bili storili kàj taziga? Poglej! dnarje smo ti is Kananške deshele nasaj pernefli, ki smo jih v' vrézhah nafhli: in kradili bomo ménísh is tvojiga gospoda híshe, sreb-ro in slató? Vmorjen naj bo naf, per ktirim se kupa najde. Pa she tvoji sushni vsi drugi naj bomo po verhu.„ Ko bi mig-nil vrézhe is oflov djavshí jo odvesujejo vsaki svojo. Sakaj v' ti rezhi so bili dobre vestí, in torej vsi serzhni. Híshnik prejskúje vrézhe sazhévshí per nar starejimu noter do nar mlajjiga. Najde jo, kupo, v' Benjamínovi vrézhi. Osterméli so, ofle obíoshíli in vernili se v' mesto vsi vkup. Vsi gredó k' Joshefu, Juda od spréd. Kar prednj pozépajo.

43. Lepo Judovo serze.

Joshef jim rezhe: „ Sakaj ste jo tako naredili? ménite, de mosh kakor jes, ne more kaj taziga vganiti?„ Juda odgovori: „Gospod! kaj ti bomo rekli? kaj djali? s' zhem se isgovorili? Bog je najdel krivizo nad nami. Sa to se nam táka godí. Glej! on, ki se je kupa najdla per njemu, in vsi mí smo tvoji sushni.„ Joshef rezhe: „ Bog me

vari tega! Kupe tāt bo moj fushen. Vídru gi pojte k' ozhetu per míru domú.,,

Juda sdaj blishej stópi k' Joshefu, in s' pogúmam in svéstjo mu rezhe: „Profim, Gospod! naj smém rézhi besédo, tvoji hlapez. Ne bodi hud, de govorím na ravnost in predersno s' teboj, ki si kraljove enákofti! Unkrat si vprašhal: Imate s'he ozheta ali s'he ktiriga brata? „Smo djali: de. Imamo jih ozheta, in mladiga brata, ktiriga imájo sa vse radi ozhe. Rekel si: Perpelíte ga. Viditi ga hozhem. „Smo djali: Ozhe ga ne dajo od sebe. Vmerli bi raji. „Si rekel: Zhe vashiga nar mlaji brata ne bo s' vami, vezh ne bote mojiga oblizhja vidili. Ozhetu smo to povedali. Goníli so nas spet v' Egipt. V' novizh smo jim rekli: Ne sme mo priti v' Egipt, zhe nas mlaji brat ne gré tudi. Vezh ne smémo moshu pred oblizhje, zhe ga ni per nas. Ozhe so djali: „Véste, Rahel, moja shena, je imela dva fina. Eden je od doma shel, in djali ste mi, de ga je svér rastergala. Zhe mi s'he tega vsamete, in se mu po poti nestrézha perméri, od shalosti spráвите pod semlo mojo sívo glavo. Domú naj tedaj pridem, in ne bo naj fanta per meni, in ozhe naj ga ne vidijo, njega, ki ga ljubijo sa shivljenje — vmerli bodo, in spravili bomo njih sívo glavo od shalosti pod tla. Jes sim bil porok sa mladenzha. Jes sim jim sa - nj stal. Rekel sim ozhetu: „Zhe vam ga domu ne postavim, greh naj imam vse svoje shive dní. Jes naj ostanem tedaj namest mladenzha takaj. Jes hozhem

tvoj sushen biti, de le mladénezh gré s' bratmi domú. Kako neki bi mogel bres mladénezh k' ozhetu? „Sej britkosti ne bom vidil, ktira jih zháka.“

Takó je Juda sam hotel sushen biti is ljubeshni do ozheta, starzhika, in do mladiga brata!

44. Joshef se da sposnati svojim bratom.

Joshef sdaj ozhitno vidi, de so bratje res poboljšhali se. Ne more se vezh premagati. Vkasal Egipzhanam je okolj sebe stojézhim: „Vsi is hifhe od mene!“, Nikogar ptujiga ni sraven, in Joshef je s' bratmi sam sdaj, in ispuštil je na glas jók, de ga je slishati po zelim poslópju, in rezhe jim: „Jes sim Joshef! „Shé shivé moj ozhe?“, Bratje oterpnejo od straha, in kar besédize ne morejo pregovoriti. Vsa kriviza, kar so je storili Joshefu, jim hódí na misel. Namesti veselja se viditi spet, jih strah in grosa prehája. Joshef, on vel' ljubeshniv, se jim stráshen sdaj vidi.

Tako naš greh ob shivlenja nar lepšhi veselja perpravi, in plashí naš, de se bojimò she takó dobríh ljudí — de se Boga zlo, njega vsiga ljubeshniviga, trésemo in smo v' trepétu pred njim.

Pa Joshef je serzé delal bratom, in prijasno jim rezhe: „Vender blishej stopite! Joshef sim, brat vašh, ki ste me bili na

Egiptovsko prodali. Ne bójte se, in ne bodi vam bridko, de ste me prodali v' ta kraj. Po vašim prídu me je pred vami poslal Bog. Dve lét lakote je s'he le menílo, in pride jih s'he pét, ki ne bo nè sétve nè shétve. Pred vami tedaj me je poslal Bog, de vas preshiví, in zhudama lakote otmè. Ne po vašim naklépu, prishel sim po boshji volji les. Kraljoviga ozheta, njegove hishe gospodarja, in knésa me je Bog narédil po vsi Egiptovski desheli. Hitíte tedaj do ozheta, in rezite jim: „Joshef, vaš s'in, vam sporozhí: Bog me je gospoda postavil vse Egiptovske deshele. Dóli pridite k'meni, ne mudíte se. V' deshele nar lepšim kraju bote prebivali, bliso mene bote — ví, vašhi sinovi, vašhi vnúki, vašha drobniza in govédina, in vse, kar imate. Jes vas bom shivel, vas, in kar vas je, vse. „Shè pét lét bo lakota.. — Bratom s'he rezhe Joshef: „S'lastnimi ozhmí sej videte sdaj, de ne govorím s'vami vezh po tolmázhu, ampak is úst do úst. Vso mojo zhast v' Egiptu povéjte ozhetu, in vse, kar ste vidili! Hitro hodíte, nasaj pridite, in ozheta mojiga seboj perpelíte!..

Sdaj se Joshef Benjamína svojiga brata okljéne, in jóka; in Benjamín se njega okljéne in jóka. Vse brate je kufhnil, in per vsakim se jóka.

Otrozi! kdo tukaj ne bo s'folsnimi ozhmí v'nebo pogledoval, in ne porezhe s'omajanim serzam:

„Oh! kako si tí dober, o Bog!

„*Pazh neskonzhna ljubesen si tí!* Zhe ljudje she takó neisrezheno ljubesnivo ravnájo, oni tvoje stvarí, — kako nevmífleno dober, o Bog! moresh biti she le tí! Zhe slabòtni ljudjé toljke shali tako is serza odpušhajo, kakó rad mu bosh she le tí odpuštil, kdor se pobólsha! Oh! kdo bi tebe vesel ne bil, kdo te is serza ne ljubil! Kdo, she tako se pregrešhívlhi, bi ne upal, zhe se pobólsha, odpušhanja per tebi? „

„*Vsa blága je tvoja ozhetova škerb.* Zhudna je tvoja prevídnoš, mòlit jo je per vseh rezhéh — bodo naj male ali velike. Ravno takrat, kadar so bratje brata moriti hotli, jel si jih po ravno tem bratu she tistkrat od smertne lakote otévati. „Súknje pifana barva, nektire sanje so oród bile tvojih rók, de si ozheta, brate, kralja velíziga, in vse njegovo kraljestvo odobrótíl. Tudi lakota zlo te je mogla Egipzhanam, in všim narodam okrog odkasovati, de si ljudí sploh ozhe in redník! — In takó — o blager nam! — takó tudi sa naš tí škerbísh! Ravno tako lohka tudi naš réshísh is vsake nadloge! Kdo, bodi she táki vbog, si bo she serze béíl s' mòtnimi škerbmí! Kdo, zhafi naj bodo she takó hudí, ne bo najdel pokója, zhe v' tvojo ozhétno prevídnoš savúpa! „

„*Presvétí si tí!* Pokasheš nam tudi s' to povédjo, de tí, našh preljudi ozhe! nozhesh svojih otrók samó shivéti, temuzh srediti sosebno hózhesh is njih dobre ljudí. Ob sgodnim terplenji, o preganjánju in obrekovanju, o ptújshini in jézhi si sdélal is Jo-

shefa tako blasiga moshá. Pobolshal s' potrebo in lakoto, s' nesfrézho in s' véstnim nepokójam si njegové brate; in njih kosmáto nevosfhli voft, njih divje sovrashtvo, njih boshjo posábo spreobernil v' hvalo, ljubesen, in pa molítuv. Pa, komej je nad Joshefam in bratmi misel terplenja dofeshena, komej so vrédni veselja, she si konez terplenju storil; in veselje jim is terplenja perzvede, ktiriga si nikolj niso bili svésti. Torej tudi lakota in vboshtvo, obrekvanje in preganjanje, jézhá in shelésje naš zbakaj, ne sbòjimo se. „Sej vémo, de naš le pobolshujesh s' terplenjam. Terplenje se bo v' veselje konzhalo. Vse bosh práv ispelal!„

„In pa — zhe sveta, mílostva, neskonzhna tvoja ljubesen is eniga samiga pergódka she sija tóljkanj lepo in prijasno — zhe na semli ljudém dajash she take zháfize nebeshke; kakó bo she le tisto gòri v' nebesih, kjer se nam bosh she velíko místhi in ljubesnívshi, kakor Joshef bratam, sposnati dal; in kjer te bomo v' svelízhanje samakneni slovili, hvalili, in molili!„

45. Ozheta Jakoba veselje.

Tudi kralj je saflishal, de so prishli Joshefovi bratje. Kralj, in vsi per dvóru so tega veselí. „Svoje lastne vosóve je dal, de so shli po Joshefoviga ozheta, in pa po shene, in njegovih bratov otroke. Joshef da she vsakimu dvoje prashnje oblazhílo.

Benjamínu pa tristo srebernikov, in petéro prashnje oblazhílo. Ravno téljko dnarjov in preblék je ozhetu poslál, in po verhu she deset s'egiptovskimi blagóvi otovorènih oslov, in deset oslíz, de jim nesejo shíta in shíve-sha sa po-poti. Tako jih odprávi, in per odhódu jim rezhe: „Ne krégajte se mi po poti — ne ozhítajte si vezh nekđajniga! Vše bodi posábleno!„

„Stari ozhe mej tem so jih shalostni per-zhakovali. Sgubiti svojiga ljubiga Benjamína so se bali. Bratje pridejo na enkrat s' Benjamínam, in savpijejo komej v' hišo stopijózh: „Siè shiví Joshef vašh sín, gospodár je vsiga Egipta!„ Ozhe pa so si vso drugo mislili. Ne verjámejo jim. Pa vse jim sapored per-povdujejo, in povedó jim bešede, ktire je Joshef govoril. Viditi kraljove vosé, in toljko drasih daróv, ki jim jih Joshef pošhle, jim je kakor prebudivshimu se is hudih sanj. Njih duh je v' novizh oshivel. Shé dosti, so djali, de le Joshef moj sín shiví! Grém, vidil ga bom, préden vmerjém!„

Per ti prizhi se podá Jakob na pot. Njegovi sínóvi so na vosé djali, ki jih je kralj poslál, njega, svoje shene in svoje otrozhizhe. „Seboj so vseli vse svoje zhede, in vse svoje barno blago. Na meji Kanan-ske deshele je she dar Jakob Bogú opravil. „Skerbelo ga je to deshelo sapustíti, ktiro mu je bil Bog, in pa mlajsham njegovim obljudil. Daljna pot je sa-nj tako stariga moshá mnoge tesháve in nevarnosti imela. Boga je tedaj sa svet profil in sa pomózh — in

Bog mu govori po nozhi v' perkasni : „ Jes fim v'figamogozhni Bog, Bog tvojiga ozheta. Ne bój se v' Egipt iti. Jes te sprémim. Velek narod hozhem storíti tam dòlj is tvojih otrók, in jih spet nasaj perpelati. Tebi pa bo Joshef ozhi satífnil. „ Vef strah odvsa-mejo te obljuje pobòshnimu starzhiku. Bres obotáve se odríne v' Egipt. Juda je naprej fhel, in ga Joshefu napovedal. Joshef rezhe svojo kozhijo naprèzhi, in se mu pelá naproti. Sagledavshi ozheta plane is kozhije, jim rezhe naproti, se jih okljéne, jih objé-ma in joka. „Star ozhe pa rezhe : „Rad vmerjem sdaj, de te le vidim, in me pre-shivísh. „

Po tem gré Joshef ozhetov prihod kralju napovédal. Kralj rezhe Joshefu : „ Vef Egipt ti je sa ozheta in brate na sbéro. V' nar boljšhi kraj deshele jih vséli. „ Potlej pelá Joshef tudi pred kralja ozheta. Brumni in zhaštíti starzhek je mólil nad kraljam. Kralj vprašha : „ Koljko ste stari? „ Jakob odgovorí : „Lét mojiga popótvanja je sto in trideset lét : malo in hudih lét, ktire ne dosé-shejo lét popotvanja mojih ozhetov. „ „Shé enkrat je nad kraljam mólil, in gré vef gí-njen spred njega. Joshef pa mu je po kraljovim povelju na Gefenskim sèlo odkasal, v' Egipta nar lepshimu kraju. Njega in njegove je shivel, in preskerbel obilno s' v'fim, kar jim je bilo tréba.

O jèmnasta, otrozi ! kaki lep isgled otrozhje ljubesni je pa le Joshef sa vas ! On, egiptovški máli kralj, spoštjuje in ljubi ravno

tako ozheta, kakor jih je nekadaj otròk. Sdaj ob dragini so bili obòshan pastir njegov ozhe. Memo tega so s^he Egipzhane pastirje sanizhovali in zhertili. In Joshef jim vender le po *otrozhje zhas^t* skashe pred kraljam in Egipzhanami. Viditi ozheta se od veselja jóka. S' darmi jih je obfùl. Sa-nje s^kerbel, shivel jih je, delil je vse s' njimi, kar je imel, skasal jim is serza vso *mogòzho ljubesen*.

Otrozi ! zhas^tite sej in ljubite tudi takó staris^he. Persadenite si, de tudi nad vami staris^hi velíko veselja doshivé.

46. Jakobova in Joshefova smert.

Jakob je sto, shtir in sedemdeset lét doshivel. Kadar se je njegova smert perblišovala, posh^hle po Joshefa, sinú. Joshef pride, in tudi svoja s^hinka, Efrajma in Manaseta k' ozhetu perpelá. Jakob povsame vso svojo mozh, se sklóne na posteli, in rezhe: „Kdo sta te dva?“, Joshef odgovorí: „Moja sinova, ki mi ju je Bog dal v' tem kraju.“ Jakob rezhe: „Sem mi jih perpeli, de jih blagoslovim in molim nad njima.“ Mu jih pelá, Jakob jih vsame na rózhe, jih kushne in objame, Joshefu pa rezhe: „Glej! tebe nisim mislil viditi, in Bog mi zlo da viditi tvoje otroke.“ Jakob ju blagoslovlja in moli nad njima, rekózh: „Bog, ktiriga sta Abraham in Isak, moja ozheta zhas^tila; Bog, ki me je vòdil svesti-

mu pastirju enako od mladiga do sdaj; Bog, ki me je otéval, kakor dober angel, od vsiga sléga — blagoslòvi, odobròti naj te dva mladenzhka, in porekò v' pergóvoru naj si ljudjé: Po Efrajmovo in Manasetovo te Bog odobròti. „ Joshefu pa rezhe she: „ Glej! jes vmerjem, pa Bog bo per vas, in popelá vas spet nasaj v' vas'lih ozhetov deshelo. „ She en délesh vezh memo tvojih bratov dam tebi — „ Sihemsko sèlo namrezh. „

Na to se Jakob sníditi rezhe vsim svojim tinovam, in móli nad vsimi. Judu pa she posebej rezhe: „ Kraljéva páliza ne bo preshla od Juda, nè vajvodstvo od mlajshov njegovih, dokler *ga ne bo Tistiga, ki je naménen biti poslán. Narodi bodo upali v' Njega.* „

„ She rezhe vsim vkup: „ Pokopajte me v' jami v' Makpeli na Kananskim. Ondi sta Abraham in Sara pokopana: ondi Isak in Rebeka pozhivata; ondi sim tudi Lijo pokopal. „ To isrékshi se poravná nasaj na postelo, in je vmerel. Takó pohlévno vmerje in mírno, kdor je bogabojézhe in pravízno shivel.

Joshef to viditi, pade ozhetu po obrazu, joka in jih kushuje — in na Kananskim jih pokóple, kakor so sheleli. Tako ljubijo do smerti starishe dobri otrozi, in spolnijo jim tudi voljo po smerti.

Joshef doshiví she sto in deset lét. „ She veselje svoje nuke péstovati je imel, in nukov nuke. Kadar se njegov konez perblí-

sha, rezhe bratam: „Vmerjem. Bog pa vas bo obiskal, in popelá vas v' deshelo nasaj, ktiro je obljubil našham ozhakam, Abrahamu, Isaku, in Jakobu. Vsamíte, kadar se to sgodí, seboj moje koshíze., Obljubiti mu morejo. In vmerel je — poln vére v' boshje obljube. Nobena poprejshina hudobija mu ni sadne ure greníla. Dobra vést mu je sladko in lahko smert delala. Velíko sóls je prelítih bilo po njemu!

Njegovo truplo je bilo v' masílo djano po egiptovski shegi, in hraneno v' trugo.

Ljubi otrozi! Tudi mí prelímo kako sólso per Joshefovi trugi, in sveti sklèp storímo po njegovo *hudiga se varovati*, in *dobro delati* po njegovo! Tudi našha smert bo pohlevna potlej, in jokali bodo tudi drugi na našhíh grobéh, in dobri ljudjé biti bodo skleпали!

M O S E S

47. Otrók Mosef v' bizhnatim jerbaszhku.

Is Jakobovih otrók se je szhafama velek narod podrédil. Tudi Israel je bilo Jakobu imé. Sa to se je temu narodu Israelovi otrozi, ali Israelov narod, reklo. Israel je imel dvanajst sinóv. Vef narod je bil torej v' dvanajst rodóv rasdelèn. Po iménih Israelovih sinóv so se imenovali ti rodóvi.

Tisti stari dober Egiptovski kralj je bil mertev. Novi kralj nozhe nizzh vediti sa Joshefa. Tolikaj ptujiga naroda v' njegovi desheli mu pergréva. „Skléne ga tedaj sa-tréti. Naklada jim dela bres milosti. Po zegovnizah in na polju so mogli hudo hudo tláko opravlati. Pa vse vnovizh rojévnane Israelske pubizhe zlo v' vodo pométati je vkasal.

Bila je tistikrat neka dobra, vsa bogabojézha mati. Le toljko salo déte je imela. Zhes vse ga je ljubila. V' strahu in trepétu ga s'kríva zele tri mesze. Ni ga mogla dalej perkríti. Jerbaszhek je tedaj is bízbuja, per naf nesnaniga, s'pledla, ga snotraj sasmolíla, de voda ne more va-nj, poloshila va-nj pubizha, in jerbaszhek djala per kraju Nila v' lózhje. Mislila je bléso: „Morebit Bog vender koga poshle, de se, zhe ga tako najde, vs'mili lepiga otroka.“

„S' tako ljubesenjo s'kerbé matere sa svoje otroke. Bog je tako obernil, ker s'he ne morejo samí otrozi sa - se s'kerbeti. Otrozi! hvaléshni bodite Bogú sa to ljubesnivo obrazhílo, in radi is serza svoje matere imejte.

Otrokova sestra je od délezh stala, in gledala, kaj se bo godílo s' otrokam. Ni pa le to lepó? To je imela sestra brátiza rada!

Tako morejo vézhi bratje in sestre sa manjšhi brate in sestre s'kerbeti. Oh, greh velek bi bil, ako bi jim zlo kaj shaliga delali namest tega.

Kar na enkrat pride kraljova hzhi s' svojimi tovarshízami k' vodi. Sagledala je jer-

bazhek v' lozhju, in rezhe svoji dekli po-nj iti. Ga odpré, kar sagleda otroka. In pa na! vekal je pubezh. „Smili se ji, in rezhe: „Oh! Israelskih otrok ti bo ktiri!„

Ljubi otrozi! Jelite, kaj lepiga je vsmlenje? Vaf ne shéne nekaj, bol zhislati kraljovo hzhér po njeni dobri dushi, kakor kralja s' vso slato króno? Vite tedaj, vézh je vrédno dobro ferze, kakor króna kraljéva! Tudi dekla she tako vboga je po narlepshi rézhi lobka ti kraljevi hzheri enaka!

Kadar je otrokova sestra vidila, de se déte smili kraljevi hzheri, si vsame pogúm. Gré, rezhe ji: „Naj grém, in kako Hebréjko poklizhem, de vam dete doji?„ Hzhi kraljova rezhe: „In pa idi, idi!, Po svojo mater je tekla vesela domú. Hzhi kraljova ji rezhe: „Vsamíte to dete, in redíte mi ga: plazhala vam bom.„

Pàzh je bila vesela mati, pàzh je Boga hvalila vsévshi spet na rózhe otroka! Ljubesníviga fanta je is njega sredíla, kraljovi hzheri ga pelá. Kraljova hzhi ga sa rejénza vsame, in imé Mosef mu dá.

Pa kdo je tako obernil, de je ravno takrat hzhí kraljova na vodo prishla, né pa trívofhki kralj? in pa, de je déte ravno takrat, kadar je jerbazhek odperla, tako mi-lo jokalo? Bog je dal, de se je vjélo vse tako. On je, otrok she sam sa-se ni vedel, zhul nad njím. On ga je, she nesmóshniga si pomagati, otel. Ravno tako, ljubi moji otrozi! *skerbi* Bog tudi sa vaf. Ravno tako vaf je she morebit is jésar nevárnost otel, sa ktire

samí ne véste, de ste bili v' njih. Oh! *ljubite* ga sej, njega dobriga Bogá, in va-nj stavite vse svoje *savúpanje*.

48. Mosef per studenzu.

Mosef je bil she odráshen mosh, in vidi nadlógó Israelzov, svojih bratov. To ga je v' shivo bolélo. Nozhe nè vézh kraljev sín imenovam biti. Raji hozhe s' vbogim in satíranim ljudstvam boshjim révesh biti, kakor s' njega stískázhi greha kratko veselje vshivati. Sa pravízo térpeti mu je ljubshi kakor imeti vse Egiptovsko bogastvo. V' Boga, v' njega nevidniga, kakor bi ga vidil, je obrazhal ozhí, in terdo se ponése sa svoje stískane brate. Kralj mu je torej po shivljenju stregel, in Mosef pobégne is Egipta.

„Boljšhi je praviza od slatá vsiga svetá. Raji revesh, pobégneniz, sraven pa dober; kakor sín kraljev, in frézhen, sraven pa hudoben.“ Tako si je Mosef mislil. Tako misli vsaki dober, jáki zhlovek.

Mosef je na Madjanfko béshal. Truden in spótan séde per studenzu. V' tistim kraju je bogabojézh duhoven prebival, Jetro po iméni. Imel je sedem hzherí. Ozhetove ovze so pasle, ravno pershenejo zhede k' studenzu. Sajémajo, nalivajo koríta, in jih napajajo. Pa pertisnejo she drugi pastirji. Kakor préd saróblenzi — nar prvi hozhejo per vodi biti, in so odrívili dekléta. Mosef vstane, jih vbráni, in on jim napojí ovze.

S' lépo so pastaríze potlej ovze domú pergnale. Ozhe jim rezhejo: „Kako je, de ste tako sgodne danf?“, Odgovoré: „Ptuj mosh is Egipta naf je pastirjam branil. Pa she nalival nam je, in sam pojíl ovze.“ Slo je ozheta veselila ptujzova pervershnost. Vli hvaléshni so rekli: „Kjé je? Sakaj ste ga pustile? Poklízhite ga, de sajme s' nami.“ Mosef pride sdaj k' Jetru. Dobri ljudje so vselej eden drujiga veselí, tudi Mosef in Jetro sta se kmalo vsela. Obljubiti mu je mogel Mosef, de ostane per njemu, in Jetro mu svojo hzhér Seforo sa sheno dá.

Tako se je Mosefu niegovo *lepo djanje*, pazh ni mislil, *lepo povernilo*. Pa ravno sa to je tako lepo bilo, ker na plazhílo ni mislil. Nobeno lepo delo ni bres povrazhíla, desiravno ga ne gré savolo povrazhíla delati.

Tudi vidimo is tega spet sa dobre ljudi *boshjo ozhetovo skerb*, ker je pregnánimu Mosefu tako perbeshalfhe dal najti.

49. Gorézh germ.

Mosef je sdaj Jetru ovze pasel. Enkrat jih shène delezh v' pushavo, zlo do gore, Sinaja. Tukaj po teh samótah, kjer drujiga ni bilo, svunaj semtertje kak germ, je pazh Mosef vezhkrat na révo svojih bratov v' Egiptu mislil, in k' Bogu sa - nje sdihoval. Pa Bog jih je bil she manj posabil. Réshic jih tedaj, jim Mosefa poklizhe, she sdavnaj

isvoljeniga sa to. Mosef vidi v' fredi germa s' pleménam goreti. Zhudi se, de germ gorí, pa ne sgorí: „Naj grém, je djal, in práv pogledam to zhudno perkasen,“ kar ga glaf is plemena ogovorí: „Mosef! Mosef!“ Pravi: „Tu sim!“ Glaf rezhe: „Bog tvoji-ga ozheta sim jes, Bog Abrahamov, Isakov in Jakobov.“ Mosef, poln svetiga strahú, fkrije obras. Bog govori: „Vidil sim révo mojiga ljudstva v' Egiptu, in flifhal njih krik pred stífkavzi, ki jih satirajo. Is rók jih hozhem Egipzhanam istergati, in peláti v' dobro prostorno deshelo, ki se mleko in méd po-nji zedí: na Kauansko jih popelám. Torej idi, tebe poshlem h' kralju, de moje ljudstvo is Egipta popelásh.“ Mosef rezhe poníshen: „Koga sim jes, de bom hodil h' kralju, in Israelove otroke is Egipta vodil? — Pa, tudi verjeli mi ne bodo, ne mojih besedí poslušali. Porekó mi: Ni se ti ref Bog perkasal.“ Bog rezhe: „Kaj imash tistu v' roki?“ Mosef odgovorí: „Palizo.“ Bog rezhe: „Na tla jo versi.“ Jo vershe, in kazha je bila. Mosef pa sbeshí pred njó. Bog rezhe: „Sési in prími jo.“ Mosef feshhe in jo prime, in spet se mu v' roki v' palizo kazha spremení. „Po tem, rezhe Bog, bodo sposnali, de se ti je Bog perkasal, Bog njih ozhakoy.“ Mosef rezhe: „Prosim, Gospod! nikolj nisim bil sgovorn. Jezlam, in jesik se mi savaluje.“ Bog rezhe: „Kdo je dal ufta zhloveku? kdo vstvaril glufhza in mutiza? kdo flepza, in vidza? né jes morebít? Idi, jes ti bom v' uftih! jes te

vuzhil, kaj de govòri." Mosef s'he le misli, de ne more kaj on toljkimu opravílu, ter rezhe: „Prosim, Gospod! koga drujiga pòshli." Sdaj rezhe ojstro Bog in terdó: „Aron, brat tvoj, je sgovòrn. Srezhal te bo, in sagledavshi te, se te serzhno rasveselil. Moje besede mu pokladaj na jesik. Jes pa bom tebi in njemu v'ustih. On bo namest tebe ljudém govoril." Mosef je bil pokorn. Gré in prósi Jetra, de naj mu pustí v' Egipti. Jetro rezhe: „Pojdi, in srezhno hòdi." Mosef je sheno in svoja sínzhika na ofla posadil, prijel palizo v' roko, in odrinil v' Egipt. Aronu v' Egiptu je Bog mej tem rekel: „Idi v' pufhavo Mosefu, svojimu bratu, naproti." Aron grè, ga srezha v' pufhavi, in perferzhno ga kufhne. Mosef mu perpovduje, po kaj ga Bog pòshle. Obá vkup grefta v' Egipt, in sklizala sta Israelske starashíne. Vse boshje besede jim pravi Aron, ki jih je Bog govoril. Mosef storí zhudesh s' palizo. Vse ljudstvo je verovalo, perklonilo se, in na obrasu molílo.

Ljubi otrozi! ne vidimo boshje *prijasnosti* in *milosti* spet tukaj ozhitno? Pónísha ljubesnivo se do ljudi. Vsako solso vidi on, slifhi vsak sdihlej. Vsmilenje ima s' njimi. V' njih révi jim pride na pomozh. Oh! kdo bi tako dobriga in ljubiga Boga spet ne ljubil nasproti? kdo bi va-nj ne savúpál?

50. Mosefovi zhudeshi.

Tistikrat je skorej ves svet v' malikovanju in vrashih tizhal. Egipt je bil sedesh obojiga. Ne le sonza, ljune in svased, ampak — o strashna nespamet! — tudi shivali so molili ljudstvo in kralj. Zlo v' lesene podobe so svoje savupanje stavili. Menili so, de podoba njih molitve slisbi, in de jim pomaga kaj. Bog je tedaj ljudem hotel spet enkrat s' velikimi nesnanimi zhudeshi nasnanje dati, de je on sam edini pravi Bog, Bog nebes in semle. „Svedili bodo Egipzhane, je Mosefu djal, kadar istegnem roko nad Egiptam, de jes sim Gospod, kadar popelam Israelze smed njih.“

Mosef in Aron, po osemdeset let stara sivzhika, s' belimi lasmi, stopita pred kralja sdaj. Napovesta mu boshje povelje: Tako pravi Gospod: „Spusti moje ljudstvo, de mi gre god obhajati v' puhavi.“ Kralj odgovori ves prevseten: „Kdo je gospod, de bom v' strahu njegovi besedi? Ne vem nobeniga gospoda. Tudi ljudi ne pustim.“

Mosef hozhe sdaj kralju skasati, de ga res Bog poshle. Vergel je pred kralja palizo, in bila je kazha. Pa ne smeni se sa to kralj. „She bol je ljudi stiska.“

Mosef vdari s' palizo v' prizho kralja na Nilovo reko. Vsa voda je kri, ribe pomerjejo, in nihzher je ne more vezh piti. Kralj se oberne, in se ne smarfi.

Mosef istegne palizo po rékah, potókih, jeserih in rupah v' Egiptu. Sháb bres fhtevíla se vsdigne in pokrije deshelo. Vse shivo jih je bilo po kraljovim poslopju, po sapírah, po postelah, po klopéh, po viih hishah, po pezhéh, po neshkah in po téstu v' njih. Kralj se vdá. Pa komej ni bilo sháb, she sakerkne svoje serze.

Mosef vdari s' palizo na tla. Vef prah je komár, in komárji so bili po ljudéh in po shivíni. Kraljovo serze je terdo kakor poprej.

Vef mnogi merkej napolni sdaj kraljovo poslopje in njegovih flushabnikov hishe, in pa polje, in kar je po njemu. Kralj obljudi ljudstvo spustiti. Kadar pa shiba odjenja, se kralj spet skúja.

„Strafhna kuga se vname po Egiptu. Vse jemle konez, kamele ali velbljudi, ošli, govéja shivína, in drobniza. Pa kralj se ne da omájati.

Mosef vsame polne príscha sáj, in jih prizho kralja nakvishko sakadí. Zherni mehurji se spuhnejo po ljudéh in po shivíni. Kralj se ne sméni.

Mosef vsdigne svojo palizo proti nebu. Hudo vreme nastópi, kakorshniga v' Egiptu ni bilo, kar so ljudjé po njemu prebivali. „Strašno roshlá tozha na semlo. Nesnano treska vse krishim. Vse je bilo v' ognju in tózhi. Vsa seleniáva po polji je konzhána, vse drevje slomášteno. Shivina in ljudjé po polji so pobívani. Kralj je sakrizhal: „Greshil sim. Bog je pravizhen, jes in moje

ljudstvo smo krivízhni. Prosíta Boga, de strahni gram in pa tozha nehá, ispuštil val bom" Beršh pa, ko se svedrí — sakerknejo špet kralj in njegovi dyórniki svoje serza.

Mosef je šhe enkrat svojo palizo nad Egiptam istegnił. Kobíliz strahni vláki satemné sonze, in pokrijejo vso vso deshelo, de se tlá nikar bitve ne vidijo spod njih. Nikar seleniga lístika ne ostane nè na drevju nè po tleh. Kralj prosi po milosti, in obéta vse — pa prelomil je besedo.

Po tem je taka gošta tmá po Egiptu, de tri dní zhlovek zhloyeka ne vidi, in nihzher se kar is mesta ne more ganíti. Kralj se rastgotí, in rekel je Mosefu: „Pobèri se, in ne hòdi mi vezh pred ozhí! Šhe enkrat se mi perkashi, per ti prizhi si mertev.“

Ljubi otrozi! préden gremo dalej, premíslimo nekoljko te zhudne pergodbe.

Podvuzhiti naš po - njih je hotel Bog, *pervizh*; De on je Gospod svetá. Torej je tako ozhitno pokasal, de s' vodami, s' semlo, s' všimi shivalmi, de s' blískam in gromam, in s' svesdami na nebu imá on vkasovati. Oh! *molite ga*, in vklanjajte se mu, *njemu* ze le natore *všigamogozhnimu* Gospodu.

Drugizh je Israelze Bog, to vbogo in štískano ljudstvo, is njih réve hotel rešhiti. Njem na ljubo je toljke in take zhudeshe delal. Vidili so jih, terpelí pa nizh òni. Na Gefenskim ni bilo nè lístika poštkode-

vaniga. Nobeniga komarja ni bilo v' tisti kraj. Jasno je bilo tam. Nobena Egiptovska shiba ni Israelzov sadela. „Shè ozhitnihi je is tega Bog pokasal, de on sam je vsiga Gospod, in de od njega je to vsmilenje. Pa se le vuzhíte va-nj *vupati*.

Tretjizh je Bog satiravze hotel pobolshati. „Srezha jih je ofhábila. Bog jih ponísha s' nefrezho. Kasnuje ali shtrafuje jih Bog tiste, ktiri druge terpínzhijo in stífkajo. Vsim da strah, ktiri hudodélijó. Tudi dan danashen slegi po natori niso sahtonj, postavim: shiviníka kuga, tozha i. t. d. Ljudí hozhejo pobolshati, kakor na svetu vse — in v' to jih tudi mí obrazhújmo.

Sadnizh vidimo boshje *persanashanje* in njegovo *prijasnost* tudi létu v' fredi med strashnimi shibami. Boga ne veselí tepsti. Sazhetik je bil ves bresshkódni zhudesh s'palizo ie kazho. Smiram huji shibe nastopajo. Pa napovedováne so préd. Bili naj bi Egiptzhané prezej pokorni — nobena shal bi se jim ne bila sgodila. Tako pa, lihkar bomo sasflíshali, so she grosnéji slégi na-nje príshli. Oh otrozi! rasgledujte se nad njimi, in ne satratovájte nikolj boshje persanesflívosti v' nove pregréhe!

51. Odhòd is Egipta.

Mosel in Aron stópita sdaj sadnizh pred kralja. „Tako pravi Gospod, mu rezheta: O polnozhi bo vmerlo vse pervorojeno po

Egiptu — od kraljoviga pervénza, ki ga kraljév stol zháka, do pervénza sushne vbóge májlin gonijózhe — verh tega tudi pervénzhina vse shivéne. Velek vék bo po všim Egiptu, kakorshniga ni bilo, in ne bo. Per vših Israelovih otrozih pa kar péš ne bo zherhnil. Ljudjé in shivál ostanejo neokvárjeni, de bote vidili is tega zhudsha, kakshin raslozhik dela Gospod med Egipzhani in Israelzi.” „Prishli bodo, she perštavi Mosef, ti vši tvoji flushabniki do mene, pred - me bodo popadali, in porekó: Idi tí — in ljudstvo, ki si zhes - nj. Potlej pojdem.” Kralj je ostal terdovraten.

Nozh se dela. Bog je she prav milo fkerbel sa Israelze. Všaki gospodár more mlado, lepo jagne saklati in ga spézhi, de se na pot pokrepzhájo, in de odhódnjo obhajajo. Gospodinje pa, de je bil kruh sa po - poti, morejo vmesíti. Zhe jih je premalo per hishi, de ne morejo zeliga jagneta snésti, morejo kaziga loséda pervabiti. Ostati ni nizm smelo. Pervájali so se tako *lepo sošeshni* biti. Vši napravleni, palizo v' rokah in zhevle na nogah, lédje prepašano — enaki ljudém, ktirim se mudí — morejo sésti okolj mise. Pervájali so se tako *verovati vse terdó*, kar Bog rezhe. Tudi so mogli s' jagnetovo kervjó hishne podvóje in nadúrje sasnamovati. Tako je she bol v' ozhi shínlo, de so bile ravno njih hische otére. Pa she drug vézhi poménjik je imelo v'sebi vse to.

Polnozhí je. Po vših Israelskih hishah je vse, veliko in majhino, okolj pezhéniga

jagneta sbráno. Nihzher ne smé is hifhe. Boshje shuganje se pa spolnuje sdaj. Vsi pervenzi so vmerli od kraljoviga perviga finú do perviga finú nar manjšhi najémnika. Tudi vsa pervénzhina shivíne pozerka. Vsi prestrašheni páhnejo kralj, njegovi dvórniki in Egipzhane is spanja. Krik nesnán je po vsem Egiptu. Ni hifhe, v' ktiri bi ne bilo merlízha. Po nozhi poklizhe kralj Mosefa in Arona, in jima rezhe: „Odrínite, pojte smed mojih ljudi — va dva, in Israelovi otrozi vsi. Tudi govédino in drobnizo sheníte — pa blagoslovíte in shegnajte me, préden de greste!” Perganjali so jih Egipzhane, in silili, de naj hité is deshele. „Vsi smo szer mertvi, so djali.” „Shé frovo testó so mogli Israelzi v' naglizi sadéti, préden je vkváseno. Per vsem tem Joshefovih kostí ne posabijo vseri seboj.

K' spominu toljziga odrefhenja je Bog sdaj Israelzam hvalno oblétnizo obhajovati vkasal. Velikanozh se je reklo temu gòdu. Jagne jésti po nozhi so mogli, in ves teden na opréfnim kruhu shiveti. Tudi pervenze vse shivíne Bogú darovati, namest fina pervenza pa jagne, ali pa — de je tudi vbóshiz lohka svojo hvalíhno opravlal — opraviti dve gerlizi v' dar.

Vite, ljubi otrozi! Bog sam tedaj hozhe, de mu *hvaleshni* bódimo sa njegove dobrote; sa to, ker je *hvaleshnost* le tako kaj lepiga in veseliga. Otrozi! vselej se mu tedaj hvalíte sa vse dobrote — s' veselim in ravnim serzam.

52. Potópuv Egipzhanov.

Bog tedaj Israelove otroke is Egipta pelá. „Sheftkrat sto jésarov mósh jih je bilo bres shén in otrók. Tako lepó se je boshja obluba she sdaj kasala: „*Veliko, kakor svésd na nebu, bo tvojih mlajshov.*” Sa njimi gré bres íhtevila veliko hlapzov, dékel, goveje shivine in vsake edine shivali. Bog sam jim pravo pot kashe. Zhuden oblak hódi pred njimi. Po dnevi je tèmeu, po nozhi ves ognjén. Oblak jih je pelal v' doljino sraven rudézhiga morja. V' nji, med dve-ma gorama, so shotore raspéli.

Kralj in njegovi dvórniki si na enkrat spremislijo: „Kaj smo storíli, rezhejo med seboj, de smo jih ispuštili is sushnosti!” Kralj pravi: „Safhli so. V' pufhavi so saperti. Na noge! sa njimi!” V' trínku rezhe vosóve naprézhi, sheftsto sbranih bojnih vosov, in kar je vos po Egiptu, in vsdigne se s' všimi svojimi vajvodi in s' vso svojo vojsko, in dère sa njimi, in dojde jih s' kónjiki in s' vso vojsko ob morju v' doljini.

Nozh je she bila. Od vših krajov so Israelovi otrozi sdaj saperti. „Spredej je morje, po obeh straneh stermo pezhóvje, sadej sovrashnik. Opádel strah in trepet jih je. Eni so v' Boga klizali, eni se nad Mosesam kregali, in djali: „Ni bilo v' Egiptu gróbov, de si naf v' pufhavo vmírat perpelal? Kaj si nam to storil? Boljshi bi nam bilo v' Egiptu flushiti namest vmreti v' pu-

shavi." *Tako nepokojno je zhloveshko serze, zhe v' Boga praviga savupanja nima.*

Mosef jih pogovarja: „Ne bojte se! Terdo stojíte, in glejte le, kake zhudeshe bo dání delal Gospod. Egípzhanov, ki jih sdaj pred seboj vidite, skorej ne bote vidili, in vekomaj né. Bog se bo sa val' vojskoval! Od val' je dósti, de ste tihi in per miru." Take serzhnosti je bil Mosef. *Tako stanovltniga stori zhloveka in pokojniga savupanje v' Boga.*

Po tem rezhe Bog Mosefu: „Rezi Israelzam, de naj odrinejo in gredó. Tí pa roko vsdigni, in sprostóri palizo po morju — in rasdelilo se bo: po sredi morja pojdejo Israelzi po suhim. Egipzhane bodo svedili, de jes sim Gospod! Nad kraljam, njegovimi vosmí in kónjiki bom svojo mozh skasal." Ob enim se oblák vsdigne, in vstávi med Israelski in Egipzhanski stan. Po strani Egipzhanov je oblák bil tēmen, po strani Israelzov rasvetluje nozh ognju enako. In tako ne morejo vso nozh vojske ena do druge.

Mosef pa je palizo nad morjam istegniil, vode se rasgernejo, shgózh veter je dno do suhiga posuhil. Israelovi mlajshi gredó vso nozh — po sredi morja — po suhim skós. Sid jim je voda na desnízi in levízi. Kralj, kónjiki, bojini vosóvi — po divjashko je planilo vse — v' morje sa njimi. Ali vderó se na Egipzhane proti jutru in vdérajó bliski in strele is oblaka. „Strah jih je sgrabil. Kólajin kolésa vse se potáre, „Nasaj!

nasaj! vpijejo vsi Egipzhane. Beshímo! Bog se vojskuje sa - nje zhes naf." Bog pa je rekel Mosefu, ktiri je bil s'ljudam ravno skos morje: „Roko istégni po morju, de se zhes Egipzhane, njih konjike in vosove sagerne." Mosef isprostrè roko — s' strahnim hrupam savésne Egipzhane morje, in pa vosóve, in pa konjike, in vso kraljovo mozh. Nè eden ni vfhel.

Tako zhudno je ravno takrat Bog odrešenje revnih, stiskanih Israelzov dokonzal, kadar se je sgublèno sdélo vse. „She je ravno tako *mogozhen* in *vsmilen*. Kdor vupa v' Boga, mu ni trepetati treba, skvíshki naj se tudi nad-nj vel svet. V' fili se boshja pomozh nar lepshi pokashe. Vézhiko je fila, blishej njegova pomozh.

Tako strahno je kasnal in shtrafal Bog hudobijo nevsmileniga kralja, in njegovih flushabnikov — pa tistikrat she le, ko se je bila méra njih terdovratnosti spolnila; kadar ni nobena mánj shiba vézh sdala. Na tanjko po njih delih jim je Bog povernil. Kakor so oni Israelfke otroke vtopováli, tako sdaj samí potonejo v' vodi. „She sdaj Bog tako gresnike shtrafuje. Bog je obernil, de se is vfake pregrehe, préd ali posnej, snuje zela rajda védno hujshih slégov — bolesni, vboshtvo, sanizhvanje, in poslednizh smert. Per nezhistnikih in pijanzih se to prav ozhitno vidi. Nar hujš sleg pa zhaka sa gròbam!

Tudi isgled nam je strahne terdovratnosti ta kralj. Kaj velá, de je bil she otrok

svojoglavén, in de je hotel vse po svoji termi imeti. Ta terma je s' njim vred rasla, in storila, de se, kakor bi mu ob pamet shlo, tudi Bogú vstavla; de po trínofhko ljudi stiska, in se slepó pahne sam sebe v' bresen. Otrozi! otrozi! Bodite sej voljni in perpravleni vselej dati se vòditi in svariti — dajte si svetovati. „Saj sami vidite, kam svojoglavnost perpelá!

53. Mosefova sahválana pefem.

Vesél je bil Mosef, de je svoje ljudstvo vidil oteto, ktirimu so vzheraj vsimu opláshenimu in trepézhimu she sgol smert in gròbi po glavi brenzhali. Njegovo serze je Bogu hvale gorélo. Hotel jo je tudi v' Israelzih vnéti. Pel je s' njimi:

„Gospodu pojem: povelízhal, povelízhal se je!

Vergel je konja in jesdiza v' morje.

Moja mozh je, in moja pefem Gospod,
Odfreshník mi je bil!

On je moj Bog, hvalil ga bom,

Bog mojga ozheta, povsdigval ga bom!

Sal vojshák je Gospod, Gospod mu je imé!

Savésuil je v' morje kralja vosóve, in vojshko njegovo,

Sbráni njegovi vojvodi so se potopíli v' rudézhimu morju;

Bresni so jih sakrili,

„Shli so kam'nu enako na dnó!

Tvoja desniza, Gospod, je mozh raskasála
s' zhaštjó,

Tvoja desniza, Gospod, je sovrashnika
sterla!

Sdrobil po velikósti svoji velíki si so-
pern'ke svoje!

Serd svoj si spustil, povshíl jih je kakor
sterníshe!

Na púh tvojiga serda so se nakopízhile
vòde;

Na kup stezhène so stale,

V' fredi morjá so se s-fédli valóvi!

Sovrashnik je djal: „Vlil bom, vjel bom,
Rop bom delíl, serze si ohladil nad njimi.

Svoj mezh bom isderel, bo jih roka mo-
jà pogubíla!”

S' svojim vetram potegnesh — sagerne jih
mórje!

Kakor svínz sasvoné po filnih vòdah na
dno!

Kdo je kak mòzhen po tvoje, Gospód?

Kdo po tvoje téljke svetósti?

Zhes'hénja tolziga vréden?

Tako zhudodélen?

Svojo desnizo si stegnil —

Posherla jih je semla. —

Po svoji dobroti pelásh ta ljud, odreshil
si ga!”

S' mozhjó ga védesh na svoje svéto do-
móvje!

Naródi slíshijo, trésejo se.

V' Filístji grábi strah prebivávze,

Omotzhni so Edomski knési,

Moabskim vojvodam grosa perhája,

Kanánfki vsi prebivávzi kopné.
 „Strah in trepèt jih opádaj,
 Oterpnejo kakor kamen naj nad tvojo
 možno rokó.
 Tvoje ljudstvo pa pojde, Gospod!
 Tvoje ljudstvo pa pojde, tvoja perdóbva.
 Popelásh ga, safadil ga bosh na svoje
 lastíne goró,
 V' kraj, o Gospod! katir'ga si sa - se sedésh
 isvóljlil,
 Na svetífhe, Gospod! katiro so tvoje roke
 vterdíle.
 Kraloval bo vekomaj ino védno Gospod!“

54. Nebefhki kruh.

Israelovi otrozi so bili sdaj zhes mor-
 je, in so v' pufhavi fhtoríli. Velíka velíka
 je bila ta pufhava — strafhna in divja. Vse
 nerodovitno je bilo po - nji in samótno — ni
 je nè bajte nè njive. Kmalo niso imeli vezh
 kaj jesti. Le nadlogo si mislite, otrozi! to-
 ljko sto jésarov ljudi — in nè grishleja
 kruha!

V' Boga postaviti svoje savupanje bi bili
 mogli, ktiri jim je do sih mál vselej tako
 zhudno pomagal. Pa namest tega sazhnejo
 godernati, in so Mosefu in Aronu djali:
 „Bog hotel, de bi bili po Egipzhansko
 v' Egiptu vseli konez! Le dobro nam je bi-
 lo tam! Per lónzih mesá smo sedéli, in
 kruha imeli do fitiga. Prav sa to sta nas
 perpelala v' pufhavo, de bo vse lakote to

ljudstvo pomerlo." Nespametno je bilo to govorjeno, in pa nehvalešno. Pa she ima poterplenje s' njih nespametjo Bog. „She prijasnišhiga fkasati poprej se jim je hotel. S' sgol ljubesenjo si jih hozhe nagnúti. Rekel je tedaj Mosefu: „Glej! is neba vam bom kruh iti dajal. Ljudjé pa naj hodijo svunaj pred stan, in vsaki dan próti naj nabé-
rajo, koljkor jim ga je treba. De bote vidili, de jes sim Gospod, vašh Bog." Mosef in Aron sta ljudstvo sdaj okregala: „Koga sva ma dva, sta djala, de nad nama godernate? Nè nad nama, nad Bogam godernate." Kdor namrezh se gosposki (ali starisham) vstavla, se vstavla boshji narédvi. Perdjala sta she: „Pa vidili boshje velizhaftvo bote sajcro." Drugo jutro je bila rosa okolj stà-
na. Kadar rosa sgíne — kar je pufhava lepó bela ko sneg, in kakor s' flano in ivjam opá-
dena. Sgol mizhkani, okrogli, béli sernizi so to bili, v' uftih pa kakor medéna potíza. Israelzi to viditi, savpijejo vsi ostermèni: „O jéj! Mana je to!" Mani je bilo namrezh podobno, ktiro so she sdavnaj posnali. Mosef jim rezhe: „Vite! tisti kruh je to, ki vam ga Bog da jesti. Vsaki po svoji potrebi si ga naberíte." Vse nabé-
ra. Kar jih je bilo silnišh, ga toljko naberejo, de bi ga šnesti ne bili mogli; drugih nekaj ga le malo dobé. To pa ni bilo práv. Torej Mosef vkashe si vse med-se po rédi rasdeliti. Tako dobí vsak teljko, kar potrebuje. Ravno tako bi mogli she sdaj, postavim: ktiri vezh nashanjejo, vbogim, ki malo ali zlo nizh ne

perdelajo, kaj svoje obilnosti radi podeliti. Kar je tistikrat Mosef rekel, vsakimu bogatimu lastna vest rezhe: „Podéli ki imash vezh, unimu, ktiri nima.“ S’tem kruham, Mana so ga imenovali, je Bog ves zhas’ Israelze shivel v’ pufhavi.

Ljubi otrozi! kdo ne bo vesel glasú sagnal: „O Bog! kako si tú vender prijasen in dober! Israelzam si is neba vsakdanji kruh iti dajal. Nam ga dajash ravno tako zhudno is semle. Velíko jésarov ljudi si tam preshivel shtirdefet lét s’lohákino in viditi nè kaj vélko jedjó. Jésare lét jih shivish milijone in milijone ob shitnim sernu she manj metèrim. Bres sernja in klafja bi bila semla pufhava bres kruha — ljudjé bi lakote poginjali — odmerlo bi toljko sto jésarov mést in vafí! Kako velek si, o Bog! per rezhi she toljzhkini — per flabi reshéni biljki! Oh! koljkorkrat tedaj nam ozhí padejo na lepo seleno, ali srélo ruméno polje, s’ gínenim serzam zhmò sposnati tvojo dobroto! Hvaleshno ti ga hozhemo vshiti sleshern kóshizhek kruha — pa nekoljko dati ga voljno od nas vbóshnisthimu bratu!”

55. Voda is fkale.

Odrínili so Israelzi in prishli v’ druj kraj pufhave. Pa bilo ni vode. „Spet je huda fila, slasti v’ suhi — pekózhi pufhavi. Pogínili so fkorej; otrozi vékajo, shivina múka. Radi vse svoje slato in srebro bi bili

dali sa vode. Pa kaple je ni bilo. V' Boga bi bili sdaj mogli savupati sej enkrat, kir is vfake nadloge pomóre, ktiri jih s' nadlogo tako rekózh sili va-nj vupati. Pa bosh! Hudovati spet se sazhnejo nad Mosefam, in rekli so: „Vode nam daj!” Mosef rezhe: „Kaj se kregate s' mano? Spet se pregrešhujete nad Bogam!” Pa ljudstvo, ktiro je od sheje kopernélo, se le hudúje. „Kaj si naf is Egipta ispelal, mu pravijo. Sheje bomo vseli konez, mí, otrozi in shivina.” Pa vsmilovati se ljudstva she se ni Bog navelizhal. She enkrat se jim hozhe prav prijasniga in dobrotliviga skasati. „Pred ljudmí pojdi, je Mosefu djal, pa palizo vsami v'roke. Na uno skalo le vdári — in voda potezhe, de bodo piti imeli.” Mosef je h' skali shel. Vprizho vsih ljudi vdari s' palizo na-njo. Ko bi mignil, je mersle vode studenez is njé pervrel. Vse je veselo, vse si shejo gasí.

Ljubi otrozi! Velíka boshja dobrota je tudi voda. Is te povédi vidite to. Své lohka vfaki to, kadar ga sheja tare. Tudi nam daja Bog spod skál in hríbov mersle studenze, in lepe biftre potóke. Tudi nam on daja desh in roso spod neba. Ljudí, shivali in séli oshiví voda. Bres vode bi vse poginilo in svénilo. *Hvaleshni* tedaj bodimo Bogú, koljkorkrat se s' vode merslim *poshirkam* kak vrózh dan ohladimò. Per vfaki *ròsini kaplizi*, ki venejózho roshizo oshivla, in pa spremína se vedno, naf bodi *zhudo boshje prijasnosti!*

56. Defet boshjih sapóved.

Sapored s' velikimi in slovesnimi déli se je Bog Israelzam dosdaj *Gospoda natóre* dajal sposnavati. „Sej enkrat so mogli sdaj lé verjeti: „Bog je gospod nebés in semle. On le je vsfigamogozhen. Njemu, migne, naj, je vsa natora pokorna. On je edino nashe perbeshalshhe v' potrebi. On vse shiví in ohráni. Njemu je smert in shivljenje v' roki. Njegovi vsfigamogozhnofti se nizh ne vbrani.” Pa, tako Boga sposnati jih je le perpravlalo ga sposnavati she bol. Bog jim hozhe sdaj she le nar lepshi svojo lastnóft — svojo *svetóft* rasodeti. Vuzhiti jih je hotel sdaj she: „Bog ni le vsfigamogozhen — On je tudi svét. Veselje ima nad vsim dobrim, gnufi se mu vse hudo. Ne le Gospod natore je on, tudi ljudi *postavodaj* je. Njegova volja je, de tudi ljudjé zhertijo in se ogibajo hudiga, in pa ljubijo in delajo dobro — de so sveti po njegovo. Natora je popolnoma po svojim; ker se po *postavah* ravná, ktire ji je Bog naredil. Zhloveku gré po svojim popolnoma biti, in to, de se postáv dershi, ktire njemu pishe Bog. Kakor je mertva natora Bogú is file pokorna, tako gré zhloveku pokorn mu biti spremíshleno in is rade volje. Bog je tedaj ljudém tudi she svojo voljo na snanje dal. Povedal jim je, kaj hudiga se varovati, kaj dobriga delati, de bodo dobri, popolnoma — sveti ljudjé.

Do gore, Sinaja po puhavi so prishli Israelzi. Mosef gré na goro. Na-nji mu Bog rezhe: „Povéj Israelovim otrokam: Vidili ste, kaj sim Egipzhanam storil, in kako sim vas po òrlovo na perutah nosil. Zhe me poslušate, meni lastno ljudstvo mi boste smed vsih narodov. Vsa semla je szer moja — pa ví mi bote duhovsko kraljestvo, in moje *sveto* ljudstvo. To povéj Israelovim otrokam.” Mosef jim pové. Vsi vpijejo s' enim glasam: „Vse bomo storili, kar je rekel gospod.”

„She dalej govori Bog na gori s' Mosefam: „Idi, mu rezhe, in rezi jim, daní in jutri naj se ozhišhujejo, oblazhila operejo, in perpravleni naj bodo na pojútrishim. Kadar pojútrishnim trobentni glas sabuzhí — jim pod goro iti rezi.” Sgodilo se je. Vse se snashno in po prashnje oblázhi, vse se perpravla, kakor na dan — velek in svet. Navdati jih tako je Bog hotel per vseh — tudi le svunajnih rezheh — s' ljubesenjo do snashnosti, do lepe rédi, in pa spodóbnosti.

Tretji dan pride. Jutro napózhi. In glej — bliskalo se je. „Slis'hi se grométi. Oblak temen pokriva goro. Trobenta buzhi. Vse ljudstvo je ostrasheno. Mosef pela ljudi is stana — Bogú naproti. Vstavili so se pod goro. V' dímu, pleménu in v' potrefu je vel hrib. Smiram glasnej in mozhnej je trobenta péla.

Vse tiho je sdaj — in Bog govori. Glas velik gré is oblaka: „Jes sim Gospod tvoj Bog, reshívshi te is sushnosti v' Egiptu.

Verovaj eniga samiga Boga. Ne imenuj po nepridnim boshjiga iména. Posvezhuj se bóro. „Spofhtuj ozheta in mater. Ne vbijaj. Ne vganjaj nezhištoti. Ne krádi. Ne prizhuj po krivizi. Ne shéli svojiga blishniga shene. Ne shéli svojiga blishniga blaga.”

„Slifhalo je vse ljudstvo trobento, vse glas, vse vidilo ognj in pleme in kaditi se goró. V' strahu in trepetu je stalo ob góri. Mosef pa rezhe: „Nikar se ne bójte. Poterditi vas le v' dobrim Bog hozhe, in na dobro obrázhati. Njegov strah naj bo le per vas, in ne greshíte nikar. S' enim glasam rezhe ves ljud: „Vse bomo storili, kar je rekel Gospod, pokorni mu bomo.” Oblét-nizo so potlej v' spomín tega sgodifha obhajali, in ta god se je *Binkushti* imenoval.

Ljubi otrozi! Terfhi bi Bog ne bil mogel svojih sapóved Israelzam oklizati. To je storil — ker niso majhina rezh. Le poglejte, moji ljubi otrozi!

Napelujejo h' pravi *popolnamosti* naš boshje sapovdi. Otroka postavim, ktiri po navúku tih sapóved Boga ref spofhtuje, ktiri starifhe vbóga, nikomur nizh shaliga ne storí, ktiri je framoshlív in poshtén, ktiri nikomur nizh ne vsame, vselej refnizo govori — she otroka ga imamo v'zhashti. Enkrat prav dober zhlovek biti sazhéna gotovo. Tat pa ali lashníviz — sam si more to sposnati — je zhlovek sanizhlív. Vbijaviz zlo jénja zhlovek biti — poshást je, sverjázhini je enak. Le samí sebe vprashajte, otrozi! Lastno serze vam vse to porezhe. Glejte!

nizh nesnaniga tedaj ali od naš nesavédeniga niso boshje sapovdi, is našhiga lastniga serza so vséte. Snotraj v' naš nam nekaj sprizhuje, de dershati te sapovdi, pa biti popolnoma, je ena. Vest naša — ona sveti glas boshji v' naš — nam ravno tisto pové, kar je glas boshji na gori na ,Sinaju osnnoval. Kaj? le sato je tam Bog is oblaka govoril, ker boshjiga glasú ljudje sámí v' sebi niso flifhati vezh hotli. Torej, zhe shelimò dobri, popolnoma biti, nè pa malo-pridni in neporédni, per sapovdih boshjih, de jih dershimò. moremo sazhéti.

Pa tudi *sfrezho* nam ljudém kashejo boshje sapovdi. Sebi in drugim nakopáva nefrezho, kdor jih ne dershá. Nobena rezh — shivljenje, zhaft, in premoshenje drujih ljudí — nizh ni varniga pred njim; terplenja bres fhtevila si nashene sam sebi, sam sebi je teshak, in nima nè mirú nè pokoja. Kdor pa jih dershá, smé se na ravnost osréti v' nebo; takó uno lohko in dobro mu je okolj serza; veliko veliko terplenja se ogne; vedno je vesel, in nizhésar na svetu se mu treba ni hati. Dersshale naj bi se boshje sapovdi, to bi imeli dobro ljudjé. Pokoj, réd, edinost bi bila, in veselje in frézha bi nam kipéla.

Ljubi otrozi! persadeníte si tedaj, koljkor veste in snate, de na tanjko dershite boshje sapovdi. Is sgódb, ki jih bote she flifhali, vam bodo she she smiraj bol svetle, in smiraj bote bol pregledovali, kako dobro ménene, lepe in dobre de so — in de naš,

dershimò naj jih le, k' *svetosti* in *svelizhanji* na ravnost pelajo.

57. Nektire kmetíjske postave.

Opravik, ktiri je Israelze v' Kananski desheli zhakal, je bil kmetija, nógrad in shivinška réja. Bog je hotel, de bi bili tudi take kmezhke déla *posvezhovali* — obrazhali na boshjo zhast, in na svojiga blishniga ljubešen. Torej jim da lepih in pohlevnih postáv tudi sa kmete in pastirje. Jelite, ljubi otrozi! radi bi jih flishali nekoljko?

„Pervi snop, ki ga odshanjete, nosíte duhovnu, in duhoven naj ga nese v' dar Gospod-Bógu, de bo po Gospodovi vshézhnosti. Ne pokusite préd novine kruha, nè klasja nè fernja, do dnéva, dokler je ne podarité Gospod - Bogu.“

„Po njivah svojiga soséda gredózhim ti je s' roko klasja vsruknniti perpušheno — s' serpam sézhi va-pj pa ne smésh. Zhe v' nógrad pridešh svojiga soséda, smésh grosdja vtergati, koljkor se ti ga ljubi, in se ga najesti do sitiga — pa v' zajno kaj djati ga ne smésh. Kdor njivo ali nograd pošhkódi-je, ali komu s' shivino popase, mu more is lastne njive, ali is lastniga nograda shkodo s' nar bolsnim poverniti.“

„Kadar oljke (ali drugo sadje) otréfate, ne stikujte sa seboj po vejah; kadar nograde tergate, ne paperkovajte sa seboj, in ne

lavkajte pošamesnih jágod. Ptujzovo, firó-
tino, in vdovino naj bo.”

„Kadar shanjete, ne poshanjite do zhi-
ftiga ob kraju, tudi klasja né lavkati; zhe posa-
blivšhi na njivi kak snop popústite, ne
vrazhujte se po - nj. Ptujzovo, firótino, in
vdovino naj bo. Dal vam bo Bog takó frezho
per délu.”

Pospravšhi vse pòljske perdelke, obha-
jajte god Gospod - Bogu sedem dni. Pervi
dan vsamíte palmovih verhov in véj drugiga
goshátiga drevja, pa verb sa potókmí (in
lópe si is njih naredíte, pa v' njih prebi-
vajte) in veseli sedem dní bodite pred Go-
spod - Bogam. Po tem naj pómniyo vasšhi
mlajšhi, de so Israelovi otrozi v' takih lo-
pah prebivali, kadar sim is Egipta jih vòdil.”
(*Velikanozh, Binkushti, in ta podlópna
oblétiniza* so bili vélki trije Israelski go-
dóvi.)

„Deseti dél vsiga sadú, ktiriga polje, no-
grad in óljnik rodí, pervíno tudi goveje
shivine in drobnize pernéši pred Gospod-
Boga, ter obhajaj dobrovóljne gosti v' prizho
njega. Pa tudi vboshize pervsámi, de se
Gospod - Boga bati uzhísh.”

„Vsáko tretje léto odlozhíte she po-
sebno desetino vsiga poljskiga perdelka in
drevjiga sadja, kám jo snosíte, in vbogi po
desheli, vdove, firóte in ptujzi naj pridejo,
ktiri so med vami, jemló in jedó — de se
najedó oni tudi, in vse déla tvojih rók naj
Gospod, tvoj Bog, odobróti.”

„Sadniga drevja ne smésh kasíti, tudi

kadar mesta oblégašh né, s'he manj pa issekovati ga. Zhimu bi ga neki konzhoval? Jéj raji od njega. Léš je le faj, ki po polju rase, in ne more v' tábor vbeshati pred tabo, ne kaj shaliga ti storíti."

„Shešt dní delaj, sedmi dan pa pozhi-vaj, de si tudi tvoj vol in osel oddihne. Vola in ofla ne vprégaj s'kupej v' plug (de obéh s'hibkejšhi shival prevezh terpela ne bo). Shito veršhijózhim volu ne natíkaj torbe na góbez. Kdor vodnák ali s'htirno kopá, pa je nima s'kerbno pokríte, more vola ali ofla, zhe va - njo pade, plazhati, shival pa smé on ohraniti."

„Zhe se vidish komu govéd ali ovzo sgubíti, ne odvrazhaj ozhí, nasaj mu jo péli. Zhe je gospodár od kod drugód, ali de sa - nj ne vésh, shèni jo seboj domú, in imej jo per sebi, dokler ne vprašha po nji, in nasaj mu jo daj."

„Zhe se vol ali osel tvojiga sovrashnika sgubí, in te frézha, nasaj mu ga shèni. Zhe se vidish sovrashnikoviga ofla s'lésti pod tovóram, ne hòdi memo, ne pušhaj ga bres pomózhhi gospodarju, po konzi mu pomagaj, samudísh naj tudi sraven kaj s'vojiga."

„Zhe po poti gredé tizhje gnésdo na drevésu ali na tleh najdes'h, in stárko sedéti na jajzih ali mladízhe letezháti, ne jèmlis' jajzi ali mladízhmi vred stárke. Mladízhe ali jajza (zhe jih potrebuješh) vsamešh, stárko pa ispódi. Tako se ti bo dobro godílo, in dolgo bošh shivel."

Ljubi otrozi! vsih teh sakónov (poštáv) mí

szet nismo dolshni po zherki dershati. Pa duh, in navuk, ktiri je v' njih, véshe tudi naš — biti moremo dobrótni, krotki, in zhloveshki. Sélfhu in shivalim, poljskimu drevéfu in pa tizhkam na gnésdu zbé Bog de bódimo míli in všmileni — koljkaj bol tedaj ljudém, svojim bratam!

58. Postave vbogim na prid.

Svunaj tazih lepih in milih sakónov ali postáv sa ljudi po kmetih, je Israelzam Bog dal she drujih postáv, vbóshzam na prid, terpínzam in stiskanjam. Jelite, ljubi otrozi! de bi flifhali tudi teh nektire radi? Tako lepe, tako mile, tako zhloveshke so, de se vam bo per njih vshalilo.

„Ne saterajte vdóv in firót. Zhe jim storité kaj shaliga, in se mi toshijo, vflifhal bom njih tóshbo — na vojfski bote poginili, in vashe lastne shene bodo vdove, in firote vashi lastni otrozi.”

„Nikar ne smirjajte glushza; nikar ne stáвите spotiklejov slepzu, de bi padal nad njimi — sakaj Boga se bójte, mene Gospoda! Vstaníte *sivi glavi*, in *starzhike* zhasíte — in pa is straha boshjiga to.”

„Zhe gre od hishe *hlapez* (ali dekla), ne pufhaj ju prasni, kaj svoje mlazhve, svoje tlázhnje, in kaj svoje drobnize jima daj seboj, s' ktiro te je Bog oblagodaril. Pomisli, de si bil sam sushen v' Egiptu.”

„Saflushik najémnika, bo naj roják ali ptujiz, ne saštani per tebi do drujiga dne. Šhé tisti dan mu plazhaj dnjino, préden se sonze sajde. Vboshzhek je, in na-nji shiví, in zhe mi te toshi, ti bo greh.”

„Ne stiskajte ptujzov. „Sej samí veste, kako je ptujzu per ferzu, ker ste samí ptujzhovali v' Egiptu. Zhe kak ptujiz v' vašhi desheli prebíva, po domazhe, po rojakovo ga imejte, in kakor samí sebe, ga ljubíte.”

„Zhe tvoj brat sraven tebe obósha, podstópi se ga, de semlo prodávshi sej po ptujzovo in selákovo shiví sraven tebe. Is boshjiga stranú ne jemli obrésti ali zhimshov od njega — ne posojuj mu s' obrésti ali zhimsham dnarjov, nè shita s' dobízhkam.”

„Zhe komu kaj, kar ti bodi, posóдите, ne hodíte po saštavo ali posódílo v' hišho k' njimu. Svunaj pred hišho postójte, sam naj is njé saštavo ali posódílo pernése. (Sakaj v' hišhi bi ktiri terdi biti, in vbóshizu filo delati vtegnili.)”

„Zhe ste kaziga siromáka plajsh v' saštavo dobili, nasaj mu ga dajte, préden je sonze sa goro. Morebit je to vse, s' zhimur se po nozhi odéva. Pod zhem bo le spal? „Slifhal ga bom, zhe se mi pertóshi, sakaj milostiv sim. Tako pa se bo va-nj savil, in dobro ti bo shelel, in dobro délo bošh per meni imel, svojim Gospodu.”

Ljubi otrozi! Tudi ti sakoni naf podvuzhé, ne imeti nizh sarobleniga, opókliga in filniga nad seboj, ne biti skopim in ter-

dim do nikogar: ne delati nikomur nobene shali: delati pa dobro vsem, do vsih biti ljubesnivim in vsmilenim: Boga posnemati per vsem, ktiri je — tudi te postave nam pokazhejo, sgol zhista *ljubesen* in *milost*!

59. Slatò tèle.

Bog rezhe vnovizh Mosefu: „Pridi sšhe k' meni na goro. Dal kamnate tabli ti bom, ki sim deseti sapovdi na - nje sapisal, de jih ljudi vúzhi.” Mosef je ljudstvo Aronu isrozhil, in gre na goro v fredo oblaka. „Shtir-deset dní in nozhí je bil na - nji, bres jedi in pijazhe, per Bogu.

Mej tem vštane per ljudstvu strashen pùnt. Israelzi so hotli malíkov po Egipzhansko. „Na noge! na noge! so rekli Aronu, mí gremo. Bogov nam narédi, de se pred nami nosijo. Dové, kaj se je moshu pergodilo, ki naf je is Egipta perpelal!” Aron jim jénja, in rezhe: „Vsamíte tedaj svojih shén in hzherí slate uháne, in mi jih snofíte.” S' velikim hrupam natvegama si slate uháne vsi poderejo is ushéf, in nosijo jih Aronu. Egipzhane so v' enimu svojili tempelnov vòla molili. Aron jim tedaj tele is slata naredí. Vse ljudstvo je sakrizhalo: „Lej ga, Israel! bogá, ki te je perpelal is Egipta.” Aron je mogel sdaj altar postaviti telétu, in ljudstvo mu na njemu sgavshnje in sahvalshnje opravla, in pa jé, pije, in raja.

Ljubi otrozi! koga ni grosa tako gerdi-
ga prelòma nar perve boshje sapovdi! Kolj-
ka nehvaleshnost! — boshje dobrote tako
kmalo posabiti! koljka nespamet! — tele mo-
liti! Pa so Israelzi le samí, de so tako ne-
hvaleshno ravnali? Komur, postavim, bi
bilo bol mar do lepe *shivine*, kakor storiti
boshjo voljo — kogar bi grúzhe *slata* bol
veselile, kakor Bog — takimu so Bog te
rezhí v' njegovim serzu. Malikuje jih, go-
vorí naj tudi s' ustni drugázh. Otrozi! lepo
prosim, varite se tega notrajnjiga malíftva!

Mosef she ni vsiga tega nizeh vedel. Bog
pa, ktiri vidi in shtrafuje vse hudo, mu re-
zhe: „Idi ti' dól is gore! Ljud, ktiriga si
is Egipta perpelal, dela velek greh. Kmalo
so savíli od pota, ki sim jim pokasal po
njemu. Tele so si islíli, in molijo ga. She
vidim, de so terdovraten ljud. Pokonzhám
naj jih! Tebe pa bom ozheta postavil she
vezhiga naroda, kakor je ta.” Pa Mosef je
moledoval in profil: „Oh, Gospod! zhimú
ferdsti se nad ljudstvam, ki si ga is Egipta
ispelal s' toljko mozhjó, in táko mogozhno
roko! Kmalo porezhejo Egipzhane: Nalásh
jih je is Egipta ispelal, de jih med gorami
pomorí, pa spravi is sveta. Ne jési se nè,
in preglej mu ljudstvu njegov toljki greh!
Pomisli na Abrahama, Isaka in Jakoba! Ob-
ljubil si jim, in persegel: Namnóshil bom
vashib mlajshov enako svesdam na nebu, in
vso deshelo, ki sim jo obljubil, jim dal imeti
jo vselej v' laft.” Bog je vflíshal Mosefa, ni
konzhal ljuda, kakor je shugal.

Mosef gré is gore nesózh postavo na dveh tablah v' roki. Perblishavfhi se do stàna, sagleda tele in plef okolj njega — jésa ga sgrabi, pózhil ob tla je tabli, de se rasdròbite na kofze. Tele popádfhi ga kar rastopí, smane, in na prah raskadí. Aronu pa je rekel: „Kaj ti je to ljudstvo storilo, de si ga sapledel v' toljko pregreho?” Viditi mnoshizo she le rasfajati (tako jih je bil namrezh Aron rasvujsdal, de jih je bilo treba s' filo raspoditi) stopi Mosef v' stan med vrata, in rekel je: „K' meni, kdor je boshij! Vsamíte vsaki svoj mezh, in od vrat do vrat hodíte po stanu, in moríte brata, snanza in prijatla (kar jih malikovati ne nehá).” Vèzh jesarov jih je bilo pomorjenih. Sdaj ljudém rezhe Mosef: „Veliko pregreho ste storili. Pa na goro grem, in bom vidil, zhe se bo she dalo val s' Bogam spraviti.” „Shel je na - njo, in rezhe Bogu: „Joj! ljudstvo je storílo strafhno pregrého! Te prosim, odpusti jim ta greh! Zhe nè — mene raji isbríshí smed shivih, ki jih imash v' svojih bukvah sapifane.” Bog rezhe: „Kdor se mi pregresbí, ga bom isbrísal is bukvu. Idi le, in péli ljudstvo, kamor sim ti rekel. Príshel pa bo she dan, de jih bom pokoril sa ta greh.” Potlej mu Bog da she nove tabli s' postavo, ali sakonam na njih.

Ljubi otrozi! kak stúd je Mosef imel *nad malikovanjam*, in *nad vrashmi*! kako v' shivo in perferzhno je svoje *ljudstvo* ljubil! Sa - nje vmreti je perpravlen! *Zhertímo*

hudo po njegovo, in po njegovo *ljubimo ljudi!*

Mosef naredí s'he po boshjim povelju leséno skrinjo, s' slatam bogato vdélano, hranit va - njo tabli boshje postave, ali njegoviga sakona. Zhes-njo se je berhko pifan shotor raspénjal. Ker so postave ali sakoni, ki jih je Bog dal, tako rézhi, savéso delali med Bogam in Israelzi, se je ti skrinji, *skrinja savése*, reklo; shotorju pa *snidáljski shotor*, ali *snidniza*, ker je Bog Mosefu v'njé snad skrinje odgovor dajal, in se, po zhloveshko rézhi, ondi s' Mosefam snidal, in ker so se Israelzi k' flushbi boshji in per vsaki vezheji rezhi per tem shotorju s - hajali. Nektiri ga tudi, pa bol nevmétno, *shotor sprizhovanja* imenujejo. Pred skrinjo je slat (vézhnik slal s' sedmírimi rògli. Vse to je dvór obdajal. Vse je bilo dodélano, in pa na! oblak pokrije shotor, in navdalo ga je boshje velizhaftvo! Aron, oblézhen po duhovsko, opravlja na altarju pervi dar. Ognj pa je shinel is oblaka, in ga povshije! Vse ljudstvo je vidilo, veselje je sagnalo, na obras popáda, in hvalilo in molilo je Boga.

V' *veselje*, *zhast*, *hvalo* in *molituv* samakneni bodimo tudi mí vselej per boshji flushbi!

60. Prepelíze.

Nov hrup je bil spet kmalo med Israelzi. Nebeshki kruh jim preséda. Po drujih

jedeh se jim tóshi. Per vratih svojih lóp sedé so jokali in tulili nevkretnim otrokam enako. „Kdo, pravijo, nam bo jésti mesá dal? Oh, she pómnimo she ribe, jédshi jih saftónj v' Egiptu, kumare, dinje, ljug, zhébul in zhéshen! Sdaj pa sahnemo lé: mano, in pa drujiga ne vidimo.”

Mosefu to grosno hudó dé, Bogu tóshi svojo nadlogo. Bog mu rezhe: „Povej ljudém: Vash jok je do Gosпода prishel, in mesa vam bo dal Gospod — nè kak, ali kake dva dní, ampak ves mesez — de ga podih-niti ne bote mogli, in de se vam bo gnusilo nad njim. In to sa to, ker ste svergli Gos-poda, ki je med vam on, in rekli: „Zhi-mú smo shli is Egipta.”

Mosel rezhe: „Shestkrat sto jésarov pésh-zov jih je, ki sim med njimi, in tí pravish: Dal jim bom mesa, de ga bodo jedli ves mesez? „Se jim hozhe toljko govéje shivine, ali drobnize klati? ali morske ribe jim poloviti, de bodo fiti vsi?” Bog rezhe: „Je roka boshja okrajshana? Sdaj sdaj bosh vidil, zhe se bo spolnila moja beseda, ali nè.”

Kar vsdignil vihar se je is boshjiga po-velja, in prepelz neismérne vláke je zhes morje pergнал. Vsa puhava, en dan hodá okrog in krog stána, je natrófena s' njimi. Dva komolza komej so ferfrále nad tlami. Ljudjé shinejo po njih, in lovili so jih ves tisti dan, vso tisto nozh, in she druj dan. Neisrezheno veliko so jih nalovili.

Pa she savshili niso mesa, in imeli tako rekózh so ga med sobmí, she jih boshja shi-

ba doséshe. „Samogóltno se preobjedó in boléhajo, in veliko jih je pomerlo. Kraju, kier so ti sládni ljudjé sagrejéni bili, se je reklo: „Osládni pogrébi.”

Vite, ljubi otrozi! skórej ne samore Bog hudobnih ojštréj shtrafati, kakor de jih njih lastni volji isdá. „*Slá* in *mtk* po posebnih gríshlejih in kaplizah, *nesméra* per jédi in pijazhi, slášt pa stréshba *gerdim sheljam*, je she veliko mladih ljudi prevréd pokopála; in ravno taki napís bi se jim bil na grób lohka naredil: „*Grób osláden je tukaj.*” Otrozi! na misli naj vam bodo osladni grobi, in pa smérni bodite in strésni — in dershíte se volje boshje per vseh rezhéh.

61. Oglédniki.

Israelski polk, ljudstvo se je sdaj smiram dalej pomikalo v' pufhavi, in sadnizh dojde na méjo Kananske deshele. Mosef je Josveta, Kaleba, in sraven deset drugih bóljzov smed Israelzov odbral, in jih poshleheshelo ogle-dat. Nasaj so prishli zhes shtirdeset dní, gredó k' Mosefu in Aronu, in Josve in Kaleb jima pravita, in vlimu ljudstvu: „Bili v' desheli smo, ki ste nať va-njo poslali. Deshela je ref, ki se méd in mléko zedí po-nji. Le sadje poglejte, ki rase v' nji!” Efig in margarán so seboj bili pernesli, in velik grósd, ktiriga sta dva na drógu nosila. Uah deset mósh pa odrekuje Josvetu in Ka-

lebu, in kar so mogli, so grajali deshelo: „Deshela, pravijo, v' ktiri smo bili, je huda deshela. „Svoje prebivavze poshira, tako je divja in nesdrava. Mesta so velike, in do neba sasidane. Sgol velikane prebivajo v' nji. Bili smo kakor koblize proti njim.“ Vse ljudstvo je glas in jok signalo, in krizhi in joka vso nozh. Vsi Israelovi otrozi goder-najo nad Mosefam in Aronam, ter pravijo: „Bog hotel, de bi bili v' Egiptu pomerli, ali de bi sej konez vseli v' puhavi! Zhimú na! Gospod pelá v' to deshelo, de bomo pod mezham pozépali, in v' rop jim bodo nafhe shene in nafhi otrozi! Boljsi se nam je v' Egipt poverniti. Po kònzú! Pogla-varja si isvoljimo, v' Egipt se vernimo!“

Mosef in Aron se versheta na koljena in obras pred mnóshizhnim sbòram, jih potoláshit. Rezhe jim Mosef: „Ne prestráshite se né, ne bojte se! Bog se bo sa vas vojskoval, kakor vam je prizho vas storil v' Egiptu. „Sej ste samí vidili, kako vas je tako rekózh na rózhi nosil, kar po puhavi hódite vso pot, ozhetu enako, ktiri nósi otrozhízha!“ Josve in Kaleb sta od gróse oblazhila pretergala, in pravita: „Na tanjko sva ogledala deshelo. Vsa lepa je! Zhe Bog hozhe, prishli bomo va - njo. Dal, dal nam jo bo to lepo deshelo, ki se med in mléko po - nji zedí. Le Gospod - Bogu nikar ne vsto-pújte! Ne bojte se ljudi te deshele! Na kruhu jih bomo snedli! Gospod - Bog je per vas! ne bojte se jih!“ Pa saстонj je vsaka beseda. Vsa mnoshiza vpije vsa divja, in

veléva Mosefa, Arona, Josveta in Kaleba s' kamenjam pobiti.

Pa na enkrat se je boshje velizhaftvo perkasalo — oblák, ki je Bog is njega govoril — vprizho vsih Israelovih otrók. Bog rezhe Mosefu: „Doklej me bo ta ljud s'he sametoval? doklej mi s'he ne bodo verjeli, po vsih zbudeshih, ki sim jih delal med nji-mi? S' kugo vdaril, in satáril jih bom na semli. Tebe pa hozhem knésa in poglavarja postaviti vezhiga ljudstva in mozhnejshiga kakor je ta.” Mosef, ktiriga se Israelzi napravljajo ravno kamnjati, in ki mu Bog kraljestvo ponuja, rezhe: „Oh Gospod! pomorish naj to ljudstvo do sadniga mosha, Egipzhane in druji narodi kmalo porekó: Gospod tega ljudstva ni mogel spraviti v'deshelo, ktiro jim je dati persegoval; torej jih je v' pufhavi poklal. Rasflávi se raji, o Gospod! in svojo veliko mozh jim poka-shi! „Sej si rekel sam: Gospod - Bog je persanesliv in ves ljubesen, in odpufha krivizo in nesvestobo. — Oh, profim, odpusti tedaj temu polku krivizo po veliki svoji milosti — kakor si jim odpufhal od Egipta do les.”

Gospod - Bog rezhe: „Odpufheno jim je, kakor si govoril. (Ne bom jih ob enimu pomoril). Pa povej jim: kakor ref shivim, pravi Gospod, storil vam bom, kakor ste mi govorili na moje ushéfa. V' ti pufhavi le bodo vashe trupla strohnéle. Nobeden vsih vas, ktiri ste zhes - me godernali, ne pojde v' obljubleno deshelo. Nobeden svu-

naj Josveta in Kaleba — ki je druj duh v' nji-
ma, in ki sta mi svešta ostala. Vashe otro-
zhizhe pa, ki ste djali, de bodo sovrashni-
kov rop, vashe sinove, ktiri s'he ne vedo,
kaj je dobro ali hudo, nje popelam va-njo.
Oni bodo deshelo posedli, ki ste savergli jo
ví. „Shtirdefet lét po pufhavi se potikati
jim je naméneno, dokler ne strohnejo trupla
ozhétov. Unih shtirdefet dni, ki ste deshe-
lo ogledovali, vam bo shtirdefet lét. Pomnili
bote mojo overshbo. Obernite, in v' pufha-
vo pojte nasaj, proti rudezhimu morju.”

Tistih defet mósh pa, ki jih je s' Jos-
vetam in Kalebam deshelo ogledovalo, in ki
so sdrashbo med ljudam storili, je nagla smert
vsela vprizho v'figa ljudstva. V'fih s'hestkrat
sto jésarov mósh je pomerlo szhasama v' pu-
fhavi, ki jih je bilo pr'fihlo is Egipta.

Tako strashno je Bog shtrafal ljudstvo
ali polk, ki ga je bil isvóljil smed v'fih na-
rodov; ktirimu na ljubo je toljke zhudeshe
delal; ki ga je bil s' toljkimi dobrotami ob-
ful, ker se ni dal pobolshati né s' dobrotami
né s' s'hibami. Oh! kdo ne bo zhertil po
tazih isgledih is serza v'se *nevère, nehvalësh-
nosti, nesavúpnosti* in pa *nepokórshine* proti
Bogu — in pa tudi *punta* in *nepokórshine*
do gospófke?

62. Mosefova shalofna pésem.

Mosef je sdaj sam mogel viditi, kako je
to velíko in shtevilno ljudstvo merlo, ki ga

je bil is Egipta perpelal. — Vidil je v' prah
iti ves tisti rod ljudi, in is njega nov rod
podráhhati po otrozih. Obzhutil v' shivo je
tistikrat: „Vse posemlifko prejde in míne:
Bog pa, in kdor se Boga dersí njegovo
voljo spolnijózh, *ostane* vekomaj.” Ves
gínen je tedaj glaf pognal; Pfal. 89:

„ Gospod! našh ostanek si tí od róda do róda!
Préden so hribje rodili se, préden povíla
se semla in svét,
Od véka do véka si tí Bog.
V' prah povernefh zhloveka,
Pa rezhefh: Preverníte zhlovefhki otrozi!
Jésar lét je pred tvoj'mi ozhmí,
Kakor vzberejfhni dan, kadar míne,
Kakor strasha ponózhna.
Popláknefh jih, sanje so jih,
Sjutrajni travi enaki so, ktira pogíne;
Sjutraj zveté, se spremína,
Svézher jo pokosé, in pa vsáhne!
Od tvoje jése kopernimò,
Nad serdam smo tvojim omótzhni.
Préd - se postavil si našhe krivíze,
Na luzh oblizhja svojiga našhe nar skritfhi
pregréhe.
Od grosítve se torej tvoje manjfhajo našhi
vfi dnévi,
Kakor péna nam sgínajo léta.
Dnév našhih lét, lét jih je sedemdeset;
In zhe po vélkim, lét ke ofemdesét,
Kar pa ih fhe rézhe, nadloga 'n tesháva!
Odrésano kmal je, in slét'mo!
Kdo sponáva tésho tvoje jése?

Tvojo gròso po strahu, ktir'ga si vréden?
 Oh! vúzhi naš shtéti svoje dnéve,
 De bomo modrejiga serza.
 Verni se nam, o Bog! dokléj (bošh le
 hud)?

Všmili se svojih hlapzov!
 Napolni naš s' mílostjo svojo nekdamno,
 Ino gnali bomo veselje, in veselili se vse
 svoje dní!

Rasvesel' naš sa dní, ktire s' naš tepel,
 Sa léta, ki smo húdo skušháli!
 Naj se perkashejo tvoje zhuda flushabni-
 kam tvojim,
 Ino njih otrokam tvoje velizhastvo!
 Bodi milo okó Bogá, našh'ga Gospoda,
 nad nami,
 Ino delo naših rók, Gospod, rávnaj nad
 nam,
 Ravnaj delo naših rók!"

Ljubi otrozi! Vidite, Mosef je perhlí-
 vošt zhloveshkiga shivlenja v' shivo zhutil.
 Pa vaš kdo si misli morebíti: „Kaj she
 otrozi hozhemo misliti na kratko shivljenje
 in smert?“ Odgovorím: „De.“ Sakaj vmreti
 vtegnejo tudi otrozi, in marfiktiri otrok se
 podrésne, kadar se ravno nar lepšhi raszvé-
 ta, v' grob. Pa smertni spomín vaš ne smé
 shalostnih — delati vaš more módre. Sa
 zhafa vaš more uzhiti, se na zhafniga nizh
 ne sanafhati, temuzh v' Boga staviti svojo
 blagóšt. Práv shivljenje obrázhati naj vaš
 perganja. Tako vam bo shivljenje, zlo smert.
 Ino pa she, ljubi otrozi! Zhe je le en dan

tako rekózh nafhe shivljenje, nar lepšhi zhať tega dnéva je *otróshstvo* — *jutro* je. Bogú in dobrim delam posvetíte to lepo slato jutro svojih otróshkih létiz. Ne bo vať enkrat po tim takim grósa smerti. Kakor trudnimu najémniku lep, veder, spomláden vezher, se vam bo sdéla mila, prijasna!

63. Mosefovi posledni ogovori.

Mosef je bil stárizhek she sdaj, in imel je sto in dvajset lét. Njegova sadna ura se je perblishovala. Tudi njemu ni bilo dáno iti v'obljubleno deshelo. V'savupanju v' Boga je májal en sam krat. Sa sam ta pregréshik ga je Bog tako hotel kasnati ali shtrafati — in na snanje je tél dati, de zherti do konza vse hudo, in v' ljudéh she tako blasih in dobrih nizh bres kásni ali shtrafe ne puťi.

Mosef poklizhe she enkrat pred smertjo vse Israelove otroke préd-se, se posloví, in enako vmirajózhimu ozhetu, jim govori she enkrat na dušho. Dajmo sašlishati nekoljko teh ogóvorov:

„Glejte, jim rezhe, v'ti pušhavi morem vmreti, in ne pojdem zhes Jordan. Ví pa pojdete, in prejeli bote v' last dobro deshelo. Oh! ostaníte sej svești Gospodu, svojimu Bogu! On vať je rešhil is Egipta, is tega plávsha - is kraja vašhiga terplenja. Sedemdeset dúsh je bilo vašhjih ozhakov, ki so shli v' Egipt. Sdaj vať je Bog na-

mnoshil, kakor svéd na nebu. Vòdil vas je po velíki, strašni puštavi, sušha bres vode, shkorpjoni in kazhe sklézhe so po-nji. „S' kruham spod neba vas je shivel, in is terdih skál vam je studenze obudoval. Sdaj vas v' dobro deshelo pelá, deshelo studénzhuato in potózhno, ktiri hribe in doljine namákajo. V' deshelo, v' ktiri rasejo pšheníza in jézhmen, vino in margaráni, in fige. V' deshelo vso v' olju in médu, kjer bote imeli dòsti kruha, in vliga obiljno. Ozhitno vidite tedaj, de vas je nakvišhko Gospod redil, kakor redí ozhe otroka.”

„Oh! sposnajte she kàdaj, in k'ferzu si vsamíte: On, Gospod-Bog sam, je Bog — sgorej na nebu, in spodaj na semli, in svunaj njega ni nobeniga Boga. „Sposnajte tedaj: On, Gospod, vašh Bog, je Bog mogozhen in svest! „Svojo mozh in svestobo skasuje nad njimi všimi, ktiri ga ljubijo, in njegove sapovdi dershé — pa, ktiri ga sovrašhijo, jim povrazhuje, in poshila jim, kar si saflushijo. Glej! nebo, in pa nebo in nebo, in semla, in vse, kar je na-nji, vse je Gospodovo, tvojiga Boga. On, Gospod, tvoj Bog, je Gospod vših gospodov — velik Bog, mogozhen, in strašhen, ktiri se ne anúje líz, in se ne dá podkupiti, ktiri pravízo dela vdovam in sirótam, in tudi ptujze ljubi, in pa jim jéd daja in pijazho.”

„Sdaj tedaj, o Israel! kaj hozhe Gospod-Bog drujiga od tebe imeti, kakor de v' strahu bodi njegovim, de hòdi po njegovih potah, in de ga ljubi, njega, svojiga Gospoda in

Bogá, is zeliga ferza, in is vse dushe! In ta sapoved, ki ti jo ravno dam, ni vam nè previfòka, nè predáljna. Ni v'nebelih, de bi rekli: Kdo nam pojde v' nebefa po-njo, de jo saflifhimo, in de delamo po-nji! Tudi ni unkraj morja, de bi se isgovarjali: Kdo se nam pelá zhes morje po-njo, de jo saflifhimo, in de se po-nji ravnámo! Prav bliso ti je — v' tvojih ustih in v' ferzu je tvojimu, de se ravnaj po nji.”

„Pomiflite sdaj! bláger in gorjé dénem danfi pred vas. Bláger, zhe ste pokorni! Gorjé, zhe niste pokorni! Nebo in semlo vam danfi na prizho poklizhem, de sim shivlenje in smert djál pred vas, bláger in gorjé. Torej shivlenje fi isvoljíte! Ljubíte Gospoda, svojiga Boga, poslušajte ga, in dersHITE se ga. Sakaj vashe shivlenje je on, in podáljshék vasbih dní. Dolgo bote po tem takim prebivali v' desheli, ktiro dati je Abrahamu, Isaku in Jakobu obljudil.”

Ljubi otrozi! kaj zhemò sHe drujiga perstavitfi h' tem besedam vmirajózhiga Mosefa? — Nè drujiga, kakor de Bog je ravno *tisti Bog* tudi sa naf sHe smiraj — in de *njega ljubiti, njega vbógati, v' njega savupati* je tudi sa naf *shivlenje, blagóst in sve-lizhanje!*

64. Mosefova smert.

Bog je sdaj Mosefu rekel: „Idi na Nébo na goro, de pregledašh deshelo, ki jo dam

Israelovim otrokam. Vídívšhi jo se bosh k' svojimu naródu vmáknil, kakor unkrat Aron, tvoj brat." Mosef odgovorí: „Bog! shivlenja vsih ljudi si Gospod! Mosha jim isvólji vender, ktiri naj bo zhes-nje, in pa njih vojvoda, de boshje ljudstvo ne bo derháli ováz enako bres pastirja." — Tako je Mosefa vedno le ljudski prid skerbel, in je ves posabil sam sebe. Bog mu je rekel: „Josveta vsámi! Mosh poln duha je. Va-nj prenèsi svojo oblast. „Svoje roke polòshi na-nj, in postavi ga pred vélkiga Duhovna, in pred vse ljudstvo. Pokorn naj mu bo ves Israelfki ljud.”

Mosef storí, kakor mu je vkasal Bog, in rekel je Josvetu: „Terden bodi in junáshék! Tí popelásh to ljudstvo v' deshelo, ktiro je njih ozhakam Gospod-Bog obljudil, in ga bosh po nji rasfélil. Gospod-Bog bo per tebi, ne bo ti vmáknil svojih rók, ne bo te sapustil.”

Po tem da Mosef ljudstvu s'he drugo obljudo: „Glejte, jim rezhe, preroka vam bo, kakor mene, obudil Gospod, vash Bog, smed vashih bratov. Njega poslušajte, kar kolj vam porezhe. Kdor pa ne bo maral sa njegovo besedo, naj bo potreblen smed ljudstva.” Obljuba, moji Ljubesnivi! ktire mozh bote s'he le en drujkrat rasumeli. Odresheníka poméni.

Na to gré Mosef na Nebo, na goro. Snad njé mu je Bog vso Kanansko deshelo raskasal. „Vídísh, mu rezhe, ta je deshela, ktiro sim Abrahamu, Isaku in Jakobu s'per-

šego obljubil. Glej! pokashem ti jo, va-njo pa te ne bo." Njegovo smert mu je Bog posladkal s' tem rasglédkam — in Mosef je sdajzi pohlévno in blágo vgasnil. Kdor po Mosefovo svesto Gospod-Bogú flushi, in po njegovo nevtrúdeno ljudem na prid déla, saspí pohlevno po Mosefovo.

Med zhudeshi, po Mosefovo, ktiri je is Egipta Israelze ispelal, med ravno toljkimi in takimi jih Josve sdaj vpela v' obljublenu deshelo. Všo narávo ali natoro je dal Bog tako rekózh Josvetu v' roke, de Israelzi neoverti pred sabo deréjo. Jordan, réka, se rasdelí, in shli so s' suho nogo skosi njega. Jerehúnshkiga mesta sidóvi, nar huji deshelniga páha na mèji, se solujejo sgol na trobentini glas. Kananške prebivavze, méro spolnívshe svojih gerdih pregréh, je Josve s' bojam premagal. Po tem, je strashna tózha pervréla, ter jih pertisne. Sonze in ljuna sta postávala, dokler ni Josve smáge dognal. Potlej je Josve deshelo med Israelze rasdelil.

Tako se je tudi tukej Bog Israelzam odresheníka, nekadajnjih ozhete is Egiptovške deshele ispelavshiga, pokasal. Rasodel je tudi tukej s' velíkimi zhudeshi svojo *všigamogozhnost*, s' shtrafo Kananzov svojo *pravízo*, s' dopolnítujo svoje obljube svojo *svestòbo*. Zela vója Israelskiga ljudstva is perviga do lésem gré skosi — smiraj v' èno.

,S O D N I K I.

65. Gedeonov pokliz.

Sdaj so Israelovi otrozi v' Kananfki desheli prebivali. Pa kmalo se sposábijo boshjih dobrót, in delali so spet hudòbo pred boshjim oblizhjam. Bog jih je tedaj Madjanzam dal v' roke. „Sedem lét hodijo sapóred Madjanzi, ob shérvi vsako léto, in kobílizam enako pokrijejo deshelo. Bres shtevila jih je, ljudí, in velbljúdov ali kamél. Vse rasdènejo, kamor so prishli. „Sétuv, selènje in drévje, vse pokonzhajo. Drobnizo, govéjo shivino in ofle pa seboj shenèjo. Nè tròhe shivesha ne popusté. Israelzi se s' veliko filo po gorah v' jame in raspórke otmèjo. Ker se jim je le tako hudo godilo, in ker so bili tóljakajnj satérani, so Israelzi shli v' sé, in Boga klizhejo na pomozh. Bog jih vflifhi.

V' Efri, nesnanim méstizu je shivel mlad mosh, Gedeon po iménu. Madjanzam perkrivajózh se je veršhil ali mël pshenízo v' hramu. Saglédal je angela boshjiga sedéti pod terpentínovim drevéšam, nè dèlezh od sebe. Angel ga ogovorí: „Bog je s' tabo, tí krepki vojshák!“ Gedeon rezhe: „Ako je Bog s' nami, sakaj se nam táka godí?“ Sapustil in Madjanzam naf je Bog dal v' roke.“ Angel pravi: „Na noge v' svoji mòzhi! Is rók otel bošh Israelze Madjanzam.

Glej! Bog te poshle." Gedeon ves ponishen, on rezhe: „Kakó bom otel Israelze? Moja rodovina je posledna Manasetove kneshije, jes pa nar manji ozhetove hishe." Angel pravi: „Bog ti bo na strani. Pobil bosh Madjanze, kakor bi jih bilo jeden vsih." Gedeon rezhe: „Zhe sim milost per tebi dosegel, snamenje mi daj, de res govori angel s' meno. Pa poterpi le nekoljko, de pridem in jedi pernesem, darila." Angel rezhe: „Bom zhakal, de prideh."

Gedeon urno stopi, napravil je koslizha, spekel oprsnike, in meso in kruh pernesel v' jerbafu pod terpentinko. Angel rezhe: „Postavi vse sem na to skalo." Gedeon je postavil. Angel stegne palizo imajozh jo v' rokah, in se s' konzam mesa in kruha dotakne. Ognj je planil is skale nakvishko, in povshil meso in kruh — angel pa sgine. Gedeon is hvaleshnosti je naredil altar Bogu.

Ljubi otrozi! ta sgodik spet pokashe, de Bog shtrafuje greh delajozhe ljudi, pa, zhe se pobolshajo, se jih spet vsmili. Tudi prav ozhitno se is njega vidi, kako Bog *ponishne* odbera, in dognati velike rezhi, jemle dostikrat slabe orodi, de *napuhneshe* oframoti, ktiri se ofhabijo s' svojo mozhjo, de svojo oblast rasodene.

66. Gedeon premáshnik.

Shétev je bila ravno, kar spet Madjanzi pridejo, in shtorili so v' velíki doljini. Gedeon rezhe trobéntati, in je vojsko nabéral. Pa peshíza jih je proti Madjanski grosni vojski, de se Gedeon ne vupa vdarti. Shè mánj veselja kashejo njegovi ljudjé. Gedeon tedaj je molil, in rezhe Bogu: „Zhe po meni mislísh rešhiti Israelze, naj dénem to jagnezhovno na gumno. Zhe bo rosa po sami koshi, vfa druga semla pa suha okolj njé, snamenje mi bo to, de rešhil bošh Israelze po meni, kakor si obljubil.“ Sgodilo se je. Gedeon sjutraj vstávshi omája jagnezhovno, in nashmél je is njé vode polno torílo. Pa she rezhe Bogu: „Gospod! ne bodi hud na-me, naj vidim she snamenje na jagnezhovni. Naj bo sdaj vovna suha, po semli pa okolj in okolj rosa.“ Tudi to se je sgodilo. Nozój je jagnezhovna suha, semla pa vfa s' rôso opádena. S'takó pohlévni-mi, milimi snamenji je poterjal Bog Gedeonovo savupanje, in njegovih ljudí, de gre-do Israelze rešhovat serzhno na toljksrhino délo.

Ljubi otrozi! ne bo to tudi naš navdálo s' *savupanjem*, ker vidimo, de je Bog tako po zhloveshko s' zhlovéki ravnal, in se zlo tako prijasno in dobrotno ponšhal do njih?

Gedeon se vsdigne pred dnévam, in shel je s' svojo vojsko na goro k' studenzu, ktirimu se je Harad reklo. Vidil ves Madjanski stan se je is njé. Bilo jih je, kakor kobíliz.

strasnen vlák, bres shtevila veliko. Njih velbljudov ali kamél kakor peska ob morju. Bog rezhe Gedeonu: „Prevèzh imafh ljudi per sebi. Ne dam jim takó Madjanzov v' roke. Hvalili bi se, in rekli bi: Nafha lastna roka naf je otela.” Rezi med ljudi oklízati: „Kdor je strahlív in bojezh, domú naj gre.” Dva in dvajset jésarov jih je shlo. Le desét jésarov jih shté ostane. Ali Bog rezhe spet Gedeonu: „Shè jih je prevèzh. Na studenez jih péli. Vodo pívshe s' dlanjo jih dèni posebej, in pokleknívshe pa pívshe jo s' uftmi posebej. Le tristo mósh jo s' dlanjo sajéma. Vsi drugi pijejo klezhé.” Bog rezhe: „S' temi trémi sto bom reshil Israelze. Vsim drugim rézi domú.” Gredó domú.

Nozh je she bila. Gedeon rasdelí svojih tristo mósh v' tri shòpe, da vsakimu svojo trobénto, in vsakimu prasen verzh, in bakle v' verzhe. Rezhe jim: „Mene glejte! Kar jes storím, storíte tudi ví.” Blishajo se natihama Madjanskimu stanu, in ga ostopijo od treh strani. Polnozh je bilo, in spalo je vse. Gedeon gré v' stan, satrobénta, rasbi-je verzh, súzhe gorézho baklo, in pa vpije: „Mezh boshji, in Gedeonov!” Ravno to so storili vsi njegovi ljudjé. „Strah in grósa plane na Madjanze, Vse vpije, túli — in beshí.

Tako je Bog reshil Israelze is nadloge, ktiro so si bili s' svojimi grehi nakopali, k malo ko so se *pobolshali*, in odrésheni biti *saslushili*. Ta sgódik vsakimu zhloveku pové, ktiri je v' grehu in révi: *Pobol-*

*Ihaj se — in savupaj v' Boga. Rejhil
te bo.*

67. Gedeonovi finovi.

Israelzi so Gedeonu, Madjanze do kon-
za vkrotivšhimu, storiti hotli veliko zhaft.
Mu rezhejo: „Nafh kralj bodi sdaj! Tí,
tvoj fin, in tvoji vnúki. Sa to, ker si naf
Madjanzam is rók rejhil.” Gedeon je bil
pameten mosh, in je le na Boga srazil
zhaft. Odgovorí tedaj: „Ne bom vas kra-
loval. Tudi nè moj fin, nè moj vnuk.
Gospod-Bog naj bo vašh kralj.” Imel pa
je Gedeon od vèzh shén dva in sedemdeset
finóv. Nobeden ni hotel kralovati, syunaj
Abemelek, bil je oshabnesh, in filno go-
spodlív. Sdajzi po svojiga ozheta smerti gré
v' Sihemsko mesto, is ktiriga je bila njego-
va mati domá, in rezhe svoji shlahti in Si-
hemzam: „Kaj vam je bol, de sedemdeset
mósh, vsi Gedeonovi finóvi, zhes vas gospo-
dujejo, ali pa de imate eniga gospoda? Pa
ne posabíte, de jes sim vam v' ròdu.” Vsih
serza se Abimeleku nagnejo. Mislili so:
„V' ròdu nam je.” Sedemdeset líber sre-
bra so mu dali. S' temi dnarmi nasnúbi po-
tepuhov in sprídenzov, gré s' njimi na dóm
svojiga ozheta, in vmoril je — koga ni
grósa! — vse svoje brate, sedemdeset mósh,
na enim in ravno tistim kamenu. Míajzhek,
Joatam po iménu, sam je vshel, ker so ga
bili dobri ljudje perkrili. Sdaj se snidejo.

pod vélko terpentínko vfi Sihemski moshjé, stojézho v' ,Sihému, in so ga Abimeleka kralja naredili.

Joatam to saflifhavfhi gré na hrib per Sihemu, povsdigne glaf, in jim rezhe: „Poslufhajte me Sihemski moshjé, Bog poslufha pa vas. Drevéfa so enkrat se fofhlé isvóljit fi kralja. Rezhejo óljki: Kralovaj naf! Oljka odgovorí: „Se zhém mefhòbi odpovedati, ktira je v' meni, ki je v' zhafti Bogu in ljudém, in plavat iti nad drevéfa? Drevéfa rekó figi sdaj: Daj, in kralovaj naf tí! Figa odgovorí: „Se zhém svoji sladkòbi in svojemu lepimu sadu odpovedati, in plavat iti nad drevéfa? Drevéfa rekó vinski terti: Daj, in kralovaj naf tí! Vinska terta odgovorí: „Se zhém sladkimu mófhtu odpovedati, ki rasveseluje Boga in ljudi, in plavat iti nad drevéfa? Ternu rekó sdaj vse drevéfa: Pojdi, in tí naf kralovaj! Tern odgovorí drevéfam: Je resníza, de me kralja vòljite? Le sem, pod - me stopíte v' sénzo. Zhe pa né — ognj bo fhvignil is terna, in Libanfke zédre (to je, vas, vse imenitne drevéfa) posherel.”

„Sdaj tedaj, pravi Joatam, fte s' Ge-deonam, mojim ozhetam, po pravízi spravnáli, in poshténo? „Ste jim povernili, kakor so fi saflushili per vas? Tvégali svojiga shivlenja sa vas so se, in refhili vas Madjanzam is rók, ví pa fte njih otròke pomorili, mósh sedemdeset, na enim kamenu, in naredili fte ga Abimeleka kralja, ker vam je v' ròdu. Zhe je práv in dobro to, le vese-

lite se Abimeleka danši, in Abimelek naj se val veselí! Zhe pa je greh in hudòba — ognj naj shíne is Abimeleka, in poshrè naj ,Si-hemské moshjé, in shíne naj ognj is Si-hemskéih mósh, in naj Abimeleka poshrè.” To isgovorívshi je sbéshal Joatam, in skríl se spet is straha pred bratom.

Ljubi otrozi! Kaj si mislite od Joatama, de takó drévje déne med seboj govóriti? ,Sej ne govórijo drevésa! Pa slíshali ste ménde she kaj od povéd, ktire, dat kak lep navuk, sosebnó otrokam, so le takó ismíshlene, in se torej *ismíshlávke*, *pravlíze*, ali *basnje* imenujejo. Glejte tedaj, basnja nar starshih in lepshih nekájna je ta. Podvuzhí val, kako lepiga kaj in ljubesniviga je *ponishnost*, kako gerdiga in ostudniga kaj *napuh*. *Ponishen*, ktiri hrepení le snotraj biti dober, ktiri ima le prav delati veselje, ktiri ne shelí nobeniga svunajniga léfka ali sverlosti, enaki je on shlahtnim drevésam v’ ti basnji, ki so polne sóka in sladkósti, ki rase preshlahtni sad na-njih, ktire ne marajo sa vfo kraljévo zhasht nizh. *Oshábnesh* pa, ktiri je snotraj dobriga prásen, ktiri le vídes dobriga, in práсно zhasht ljubi, in torej lohka hudó déla; on je suhimu ternu enak, ktiri nobeniga, ali pa le hud sad rodí, ktiri rad sbáda, se rad vnáme, in storí shkodo dostikrat velíko — ki je kralj hotel biti.

Ravno to naf uzhí sadershánje Gedeónovo in njegovih finóv, ki je takó v’ shivo smálano v’ ti lepi basnji od drevés. Pametni Gedeon, toljki dobrótnik svojih deshelanov,

in njegovi bolšhi sinovi so enaki sózhnatim in sádnim drevésam. Prevsetni bratomor, Abimelek, ternu. In komu hozhete, moji ljubi otrozi! ví biti enaki?

68. Abimelekova smert.

Abimelek je tri léta kraloval, kar ga sazhnéjo Sihemzi zhertiti, in de je brate pomoril, vkljínjati. Prishel v' Sihem je Gál, ptuj zhlovek, in navdá jih she s' vézhim pogúnam. Jesén je bilo ravno. Obhajali so tergátuv. Veliko divjánja in rasfáje je bilo. Pojédnje so imeli, pili, pa Abimeleka kléli. Gál sakrizhí: „Kdó je ta Abimelek? In kdó sino mí, de mu bomo flushili? Zebula nam je dal poglavarja, svojiga hlapza, in mí bi pod njega téli biti? Naj bi imel jes s'temi ljudmí kaj sapovedati! Kmalo bi tega Abimeleka spravil is svetá.” Zebul je to Abimeleku na skrivnim sporozhil.

Enó jutro, ko gré ravno sonze is sa-góre, je stal Gál med mestnimi vratmi. Sraven njega je Zebul. Kar gré Abimelek s' vso svojo vojsko is gore navdol. Gál rezhe Zebulu: „Lej! lej! koljka mnoshiza ljudí se souje is gorá?” Zebul odgovorí: „Jej! ne vidish prav! Sénze drévnih verhóv po hribih se ti vidijo glavé.” „Nè, nè, rezhe Gál. Vojska je to. In poglej! tam is dola se jih she motá rájda! In tam per vélki terpentínki jih pride spet ena!” Zebul rezhe: „Kej je sdaj tvoje vústenje, ki si djal: Kdo

je Abimelek, de bi mu flushili? Lej! ti so tisti ljudje, ktire sanizhujesh! Idi, in bi se s' njimi!"

Gal se vsdigne s' Sihemzi, in se je vdaril s' Abimelekom. Pa Abimelek jih sakropí, pertépe do mesta, vshuga mesto, podavi mestnizhane, in rasoral je do gòliga mesto. Mestnizhanov nekoljko se otmé v' lesén turn, mòzhen in vélek. Abimelek pa gré memo turna ob hribu po lesu s' vojsko, odsekal je véjo od drevésa, sadél, in rezhe svojim ljudém: „Kar mene storíti vidite, urno storíte tudi ví." Vfékavshi vsaki svojo véjo gre do urno sa njim. Naloshili so jih okolj turna, in ga sashgó. Kar je bilo v' turnu ljudi, okolj jésara ljudi, vse je vselo konez v' ognju in dimu. Abimelek je hotel s'he drugi turn tega kraja poshgati, ki je bilo ljudi véliko sbeshalo va-nj. Ravno je ognj podtikal, kar je shénska is turna kof mlinskiga kámena na-nj vergla. Na glavo perlètel, in sdrobil mu je vso buzho. Hitro poklizhe Abimelek svojiga opróda, in rezhe mu ofhabno, kar je bil vselej: „Isdèri mezh, in vmòri me, de ne porekó: Baba ga je vbila." In prebódil ga je opróda.

Tako je njegovo *bratomòrstvo* Abimeleku prav res prishlo na glavo. Vse svoje brate je bil vmoril na enim kamenu — sdrobil tudi njegovo buzho je kamen. Ponishan je bil njegov napuh. V' svoji prevsétnosti je mislil, de je vojshák nepremaglív — pa premagala je baba vojsháka. Tako so, ktiri vkup greh delajo, tudi vezhi del shtrafani

vkup: *Bog tēpe hudodēlze po hudodēlzih.* Sihemzi so bili vkup strašne morije kriví. Torej Abimelek pokozhá Sihemze, in nje-ga Sihemzi, kakor je Joatam bil préd po-védal.

69. Rut, svešta priatliza.

V' Gedeonovih zhaših, ob ktirih so Mad-janzi shivino in shito Israelzam rópali, je na Kananskimu velika dragína vftala. Neki mosh tedaj is Betlehemskiga mesta se preselí s' sheno in sinovama, ki jih je imel, v' Mo-absko deshelo. Njemu je bilo imé Elime-lek, nji Noema. Dolgo so na Maobskimu. Elimelek vmerje. Deset lét posnej vmerje-ta tudi sinova, pa oshenila sta se bila per Moabzhankah. Noema, njuna mati, je sdaj shivela she sama, bres mosha, bres otrók. „Slifhala je, de se je Bog Israelzov, svojiga pólka, vsmilil, in de jim spet daja kruh. „Se tedaj spravi na pot, in se verne v' Kan-an domú. Njene sináhi, Orfa in Rut, jo spremlate.

„Spremlivshima jo she delezh rezhe Noe-ma: „Na materni dóm se verníte, vsaka na svoj. Bog vama poverni, kar ste sa-me, in sa rajnke storile. Naj vama mir da per mo-shah, ki jih dobité.” Kufhnila je obé. Jok sashenète, in právíte: „S' vami greve k' va-shim ljudem!” Noema rezhe: „Oberníte, se hzhere! zhimú pojdete s' mano? „Sej vama

ne morem vezh nizh pomagati. Vajina réva bi le mojo pomnóshila. Glejte! veliko britkosti mi je dal Bog. (Bogata in oblagodarjena sim prishla k'vam. Vbogo in sapusheno me Bog nasaj pelá).” „She vézhi jok spustité obé. Orfa na konzú je tafho kushnila, vsame flovó, in gré. Rut pa ostane.

Noema rezhe Rutí: „Lej svákino, domú gré — s' njo pojdi!” Rut rezhe: „Ne govorite mi sej vezh, de bi vas sapushala. Kamor greste ví, grem tudi jes. Kjer ví ostanete, ostanem tudi jes. Vash narod je moj narod, vash Bog, moj Bog. Kjer vmerjete ví, vmerjem tudi jes. Kjer ste ví pokopani, naj sim pokopana tudi jes. „Smert naji bo sama lozhila.” Viditi Noema, de si s' njo iti ne da Rut vseti, jo pusti, in se ji vezh ne veléva vrazhováti.

Ljubi otrozi! Jelite? Prav v' mózh se to pravi svoje prijatle ljubiti! „Svojim ljubim tudi v' nestrézhi svest biti se pravi to! Kdo bi ne zhiflal *take ljubesnive in sveste dushe*? Kdo bi si ji enak biti ne voshil?

70. Bózova dobrodelnost.

„Srezhuo ste Noema in Rut v' Betlehem dofhle. Ravno so sheli. Rut rezhe Noemi: „Klajé grem poberat sa shenzimi, zhe vam je prav, ki mi ga kak dober gospodár poberati perpusti.” Noema rezhe: „Práv hzhi! le idi.” Rut gré, in lávka. Pa Bog oberne, de je ravno po Bózovi njivi lavkala,

mosha poshteniga in bogatiga. Ravno je bil is Betlehemskiga mesta k' shenzam prifhel, in rezhe jim: „Bog s' vami!“ Shenzi odgovoré: „Bog vam daj dobro!“ Bóz vprasha vélkiga shenza: „Kdo je ta lavkel'hka?“ Odgovorí: „Moabzhanka, ki je s' Noemo prifhla. Profila me je, de smé lavkati sa shenzami. Od dávi je na njivi, ni se she is njive ganíla domú.“

Bóz ji rezhe: „Slifhish hzhi! Na moje polje hòdi lavkat, in pa nikamur drúgam. Le mojih dékel se dershé, in sa njimi hòdi, kamor pojdejo shèt. „Sapovedal bom hlapzam, de ti nizh shaliga ne storé. Zhe si shejna, k' posódi, ki moji ljudjé is njé pi-jejo, pojdi, in pa pí.“ Rut rezhe padshi na obras: „S' zhem saflushim dosézhi táko milost per vas, jes ptujika?“ Bóz rezhe: „She vév vse, kar si svoji tafhi storila po moshovi smerti. Bog naj ti poverne, kar si ji dobriga storila. On, Israelski Bog, ktiriga si se prijela, vse naj ti obilno poplazha.“ Rut rezhe: „Povrazhila sadofti, ker doséshem milost per vas. Potáshili ste me, in le tako prijasno kramláte s' menó, desiravno me ni nar mánji vashe dékle.“

Ko je bila jushna, ji Bóz rezhe: „Sem lé pojdi, in s' nami sájmi, in pomòzhi — o polétni vrozhíni je to solébnó sdravo — svoj grishlej tukej v' jésh.“ Rut perséde k' shenzam. Bóz ji naloshí. Jedla, in pa she nekoljko sa tafho je djala na ítran. Prezej je vftala po tem, in lavkala spet. Hlapzam pa je Bóz bil vkasal: „Popufhajte nalash

kake snope semtertje, de jih bres rudezhí-
zhe lohka pobere, in nikar je ne kregajte
sa to." Lavkala je do vézhera. Na to oté-
pe klafjé, in dobila je polovízo jezhména.

Ljubi otrozi! Jelite, *Boz je bil dobri-
ga ferza?* Kramlál je prijasno s' malimi,
lazhne je nafitoval, shejne napajal, podélil
firomákam obilno, in pa is ponishnosti jo
oberne takó, de jim tega zlo zhutíti ne dá.
Pa tudi Rut je *isglèd veliko lepih krepóst in
zhédnost, taka vbogliva, taka pridna, taka
sadvóljna s' svojim vbóshtvam, taka pa-
metna, taka tiha, taka hvaleshna!* Otrozi!
persadeníte si sej biti tudi dobrim po Bózovo
in Rutino!

71. Bóz in Rut se vsameta.

Rut nese sdaj tafhi jezhmen domú. Tudi
kar je jedi perhranila, ji da. Noema rezhe:
„De te tréni! Kej si dànsi lavkala? Bog mu
daj dobro, kdor te je takó milo obravnal!”
Rut rezhe: „Bóz se pravi moshu, na zhigar
njivi sim lavkala.” „Bóz nam je v' ròdu!
rezhe Noema. Bog mu poverni njegovo do-
broto. Vselej nam je bil dober, ko so she
rajnki shiveli, in sdaj tudi po njih smerti na-
ma fkasuje dobroto! — Hzhí! Sa njegovi-
mi deklami hòdi le lavkat. Na koga drujiga
njivi bi te vtégnil kdo smirjati.” „She ve-
liko drujih svétov ji je dala. Rut odgovori:
„Vse, kar mi rezhete, bom storila.”

Rut sdaj hódi vsaki dan s' Bózovimi deklami, in poberala je klasje, dokler ništa bila jezhmen in psheníza doshéta. Kadar shétuv míne, ji rezhe Bóz: „Hzhí! Bog te je oblagodaril. Tvoje lepo shivljenje preséshe she tvojo ljubesen do tafhe. Hodila nisi nè sa vbógimi, nè sa bogatimi mladenzhi. Vse mesto sposná, de si shenska po Bogu. Zhe ni nihzher nasproti — kar sarozhím se s' teboj — kakor shiví Bog! Bóz je to mestnim starashínam povedal. „Starashíni, in vsi ljudjé mu frezho voshijo. „Oblagodari, so mu rekli, naj sheno Bog, ki pride k' tvoji hishí, kakor je Rahelo nekadaj in Lijo, materi Israelovih otrók. Isglèd naj bo vsih krepóšt in zhédnošt, in sloví po Betlehemu naj njéno imé.”

Bóz in Rut se tedaj sarozhità. Kmalo ji je Bog fina dal. Imenuje ga Obed. Betlehemzhánke ga Noemi neséjo, ji voshijo frezho, in pravijo: „Glej finú svoje fináhe, ki te tako rada imá, in ti vezh, kakor sedem finóv, dela veselja. Bodi Bog zhésen, de imash sdaj koga, ktiri se te bo podstopil, in skerbel sa-te na starost.” Noema vsame otróka vesela na rózhe, in bila mu je péstina.

Vidite, otrozi! Nikolj ne posábi Bog svestobe, poshténosti, prida, in bogabojézhiga shivljenja. Tudi vidite: „Nar boljshi dóta je krepóšt in zhédnošt.” „She tako révniga otroka dela ljubesnívshiga Bogú in ljudém, kakor de bi bil s' slatam in jagodami dragimi osnáshen. Uzhí naf to ta takó vmílmi povédek.

72. Heli, in njegova finóva.

Vélki duhoven Heli je v' ,Silu imel dóm, kjer je bila snídniza. Vsi gospodarji v' desheli so pervíno tjè nosili svojih zhéd, in svojih perdélkov desetíno, jo darovali Gospod - Bogu, in se s - hajali na daríno, kakor jim je bil po Mosefu Bog sapovedal.

Heli je imel dva finú, Opnja in Pinesa. Bila sta hudobna in spridena púbeta. Ni jih bilo mar nè Boga, nè ljudi. Kadar ljudje pridejo v' ,Silo, in so se s - fhli na daríno, per ti prizhi sta sraven s' svojimi vílizami, in kradla sta meso is lonzov, prèden je kuhano. Zlo darílo, ki se je sashigalo Gospod - Bogu, sta is altaria jemala. Zhe jima je kdo rekel: „Préd naj se dár Bogu sashgè, kar je shega; vsamíta potlej, kolikor se vama poljubi,“ kmalo sta djala: „Sdaj prezej daj, ali pa bova vsela po fili.“ Pa she druge hudòbe, in gerde rezhí sta vganjala na skrivnimu.

Heli, starzhek je she bil, je vse svedel, kar sta delala finóva. „Svaril ju je: „Kaj morem slifhati od vaji? Sakaj pozhénata take gerde rezhí? Vse govori od vaji. Nikar tega, moja finova! Ni lepo, kar slifhim od vaji. Tudi ljudi sapelujeta s' isgledam, ki ga dajata!“ Pa mar jima je sa ozhetovo svarjenje! „Strah dati jima huj, ktiri jima je shel, je bil starzhek vse premehá.

Shivéla sta tistikrat dva druga vsa boga - bojézha sakonfka. Njemu je bilo imé Elka-

na, nji Ana. Imela sta sinka, Samvela po imenu. Peláta ga k' Helju, vélkimu duhovnu. „Glej, mu mati rezhe: dolgo sim profila po tem otroku. Vflifhal mojo molituv, in dal mi ga je Gospod-Bog. Pa Gospod-Bogu ga dam nasproti. Vse svoje shive dní naj bo njegov, ker je is njega ispróshen.” Samvelzhik je ostal tedaj per Helju, in per altarju mu stregel. Pa ger dih isglédov Heljovih sinóv ni posnémal. Vézhi perhajal, rafel v' dobrim in prijeten je bil Bogu in ljudém. V' perténi hálizi po duhovsko je hodil, ki so mu jo bili mati omislili.

Pa bofh! Tudi lepi Samvelov isgléd ni pobolshal Heljovih sinóv. Bog je tedaj nensaniga svetiga mosha do Helja poslal. Rekel mu je: „To ti Bog sporozhí: Sinóva sta ti bol v' zhafti, kakor jes. Nekadaj sim rekel: Tvoja, in tvojiga ozheta hifba — tvoji sinóvi in bratje — bodo moji vedni duhovni. Sdaj pa rezhem: Komur sim jes v' zhafti, v' zhafti mi bo on; kdor mene sanizhuje, sanizhován bodi on. Oba en dan bota vmerla tvoja sinóva. Jes pa si bom isvóljil svetiga duhovna, delal po moji volji mi bo.”

Shiba hudobnih Heljovih sinóv, ktiro jima je Bog napovedal, je *navuk* strashen vsim *hudobnim, rasvujsdanim otrokam!* Pa nobeden vas, ljubi otrozi! mislim, ni tako hudoben, de bi ne bil bres straha pred shibo dobrimu, Samvelzhiku raji enak, kakor hudobnima Heljovima sinóvama?

73. Samvelova pokorfhina in odkritoférzhnoft.

Samvel spí enkrat v' *fnidnizi*, ki je fkrinja savése v' nji ftala. Pred fkrinjo savése je slat svézhnik gorel s' sedmirimi luzhmi. Bilo je proti jutri. Heli je prezej sra-ven njega neki drùgi spal. Bog pa Samvela saklizhe: „Samvel! Samvel!” Samvel je menil, de ga Heli klizhe. Vftane, gre k' Helju, in rezhe: „Tù fim! Klizali ste me.” Heli odgovorí: „Nifim te klizal nè. Le idi, in saspì!” Samvel gre, in se vlésh. V' drugizh ga saklizhe Bog. Ko bi mignil, je Samvel na nogah, pride k' Helju, in rezhe: „Lejte me! tù fim. Klizali ste me, pa je!” — Heli spet rezhe: „Nifim te klizal nè, fin! Le idi, in saspì!” Samvel gré, in spet saspí. Sdaj ga Bog v' tretjizh poklizhe. Samvel vftane v' trétje, in gre k' Helju, in rezhe: „Lejte me, tu fim. Sakaj klizali ste me, pa je prèzh. Heli je zhučil sdaj, de Bog klizhe mladenzha. Mu rezhe: „Idi, in saspì! Zhe pa fhe enkrat flifhifh klizati, rèzi: „Gospod! govòri. Tvoj flushabnik poslufha!” Samvel gre in léshe. Bog ga fhe enkrat saklizhe: „Samvel! Samvel!” Samvel rezhe: „Gospod! govòri. Tvoj flushabnik poslufha!” Bog mu sdaj govorí: „Storil bom jéno na Israelckimu, de jim bo po ushéfh svonélo, kolikor jih jo flifhi. Prifhel je dan, de Helja

in njegova sinóva shtrafam. Je védel, kako neprávno se védetá sinóva, pa s'he gerdiga pogléda jima ni dal. Torej persegel sim: Nobene sprave ni sa ta greh, nè s' klavnimi, nè s' drugimi darítvami."

Samvel vstane s'jutraj, in odprè sníd-nize vrata; pa, kar mu je Bog rekel, Helju povedati si ne vupa. Heli ga je poklizal, in rezhe: „Samvel, moj sin!“ Samvel odgovorí: „Lejte! tu sim.“ Heli rezhe: „Kaj ti je Gospod - Bog govoril? profim te, nikar mi nizh ne samólzhi!“ Samvel mu tedaj vse pové, in nikar stvárize mu ni samólzhal. Heli vdavshi se v' boshjo voljo rezhe: „On je Gospod! storí naj, kakor je volja njegova.“

Otrozi, kako *un pokorn* je bil le Samvel, kako un voljin! Komej poklizan — per ti prizhi je vbogal! Trikrat je vstal is spanja bres vfiga isgóvora! Na tanjko je vse storil, kar mu rezhe stári mosh, sa zhigar besedo nista lastna sinóva nizh marala. Ste pa, ljubi otrozi! tudi vs' tako vboglivi? O jemenej! koljko je otrok, ki se jim more dvakrat, trikrat rèzhi, préden enkrat gredó! Koljko otrók jih je nevoljnih zlo, kadar se jim kaj vkashe, pa teshko dé! Ne bodite sej enaki takim nepokornim otrokam! Na Samvela raji mislite, kadar vam teshko déne vbógati, njega posnemajte! Glejte! starishov glaf, glaf vuzheníkov in vikshih je sa vas boshji glaf. Svarí vas po-njih pred hudim Bog, in nagánja vas k'dobrimu. S'voljno pokorshino ga sposhtujte ta boshji glaf!

„Shè na „Samvelovo odkritosèrzhnost moremo opómni. Teshko mu je bilo rezhí praviti Helju, ktire so mosha, stariga, sbòsti mogle v' shivo. Gotovo mu je serze straha vtripálo! Pa, po pravizi mu vender vse pové, in ni mu samolzhal nikar bitve. Ljubi otrozi! odkritosèrzhni bodite tudi takó! Zhe vas starishi kaj vprashajo, dé naj vam resnico povedati she tako hudó, kaj? zlo biti pokorjèni naj se bojité — le po pravizi povejte, kakor je res. Tudi velíke pregréshke vam bodo vashi ljubi starishi odpustili savolo vaše odkritosèrzhnosti, in posvarili na lepim vas bodo. Zhe pa se lgati starisham lórite, in se jim potuhováti — po vas je! Ljudjé bote hudobni enkrat. Pogubila bo vas vašha hinjavshina!

74. Heli, in njegova finova, poshtrafani.

Nè le vélki duhoven, in njegova finova — tudi ljudstvo je bilo Bogu nepokorno. Bog jih tépe s' vojsko. Filiszháne, narod divij in pobójin, so nad Israelze prishli. Israelzi jim gredó naproti. „Sterne se bòj. Israelzi so tepèni, in perbeshali so nasaj v' stan, sgubívshi osem jésarov ljudi.

Ljudski starishini sdaj rekó: „ Sakaj naš je neki dánš Bog dal otèpsti Filiszhanam? Pòjmo! po skrinjo savése poshlímo. Ocela naš bo sovrashnikam is rók, zhe bo med nami. Poshlejjo po-njo. V' stan sta prishla

s' njo Heljova sinova, in ves ljud sashène veselje, de se po desheli rasléga po s'hirokimu in dolgimu. Filifzhane so bój ponovili. „She huj so Israelzi tepèni, in sgubili so trideset jésarov ljudi. Kdor pa vjíde, je beshal do dóma. „Skrinja savese pride sov-rashniku v' roke. Opni in Pines sta — po shuganju boshjimu — oba bila posékana. Nekdo smed ljudi pertézhe v', Silo. Pretergano oblazhilo je imel, in glavo s' pepé-lam potréseno.

Heli je na stòlu sedel per *snidnize* vrah, ves v' s'kerbi sa s'krinjo savese. „Star devet in osemdeset lét je she bil, in njegove ozhí so she otemnéle. Povédez pride v' mesto, in je rasgláfil, kaj de je. Vék vstane po méstu in tulénje, kakor bi bilo v' ognju vse mesto. Heli vpitje saflifhavfhi vprasha: „Kaj je ta hrúm?“ Mosh pride do Helja. Heli ga vprasha: „Kaj pa se je s'godilo, moj sin?“ Povédez odgovorí: „Israelzi smo tepèni, vas'ha sinova sta mervá, s'krinja savese je sov-rashniku v' rokah.“ Komej je mosh s'krinjo savese isrekel, kar Heli snák pade is stola, si vlómi otílnik, in vmerel je.

„She enkrat, otrozi! Bodite *pokorni* svojim starifham, in nikar ne godernajte, ako vas *kroté!* „Sej vidite samí, kako strashno Bog s'htrafuje, nè le *otrók*, ktiri so nepokorni, ampak tudi *starifhe*, ktiri strahú ne dajo nepokornim otrokam. Boshje shuganje se vsako isíde!

75. „Samvelova darítuv, in boja dobítuv.

Israelfsko ljudstvo je sdaj bilo Filifzhanam v' oblasti. Nihzher si ne vupa vézh se staviti jim v' bran. „Strah in grosa je po desheli. Rópali, sverkali, in poshigali so vse krishim Filifzhani po desheli. Israelzam ni moglo v' glavo, kako de jim je Bog tako nefrézho poslal. Le v' taki zhafti so faj imeli fkrinjo saveese. Bila jim je sveta. V' fré-di med seboj so jo imeli — in vender ni vse nizh pomagalo. Zlo ta njih svetinja je prifhla sovrashniku v' roke. Pa vse sa to: Njih zhaft do njé ni bila prava zhaft. „Skrinjo, ki so bile v' nji boshje sapovdi, so s' slatam vdélali, sapóved pa v' nji niso dershali. Kaj? vézhi savúpanje so imeli do kamnatih tabel, ki je bil Bog svoje sapovdi na - nje sapisal, kakor pa v' Bogá. To je bila njih nefrézha.

„Samvel se jih je podstópil sdaj. „Shel je in sbral klaverno in sbégano ljudstvo. Narprej jim odvsame pomóto. Povedal jim je, kaj le jih samore otéti. Rezhe jim: „Zhe se h' Bogu povernete is zeligá ferza, in pa ste mu v' všim pokorni — rešhil val bo is rók Filifzhanam.”

Ves dan ne jedó nizh od shalosti in klánja, in djali so na glaf: „Pregreshili nad Gospod - Bogam smo se.” „Samvel sakóle jagnezhe v' shgávshnjo, in je klizal Boga na pomózh. „She gorí dar, Filifzhane she pridejo v' tretjizh na boj. Pa Bog gromí nad - nje

s' strahnim pókam spod visòzih nebés, se splasbijo, in Israelzi so jih podšli do vélke sténe, na mejo njih deshele. Po sbe druge strahne shibe je Bog nad - nje poshilal, dokler niso nasaj dali skrinje savese. Tako je Bog dal prav ofhlatati Israelzam, de *golo svunajnje zhesheñje sbe tákih svetih rezhi, bres pobolshanja od snotraj, nizh ne poma-ga, de duh, de perva in vélka prave slush-be boshje je dershati njegove sapovdi.*

Samvel je sbe kamen vsel, in per sténi na meji deshele ga is *hvaléshnosti* v' spomin postavil po konzú, rekózh: „*Pomagal do les nam je Bog.*”

K R A L J I.

76. David, pastír.

Kralj prvi Israeloviga naróda je bil Savl. Nar lepši je bil, pa postáve nar goršhi po vlim Israel'kimu, in zelo glavo vézhi od vlih svojih rojákov. Verh tega je bil zel vojshák, in pa ves práv.

Pa, kraljéva zhasť ga je prevsétniga, in frezha per vojški rópnika storila. Amalezhané premagavšhi né de bi altar postavil Bogu, pa sebi na zhasť, poln napuha je *mávro* narédil. Memo tega, kar mu je gladko bil Bog prepovedal, si je rópa vsel, Amalezhan'ke nar boljšhi vole in ovze.

Samvel tedaj pride, in mu rezhe: „Naj ti opravim, kar mi je rekel Bog nozóshino

nozh. Jeli pomasal, dokler si majhin bil sam v' svojih ozheh, te je Israelskiga kralja Gospod - Bog? Sakaj ti ni bilo mar sa besedo Gospoda? Na rop si se obernal, in slo se pregreshil nad Bogam. Ker si savergel Gospodovo besedo, je savergel tudi tebe Gospod. Odvsel ti je kraljestvo, in dal ga nekomu, ktiri je bolshi kakor ti."

„Samvel, kakor préd svéti moshjé, je imel ljubeshni polno serze. Torej vedno je bil po slih máh shalosten, de je Bog kralja „Savla savergel. Bog mu tedaj rezhe: „Doklej bo shaloval she po „Savlu? V' Betlehem idi do Isaja, Obedoviga sinu. Eniga njegovih sinóv ihm si kralja isvoljil."

„Samvel gré, opravi Gospod - Bogu dar, in je stáriga ozhéta Isaja, in njegove sinove na darino povabil. Eljab, nar stáreji „Isajov sin, lep, vélek mosh, je nar prvi príshel. „Samvel si misli: „Ta le bi vtegnil biti Gospodov *Pomásanez*." Pa Gospod - Bog mu rezhe: „Ne glej postave in velikóte. Nitim si nè njega isvoljil. Jes ne sodim po vídesu, kakor ljudjé sodijo. Zhlovek vidi svunájnjshino, jes gledam v' serze."

Ozhe poklizhe Abinadaba, pa perpelá „Samvelu. „Samvel rezhe: „Tudi tega si ni Gospod isvoljil." Ozhe so mu perpelali „Samará. „Samvel rezhe: „Tudi si ga ni isvoljil Gospod." Ozhe mu perpelájo sdaj vsih sedem svojih sinóv. „Samvel rezhe: „Nobeniga teh si ni Gospod isvoljil."

„Sama nista sdaj vedla, per zhem sta. Na konzu rezhe „Samvel: „So pa tí she vsi

valhi finóvi? ” Ozhe pravi: „ Pazh, nar manjšiga she manjka, Davida. Pa drobnizo pase. ” Samvel rezhe: „ Le urno poshlite po-nj. Ne smemo se k' misi vŕŕŕti, dokler ga ni. ”

Ozhe je po-nj poslal, in ga perpe-la — in le poglejte! rjavzhek je bil, lep v' oblizhje, in sale postave. Gospod-Bog sdaj rezhe: „ Po konzuz! njega pomashi. On je. ”

Samvel vsame rog ali púshizo s' oljam, in v' fredi njegovih bratov ga je pomasal. Duh boshji pa je va-nj stopil, in prebival v' njemu.

Ljubi otrozi! V' tem lepim povédku nam spet tako lepo in ozhitno ljubi Bog pokashe, de zherri napuh in nepokorŕhino, rad pa de imá tiho in pohlévno krepóŕt in nedólshnost. Vŕŕa svunajnjŕhina — she toljka lepóta, zhaŕt per ljudéh, vojŕháfŕhka hvala, kaj? kraljéva krona — vse ni nizh per njemu. Nè kdor nar vézbi in nar imenítniŕhi, ampak kdor je nar boljŕhi, je njemu nar prijétniŕhi, ho naj she takó nísek in sanizhován.

Tudi sdaj she posná Bog pastírzhika she tako vbósiga v' hóŕti, sa ktiriga szer nih-zher ne mára — ljubi ga, in zhe je nedolshen in dober, raji ga imá kakor nar možnéji kralja, pa nepokorniga mu. Sgodí naj se tudi, de je vzhafi taki dóbri otrok vse svoje dní na semli sanizhován, velizhaŕtvo mu je le naméneno na unim svétu, ktiriga ni sénza vse velizhaŕtvo tega svetá. Jelite, ljubi otrozi! de je salo in vesélo letó?

77. David per drobnizi.

Ljubi otrozi! De je bil David dober, in veliko obétn mladenezh, lohka si to mislite. To she is tega vidite, de mu je Bog kraljévo zhaft nàgnil. Pa posnali bi radi bleso she bol tega dobriga junázhka. Per ti starosti szer ne vémo veliko drujiga od njega, kakor de je drobnizo pafel. Pa, kako lepo je na pafhi zhač obrazhal, se she dan danafhen is njegovih svetih pésem vidi, ki jih psalme imenujemo. Premishloval s' perferzhnim veseljam sedé un sam per ovzah je boshje dela, Bogú vse takó dobro in lepó naredívfhimu na zhaft je péšme pél, in sraven brénkal na harpo „Svojih pesem, ki jih imamo she sdaj toljko, je bil marfiktiro she morebíti tazhač slishil. Pa tudi v' posnéjih pésmih, ktire je she postáran skladal, popisuje she tiste nebéfhke obzhútleje, ki so ga po ozhetovih spáfshnikih nekadaj pastirja sprehajali. Kaj véla, de bi jih radi nekoljko slishali?

Nar raji ga v' molituy samízhe spremishlovanje obnébja, ktiro se vsaki dan v' novo lepoto spremína, in pa zhaftítlivi sonzhni is-hòd. Prepéval je tistikrat :

„Velizhaftvo boshje nebó perpovduje,
Delo njegovih rók sprizhuje obnébje nad
nami.

Dan ga dnévu na glaf osnanuje,
Ino nozh ga daja nòzhi na snanje.
Ni ga jesíka, ni je beséde,
Po ktiri bi se glaf njih rasumévati ne dal.

Po zeli semli se kliz njih rasléga,
 Njih ogóvor do kraja svetá.
 Postavil s'hotor je sonzu na nébu,
 Kakor shénin is svoje post'le perhaja,
 „Svojo zésto téka veseló, kakor junák;
 Od kraja neba is-haja,
 Ino do drujiga kraja okróshi,
 Pa njega perpéki se nihzher ne skrije.”
 Psalm. 18.

„S' gínenim serzam je spomlad spremish-
 loval lepo, in le toljko opisano semlo, in
 Boga zhaštil veš hvaleshen sa njegovo do-
 broto:

„Pefem se ti spodóbi sahvalna, Gospod!
 Od jutra do mráka pokrájn pétuv ob'dujesh.
 Obišhesh jo semlo, jo napojísh,
 Obogátísh obilno; polni so vòde boshji po-
 tóki nad nami.
 Perpravlašh jim shito, tako jo perpravlašh:
 Nje brasde namákash, ponishujesh odórke,
 Rahlášh jo s'obilno vlágo, pa dajash rásho
 nje kálu!
 Ovénzhash ga, léto, s' svojo dobroto,
 Obilnost od tvojih zrè kolešniz (kadar pe-
 lášh se nad nami),
 Po spašhnikih vse miglá po puhavi.
 Opafujejo s' veseljam se grizhi,
 S' drobnizo so odéte muljave,
 Dóla se sagrinajo v'shito,
 Vse vríška, prepéva vse!” Psalm. 64.

Vse je bilo sa-nj navuk po vsi stvar-
 jeni natóri. Nad pohlévnim jagnetam, po-

stavim, ki se je voljno in s' tako svéštjo dershalo njegove pastirske palize, vuzhil se je nad njim ravno tako s' veseljam in s' svéštjo v' boshjo vójo sam sebe isrozhiti, in tudi pred smertjo né trepetati. Vesel je pa le sapel:

„ Bóg je moj pastir, nizhèfar mi ne manjka!
 Na mladíze spashnik me déva,
 Pa vódi na pohlévne studénze.
 Tako mi shivljenje krepzhá.
 Vódi me po gladkih stopínjah is gole do-
 brote.
 Hódim naj tudi po drágah smertniga mráka,
 Bal se hude ne bom: tí si per meni!
 Paliza tvoja in tvoja gerjázha mi vsamete
 strah.” Psaml. 22.

Le en isgled s'he, s' koliko bogabojézh-
 nostjo je David nebó vse v' miglajózhih svés-
 dah, in pohlévno sijózho ljuno pogledoval,
 in Boga molil, kadar je zbul uno po nózhi
 per zhédi, ki je okolj njega polégla. Re-
 kel je:

„ Gospod! nash Bog!
 Kako zhashto je tvóje imé po vesólnimu
 svétu,
 Ki perkasujesh svoje velizhastvo na nebu!
 Preskerbujesh is ust otrók in dojénzov si
 hvalo
 Zhes sopernike svoje,
 De obmútish sovrashnika svojiga, svojiga
 zhertívza.

Zhe poglédam nebo, delo tvojih perstov
letó,

Ljuno, svesde, ktire si rasstavil:

Kaj je kolj zhlovek, de se ga spomniš,
Ino sin zhloveshek, de ti ga je mar?

Le nekoljko si vníshal memo angelov ga,
S'flávo ino zhaštjó si ga ovénzhal,

Dél gospóda tvojih rók ga postavil,

Vše pod nóge ti mu dal:

Drobnizhe ino govéda vse;

Tizo spod néba, in ribe po morju,

Kar hódi povòdne gasí.

Gospod! naš Bog!

Kako zhaštíto je tvoje imé po vesólnimú
svetu!" Psaln. 8.

Ljubi otrozi! vam ni, kakor bi vidili
blasiga mladenzha štati v' sredi svoje trópe
s' ozhéfam v' nebo oberneniga, in s' rokami
v' dve gibé v' molítuv samákneniga? Oh,
uzhíte se od Davida: „*Tudi tako is nje-
govih dél Boga sposnávati in moliti, in se
ga nikolj nè dostí nazhuditi.*”

78. David pastír na kraljevim dvòru.

Boshji duh je ves' sdaj kralja, Savla sa-
pustil. Nepokojni duh se ga je lótil. Ves'
pobít in klavern je smiraj. Kdor namrezh
je Bogú v'saméri, ne more vesel biti nizh
vezh — bo naj tudi po kraljevo bogat, mo-
gozhen in zhefhén.

„Savlovi flushabniki mu rekó : „Gospod! vkashi le, in moshá ti pojishemo, ki bije pridno na harpo. Vtegnilo bi ti po tem takim odlézhi. Ino pa ref, velik boshji dar je musika. Obernena prav ljudém odshène kalne mífli, vkrotí nevgnáne njih strasti, in njih potárto dúsho povsdigne proti nébu. „Sosebno je to ref od lepih duhovnih pésem. Pa, Bogú se smili! vézhi dél se negudno musika obrazha, in veliko hudiga se per-nji godí.

„Savl rezhe : „Ref de, preskerbíte mi koga, de pridno brénka, perpelíte mi ga.“ Njegovih dvórnikov mu rezhe nekdo : „Isajoviga finú, Betlehemzhana, fim enkrat slishal brénkati. Presnéto mu gré. Verh tega je toljkajn uméten in lep, in Bog je nad njim.“ Per ti prizhi je poslal „Savl nekoga do Isaja, in sporozhí mu : „Sinú mi pòshli Davida, ki ti drobnizo pase.“ Isaj, dober stari ozhe, se tega grosno obveselí. Vsel prezej je kruha, méh vína, in pa koslizhka, ter Davida h'kralju pòshle s'temi kmézhkimi daróvi.

Sa to so njegov ozhe to storili, ker ie, kralju daróve nositi, bila tistikrat taka shéga v' desheli. Pa tudi is ljubesni ménde do otroka. Radi bi bili vidili, de bi finú lepo kralj sprejel. Torej so kralju v' dar poslali, kar se per polju sosebno, per nogradu, in per réji perdobluje.

Pred kralja denejo Davida dvorniki. Vshézh mu je slo. „Svojiga opróda ga je naredil, ozhetu pa da vediti : „Per meni pú-

sti Davida: vřhéz h mi je." David je tedaj oftal, in kadar so kralja kalne misli prijelo, seshe David po harpo, je brenkal, in dobrovoljne in vesele pesme perpéval. To je kralja spet prevedrilo, in boljshi mu je bilo.

Ljubi otrozi! tudi is tega povédka gléda boshja previdnost. Bog je bil Davidu, vbogimu pastirju, kralj biti naménil. Lejte! kako lepo in perlóshno ga perblishuje h' kraljevimu sédeshu, de ga na stan perhóden perpravi. Tudi vidimo, kako lepo in koriftno je, zhe se je kdo kaj navuzhil. Davidova vumétnost na harpo mu je kraljove vrata odperla. Vřaka perprávnost, zhe je na hudo ne obrazhamo, osáls ha, in perporózhazhloveka, in ga drugim perkupi — in Bog jo nam, in drugim na dobro oberne.

79. Goljót velikàn.

Filifzhane so spet vojsko nabrali, in gredó nad Israelze. „Savi s' svojo vojsko jim gre naproti. Filifzhane so shtoríli ukraj na hribu, Israelzi na hribu takraj. Med obémi je doljina.

Is Filifzhanškiga stána pa stópi velikàn, Goljót po iménu. „Sheft komólzov in dlan velek je bil. Bronzhén grebenák je imel na glavi, in shpíraft oklep pa hlazhe bronzhéne na sebi: vse to strařhne téshe. Bronzhén šukit pernese na rami, kakor tkavřhko vratio je njegova suliza debéla. Le sheléso na

nji je dvajset liber imelo. Pred njim je njegov opróda shel.

Velikan se je vstavil, in na Israelze vpil: „Kaj se hodite spravlat na boj? Jes sim próst Filiszhan, ví ste ‚Savlovi fushni. Isvoljíte si koga, de se s' mano poskusi. Zhe on mene premaga pa vbije, bomo mí vafhá fushni: zhe pa jes njega premagam in vbijem, bote ví nafhi fushni, in flushili bote nam.”

‚Savla in Israelze je per takih besedah vse preletélo, bali nè malo so se. Filiszhan pa se je hvalil in djal: „Dansi sim Israelski vojski sabavlal: Dajte mi koga, sim djal, in poskusi naj se s' mano.”

David, kralj ga she nózhe seboj na vojsko, je spet na Betlehemskim ozhetovo drobnizo pafel. Trije njegovi stareji bratje pa so bili s' kraljam na vojski. ‚Stari ljubi ozhe rezhejo tedaj Davidu: „Vsami to le preshgáno resh, in unih deset kruhov, in idi v' stan s' njimi do bratov. Teh deset mladih firov pa njih stótniku nèsi, in svédi, kako jim je káj?” David je vselej ozheta vbógal, in brate serzhno rad imel. Na pravi se sjutraj sgodaj, perporozhí drobnizo ovzharju, ktiriga so imeli, in ves otovóren gre v' stan po ozhetovim povelju.

David pride v' stan, kar she greste obé vojski, in se postavlate v' boj: v' brupu je vse. David, kar je pernesel, oddá hitro stána strashi, tezhe h' vojski, in svoje brate posdravi. ‚Spet se perkashe velikan smed Filiszhanov, in se je vustil, kakor unkrat. Israelzi, ktiri ga vidijo, so v' sí sbeshali, pa sbali

se. David pa rezhe: „Kdo je ta Filiszhan, de bo safmehoval vojsko shiviga Boga? Zhajte! koljko se mu da, kdor ga vbije tega Filiszhana, in Israelu framoto odverne?”

„Slifhal je to stáreji Davidov brat. Huduje se nad njim, in pravi: „Kaj imash tukaj opraviti? Sakaj si she to drobnize popustil v' puhavi? She posnam tvojo predernost in muhe tvojiga serza! Jeli, bój si prifhel gledat?” Taki terd in saróblen je bil nad mladim bratom, ktiri pride is gòle pokorshine do ozheta, in is ljubeshni do bratov, jim kaj pernešt. Bog je sdavnaj she v' njegovim serzu to terdòto in ofhábnošt vidil, in torej si je Davida, mlajiga, isvóljlil, né njega. Ref namrezh je vselej: „Prevsétnim se Bog vítavla, ponishnih pa je vesel.”

Nesnáni moshje, ktiri so s' Davidam stali, so bili prijasnihi, kakor bratje, do njega. Rezhejo mu: „Obogatil ga bo kralj slo slo, kdor tega hrústa premaga. Pa she svojo hzher mu da, in njegovimu domu odpishe vse davke.” Davidu, ljubil je Boga in deshelo, se je kmalo is govorjénja vidilo, de ga se bíti s' velikánam míka. Kralj je svédel — k' sebi ga rezhe poklizati.

80. Davidov bój s' velikánam.

David stojí vprizho kralja, in rezhe: „Nikomur ne vpádi serze nad tem Filiszhanam. Jes grem nad-nj.”

Kralj rezhe: „Tí se ne morešh bíti s' tem Filiszhanam. Páglviz fi she, on pa je is mladiga vojshák.”

David rezhe: „Ozhetu sim drobnizo pafel. Pa prishel je lev, in popadel ovzo smed zhede. Kar sa njim sim vderel, ga bútil, in mu jo is góbza otel. Spévshiga se v' mé sim sa gríve sgrabil in pobil ga do smerti. Ravno tako sim jo s' medvedam naredil. In pa ravno taka se bo tudi temu Filiszhanu godila. Kaj se pa predersné saframováti vojško praviga shiviga Boga? Gospod-Bog, ki me je on otel lévu in medvédu is shréla, me bo otel is rók tudi temu Filiszhanu.”

„Kralj rezhe: „Pa pojdi, in Gospod-Bog naj bo nad teboj!” Kralj sam ga oblézhe v' svoje lástno oròshje — bronzhéni svoj grebenák mu déne na glavo, opné ga s' lastnim oklepam, in s' lastnim mezham ga opafhe. David poskusha iti. Pa ne vé se nizh práv kám djati, in rezhe: „Ne morem nè taki hoditi; tega nišim navájen.” Vse je spet flékel, vsel palizo, sbral pet gladkih kamnizhkov v' doljini, jih vtaknil v' tvórbo, vsel frázhó, in taki gre velikánu naproti.

Tudi velikán je stopil smed Filiszhanov, in njegov opróda stópa pred njim. Vídivshi Davida in poglédavshi ga blishej, ga sanizhuje. Nizh vojshashkiga namrezh ni imel David na sebi. Mladenezh je bil she, in vse prelép, de bi ga bilo kaj terdniga viditi.

Filiszhan rezhe: „Sim mar pes, de pri-

desih s' palizo nad - me? Pa le pridi, kófile te bodo ptize spod neba, in pa pòljka sverína."

David rezhe: „Tí pridešh nad - me s' sulizo, s' mezham in fhkitam, jes pa nad - te v' iménu Boga vsih stvarí, v' iménu Boga Israelske vojske, ki si jo oponashal. Dánti te mi da v' moje roké Gospod - Bog. Vesól - ni svet naj bo svedel, de on je Gospod. Vsi ti ljudjé tukaj okolj lè naj bodo vedli, de Gospod - Bógu, zhe premaga, ni tréba nè sulize, nè mezha. Njegov je vojskini isíd. Dal nam v' róke vaf bo."

Velikán se vsdigne nad Davida. David mu naproti hití, urno séshe v' tvorbo, vsame is nje kamen, ga déne v' frazho, in ga v' Filiszhana sadgá. V' zhélo na ravnost mu ga je safadil. Velikán se sverne na obras, David pa mu mezh isdère, in glavo odséka. Viditi Filiszbane, de je njih prvi korenak mertev, so jo vlíli. Israelzi pa hrup sashenó, in deréjo sa njimi. V' pestéh jim je bil veš Filistíjski stan.

Ljubi otrozi! tudi ta pergodba povelizhuje *sveto, pravizhno, védno dobrotno boshjo previdnost*. Tudi is nje vidimo: „*Bog ponishuje napúhnene*." Obernil je, de je prevsetni Goljót, ki se je s' svojo nesnáno mozhjó koshátíl, in mislil, de mu ni vojshaka enakiga, bil po páglovzu premágan. *Bog ponishne povishuje*. On je obernil, de je David premágal, ker je v' njega samíga vupal, in njemu vso zhast samímu perpísal, in de mu je zhast in flava posjála. *Bog vse*

zhloveshke permérleje obrázha. Sa róko naľ tako rekózu vódi skosi shivljenje. De je o pravim zhaľu David v' stan prišel, tistikrat: ravno, ki je shlo ob vse — s' letó majhino rezhjó ga je Bog do kraljeviga sedesha velíko blishej permáknil. Teshko verovati, zlo nemogózhe se je od konza sdelo, de bi taki nisek pastír kadaj kraloval. Pa, kaj je sdaj lóshej in bol po rédi kakor, Israelfski odreshnik naj bo tudi kralj Israelfek? *V' silí je Bog pomozhnik.* Bres vsiga zhudesha, in takó rekózh po otroku vé pomagati o splóh al óbzhjih potrebah. Kdo bi svojiga shivljenja ne bil vesel per she tako sopernih naléckih, ker vidi, de so vsi svoji naklúzhleji v' tako dobrih rokah!

87. Jonata, kraljev dober sín.

David, Goljota premágavshi, je kralju pelán. Grosno prijasno govori kralj s' njim. Jonata pa, kraljov sín, še ga prime, de ga ima kakor sam sebe rad. Poprijatlil na tanjko se je s' njim, ljubi ga sa svoje shivljenje, ker je taki dober, blag in korenáshkek bil. Kaj? — v' spomín prave prijasnosti, in osnashit ga prav po kraljevo, mu gré in da lastno sukno is sebe, in pa sraven she plajsh svoj, svoj mezh, svoj lók, in svojo passizo.

Kralj se sdaj domú verne, in je Davida seboj vsel. Is vsih mést jima perpojó shené in deklizhi naproti s' hóbni in svonzkúlami v' rokah. Odpévajo si:

„Jésar jih je ‚Savel pobil,
Defét jésarov David.“

Ta je grosno ‚Savlu sagrenéla. Vef jésen in natáknen rezhe: „Davidu so jih defét jésarov dale, meni pa le eniga. — ‚Shé kralja naj ga naréjajo!“ Vezh ni imel David dobriga ozhefa od kralja. Kmalo drugi dan fe kralju spet kaljí po glavi. David je na harpo brenkal, kar súlizo safúzhe kralj, in jo vershe po njemu. David se ji ógne, in je sbéshal.

David je spet Filiszhane premagal. ‚She huj ga kralj zherti. Na glaf vprizho Jonata in svojih dvórnikov je njegovo smert vka-sal. Jonata ga pogovorja: „Ljubi ozhe kralj! nikar se ne pregréshíte nad Davidam, svojim flushabnikam. Tudi on se vam ni v' nizehmur pregréshil. Vam h' prídu dela, kar storí. Glejte! shivlenja se je vánal savolo vas. Velikána je premagal. Zelo Israelfko je Bog po njegovih rokah odréshil. Vse ste vidíli samí, in veselili ste se. Sakaj tedaj hozhete sdaj nedolshno krí prelivati? sakaj moríti Davida, ki vam ni nobene sháli storil?“ Potoláshil se je kralj, in rezhe: „Kakor shiví Bog! de ne bo vmorjèn.“ Jonata je tedaj spet Davida h' kralju perpelal.

Ali kmalo po tem jo pa le dobí David Filiszhánam. Kralja so se v' novizh kalne misli lotíle. ‚Sedel v' svojim poslópju je s' súlizo v' roki. David bije na harpo. Ko bi trènil, je súlizo po njemu salúzhil. David se vmákne, in súliza se v' sténo safadi. Da-

vid je pobégnil s'he tisto nozh, in se skrije sa skalo v' hósti.

Dva dní potlej je kralj per jédi vprašal: „Sakaj ni Isajoviga k' jédi né vzheraj né dánfi?“ Jonata ga isgovárja. Kralj pa se rasferdi, in mu rezhe: „Nevboglívi potepúh! Morebít ne vém, de si se poprijatlil s' Isajovim finam, k' framòti sebi in svoji materi? Pa védi, dokler Isajov fin shiví na semli, nisi varn né tí, né tvoje kraljestvo. Le beršh pòšhli po- nj: vmreti more, pa je.“ Jonata je pohlévno odgovoril: „Sakaj bo vmíral? Kaj pa je storil?“ Kralj séshe po sulizo, in prebòsti ga hozhe. Jonata plane ves prestrašhen od mise, in gré, in ne ogrešhí se s' nobenim grishlejam vezh tisti dan. Sakaj slo ga je David skerbel, ker ga je takó k' smerti ozhe obšodil.

Drugi dan, sdajzi ko se sarja napózhi, gre Jonata v' hósto h' skali, ki je David tizhal sa njó. Sakaj on sam je vedel sa kraj. David pride is sa -skale. Pové mu Jonata, de vezh ne smé domú, in poslovila sta se. Kusbneta se, in obá sta jokala. Pa s'he bol David. Jonata mu rezhe: „Bog te obvári! Prijasnost, ki sva si jo per Bogu persegla, pa vézhno velá. Bog naj je bo vekomaj prizha med nama in najnimi mlajšhmi.“ Narasen grefta: Jonata domú, David pa v' pušhavo.

Pa kralj je zlo v' pušhavo sa njimi vkasal. Zelim vojskam ga rezhe lovit: „Tudi v' semlo, je djal, naj se podresne, svedel ga bom.“ Torej se je David v' nar divjišhi in daljnišhi

kraje ógnil v' pufhavi. Pa tudi va - nje ga Jonata obiskuje, ga táshi, in s' vupanjam pokrepzhuje. v' Boga. „Nikar se ne boj, mu pravi. Ne bo te roka mojiga ozheta doseгла. Israelski kralj bošh she! Jes pa tiftikrat nar pervi po tebi.”

Jonata je všim prihódnim rodóvam *lep isglèd preblasiga prijatla*. Njegova dušha je zhišta, nè napuha, nè nevošhlívosti ni v' nji. Njegovo serze mu od svetih obzhutlejev kipi. Vef je ljubesen in svestoba svojimu prijatlu. Sa - nj se poneše, sagovarja ga, svést tudi v' nesrezhi mu je, obiskuje in táshi ga, s' njimi vred joka: svoje shivljenje vána sa - nj. „Svoj kraljev sédesh mu prepufsha. *Sovrashiva gerda podoba je pa Savel*. Napuhnen je, nevošhlív, revnív ali nesa - vup'n. Pust in vef sgublèn sedí domá. Le morija mu je v' misli. Jesa in togóta ga kuha. Dobrótnika sovrashi svojiga, in dobro gré in povrazhuje s' hudim. Nè iména njegoviga ne more isgovoriti od togote. Tifliga, ki je svoje shivljenje sa - nj vanal, ho - zhe vmoríti. Kar veliko što jesarov s' veseljam in flóvesam obhaja, ga shalofniga dela njega. Ktiriga teh dveh isglédov, ljubi otrozi! vaf je misel posnémati?

82. Davidovo savupanje v' Boga.

David je bil v' taki grósní fili sdaj, de ne more vezhi priti nad zhloveka. Po všim Kananskim se perkasati ni smel. Níkjér si ni

bil shivljenja svést. Lózhen, preklízanu enako, je od vse zhlovešhke drúfhine. Po dnévi so njegovo prebivalšhe temni léfi v' pufhavi, ki ni nikolj sonze va-nje pošjalo. Po nozhi leshí na terdim mej pezhovjam v' strašnih berlógih. S' smertnimi nevárnostmi kakor s' mréshami in sánkami je sa-préshen od vlih strani. Kazhe, gádi, lévi in druge gerde svéri so bile. Tu ga stréliz s' napetim lokam streshe, tam, Savi perlomáfti s' svojih oboròshet-zov jésarmi. Komú bi v' takim ne vpadla? Le Davidu ne vpa-de — sakaj v' Boga je savupal?

V' mnogih pesmih popisuje svoje savu-panje. Poslušhajmo jo lepo! Pogovor je tako rekózh med dvema, in Bogam:

Pervi:

„ Kdor v' savetju Narvísh'ga prebíva,
Kdor pod flémenam Vfigamogózh'ga nozhí,
Moje perbeshalšhe si, rezhe Bogú, in tabor
si moj!
Moj Bog si, v' tebe savupam!

Drugi:

„ On te otmè is lovza saderge,
Od kuge naklepov,
S' perjam te svojim pokríva,
Savét'n si pod njega perútam'.
Njegova svestòba t' je bramba in shkít.
Ne bojísh se ponozhniga stráha,
Ne shvigajózhhe pshize po dnevi,
Kuge, ki hódi o mraku,
„Sile, ki opoldne hlastá.

Pada jésar naj jih na tvoji levízi,
 Jésarov naj defét na defnízi,
 Ne dojde te nizh.
 Le glédašh s' ozhmí,
 Povrazhilo vidíšh hudobnih."

Perví:

„Gotovo! moje perbeshalšhe fi, o Bog!"

Drugi:

„Postavil si dóm per Narvíšhimu sebi,
 Ne doféshe te huda,
 Rane ne bo do tvoj'ga fhotòrja.
 Svojim angelam daja savolo tebe povelje,
 Po vsih tvojih potah te varvat.
 Nofijo te na rokah,
 De s' nogo v' kamen ne vdaríšh.
 Po kazhi hódíšh ino po gadu,
 Léva ino poshásti mandrásh."

Bog:

„Ker se mene dersbí, ga otévam,
 Nakvisihko ga, ker spošhtuje moje imé.
 Klizhe me, vflíšhim ga,
 „Sim v' stíski per njemu,
 Refhim ga, ino rasflávlam.
 Nafítil ga s' dolgim shivlenjam,
 Pa dal bom glédati mu svelízhanje moje."

90. Pf.

Ljubi otrozi! kako lepo in v' shivo popisuje David mílo, ljubesnivo ozhetovo boshjo fkerb, svesto in vsígamogózhno njegovo pomózh! Kako serzhen in mirn je David,

kako vesel in breskerben v' sredi med toljkimi nevarnostmi! — Ravno tako ljubesnivo, in pa ljubesnivlhi she, de bi zlo David ne mogel popisati, skerbi Bog tudi sa naf. Tudi mi smemo tako terdno vupati v' Boga, in dershati se ga s' ravno tako svéstjo, in ravno tako po otrózhje. Kdo bi ne bil tega vesel! kdo bo she trepetal! Po Davidovo torej savupajmo v' Boga, in bitke skerbi naf ne bodo dalej tarle in belile. Pa bodimo tudi po Davidovo bres greha in nedolshni, in terdno po njegovo bomo lohka vupali va-nj.

83. Nabal in Abigajla.

David je dolgo zhasa prebival v' pufhavi. Vti, ktiri so v' fili bili in bitkiga serza, se obernejo k' njemu. David je bil njih poglovár, in ima szhasama nad shtiri sto mósh.

V' Maonu, mestizu bliso pufhave, je takrat bil bogat mosh, Nabal po imenu. Imel je ováz tri jesare, in jésar kós: po pufhavi so jih pašli. Pa Nabal per vsm svojim bogastvu je bil terd, hudoben in odljuden zhlovek.

Enkrat je Nabal ovze strigel, in per ti priliki je kraljevo pojedino napravil. David siromák, nizh nima skorejshiveti v' pufhavi, je deset mladenzhov do njega poslal, in mu rezhe vóshit frezho k' ti veselízi. Pridejo, in povedó Nabalu, kakor jim je David na-

rozhlil : „ David vas' lepo posdravi ! Mír vam ! mír vsi vas'hi bishhi ! mír vsim vas'him domá-zhim , ki smo bratje ! Svedli smo , de vas'hi pastirji , ki so v' pufhavi bili per nas' , ovze strishejo . Nikolj jim nismo nizh shaliga storili . Nè stvarize per drobnizi niso nikolj pogres'hili . Le vprashajte jih samé ! „ Sprizhali vam bodo . Bodite torej tudi nam milostlivi vi . O pravim dnévi pridemo . Ne pufhajte danši Davida , svojiga fina , in nas' svojih hlapzov prasnih od sebe ! ”

David je slòvel po vsi desheli . Pa Nabal se nevédniga dela , kakor bi mu veš nesnán bil . Pa , kakor vezhi dél lashnívzi , tako priprosto jo oberne , de kmalo pokashe , de mu ni le David , ampak tudi njegov ozhe prav dobro snán , ktiriga s'he v' misel mladenzhi niso vseli . „ Kdo je ta David , je djal , ta Isajov sin ? Sdajni zhaš se nè mánjka takih hlapzov po desheli , ki so gospodarjam vs'hli . „ Spravite se ! Bom kruh in vodo , in meleníno , ki sim jo strishzam perpravil , jemal in vlazbugarjam dajal , ki s'he ne véim , od kod so ! ” — Oframoténi se vernejo Davidovi pošli .

Nabal je imel sheno , Abigajlo po iménu . Abigajla je bila modra , dobra , in sraven filno lepiga oblizhja . Pastirjov nekdo , mosh pameten in svest je mogel biti , gre k' nji , in ji vse to pové . Rezhe ji : „ Glejte ! David je mosh pošlal is pufhave vóshic frezho nas'himu gospodu . Pa gerdo so jih sprejeli . In vender so nam bili to pridni ljudjé . Vés zhaš so nas' varovali , kar smo

pašli v' pušhavi. „Sténa (pred televáji in sverino) so nam bili po nozhi in po dnevi. Pomislite, kaj je storiti. „Se bojím, se bojím, de bo huda sa vašhiga moshá, in sa všo vašho hišho.“

Abigajla vsame natvégama dvesto kruhov, dva sódzhka vina, pet pezhènih ováz, pet polovíz preshgániga, sernja, sto svítkov suhiga grósdja, in dvesto vénzov fig, rekla je oflov otovoríti, in jih da svojim hlapzam do Davida gnati v' pušhavo. Reže jim: „Sprédej hodite, pridem kmalo sa vami.“ Ofla safédla, in shla je hitro sa njimi.

Mej tem pride k' Davidu unih deset mladenzhov, in povedó mu vse. Davida je sgrabla jesa. „Le mólzhi! je djál, in mezh opasuje. Kar ima v' pušhavi, varoval sa stonj sim mu vse, on pa tako dobro s' hudim povrazhuje! Takó in takó naj Bog mojim sovrashnikam storí, zhe mu všiga, kar ima, le peš ostane do svetliga jutra! Po konzú! mezhe opashíte, mene glejte!“ Na naglim se vsdigne s' shirimi sto moshmí. Abigajla ga je frezhala v' otishju sa hribam.

Ga vglédavshi beršh odséde is ofla, se vershe na obras pred-nj, in mu reže: „Gospod! Jes naj bom kriva, kar je pregreshil moj mosh! Le nektire besede naj tvoja dekla s' teboj govori. Prosim, poterpi me nekoljko. Moj Gospod, in moj kralj! ne porájtaj sej na tega obledúha, tega Nabala! Nevúmnova! Jes pa, tvoja dekla, ljudi, ki si jih poslal, zlo vidila nisim. In sdaj, kakor

Bog shiví, in kakor shivísh tí — Bog te ovéra, de kerví ne prelívaj! Roko ti sadershuje! — Vsami tedaj to bitvo darú od svoje deklee, rasdéli ga med svoje ljudi. Odpústi mi pregresshenje, ki ga jemlem v' sé. Taki vojshák, kakor si tí, ktiri se sa boshje ljudstvo vojshkuje, ne smé omadeshovati svoje flave in zhashtí nad kakim takó révnim in sanizhlívim sopernikam, de bi se snafhal nad njim. Zhe ti kadaj stréshe kdo po shivlenju, bo tudi Bog tvoje shivljenje ohranil, dragi jegli enako. In kadar bosh, po boshji obljudi, Israelski kralj, ti ne bo po nedolshnim prelita krí vestí teshíla. Gospod-Bog te bo oblagodaril, in takrat bosh na-me, svojo dekle, pomislil." David rezhe: „Bodi zheshen Gospod, Israelski Bog, ktiri mi val dānsi pernese naproti. Bog vam daj dobro; obvarovala ste me, de ne prelijem kerví." David vsame dar, in rezhe: „Srezhno hodite domú. Glejte! vflíshal sim val."

Abigajla pride domú, in Nabal sedí ravno per pojédini. Volje shidane je bil. Potrebim ni serkleja vode pervoshil, sdaj pa vse vprek tráti in sapravla, in kar je nargershi, bil je pijan. Pa mu le besédize v' misel ne vsame: je vse prepametna, kakor de bi se s' pijanzam prízhala. Drugo jutro pa, kadar se je Nabalú vino iskadílo, mu pové od kraja vse. Nabal oterpne in vesokamní. Vmerel je deset dní posnej. Boshja praviza namrezh obrazha, de hude dela tudi sad hud rodijo. Od nesmére in strahú je vmerel ta malopridni mosh, ki si ga je s' svo-

jo skopóštjo in frovóštjo nagnal. Abigajla je potlej Davida vsela.

Ljubi otrozi! naj vas poprašam: „Kdo vam je bol vséhéh! skopi, nehvaleshni, nespametni, terdi, nesdershni Nabal? ali radodélna, hvaleshna, pametna, perljudna, dobrotna Abigajla? David togotijózh se — ali pa tistikrat, kadar se naglo in voljno da spet vtoláshiti? Ktiri vam je bol vséhéh, tistiga posnemajte! kar vam pa ni vshezh, ne storite tudi ví!”

84. Posledni Davidov snid s' ,Savlam.

Vse ,Savlovo persadevanie, Davida spasiti, je bilo saftonj do sdaj. Bog ga je varoval. ,S' tremi jesarmi odbranih junákov ga pride tedaj v' novizh jiskat v' puhavo, in postavi se na grizh. David se je s' Abisajam, svojim nar svestéjshim tovarsham, po nozhi do stana perblishal. Kraljev shotor je bil v' fredi. Abnar, vélki vojvoda, in vsa vojska so rasshotorjéni okolj njega. Vse spí. David in Abisaj sta v' stan shla, in prideta h' kraljovim shotorju. In glej! tudi kralj je spal. Njegova suliza je bila v' tla per glavi safajéna. Sraven je njegova kupz leshala.

Abisaj rezhe: „V' roke ti je dal Bog tvojiga sovrashnika. Le tiho: dal mu jo bom: de mu bo sama sadosti! k' tlam ga perbòdem s' sulizo!” David pravi: „Ne

stóri mu nizh shaliga. Kdo bo deval roko na boshjiga pomásanza, in ne bo kriv. „Sulizo vsami in kupo, pa pòjva.” Vsameta, in grefta. Nihzher se ni sbudil, nè zhutil. Bog namrezh je va - nje táko spanje dal.

David se spravi sdaj na rób sterme pezhí, in po nozhi saklizhe tjè v' stan: „Abnar! lej - ga! odgovòri mi.” Abnar se oglafí: „Tí, kdo si, de tako vpíjesh, in kralja drámísh?” David rezhe: „Pravi vojshák si mi, ki ti ga na Israelskim ni enakiga! Lepo si varoval svojiga kralja. Po sulizi poglej enmalo in po kupi, ki ste per kralja glavi bile.” „Savl savpije: „David! moj sin! Ni to tvoj glaf?” David rezhe: „Moj glaf je, moj Gospod in moj kralj! Sakaj me tako preganjash, moj kralj? Kaj sim storil? V' zhèm se ti pregréshil? Sakaj hozhesh vprizho Boga kri nedolshno prelivati? Pazh majhina zhast sa kralja, de me révesha po hribih po jerebízhe loví!” Kralj odgovorí: „Greh sim storil! Domú k' meni se verni, in per meni bodi, moj sin! Nikolj vezh ti shálize ne storím, ker si nozój toljko moje shivljenje spofhtoval. Prav nevmno sim delal, in mótil se slo!”

David rezhe: „Na! tukaj je suliza in kupa! Koga svojih pòfhli po - njo. Bog pa naj po saflushenju in svestòbi vsakimu poverne. Kakor nozój meni tvoje shivljenje, tako drago je tudi moje Bogú. Bog me bo otel is vse brickosti.” „Savl sdaj vse dobro prófi Davidu, in mirno sta se rasfhla.

Tako ljubesnivo ravná David s' sovrashnikam, ki mu je po shivljenju stregel! Nikar stvárize mu shaliga ne stori. Preprízhati le ga hozhe, de poshteno in dobro sa-nj misli, sheli ga pobolshti. Potrebuje pázh she perporozhoványa táko lepo in ljubesnivo djánje? ,Sovrashnika smertniga je zlo omezhílo!

Kralj, zhigar spreobernenje je le kak miglej she toljkrat terpelo, ki ni nikolj stanovitnosti imelo, je kmalo potlej hud bòj s' Filiszhani sgubil. Vsi njegovi — tudi dóber, prijasni Jonata — vsi so pozepali. Kralj tudi sam je bil smertno ránjen. Filiszhane so od vsih strani pertiskali, vjéti ga hozhejo. Kralj ves obvúp'n se tedaj na lastni mezh nafadí.

Taki strashni konez je ta kralj vsel, ker je svoj *napuh*, svojo *ieso* in *nevozhlivost* poslušhal, nè pa Bogá.

David ni bil vesel ,Savlove smerti, desiravno je sdaj od nar hujshiga sovrashnika réshen, in se mu krona kraljeva pernése. Tárnati on in vsi njegovi, in jokati na glas so sazhéli po ,Savlu in Jonatu, in po vsih, ki so v' bòju bili konzhani. Ves dan ne jedó nizz od shalofti do terdiga vezhera.

85. Davidovi perpravki sa opzhjo boshjo flushbo.

Ljudstvo in ljudski starashni so po ,Savlovi smerti Davida kralja isvoljili. V' He-

bronu je kraljevo masilo prejel. Kraljev sedesh si sbere v' Jerusalemskim mestu. Postavil si je kraljev dvor v' njemu, in je is Jerusalema deshélino vélko mesto naredil.

David je bil dober kralj. Persadéval si je is polka *bogabojézhe* in *srezhne* ljudi storiti. Is lastne poskušnje je vedel, de ljudje bres boshjiga strahú niso po Bogu, nè ref srezhni. Sam je imel serze vse bogabojézhe, polno ljubeshni, hvaléshnosti, savupanja, in pokorshine do Boga. Ti lepi obzhtleji so mu k' v'fim dobrimu pergánjki — so njegova nar vézhi srezha na semli: s' njimi ishe vse Israelze navdati. Torej stori sa opzhjo ali ljudsko boshjo flushbo, kar mu je v' m'ozhi.

Kmalo sraven Jerusalemskiga mesta je bil lep hrib, lepáva tako rekózh zeledeshle. Na tim hribu je Sion bil, grad. David gré in postavil je skrinji savese berhko lópo ali snidnizo na njemu. Potlej oberne, de se savése skrinja, ob Savlovim zhasu skorej zhisto posablena, va-njo s' vélko zhashtjó prenesé. Bila jih je lepa rajda. S-fhli skorej vfi Israelski knési so se. Kralj po duhovsko v'beli tenzhizi, Israelski knesi v'fhkerlátu, duhovni oblézheni v'práshnje, vojákov s' oróshjam trideset jésarov in mnoshiza bres fhtevila jo spremlajo skrinjo. Rasléga se glaf pésem, trobént in bóbnov — vélko je veselje.

Med drugimi lepimi Davidovimi pesmi, ki je ljudi ta god s' njimi vuzhil, je ta le prav lepa:

„ Boshja je semla, in kar je na nji,
 ,Svet vesólni, ino prebivávzi po njemu.
 Nad morjámi jo je vstavil,
 Jo nad rékami vterdil,
 Kdo smé hodit na boshjo goró?
 V' kraj stópiti kdo njegove svetínje?
 Kdor je nedólshnih rók in zhistiga serza,
 Kdor ne vdá serza krivízi,
 Kdor ne persega svijáshko.
 Taki prèjme od Gospoda dobróto,
 Milost od svelízharja, svoj'ga Bogá.
 Takshin bod' sarod, ktir' ga zhasí,
 Ljudstvo Israelfko, ktiro se f-haja pred
 njega.” 23. Pf.

Is tega se prav gotovo vidi, de vse svu-
 najnje flushbe boshje lepi nazik je sadnizh
*notrajnja svetóst, zhistost serza, shivljenje
 bres madesha, nepopazhenno serze.*

Druga lepa pésem isrekuje Israelzov ve-
 selje per tim in per vsih enakih obhajilih:

„ Dajmo! veselímo se Bógu!
 Glas mu shenímo, njemu, nash'ga sveli-
 zhanja stebru!
 V' hvali stopímo pred oblizhje njegovo,
 V' pesnih mu hvalo hrumímo!
 Velek Bog je Gospod!
 Kralj veleki, memo vseh *slagánih* bogóv!
 V' roki so njegovi podsémliike gási,
 Njegove so ozhí jemlózhe goré.
 Njegovo je morje, on ga je storil,
 ,Subi svét so ròke njegove s-obrásle.
 Dajmo! molímo, in popadájmo!

Pred oblizhje Boga pokleknimo, stvarnika
svoj'ga!

On je naš Bog, mí pa ljud ki ga pase,
Tròpa pod ròko njegovo.

Márajte sa - nj, dànti ko njega zhútite glas,
Ne otérpnite, kakor v' Kréshnizi, serzov,
Kakor ob skushnje dnévi v' pulhavi,
Kjer so me vašhi ozhetje skusháli,

„Skushali, ali vidili zhudeshe moje,
„Shtirdefet lét sim studil ta sarod,
Pa rekel: „Ljudstvo so smóten'ga serza,
Ne svedó se v' póta mojè!

V' svojim serdu sim sadnizh persegel:
De ne pojdejo v' pokoj moje *deshole.*”

Pf. 90.

Taka bi mogla boshja slushba biti! Do
Boga bi mogla ona ljubesen biti, hvalesh-
nost, savupanje in pokorshina; ljudém pa
veselje in veselje! Oh, de bi bila sej vedno
veselje tudi nam, in de bi nikolj sa naš nizh
shalostniga in otóshniga ne bila! — Edini
svir bi nam bila vse naše blagósti.

David opravi Bogú v' dar pred *snidni-*
zo s'he zelo rézh sahválenih in veselih da-
róv. Po tim je mòlil nad ljudstvam, in re-
zhe kruh, meso in vino med - nje delsti.
Tudi Israelez nar nishji je svoj délesh do-
bil, de nobenimu pomanjkanje ne kasí tega
dnéva, vsaki se ga is serza lohka veselí.

Ljubi otrozi! ,Storimo tudi mí radi vbó-
gim dobro, slasti pa o vélkih godéh in pras-
nikih. Sakaj Boga ne more ref zhaštiti,
kdor do ljudi ni vsmílen, dobrodélen in

prijasen. Is serza vesel biti ne more, kdor v' potrebi vidi svojiga blishniga, pa mu ne pomóre. Dobro storiti je tudi nashe nar lepshi prasnóvanje.

86. Pesem od opzhje flushbe boshje,

Med pésmi, ktire so se péle per opzhji flushbi boshji, saflushi fosebno ena vse nashe misli.

Israelzi so se vse vélke godóve na hribu „Sionu“ hajali. Opravljali so Bogú sahválnene in vesele darítve. Tudi postava se jim je ondi osnanovála.

Pa velíko jih je mislilo, de je sadofti she, zhe Bogu svoje svunajne daríla opravijo. Kaj? domishlovali so si zlo, de ima Bog kák dobízhek per njih, in veselje nad njimi po zhloveshko.

Velíko jih je svesto hodilo k' boshji flushbi, devali po shegi tistiga zhasa so svoje posvezhíla na altar, darovali kosle, kaj? zele vòle Bogú, vedno imajo boshjo besedo v' vustih — sraven pa so napzhno shiveli. Take svarí ta pesemlé. Prerok popishe v'nji Bogá pridejózhiga s' gromam in bliskam, de ljudstvo sódi, de ga svarí, in ozhitá mu perhljíneno svunajnjo flushbo bres notrajnje bogabojézhnosti :

„Bog bogóv, Gospod govori!
Ino semlo sklizuje

Od sonzhn'ga is·hóda do njega sahóda.
 Is ,Siona, is verha lepáve
 ,Se Bog sablíškuje,
 Bog nash perhaja, in vezh ne molzhí.
 Ogenj shrózh je pred njim,
 Lomást je okolj njega 'n vihár.
 Nebó od sgorej fklizuje,
 Ino semlo on k' sòdbi svojiga ljudstva.
 Sberíte m' jih, ktir' me zhašté,
 Ki v' daróvih s'mano saveso terdé!
 Nebó sprizhuje pravizo njegovo;
 Bog sdaj sódi, on sam.
 Moje ljudstvo poslušhaj, jes govórim,
 Israel 'soper tebe prizhe fklizujem,
 Jes Bog, Bog tvoj.
 Ne svarím te savolo tvojih daróv,
 Tvoje shgáje se védno v' mene kadé.
 Pa sa tvoje hífhe junza ne máram,
 Ne sa kosla tvoj'ga pohlévja.
 Vsa shival je moja po lógih,
 Shivíne jésari moji po górah.
 Ptízo vém jo vsako pod nebam,
 Vprízho svér mi je hóstina vsaka.
 Bil naj bi lazhen, ne pravil bi tebi,
 ,Svét vesólen je moj, ino kar je na njemu.
 Bom kolj jedel govéje mesó?
 Pil koslóvo krí morebít?
 Daruj hvaléshnost Bogú,
 Opravi Narvíshzu svoje obljuje,
 Klizhi v' mé ob dnévu tesnòte,
 In te reshívshiga me zhašti.
 Greshniku rezhe pa Bog:
 Tí pa, kaj vésh téljko povédat od mojih
 postáv?

Imafh na jesíku smiraj mojo savéso ?
 Zherrifh pa vender le návuk,
 Ter sametuješh moje besede.
 Zhe vidifh tatú, s' njim jo potégnefh,
 Pa drusifh s' présheshtniki se.
 Vufta obrazhafh na hudo,
 Tvoj jesik plete svijazhe.
 Posédafh, pa brata obrekuješh,
 ,Sínu matere lastne madeshe obéshafh.
 Vse to pozhnéfh; molzhim naj;
 ,Sebi permérjal bi me tí.
 Torej krégam te, pred ozhí t' jo postavim.
 Pomiflite to posablívzi Bogá!
 De vas ne posnámem — ino ne bo ga, kdor
 bi otel.
 Zhafí me, kdor mi hvaleshnost opravla,
 Kdor pot práv ravná, njemu dam pogléd
 v' boshje blagósti."

Ljubi otrozi! Svunajnja boshja flushba
 je potrebna. Pravo boshje zheshenje in lju-
 besen resnizhna do njega se ne dafta v' ferze
 saklépati, pleménu enako shínata per vsih
 krajih is njega. Zheshenje in ljubesen, ki
 jo Bogú svunaj fkasujemo, tudi v' drugih
 vshigata zheshenje in boshjo ljubesen — po
 pleménovo, ktiro okolj sebe vnéma. Pa
 ljushína je vse to bres jédriža, zhe Bogú le
 svunjavo zheshenja in ljubesni kashemo,
 v' ferzu pa ni nè zhesbenja nè ljubesni.

Ravno to v' isgledu: Pokásat ozhetu
 zhaf in ljubesen, naj jim otrok, ki ozheta
 spofhruje in ljubi, roshizo pernese, ki jo
 najde spowlad. Vse druge otroke, brate in

sestríze, bo to spodbòdlo, ozhétu nõsit roshize, in jim tudi zhaft in ljubesen skasovat. Veselilo bo ozheta. Pa nepokorn naj bi ozhetu bil ravno ta otrok, le perlísnit se jim naj bi jim roshize nõfil, de bi mu njegove napake pregledovali — bodo le ozhe she mogli veselje imeti nad takimi darmí? Ravno taka je per darovih, ki se Bogu opravljajo. Edino prava boshja zhaftítuv je pokorshina Bogú. Kjer ni té, sgubí vso svojo zéno svunajnje zheshenje.

87. Davidov greh.

David je frezhno kraloval. ,Skorej vfi sovrashniki so vshúgani. Vfi Israelzi ga ljubijo in zhafté. Zhasi terplenja, s'ktirimi ga je Bog úril, so pres'hli. Per miru, vesel, in v' obilnosti je shivel.

Pa ravno tu spet prav ozhitno vidimo, kako nevarna je prevelíka frezha. David v' nesfrézhi je bil jak, blag mosh. ,Srezha, pokoj, obilnost, kraljeva oblast so ga v' strashno pregreho porínile.

,Spomlad je pa le. Obsorej so kralji vezhi dél na vojsko hodili. Ali David je sdaj she bol slósh'n. Poslal Joaba svojiga vojvoda je na vojsko s' Amonzi, sam pa ostane v' Jerusalemu. Po obédu, per ktirim se je drasih jedí in pijázh vse tárlo, je David vezhi del pozhíval. Proti vezheru se hódi po móstovshi sprehajaj, od kódar se je vidilo vse krishim. Radovédno osíral sem-

tertje se je — lenúham enák, ktiri drujiga ne vedó kakor per oknu sijále prodajati. Enkrat vidi sheno filno lepe postave. Beza-bea ji je bilo imé. Njé mosh, bil je jak in terden, se je písal Vrija. „S' to sheno je David storil velik greh. Desiravno je imel po kraljevi tázhafni s'begi David vézh shén she, vender je hotel imeti sa sheno tudi njó. Ta misel she je bila pregreha. Pa storit se nedolshniga sej pred ljudmí, je shel in poslal Vrijata njé mosha k' Joabu s' písmam. V' písmu je bilo: „Dèni Vrijata na spredni konez bò-ja, kjer je nar bol nevarno. Sapústi ga na enkrat, de bo premagan in vmorjèn.“ Joab storí tako. Mertev je Vrija. Porozhník pride v' Jerusalem njegovo smert povédati, in vsel Bezabeo sa sheno je David, berfh ko je odsbalovala po rajnkim.

Ljubi otrozi! ne ostermitè, de je David, ktiri je do sih mal imel toliko boshjiga s'rahú, ktiri se je nad svojim smertnim sov-rashnikam zlo tako milo obnesel, ne ostermitè, pravim, de je David táki nesdufh'n na enkrat? Nad svojim nar svestéjshim slu-shabnikam se tako strašhno pregrehí! — Vi-te! sapísati je rekel Bog to pergodbo sa pri-hodne rodove — nè v' isgovor nashih ná-pak, temuzh opominja nas. O joj! kako slabo in polsno je zhloveshko serze! kako malo na svojo bogabojézhnost in krepóst se smemo sanashati! David je sabrédil taki mosh, kakshina bo s'nami, zhe vedno ne zhujemo na - se?

„Sraven tega pa tudi klézha vidimo, ki

se je Davidova nedolshnost na - njih rasbíla. Pomanjkanje déla, preobilna jed in pijazha, samopáshnost ozhí ga je v'tako révo porínila, in pa oblast storíti vse, kar je hotel, in posablívoft boshje vfigaprizhijózhnosti. Otrozi! Vuzhímo se is Davidove nemárnosti sa-se biti marni; pridno delajmo in radi; bodimo sderšhni per jédi in pijazhi; v'bersdah imejmo pozhutke; radi bodimo svojim víshim podloshni, radi jim pokorni; in Bog nam bodi vedno na mífli.

88. Davidova pokora.

Davidov greh je slo Boga rasshalil. Bog je Natana preroka k'njemu poslal. Natana stópi pred - nj, in mu rezhe: „V'nekim mestu sta bila dva moshá, eden bogat, eden vbog. Bogatínz je imel drobnize in govédine veliko zhéd. Vboshiz le eno ovzhízo, ktiro je bil kupil, in jo redíl. Med njim in njegovimi otrozi po domazhe je rasla. Njegov grishlej je jedla, in pila is njegoviga pehárza, in mu na rózhi spala, rad kakor hzhér jo je imel. Zhlovek je prishel popót'n h'bogatínu. Perprávit kaj popótniku, se mu shkoda sdí svojiga drobnizheta ali govédeta. „Shel je, in ovzhízo vsel vboshizu, in jo moshu, ki je prishel, perpravi.”

David je od konza míflil, de ta lepa v'podóbi rezhéna básenj ali pravliza poméni tóshbo kaziga bogatiga satirázha, ki vboge tlázhi, in ktiriga naj sódi. Rezhe tedaj ras-

ferden : „Kakor shiví Bog, otrok smerti je zhlovek, ktiri je to storil!” Natan rezhe: „*Ti si ta mosh!*” „Stréla sa Davida so te befede. V'ti pravlizi vidi sdaj vſo hudobo ſvoje pregrehe. Vmóknil je. Natan govori, in rezhe: „Tako ti ſporozhí Bog: Israelfko kraljevo maſílo ſim ti dal, otel te is, Savlovih rók, prepúſtil ti hiſho kralja, tvojiga goſpoda, dal ti vèzh shén, podvergel ti né le Judov ród, ampak vſih dvanajſt Israellovih rodóv. In zhe ti je premalo to, ſhe ti perdénem! Sakaj ſi tedaj boſhjo beſedo ſanizhoval, in tako hudobijo ſtoril pred njegovimi ozhmí? Vrijata vmoril ſi ga po ſovraſhnikovim mezhú, in njegovo ſheno ſebi ſi jo perſvóvil. Torej, tudi od tvoje hiſhe ne bo preſhel mezh. Spred ozhí ti bom vsel tvoje ſhene, in dal jih drugim. Is tvoje laſtne hiſhe pojde na - te neſrezha.”

David je odgovoril s' ſtraham in trepétam: „V' Boga ſim greſhil.” Natan rezhe: „Torej ti je pa tudi Goſpod-Bog odpuſtil greh, in ne boſh vmerel (po mezhi, kakor ſi ſa-fluſhil.”

Ljubi otrozi! ſakaj je Bog po Natanu takó naglo Davidu odpuſtil? Tudi, Savi je djal: „Greſhil ſim!” In Bog mu vender ni po, Samvelu odpuſtil. Vite tedaj! Bog ne gleda beſed, on gleda ſerze. „Savi je ſvoje grehe le s' jesikam obſhaloval, per Davidu ſe je ſerze kſalo, reſ mu je bilo ſhal. Kar je rekel, je bila zhiſta reſniza.

„Svojiga ſerza obzhutleje je poſébei David popiſal v' peſmi, ktira je do danafhniga

dné njegoviga veliziga křánja ſhe smiraj vuzhézh opomínjek. Sdihoval je is globozhíne ferza :

„ Vřmili ſe me po ſvoji milořti, Bog!
 Isbriřhi moj preřtop po ſvoji velíki dobroti.
 Ispiraj mi bol in bol mojo krivizo :
 Ino ozhířti me od moje pregrehe.
 Sakaj ſpořnam ſvoj preřtop :
 Pred ozhmí mi je vedno moj greh.
 Tebi ſamimu, tebi ſim greřhíř :
 Hudo ſim ſtoril pred tvojim' ozhmí.
 Torej ſi, kadar ſhugařh, ſpravízhen,
 Szhířten, kadar obřódiřh.
 Glej! v' popáki ſim rójen :
 V' grehu me je moja mati ſpozhéla.
 Glej! reřnizo hozheřh po snótraj,
 Po řkrivnjávah vuzhířh me modróřt.
 Odgreřhi me s' iřópam in ſim ozhířhen :
 Opeři me, ino bleiřhi bodem od řnéga.
 Radóřt mi daj ſařliřhati ino veřelje :
 In pořkakovale bodo kořti, katire ſi potáril.
 „ Skri ſvoje oblizhje pred mojimi grehi :
 Ino sbrířhi mi vře moje hudóbe.
 Vřtvari, o Bog, v' meni zhiřto řerzé :
 Ino ponóvi v' mojih perřih praviga duha.
 Ne ſaversi me ſpred ſvoj'ga oblizhja :
 Ino ſvojiga ſvet'ga Duhá mi nikar ne od-
 vsámi.
 Daj ſe mi ſpet veřelíři tvoj'ga odreřhénja ;
 In s' Duham me voljnim podpiraj.
 Tvoje poti bom vuzhil preřtopavze :
 Ino greřhniķe, de ſe preobernejo k' tebi.
 Reřhi, o Bog, me od ſadolřhène kervi :

Bog moj odrešenik!

Prepeval bo tvojo dobroto moj jesik.

Gospod! odprì mi shnable:

Ino moje vušta bodo tvojo hvalo osnana-
vale.

Sakaj klavšhine nozhesh, dal bi ti jo sžer:
Ni ti shgávshina vshézh.

„Starti duh je dar klaven Bogú.

„Starto ino pobito serzé, o Bog! ne bošh
sanizhval.”

Kakšhin notrajnji *kèš!* kakšhino *stúden-
je greha!* Pobolshat se kakšhine *resnizhne
shelje!* Ino vender — vender — ne pušh
ga bres tepéshnize Bog. „Spet milostiv mu
je sžer, pa doshivetì mu da, kmalo bomo
flishali, she velíke britkosti. Tako je ho-
tel vnovizh Bog pokasati, de mu je greh
sóperu vse eno tudi nad mosham, ki je bil
sžer ves po njegovì volji, in de greh ni
nikolj bres hudih našlédkov, she tako ga
s' sólsami objokujmo in perímo. Kako bi se
ga mogli varovati!

89. Abfolonov pùnt.

Davidova sosebna finova šta bila Abfolon
in Salomon. Mosh nar lepshi je bil Abfo-
lon po všim Israelskim. Od podplátov do
témena mu ni bilo kaj rezhi. „Sosebno pa
je imel dolge in lepe lašé. Tudi kozhij in
kónjkov si je omislil, in pedeset predšébzov,
ali tekarijov pred seboj.

Abfolon je s jutraj s godaj vstajal, in hodi se k' vratam nastavlat v' dvor. Kadar je kdo prishel, ktiri je imel kako toshbo, in de hozhe h' kralju iti, prijasuo ga isprafhuje po vřim, potlej mu rezhe: „Lej! sdí se mi dobra tvoja in pravizhna! Pa kaj ki ni nikogar od kralja postavleniga, de bi te sařliřhal. De bi bil jes deshéli ni řodník, vřakimu bi řtoril pravizo, ktiri ima kako nápa-ko s' kom. Zhe je hotel sdaj kdo pred-nj na koljéna pařti, kmalo je řhinil s' obema rokama, in mu bráni, in ga objame in kuřh-ne. S' vřakim Israelzam je tako delal, ki řo h' kralju hodili, in vřih řerza ři nagnil.

Nekaj zhařa potlej gre Abfolon h' kralju, řvojim ozhetu, in rezhe: „Naj grem v' Hebron, de opravim darítuv, obljubil řim jo.“ Pokasati s'to prořhnjo hozhe Abfolon, de on, pokorni řin, ne řtorí řtváři ze bres ozhetoviga pervoljénja. Verh tega je bilo Hebron meřto, v' ktirim je bil David kraljevo masilo prejel. Abfolon je tedaj tako zlo neka-ko posebno ljubesen do tega kraja kasal. Kralj rezhe: „Pojdí, in hodi s' Bogam.“ Abfolon gre v' Hebron, je opravil Bogú dar — pa velek púnt navoslá zhes ozheta. Sa to le je prořil perpuřhénje, de bi ozhe njegoviga naklepa ne zhutili. Tudi darítuv je pázh le opravlat, de se ni zhudno sdélo, ki je toľko ľudí okolj řebe nabéřal. Poprejšhe je řhúntavze pošlal řkrivaj po vřim Israelfkim, in povřot napovédal: „Kadar sabužhí trobénta, glař pořheníte: Kralj je Abfolon v' Hebronu!“ Vřéli řo ľudjé in řtrináli

se od vseh krajev. Dobil veliko jih je na svojo stran, kralj on je oklízán povsot.

Ljubi otrozi! Jelite, práv gerd potepúh je bil ta Absolon per vsi svoji hljineni ljubeshnívoſti? — Glejte tedaj: nobene zéne ne da zhloveku né lepota, né svetlóſt, né perljudnoſt — da jo le poſhténo, nedolſhno, priproſto ſerze. Otrozi! ſkerbíte ſej, de vam vſelej od ſerza pojde prijaſnoſt do ljudi, pokorſhina do ſtáriſhov, in molítuv, ki jo Bogu opravlate. Zhe tega ni, je vſe to laſh, hljinenje, hinjavſtvo — hudoba. Pa rudi zhloveku vupati ſe varujte, prezej ki je lep poſtavim, lepó oblézhen, in ker medéno govóri. Vſe to je svunájnjſhina, gòl vídes — komej pogléda vrédno.

90. Davidov bég.

David svédſhi v' Jerusalema ta púnt, je rekel ſvojim ljudém: „Na noge! beſhimo! Absolonu ne bo mózhi ſzer vjiti. Hitíte is meſta, de naſ ne ſaſázhi, in va - nj ne ſaprè, s' mezhám bo pokonzhal naſ in meſtnizhane. Péſh beſhí is meſta per ti prizhi, on, in kar je njegovih. „Sprémi ga vſe ljudſtvo.

Vſtanovil ſe je né delezh od Jerusalema. Perdrushijo ſe mu Joab, Abisaj, Etaj in vsi ſveſti njegovi ſluſhabniki in vojſháki, tudi njegovih ſheſt ſto ſhivotárjov. Vojákam ali ſoldatam ſe je tako reklo, ktiri ſo kraljov ſhivot varovali. David ſe vſtópi, de ſaujejo memo njega. Viditi Etaja med njimi

she le vzheraj v' njegovo s'rushbo stopív'shiga, mu rezhe vef' ginjen: „Zhimú bošh she tí hodil s' nami? Verni se! ptujiz ti she! Per novim kralju te vtegne frezha najti! Vzheraj ti prishel, in danš se bošh she s' nami potíkal. Jes se morem pazh djati, kamor se morem. Tí pa s' svojimi brati se verni. Poverni ti Bog milost in svestobo, ktiro mi pokashesh.”

Tako je v' svoji nefrezhi Davida le s'kerbelo, de bi drugi sej frezhni ostali. Kake lepe, blage misli!

Etaj odgovori: „Kakor shiví Bog, in kakor shivísh tí, moj kralj, kjer kolj bošh tí, moj gospod in kralj, ondi bom tudi jes tvoj hlapez — velá naj shivljenje ali smert.” David rezhe: „Ti pa pojdi, in bodi per nas.” „Shel je s' kraljam, in v'š moshki storé po njegovim izgledu, kar jih je imel Etaj per febi; in velíko otrók, in vse ljudstvo storí po njegovo. Na glaf' jokajo v'š.

Otrozi! se ne déla tudi vam ináko per tem lepim izgledu svestiga s'rushabnika?

Na to gre David s' v'šimi svojimi ljudmí zhes pòtok Zedron ali Kidron. Prishel je tudi „Sadok, vélki duhoven, sa njim, in v'š drugi duhovni. „Savese s'krinjo pernesejo. Kralj pa vef' vdán v' boshjo voljo, rezhe, „Sadoku: „Néš nasaj v' mesto s'krinjo. Zhe milost dofeshem per Gospod-Bogu, spet me popela nasaj, in dal mi bo viditi njo in rje-no lópo. Zhe mi pa rezhe: „V'shézh mi nisi vézh, lej! storí naj s'mano, kar je njegova svéta volja. Ví pa pòjte v' mi-

ru nasaj v' mesto. „Se vernejo v' mesto.

David gre na oljško goro, jokal je. K' spominu hude shalosti je ogerneno glavo imel, in bóf hodil. Vse ljudstvo, kar ga gre s' njim, si je glavo sagernilo, vse jóka.

Oh! kako strahno je, kadar otrozi tako folsé pijejo starisham!

91. „Simej in Barsilaj.

David se proti pufhavi podaja, kar pride, Savlove rodovine nekdo, „Simej po imenu, Geratov sin, Jeminov mlajsh. V' Davida in v' vse njegove flushabnike je kámenje luzhal, klel in vpil: „Pojdi, pojdi, Kervovár! Ti hudòba! Sdáj mašhuje Bog, Savlovo in njegovih sinóv krí nad teboj. „Spravil si szer na-se kraljestvo, pa Bog ga da sdaj tvojimu sínu. Sdaj se ti tvoja hudoba vtépa — kervovár si tí!”

Abisaj je bil krepek vojshak — svešt flushabnik, in ves kralju vdán. Pa, kar ni hválit na njemu, saróblenih besedí, in kakor smo she unkrat flishali, per oròshju kmalo s' rokó. Tudi sdaj ga je gorka sgrabila nad „Simejovim nesramnim sabavlánjam, Davidu rezhe: „Kaj bo klel ta pasja merha mojiga gospoda in kralja? Kar grem, in glavo mu odsékam.”

Kralj mu pohlevno in krotko rezhe: „Lej! moj lastni sin mi po shivljenju streshe. Kako zhem to samériti Jeminovimu sínu?”

Pusti ga, naj kólne! Bog perpuští tako. Morebit se osrè Bog na mojo nadlogo, in mi njegovo klétuv v' blàgre spreoberne." „Shel poterpeshlivo je kralj svojo pot. „Si-mej pa le kólne, in luzhal dolgo je blato in kamnje sa njim.

Ljubi otrozi! kako lepo se své David v' svoje terplenje! kako voljno ga prevsame is boshje roke, desiravno mu pride od hudobniga zhloveka! *Glejmo tudi mi tako med svojim terplénjam, s' ozhesam, ki ne trène, v' Bogá, — radi tudi mi se tako v' boshjo voljo podàjmo. „Sej nozhe drujiga, ki nash prid!* Polajshalo to nam bo terplenje she toliko.

„S' vsimi svojimi ljudmi je David zhes Jordan sdaj shel v' pufhavo. Pa v' nji je bilo pomanjkanje vsiga. Barsilej, star, spofhtvan sívzhek, in she dva druga jaka mosha, pernesó kralju in njegovim ljudém sdaj va-njo blasin, pertov, lonzharške posóde, pshenize, jezhména, móke, preshgáne reshi, bòba, lézhe, phánja, medú, putra, ováz in debélíh telét. Mislili so, lazhno, shejno in trudno ti bo ljudstvo v' pufhavi.

Ljubi otrozi! Ni vas treba vprashati, kdo vam je bol vsfhézh teh dveh mósh, „Si-mej, ktiri se je, kakor lotersek otrok, nad zhlovekam nesrezhnim prav po kazhje objédal? ali pa Barsilej, ktiri perstópi nesrézhnim v' nadlogi, in jim da is lastniga nagíba vsiga rad, kar le premore, préden je próshen? Nar manjshi vas otrók vé ta raslozhik. — Pa vsaki vas si tudi persadévaj

in she ne vé jesik nobeniga modrijána kaj
lepšhiga povédati.

Od boshje vsigamogózhnosti pravi:

„ Po boshji besedi je vstalo nebó,
Kar se na njim perkasuje, na dih njega
vúst. —
„Semla vša bój se Gospoda,
„Sverá prebiváviz vsak ga spofhtuj.
Kar rezhe, in she se sgodí,
Vkashe le, in vse she stoji.” Pl. 32.

Od boshje vsigavédnosti:

„ Kdor je poládil uhó, ne bo slifhal?
Ne vidil, kdor je s-obrasil okó?
On, katiri daja védnost ljudém,
On, vé jih misli ljudi.
Svésde shteje po sht'vílu,
Po iménu jih klizhe, vsako posebej.”
Pl. 93.

Od boshje vsigaprizhijózhnosti:

„ Gospod! pregledujesh, posnash me!
Vesh me, naj sedím al stojím!
V' moje misli mi gledash od délezh,
Naj grem, al leshím, me obdajash;
Vše moje pota, snáne so ti.
Ni mi she besede na jesik,
Glej, Bog! vesh jo she všo.
Sa mano si, in si pred mano,
Ter me s' dlanjo pokrivašh.
Prezhudna je sa - me tvoja ta védnost,
Previsoka, ne morem do njé!
Pred tvojim duham kam hozliem iti?

Kam pobeshím pred tvojim oblizhjam?
 Zhe stopim v' nebesa, si v' njih.
 Zhe si v' brésno postélem, pa si le!
 Na danízhnih perutah sletím naj,
 Prebívam sa poslednim morjam;
 Tvoja roka me vódi tudi ondi,
 Dershí me tvoja desniza!
 Rezhem naj: tmà me obsuj,
 Nozh bod' dan moj per mojih poslástih,
 Tudi tmà ti nizh ne otemní,
 Po dnévino sija ti nozh,
 Tema in luzh ti sta enaka. —
 V' tvojih bukvah so bili moji dnevi sapi-
 fani,
 Sasnámvani vsi she tistkrat, k' noben'ga ni
 blo."

Pf. 138.

Od boshje milosti:

„ Po visokosti néba od semle
 Jim je, ktiri se njega bojé, terdna milost
 njegova.
 Zelo dáljo med sonzhnim is-hodam ino
 sahodam,
 Odmákne nafhe pregrehe od naf.
 Kakor ozhe otrók,
 Vsmilva takó se jih, ktiri se njega bojé."

Pf. 102.

Od boshje svestósti:

„ Kakor trava so dnévi zhloveka,
 Zvete, kakor rosha na polju,
 Pa veter potegne, sdajzi je po-nji.
 Zlo njé mésto se vezh ne sasná.

Milost pa boshja ostane od véka
Do véka nad njimi, kateri se njega bojé.“
Př. 102.

„She nektire rasgléde is Davidoviga
djanjskiga navuka naj slišhimo. Perve je
on, dober kralj, otrokam na ravnost namé-
nil — pa tudi uni drugi se ravno tako otro-
kam perléshejo, so ravno tako lepi, per-
ferzhni, svetli in podvuzhni. Navúki sa
otroke:

„Pejte, otrozi! salsíshite me!
Bati Boga se vas bodem vuzhil.
Kdo si shelí *dolgo* shivljenje?
Kdo vóshí dnéve viditi dobre?

Poslušha naj me:

„Svoj jesik od hud'ga ohráni,
„Svoje shnable od savíte besede.
Varvaj se hudiga, dobro pa delaj:
Íshí mir, ino tézi sa njim.
Boshje ozhí so na pravízhnih,
Per njih prošnji vushésa njegove.
„Serd pa boshji — v' hudodélze je vpert,
De njih spomín zlo is semle pobrishe.
Pravizhni vpijejo, ino vslíshí jih Gospód,
Is stiske vsake jih réshí.
Bliso jim je Gospod, katér' so polómlen'ga
serza,
Odreshuje jih, ktir' so potertiga dáha.
Veliko hudiga ima pravizhen,
Pa Gospod ga otéva is vsega.“

Obúd k' savúpanju v' Bogá:

„ Gospod nam je perbeshalshe in mózh,
 Pomózh doskushena v' stískah.
 Sa to se ne bòjmo, naj giba se semla,
 V' bresno morjá naj hribje hrumé,
 Togoté in kopizhijo naj se njega valóvi,
 Od njegoviga serda naj goré trepetájo!
 Gospod je per nas, ne tréfemo se,
 Bog nam pomága, on o pravimu zhasu.”
 Pl. 45.

„Svet in tolásh terplénzam in stískanzam:

„ Savupaj v' Bogá, ino dobro pa stóri,
 Bogá ti bodi ljubó,
 Ino dal ti bo shélje tvojiga serza.
 „Svoje pota Bogú perporòzhi,
 Va-nj savupaj, on bo naredil.
 Kakor sonze bo tvojo nedolshnost peršijal
 Kakor zhisto opóldne, tvojo pravizo.
 Mladenezh sim bil, ino postaral sim se,
 Pa sapushéniga nisim pravizhniga vidil,
 Nè kruha bernjáti njegovih otrók.
 Zel dan se vsmílva, in posojuje,
 In vender imajo obilno otròzi.
 Zhe se tudi opotákne, ne pade,
 Gospod ga sa róko dershi.” Pl. 36.

Obud k' dobrodélnosti:

„ Bláger mu, kdor se v' révesha své!
 Otel ob húdi ga bode Gospod.
 Varje, oshívla ga Gospod, frezhen na
 semli je she.
 Gospod ga bolníka na post'li podpéra,
 Prerahlá mu vse leshíche v' bolésni.”
 Pl. 40.

Boshjiga zhaštivza isglèd:

„ Bláger mu ,
 Kdor po hudòbnih svetu ne déla ,
 Ne stópi na gréshnikov pot ,
 V' sbòru sasmehvávzov ne s'dí ;
 Ampak imá nad boshjo postavo veselje ,
 Ino jo nozh in dan premishluje .
 Enák je drevésu safajènimu sa potofhkim'
 vodámi ,
 Ki daja sad o pravimu zhasu ,
 Ki se mu list ne osípa .
 Kar pozhéna , se mu isíde po frézhí .
 Hudobni nè takó ! nè !
 Po plévje jih veter raspóle .
 Torej obstali ne bodo hudobni per sòdbi ;
 Nè gréshniki v' svetu pravizhnih
 Mar sa pravizhnih pot je Bogú ,
 Hudòbnih pot pogubluje .” Pf. 1.

Ljubi otrozi ! práv terdno si vtísnite
 v' misli te Davidove besede . Príshel bo zhas ,
 de bi jih ne dali sa dnarje vsíga svetá . S' ve-
 likim veseljam nad Bogam , s' svetim straham
 pred njegovo vsígaprizhijózhnostjo , s' shivim
 stúdenjam greha , in s' perferzhnim miram
 v' nesfrézhí vas bodo navdale velikrat .

95. Davidova smert.

David je bil sdaj she ves star . Konez
 njegoviga shivlenja se blísha . Ni mu bilo
 dosti , de se je vse svoje shivlenje sa boshjo
 zhas , in sa zhlovefshko srezho vpíral , tudi

po smerti se s'he hozhe. Tudi lepe naro-
zhíla tedaj na prihodne zhafe, ktire njego-
vo smert zhafté, moremo s'he v' misel vseti.

Dve rezhí so mu bile, dobrimu kralju,
sofobno per serzu, ki jih je shelel doshiveti
s'he. Shelel je Bogú velik, drag tempel po-
staviti, in potlej, de bi njegov naslédnik ali
vèrb bil njegovih sinóv kdo. Préjdnó sheljo
je s'hel in preroku Natanu povedal. Bog mu
da po Natanu svojo voljo na snánje, in spol-
nil mu je, po navadi, obé shélji, de si Da-
vid sam toljko ni obetal.

Pred svojo smertjo rezhe David v'sim kne-
sam in bóljzam deshele, in ljudstvu v' Jeru-
salem, de tudi njim da voljo boshjo na
snanje. V' tem velikim sbòru jih David sto-
jé tako ogovorí :

„Poslufhajte, moji bratje, in moji deshe-
láni!“

„Sa fkrinjo savese — to podnóshnizo
boshjo — sim bil fklenil hísho postaviti. Pa
perpravil sim bil she vse k' sidánju. Ali Bog
mi je djal: Ne bofh mi tí híshe stavil,
ker si vojshák, in ker si krí prelival. To-
ljko kerví prelívshi nísi sa to. „Salomon,
tvoj sin, bo mojo hísho in moje veshe si-
dal; niega sim si sína isvóljil, in ozhe mu
bom. Vterdil na vekomaj bom njegovo kral-
jestvo, zhe si bo, kakor do sdaj, tudi v'pri-
hodno persadéval po mojih sapovdih in pra-
vizah ravnati. Sdaj tedaj, vprizho nashiga
Boga, in zeliga Israelskiga sbòra vas opo-
minjam: Prejiskujre, in dershíte vse sapovdi,
Gospoda, nashiga Boga! Tako bote v'po-

šesti ostali te dobre deshele, in sapušhali jo svojim mlajšham vekomaj v' lašt. Tí pa, moj sin, „Salomon! posnaj svojiga ozheta Boga, flushi mu is zeliga serza, in s' dušno vso vdáno! Sakaj on vidi v' vse serza, in vé vseherno míslizo. Zhe ga bosh jískal, se ti bo dal najci, zhe ga sapušhíh, te bo sa-
vergel tudi on — na vekomaj. In ker je, de svetínji njegovi hísho sidaj, tebe Bog is-
vóljil, terden bodi, in dosidaj jo.”

Po tem da David, Salomonu tempelna o-
zhert, in odvága mu veliko tésho slata in sre-
bra., „Lej! mu rezhe, kakor sim bil vbog, ven-
der sim spraval tempel stávití talentov sla-
tá sto jésarov, in talentov srebra jésar jésa-
rov; bróna in shelesa je prevèzh, de bi ga
vagováli. Tudi lesa sim perpravil in ká-
menja.”

Potlej rezhe David she zelimu sboru, de
hozhe po verhu vséga, kar je po svojim pre-
moshènju dal, perdjati she talentov tri jésa-
re famozhíh slatá, in talentov sedem jé-
sarov famozhíh srebrá. Tako da sam lep
ísgled. S' besedami je sklenil: „Kdor is-
vas je tedaj per volji, in míslí kaj vloshí-
ti, daní naj storí, in Gospodu da v' dar.”

Knési in ljudstvo posnémajo njegov ís-
gled, in dali so veliko slata, srebra, shlaht-
nih kámenov, pa tudi brona in shelesa
v' sklad.

Tako ie dolshnost vsaziga, komur je sa
boshjo zhasť mar, vse perpomòzhi, kar je
na njemu, de se svunajnji flushbi boshji per-
lízhnost naprávi.

Grosno je bilo ljudstvo veselo toljkaj darov, ki so se voljno in is serza radi v' dar Bogú snafhali. Pa she vézhi je bilo kraljovo veselje. Na glaf je Boga hvalil pred všim sbòram, in djal:

„Zheshèn bodi od véka do véka Gospod, Bog Israela, nafhiga ozháka!”

„Tvoja, o Gospod! je velikóft in mozh, in velizhafstvo, tvoj je premág. Tebi gré hvala! Vše je tvoje na nebu ino na semli! Tvoje, o Gospod! je kraljestvo! Velek zhes vse knése si tí! Tvoje je bogafstvo in flava! Vše gospodárisih tí! Mozh in oblast je v' tvoji roki! V' tvoji roki je visokóft in gospóftvo vliga! Tebi tedaj se hválimo, o Bog! in obhajamo tvoje drago imé!”

„Sakaj koga sim jes, in koga je moie ljudstvo, de bi ti mogli tega kaj podaríti? Od tebe je vše, in is tvoje roke ti damo. Popótniki in góftje smo per tebi, kakor so nafhi ozhetje vši bili. Kakor senza so na semli nafhi dnévi, in ni nam ostánka na nji.”

„O Gospod - Bog! ves ta fklad, ki smo ga vlohili, de postavimo hisho tvojimu svetimu iménu, ves je is tvoje roke, tvoje je vše. Pa vém, o moj Bog! de tí serza vprafhafh, in pripróftost ljubisih; v' priproftosti torej svojiga serza sim ti v' dar dal vše to, in vidil sim tudi ljudstvo, ki se je sefhlo, dajati v' dar ti s' veseljam.”

„O Gospod! tí Bog nafhjih ozhákov, Abrahama, Isaka, in Israela! Vterdi v' ser-

zu svojiga ljudstva vekomej te misli! Vedno jim bodi v' taki zhafti."

„Tudi Salomonu mojimu sinu daj popolnoma serze, de bo tvoje sapovdi, sakone, in fklèpe dershal, in jih spolnil vse, in de ti tudi hišho dodéla, sa ktiro sim mu potrebe perpravil."

Tudi sberalshu je David Boga rekel hvalliti. Vse se perklóne, in Boga móli. Veliko shivali — jésar volóv, jésar óvnov in jésar jagnetov — so Bogú v' dar saklali. Vesele gostí so kralj in knési s' ljudstvam vred pred Bogam imeli.

Potlej Salomon prejme kraljevo masílo. Vsi knési in deshele velkíni so mu v' róko segli, in se mu podvergli. Veselo ga je vse.

Tako poravná vse rezhi David pred smertjo, in isrózhil je sinu kraljestvo.

Na smertini posteli je David rekel she enkrat Salomonu: „Pot nastópim vsih vmerjózhih. Torej nizh ne maraj, in mosh bodi. V' Boga savupaj, on te bo varoval. Njegove poti hòdi. Vse sakone (postave) in shege dershi, kakor je pisano v' Mosefovi postavi. Kar pozhnesh, in kamor se obernefh, bosh moder taki. In Bog bo vse oblube nad teboj spolnil, kar mi jih je storil."

Velika boshja obluba, ktira je na smertini posteli Davidu she veselje delala, se more tukej sosebno v' misli vseti. Bog mu je bil namrezh *mlajsha* oblubil, od ktiriga je djal, de bo *Davidov sin imenován*, da ktiriga *kraljestvo* bo *vezhno*. Od tega *vezhniga kralja* in njegoviga *zhaštitliviga kral-*

jestva je David veliko prerokoval. Nekaj tega prerokovanja bomo posnej dali na bol perlóshnim kraju.

Navelízhan shivlenja, bogastva in flave je David vmerel, in na ,Sion na grad je bil pokopán.

96. Kralj ,Salomon.

,Salomon je bil svest opominovanju svojiga ozheta, in Boga je ljubil. Med svojiga kraljestva sazhetujo mu jesar shgávshinj na enkrat opravi. Bog se mu v' sanjah perkashe tisto nozh, in rezhe: „Pròsi, kar hozhesh, dal ti bom.” ,Salomon rezhe: „Velíko milost si mojimu ozhetu skasal, ker so ti po relnizi in po pravizi shiveli, pa bili ti praviga serza. Tudi po njih smerti jim she to svojo veliko milost skasujesh, jim finú davshi, de na njih sédeshu sedí. Sdaj tedaj, o Gospod · Bog! kralja si me postavil, svojiga flushabnika, namest mojiga ozheta, pa mladina sim she, in kàm se ne vém djati. Torej modrost in vmetnost mi daj, de bom prav vladal to ljudstvo, in umél, kaj je dobro, kaj hudo. Kdo bi szer hotel sodník biti toljkiga ljudstva!”

Bogu je bila vshézh ta prošnja. Rezhe mu: „Ker to prošish, in nè dolsiga shivlenja, nè bogastva, nè smerti svojih sovrashnikov — glej! storil, kar si prošil, sim ti. Lej! dal sim ti táko modro in umétno serze, de tebi enakiga kralja ni bilo in ne bo. Pa

dal ti bom tudi, kar nisi profil — bogastvo in slavo: ne sme ga biti taziga med vsemi kralji. Ino zhe bofh moje pota hodil, in po ozhetovo dershah moje sakone in sapovdi — dal ti bom po verhu tega tudi she dolgo shivljenje." Na to se ,Salomon predrámi.

,Salomon gre prezej, in stopil je pred fkrinjo savese. Daroval je shgávshinje in hválshinje, in napravil darino vsem svojim flushabnikam.

Ta mila sanja hozhe rezhi: Modrost ktira tukej sosebnó svojih dolshnost zhisto sposnanje poméni — taka modrost je bres mére boljsi blago, kakor vse posémlisko blago. Svunaj sveftiga spolnenja svojih dolshnost, to je, svunaj krepósti ali zhédnost, je nizh ne preséshe. Modróst in krepóst ste shive shélji nashiga serza, pa tudi nar lepshi nebeshka darova. Modróst in krepóst prosimo vsaki dan Bogá, pa nikar sraven ne posabimo, de jih le tisti doseshejo, ktiri is serza in is vse mozhi po-njih hrepené, in sveftó vse svoje storé.

97. Modra ,Salomonova sòdba.

K' ,Salomonu se je vsaki smel perbli-shati. Dve materi pridete, in ste pred-nj stopile. Ena rezhe: „Gospod! prosbnjo imam! Jes in ta shena lé v'eni hishi stanujeve. Vsaka svojiga otroka sve imele. Shive dushe ni bilo v'hishe svunaj naji. Nozój

pa je vmerel otrok te shene; sadušhila ga je spé. Sbudívshi se, vstane po nozhi, mi vsame spijózhi mojiga otroka in mi svojiga mertviga podtákné. Proti jutru se predrámim, kar zhutim, de je mertev otrok. Pa ko se dan storí do dobriga, in otroka bol oglédam, kar vidim ozhitno, de je otrok njén, nè moj." Una shena rezhe: „Ni tako nè, kakor pravish. Moj otrok shiví, mertev je tvoj." „Ni ref, savezhí poprejshina, lashesh! tvoj otrok je mertev, in moj otrok shiví." Ko se tako pred kraljam prizhate, rezhe kralj: „Ta pravi moj otrok shiví, tvoj je mertev. Una pravi: Ni ref! tvoj otrok je mertev, moj shiví. — Mezh mi pernesíte!" Muga pernesó. Rezhe: „Na dvoje raskolíte shiviga otroka, in vsaki pol ga dajte." Otroka pravo mater vse preletí. „O Gospod! je savpila na glaf; shiviga ji raji dajte zeli-ga, le moríti ga nè." Una pa rezhe: „Ne bo naj nè moj, nè tvoj. Rasdvojíte ga." In pa ravno to je jiskal kralj. Vedel je, de svojiga otroka vsaka mati ljubi. To materno ljubesen je skušhal. Sposnal po tem lastnim snamenju je pravo mater, in rezhe: „Shiviga otroka dajte pervi, in nikar ga nè moríte. Ona je prava mati." Ta sklep se je rasglafil po vsi desheli. Vse je v' zhafti ime-lo kralja; sakaj vidili so, de je boshja modroft nad njim. Kar je njegovo modroft she bol povsdigovalo, je bil mír pa vsi desheli, dokler je Salomon shivel, in pokojno so prebivali vsaki pod svojo brajdo, vsaki pod svojim figovim drevesam.

Ljubi otrozi ! Jelite, „Salomonov sklep se vam je od konza nespameten in nevmílen sdel? — pa se niste sadnizh perfíleni veselíti, in zhudíti se njegovi modrosti? — Ravno taka je velikrat per boshji modrosti. Od konza se nam sdí vezhkrat kalna in nespametna — pa le, ker se sbe ne svémo v' njó. Torej vérovati moremo od konza, dokler ne skufimo, kaka vesela, zhistá in boshja de je. V' nebesih sbe le se bomo prav nad njo rasglédali.

98. „Salomonovi prigóvori.

Ljubi otrozi ! Jelite, ako bi vam kdo sreberno torílo polno slatih jábelk ponudil, bóshť bi bili veseli? „Salomon pa pravi: „Modre besede, rezhéne o pravim zhasu, so slate jabelka v' srebernim torílu.“ Veliko veselja tedaj vam shelím nad temi lé prigóvormi, ki so toljkánj lepi in podvuzhni, in sa val, kakor nalasth:

„Kdor boshji postavi uhó vmíka, de bi je ne flishal, je gnusoba njegova molitev.“
28, 9.

„Mílostiv biti in prav storíti je Bogu ljubshí kakor klávni darovi.“ 21, 3.

„Kdor potrebniga vpitju uho satíška, bo klizal tudi on, pa ne bo vflíshan.“ 21, 13.

„Kdor se síromáka vsmíli, zhasťí njegoviga stvarnika. Kdor vbosiga stíška, stvarnika njegoviga prekljínja. (Hudoben, gerd, neobzhú' n je, enak boshjimu prekljínjvávu).“ 14, 31.

„Dufha, ktira blagodári, bo sama oblagodárjena.“ 11, 25.

„Kdor rad da vbogim, ne bo vbog, kdor ozhi od njega obrazha, bo pomanjkanje terpel.“ 28, 27.

„Bogú posojuje, kdor vbogimu podelí: s' obréštjo ali zhimsham mu bo povernil.“ 19, 17.

„Pravizhnimu se shivína tudi smíli: nevsmilene pa so serza hudobnih.“ 12, 20.

„Moder sin je veselje ozheta: sin shtóraft materna shalost.“ 10, 1.

„Kdor ozhetu ali materi hudo vóshi, mu bo v' sredi tmè luzh vgasnila (to je, v' nar huji fili bo bres pomózhi).“ 20, 20.

„Trápost — nespamet in brespremílik — je terdo fantu v' serza saráfshena: shiba strahovávka jih is njega preshène.“ 22, 15.

„Kar se fantè navuzhi, starzhik she stóri.“ 22, 6.

„Kdor ozhetu ali materi kaj vsame, pa pravi: Ni greh — tovarsh tolevájov je tak.“ 28, 24.

„Strah in shiba smodrujeta: otrok pa v' nemar púshán, ozhi materi pokriva.“ 29, 15.

„Prav stóri, in terdno bo tvoje sdravje, prijetna tvoja beseda, varna in gotova tvoja stòpnja, in sladko tvoje spanje. Sakaj Gospod ti bo na strani, in tvoj varh.“ 3.

„Poníshnost gre pred zhaštjó, napuh pred padzam.“ 18, 12, 16, 18.

„Baházh, ki besede ne dershi, je veter in bres deshja oblak.“ 25, 14.

„Kdor v' bogastvo savupa, se kakor zvéť obletí, selené pa pravizhni, kakor nova mladíka.“ 11. 28.

„Marfikdo se misli bogatiga, ki nizh nima, marfikdo vbosiga, ki je bogastva veliko.“ 13. 7.

„Bólj malo po pravizi, kakor veliko po krivizi; bolj malo v' boshjim strahu, kakor veliki sakladi, pa nepokoj sraven njih; bolj skléda sélfhine, pa v' ljubesni, kakor pitan vol, sraven pa sovrashtvo in nápaka.“ 19, 1. 15, 16—18.

„Kdor séje krivizo, shanje britkost.“ 22, 8.

„Perlégaj se she tako krivizhni kruh, sadnizh pések hrušta po ustih.“ 20, 17.

„Teléfa shivlenje je mirno serze; nevoshlívoť je gnilóť po kostéh.“ 14, 30.

„Kjer je veliko besedí, ne míne lohka bres greha.“ 10, 19.

„Kdor s' modrimi hódí, bo moder; kdor se s' napzhnimi spajdáshi, se sam popazhí.“ 13, 20.

„V' prenagli hóji se lohka noga spodtakne — tako nepremíflik nizh prida ne štorí.“ 19, 2.

„Prevezh medú jesti ni sdravo; (tudi veselje she tako nedolshno, bres mére vshívano, je lohka pogúbno)“ 25, 27.

„Lené! k' mróvli idi v' sholo, in se modroť vuzhi od njé. Nima né vajvoda, né perganjázha, né gospófske, in vender si perpravla hrano po léti, se shéne po shi-

veshu ob shétvi, de ima po simi kaj shiveti." 6, 6.

„Lenétu je saternjana pot; pot pridniga je gladko nafuta." 15, 19.

„Kakor hitézh péfhiz sajme vbóshtvo lenúha, pomanjkanje, kakor kak oboróshenz." 6, 11.

„Kdor varije figovo dervo, jé sadje njegovo (prid le prid'n vshiva)." 27, 18.

„Ne bo mu dobro, kdor svoje grehe fkriva; kdor pa se jih ispové, in jih sapustí, on bo milost dosegel." 28, 13.

„Kakor se srebro v' ognju zhísti, v' plavshu slato; tako Bog serza poskusha v' nadlogi (ozhishuje od shljindre)." 17, 3.

„Vihár perverfhi memo, in vezh ni hudobnesha; pravizhen ostane vekomaj, terdòti enako." 10, 25.

„Hudòben beshí, ko ga nihzher ne podí; pravizhen je neprestrafhen in po lévje pogúmen." 28, 1.

„Hója pravizhnih je sárini ljuzhi enaka, ktira perhaja, in se rasvetluje, de je terdi dan; pot hudobnih jetmà, samí ne vedó, v' kaj naleté." 4, 18.

„Hudobnimu prezej vpade v' nadlogi; pravizhen ima she savétje v' smerti." 14, 32.

„She je djál Salomon: „Drage so slato in jágode, pa drajsihi she modrih isreki." Od teh prigóvorov je pázh ref to, ljubi otrozi! Ohraníte jih tedaj v' serzu, kakor se slato hrani in drage jágode — in pa shivíte tudi po-njih. Bogatéji in srezhnishí bo-

te per njih posésti, kakor de bile sgol slatenína, in jagode s'he tako shlahadne.

99. Salomonov tempel.

Salomon je Bogu tudi tisti véliki in dragi tempel sidal, ki so mu ga s'he rajnki ozhebili staviti v'kasali. Vse sténe so bile s'zedrovim lesam obdjáne, v'lés je bilo z'hes'hu-luje, in slato zvétuje, so bile slate palmové drevéfa in druge lepe rezhí sresláne. Altar, vsi deset svézhnikov po obeh stranéh, vsa posoda in vse kadílnize so bile is samozhístiga slata. Zlo shébli so bili slati. Tlá so bile s' slatam v'loshéne, in vrata s' slatam prevlézhene.

Sberó se, kadar je tempel dosídan, vsi knési in vsi ljudski starashíni is zeliga Israel'skiga. Duhovni pernesejo va-nj s'krinjo savése, in jo v'Kór postavijo, svetinj'she se mu je reklo. Dva vélika slata angela sta sprosterála svoje perute nad njó. Bres s'htevila veliko volóv in óvez je klánih. Temen oblák je sdaj ves tempel navdal. Komej je duhovnam s'he mogozhe v'njim biti, in svojo flushbo opravlati.

Kralj sdaj v'prizho vsiga ljudstva k'altarju perstópi, na koljéna je padel, roké spel v'nebo, in móli:

„Gospod, Israelski Bog! Tí sam si pravi Bog! Ni ga bogá svunaj tebe, nè na nebu, nè na semli! Sveftobo ohranish in milost svojim flushabnikom, ktiri so ti is serza

vdáni. Dershal Davidu mojimu ozhetu si, kar si jim govoril: „Tvoj sin naj mi bo hišho sidal.“

„Je pa verjéti, de Bog res prebiva na zemli? Glej! nebó in pa nebo in nebo te ne obfeshé, koljko manj ta hišha, ki sim jo postavil. Pa, o moj Bog in Gospod! milostiv se osri na molítuv in prošnjo svojiga flushabnika, in odperte imej ozhí nad to hišho nozh in dan. Vflíshovaj molítuv svojiga flushabnika in svojiga ljudstva, kar te kolj profijo na tem kraji — vflíshovaj jih tistu gòri na svojim sedeshu v'nebesih, in bodi jim milostiv.“

„Zhe se nebo saprè, in ni deshja, sa to, ker so greshili v'té, molijo pa na tem kraju in delajo pokóro, in se spreobernejo, kadar jih pertšfinesh: oh! vflíshbi jih v'nebesih, in odpusti jim, svojim flushabnikom in svojimu ljudu njih grebe; pokashi jim spet pravo pot, po ktiri naj hodijo, in spet pošli desh v' deshelo, ki si jim jo v'last dal.“

„Zhe je lakota v' desheli, zhe je kuga, zhe je snetjáva, rjá, zhe pride kobiliza, gošenza, zhe jo sovrashnik stiska in njé mesta obléga, táre naj jih shiba ali nadloga ktira si bodi: oh! kdor kolj tvojiga Israelskiga ljudstva tistikrat móli in prosi, in se zhuti ráneniga serza, in v'ti hišhi do tebe svoje roke steguje: vflíshbi ga v'nebesih na kraju svojiga sedesha, milostiv mu bodi; daj in stóri mu po njegovim saflushenju, in kakor njegovo serze prevedísh, ktiri gledash v' serza vřih ljudi — de se te bodo ves zhař bali, dokler shivé v' desheli, ki si jo njih ozhakam dal.“

„Zhe pride ptujiz (áj) tudi, ktiri ni tvojiga Israelfkiga ljuda, is daljne deshele savolo tvojiga iména, in on móli na tem kraju: tudi njega vflifhi v'nebelih na kraju svojiga sedesha, in stóri mu vse, kar te profi ptujiz, de bodo tvoje imé vfi narodi na semli sponali, in de se te, kakor Israelfki ljudstvo, vuzhé vfi bati.”

Na to je Salomon vftal spred altarja, in blagoflovil ali shegnal vef Israelfki sbòr, rekózh: „Bodi zheshen Gospod - Bog, ktiri je svojimu ljudstvu, kakor je obljubil, pokoj dodelil, de se je lohka dodélalo vse to. Vfihtistih lepih obljúb, ki nam jih je po Mosefu, svojim flushabniku, storil, ni nikar befedize pogréshe. Bo naj s' nami Gospod, nash Bog, kakor je bil s' nashimi ozhaki. Ne sapulha, in ne vána naj se nash, nagíba naj si nash ferza, de bomo po njegovih potih hodili, in dersnali njegove sapovdi, sakone in pravize, ki jih je nashim ozhakam sapovedal. Hódi naj molítuv, ki sim jo isgovarjal, vedno pred Gospoda, nashiga Boga, podelí naj svojimu flushabniku in Israelu, svojimu ljudstvu, pravizo, milost in dobroto, de vfi narodi po semli svedó, de on Gospod je Bog, in svunaj njega né niko-gar vezh! Tako naj bo nash ferze popolnama s' Gospodam, nashim Bogam, fkléno, de se po njegovih sakónih ravnamo, in de vedno po danáshno dershimò njegove sapovdi.”

„Salomon je nad ljudstvam odmdlil — kar fhine is neba ognj v' prizho vfiga ljudst-

va, in vse darítve je povshil. Vse ljudstvo popada na obras, in molilo in Boga hvalilo je, rekózh: „Milostiv je, njegove dobrote ni konza, nè kraja.“

„Vite, ljubi otrozi! zhimú de so tempelni in zerkve, ki jim boshje veshe pravimo. Bog ref ne potrebuje nobene hišhe na semli — pa potrebujemo jih mí, da se Boga posnati in njegovo voljo storíti v' njih vuzhimò, de se mu sa njegove dobrote sdrúsheni v' njih hvalimo, in de s-edineni va-nj klizhemo ob vlih potrebah. Kdor se zerkve ogíba, ni vreden iména kristijan, in kdor hódi v' zerkuv, pa boljshi — Bogú bol pokorn, v' srezhi bol hvaléshen, v' nesrezhi bol va-nj savúp'n, do ljudi bol ljubesniv in bol mirn ne pride is zerkve — taki je saftónj bil v' zerkvi.

100. Salomonova smert.

Salomon ni le s' modróstjo vlih kraljov premagal na semli, ampak tudi s' velizhastvam in bogastvam. Memo tempelna je tudi sa-se dvór s-sidal neisrezhene lepòte. Niegov kraljev sedesh je bil ves is flónoviga sobá, in s' slatam vloshén. Po obeh straneh stòpenj ali gréd, ki se je po s'hestih shlo na sedesh, je dvanajst velikih slatih lévov stalo, in nar na verhu sta stala she dva vézhi, po vsaki strani eden. Salomon je imel tudi zele rajde dvórnikov in bogato oblézhnih flushabnikov. Pomisje in pitna po-

foda je bila vsa is zhistiga slata. Sa srebro se je komej she maralo. Jerusalemko mesto je sovrashnikam s' osidjam savaroval, in veliko kraljevih poslópjov postavil. Sidal je veliko novih mést. Vse terge po desheli je s' osidjam obdal. Kralji in narodi, blishni in daljni, so nad njim stermeli, ga spofhtovali in mu darove nosili. Egiptovski kralj mu je svojo hzher dal v' sakon. Tirski kralj je saveso s' njim storil. In ,Sabanska kraljiza je od sakrajov takrat snaniga svetá njegovo velizhaftvo gledat, in njegovo modrost prishla poslushtat.

Pa, desiravno lepe perve, shalofne so bile poslédne léta ,Salomonoviga kraljvanja. Lések njegoviga dvora ga je preslépil. Pozhutshko veselje ga je omehkúshilo in od Boga odvernilo. Memo tega si je — gladki boshji sapovdi nasproti — vsel shén she veliko ptújk. Ves je bil va-nje satelebán, in te so mu serze do konza spazhile. Na starost so ga zlo v' malikovanje sapelale. ,Salomon tako moder nekadaj — komu bi se bilo to dosdevalo — je sdaj malifhek tempel s-sidal.

Bog mu pokashe svoj serd sdaj, napovedal mu je shibo, de bo njegovim mlajsham kraljestvo odvsel; en sam vsih rodóv jim bo le pushén savolo obljúb, ki jih je Bog Davidu delal.

Od sih mál se ,Salomonovo velizhaftvo satemnuje. Puntí in preméti mu zeledeshle odkrushijo, in shugajo mu sedesh spodmajati. Postaralo prevred ga je njegovo slad-

no shivljenje, kamor se oberne vidi blishno smert pred ozhmí. Prasnost vfiga posemliskiga velizhastva mu sdaj hódi po mislih. V' bukvah, ki jih je bleso malo pred smertjo pisal, pravi: „Velike rezhí sim pozhénjal: sidal sim hifhe, sadil nógrade, narejal verte in kratkozháfshifha, imél hlapzov in dékel; premógel sim vezh govédine in drobnize, kakor vfi pred mano v' Jerusalemu; velike kúpe sim spravil slata in srebra, in kar bogastva samorejo kralji in deshele, navlékel; omislil si pévze in pévke, in veselje vsako mnogo si preskerbel; kar ozhí poshelé, nizh jim nisim odrekel, nobeniga veselja okratil svojimu serzu — — pa lej! prasno je bilo vse, vse duhu v' nepokoj. Nizh stanovitniga nisim najdel pod sonzam.”

In zhe, Salomon ni praviga pokoja najdel, nè stanovitniga veselja per vlim, kar ima svet imenitniga, kako ga mí hozhemo najti per svoji bitvizi, ki jo imamo.

Kar je, Salomon s' besedo govoril, je kmalo po tem njegova smert v' djanju she bol na glas pokasala. Salomon je vmerel — truplo tolziga kralja je v' sredi vse svoje imenitnosti leshalo — blédo in molzhé, vse merslo in oterpnjeno! Njegova krona, njegov kraljev sedesh, vse njegovo slato, vfi njegovi flushabniki, in vsa njegova svetlóft — ob kratkim, vse posvetno velizhastvo — kaj mu je pomagalo?

In kaj bo nam pomagala she toljka imenitnost, kadar bomo ob svojim zhasu ravno taki blédi in mutasti, ravno tako omers-

neni in stèrjeni na mertvafhkim vódru
leshali?

Tega kralja shaloftni konez nam pa she
daja drug navuk. Zhe pomislimo, kako un
dober je bil nekadaj ravno ta „Salomon —
kako pametno je po modrosti profil, kak-
shine lepe sodbe je delal, kako perferzno
je v' tempelnu molil, kako je modro kralo-
val — — in zhe tako v' mislih k' njemu sto-
pimo k' merlízhu sdaj, pa prenislimo, kako
shaloftno je konzhal, v' kakshine nespameti
in pregrehe se vderel — oh, preljubi otro-
zi! — nam ne póka serze, in bi ne rekli
s' solsnimi ozhmi: „O Bog! tak nè le prasno
je tedaj posvetno blago in veselje — tudi
nevarno je gròsno, in sapelá v' réve in ré-
ve! Tak vum tedej she táki, vuzhenost she
toljka — tak nobena rézh — naf ne obvá-
rije v' nespamet in pregreho, zhe na zhasno
veselje natvésimo serze, zhe ga hudim strá-
stim vdamo, zhe se s' hudobnimi ljudmi spu-
stimò v' pajdashtvo! Tak varna ni nikolj
tedaj nafha krepost, nè pokoj nafhiga ser-
za, svunaj zhe je bres strášt nafhe serze,
in zhe se tebe, o Bog! ediniga in samiga
dershi.“

Ljubi otrozi! „Salomonovih sgódeb ne
moremo lepshi kakor s' besedami skleniti,
s' ktirimi je on premishlovati prasnost vsih
rezhi sklenil. Rekel je: „Ob kratkim pov-
samímo ves modróstini vuk: Bój se Boga,
in dershi njegove sapovdi. To gré všim
ljudém. To da she le zeliga in popolnoma
zhloveka. Bog pa bo sódil vse dela, sgo-

dé she tako skrivaj naj se, bodo naj dobre ali hude."

101. Rasdertuv kraljestva.

Po Salomonovi smerti je Roboam, njegov sin, kraloval. Roboam ni poslušal starih skúshenih svétnikov svojiga rajnziga ozhe-ta. Po svétih mladenzhov, svojih verstníkov, je ravnal. Gerdó in oshabno je delal s' ljudmi. Ljudém prošívšim ga, de bi jim nekoljko dávkov pomanjšhal, je rekel: „Moj ozhe so val djali v' teshék jarm, jes vam ga bom she pertéshal; moj ozhe so val s' bízhi (gajshlami) tepli, jes val bom s' terniki." Na to mu vstópi deset Israelskih rodóv, in so novo kraljestvo postavili, ktiriga so Israelsko imenovali. Njegovo zelo kraljestvo je sdaj is samiga Judoviga rodú; sa to se mu je Judovo ali Judovsko kraljestvo reklo. Sakaj Benjaminoviga rodú, ktiri mu je tudi she ostal, je tako malo bilo, de so ga ob enim med Judovski rod shtéli.

Tako se vselej napuh in mladínska prevsétnost vtépa. Terdota in nevsmilenje she nista nikolj rósh rodíla. She vselej se je mladóšt kfála, de ni svéta starih sposhhtvanja vrédnih ljudi poslušala, ktiri so vezh poskusili, in ki je obilníshi premíslika per njih.

Od sih mál je Israelsko ljudstvo v' dvoje kraljestvo rasderto. Judovskiga kraljestva vélko mesto je bil Jerusalem, vélko mesto

Israelskiga kraljestva pa, Samarija. Shalostni so bili naslédki te rasdertve. Hude vojske imata med seboj. Kralji, bodi Judovski ali Israelski, zhe se jih nekaj dobrih odbère, so bili hudòbni vli od kraja. Ljudstvo lése v'nevédnost, v' greh in hudobijo; smiram je manj praviga boshjiga zheshenja; opzhja ali ljudska frezha je sgínala.

Tako je pa tudi ljudstvo sa svoje nesvestobo bilo shtrafano, s' ktiro je kralju, desiravno hudobnemu in nevsmilenimu, vstopilo. Tako grábi vse hudo okolj sebe, togòtnimu ognju enako, in spet hudó povsot pershgè, in posovt napravi révo in pušho.

Pobolshtat ljudstvo in kralje je Bog od zhasa do zhasa bogabojezhe moshé poshilal, ktirim se je reklo preróki. Od sih mál so preróki bol flovéli kakor kralji. Po prerókih je she oboje kraljestvo v' eno ljudstvo s-edíneno, in spet h' zheshenju ediniga praviga Boga imelo sdrusheno biti. Torej hozhemo, de bomo perhodne povédi od Israelskiga ljudstva bol vuméli, sosebno v' preróke ozhí obrniti.

PRERÓKI.

102. Elija per potóku Karitu.

Is vsih prerókov si ni nobeden toljko persadel kakor Elija, ponovit spet pravo boshje zheshenje in djanja lepoto. Drugi Mesef je tako rekózh bil.

Nar huji Israelski kralj je bil Ahab. Nobeden drugi ni storil toljko hudiga v' Bogá. Altarje Bálu maliku, ki so ga s' Judmi mejézhi hajdje molili, je zlo delal — in ljudstvo se mu je v' malikvánje dalo sapelati. Prerok Elija tedaj stópi pred kralja Ahaba, in mu rezhe: „Kakor shiví Gofood, Israel-fki Bog, pred ktirim stojím: Nè deshja ne bo, nè rose te léta, dokler ne rezhem.” Ahab se ni dal pobolshati s' tem shuganjem. She le po shivlenju je skrivaj stregel Eliju. Elija ni vedel tega. Ali Bog, ktiri védno nad svòjzimi zhuje, mu rezhe: „Idi od tod, in per Karitu per potóku se perkrí, ki v' Jordan pertezhe. Potok bofh pil, shiveti te pa sim orlam vkasal.” Elija je bil pokorn, gré in je per potoku Karitu prebival na tihim v' samoti, delezh od vsih ljudi, pil je potózhno vodo, in orli mu nosijo sjutraj in svezher kruha in mesá.

Pa szhafama je potok vsáhnil, ker deshja ni bilo. Kaj nima Elija sdaj piti. Bog mu spet pomaga is file. „Vsdigni se, mu je rekel, in idi v' Sarepto na Sidonsko. Vdovi te bom rekel ondi shiveti.” Elija vbóga, odríne in gré. Kadar bliso pride do méstnih vrát, kar vidi, derva vdovo pobérati. Ravno tista vdova je bila, ki mu je Bog bil k' nji rekel. Takó lepó vé Bog vse vésti in ravnáti.

Elija je bil vel' shejn. Prezej jo tedaj saklizhe, in ji rezhe: „Pil bi rad; pernéfi mi, pernéfi vode v' kórzú.” Prav voljna in postréshná je vdova. Ko bi mignil je shla.

Prerok savpije she sa njó: „Profim, tudi kak grishlej kruha mi pernefi.“ Odgovori: „Kakor shiví Gospod, tvoj Bog, de ga nimam nikar skórizi! Peshízo moke imam v' prédalu, in bitvizo olja v' verzhu. Glej! ravno skléfkov nabéram, de she spézhem to bitev sa-se in sa finú. „She to bova pojedla, préden vmerjeva.“ In gotovo so ji folsé jigrate v' ozheh, kadar to isgovarja. V' fili je bila tedaj tudi ona. Pa tudi nji je Bog o pravim zhasu na pómozh prifhel. Elija rezhe: „Le nikar ne skerbi téljko, idi in stori, kakor si djala. Pa meni spézi nar pervizh kruhek, in vùn mi ga pernesi. Potlej ga pezi sa-se in sa finú. Tako namrezh govori Bog: „Moka v' prédalu ne bo poshla, nè minílo olje v' verzhu, dokler semli Bog deshja ne da.“ Vdova gre in stori is savupanja v' Boga vse, kar ji je rekel Elija. Jedel je on, vdova in njé fin — s' kakshnim hvaleshnim veseljam do Boga, si lohka samí mislite, otrozi! Od tistiga dné ne smanjka nè moke v' prédalu nè olja v' verzhu, kakor je Bog po Eliju obljubil.

Elija je sdaj na njénimu dòmu ostal. „She bol je po njemu sposnala praviga Boga, in sadnizh je rekla: „Sdaj sposnam, de si boshji mosh tí, in de ref Bog is tebe govori.“

Pa le vidimo, otrozi! de je Bog smiram ravno tist, smiram vfigavedózh. Njegova previdnost obféshe vse ljudi. Vdovo posná po kózhah vsako, vé vsako déte siromáshko. Mar po ozhétovoj mu je sa vse nafhe rezhi.

Njegovim ozhém ne vjide, de je sadna peshíza moke v' prédalu — in hitro pomága. Vedno je pravizhen, hudobnim je ojster, dobrim pa mil in prijasen. S' lakoto krotízhil zelo ljudstvo je, pa ravno tistikrat svòjze zhudno preshiví. Tako pa le vse na to letí: „Stori prav, in savupaj v' Boga.”

„She to moremo povedati: „Sarepta ni bilo Judovsko mesto, in ta vdova nè Judinja. Sakaj tedaj isdá lakoti Bog vse svoje veliko pravovérno ljudstvo, med ktirim je bilo gotovo veliko vbosih vdóv? Sakaj poshle h' ptujki le svojiga preroka? Vite, ljubi otrozi! ta ptujka je bila bogabojézha, postréshna, poterpeshlíva v' terplenju, in savupna v' Boga. Judje pa takrat niso bili táki. Na ravnost je tedaj Bog hotel pokazati, de mu je vboga ptujka, sverkana berazhíza, ki more is file dervzhéta po ploteh nabérati, de mu je taka ptujka, zhe je, kar rasvumé, le bogabojézha in dobra, bol prijetna kakor she toliko pravovérno, pa íprídno ljudstvo. Ne bodimo tedaj sadovóljni, le imé pravovérnih imeti, in na gòlo véro si ne domíshlujmo prevezh. Ako po véri ne shivimò, nam véra malo pomaga. Vera bres dobrih dél je mertva.

103. Elijova daritva.

„Skorej tri leta in shest meszov je bilo, kar se ni pokasala nikar megliza na nebu, in ni nikar kaple nè deshja nè rose kanilo.

na semlo. Lohka si mislite révo, otrozi! tudi preroki jo popishejo. Enako pufhi je bilo polje — vsa semla shaluje. Gòli so no-gradi bres perja, bres grosdja. Fige in oljke nimajo v' sebi vezh nè musga nè sóka. Zeli léfi se vsufhavajo. Sheti ni bilo misel nikomur. Shitnize so prasne, in skednj lésejo na kùp, nihzher jih ne potrebuje. Govédi so strafhno mukále, in drobniza je poginala. Drujekrati tako lepe selene lóke, Inoshéti in muljáve, enake smodíshu so sdaj, germ vsak je opalén. Vsi studenzi vsahnújejo. „Si shéjo ogáfit, so veliko úr delezhi mogli na ktiriga po vodo hoditi.

Toljko rév se perzhné, zhe Bog ljudém svojih dobrót le eno okрати!

Israelzam se sdaj ozhí odpérajó. „Sposnali so, kdo de je, kdor daja roso in desh sgol sam, pa shétuv obilno. „Spet vprafhajó po Bógu. Bog tedaj je rekel Eliju: „Idi, pokashi se Ahabu, dal bom deshja na semlo.“ Elija gre. Ahab, on kralj, hódí ravno po desheli, in stíka svojim mesgam in konjam po vsih studénzhinah in dólíh sa travo, kako bi jih otel, de bi shivina sej vsa ne oprédla. Sagledati Elija mu rezhe: „Si tí tisti Israelfki smeshnjaviz?“ Elija rezhe: „Né ies, ti si Israelfki smeshnjaviz, in hisha tvoji-ga ozheta, ker boshje sapovdi popustívshi sa Bálam hódite. Pa pòshli, in na Karmel na hrib mi spravi vse Israelze, pa tudi unih shtiristo in pedeset Balovih prerókov.“ Ahab je storil. Elija se vstópi pred ljudstvo in rezhe: „Doklej bote omahovali v'obé platí?

Zhe je nash Bog Bog, dershte se ga njega samiga, zhe pa je Bal Bog, primate se Bala." Ne besedize mu ljudstvo ne zherhne. Morebit so zbutili sami: Bogu le pol serza dajati je skorej ravno tako hudo kakor vtegniti mu vfiga. Elija povsame besedo: „Sam jes sim she boshjih prerokov, Balovih prerokov pa je shtirsto in pedeset. Dva junza nam dajte. Isberejo naj si eniga, raskofijo, in denejo na germado, pa ognja ne pod-njo. Jes pa bom uniga vsel, na germado sloshil, ognja pa tudi ne djal pod-njo. V' svojiza Boga naj potlej klizhejo. Ktiri Bog se s' ognjam oglasi, tisti bodi nash Bog." Vse ljudstvo ali ves polk je v' en glas savpil in rekel: „Prav je to; nar bol bo ta."

Na to Elija rezhe Balovim prerokam: „Isberite si junza vi narpervizh, in sakolite ga; vezh vas je. Ga vsamejo, sakolejo, in v' Bala klizhejo od jutra do poldne, in vpili so v' eno mer: „Bal vlishi nas! „Med vpitjam skaklajo okolj altarja koljena vpogijozh, de jih je bilo kakor plef shantovzov viditi. Pa ni ga ne odgovora, ne glasu. O poldne se jim Elija posmehuje, rekozh: „Glasnej krizhte, sej je Bog Bal; morebit je samshlen, morebit je shel is doma, morebit zlo spi, in sbuditi ga je treba." Ta shala pa mu ni shla is hudiga serza. Le malikvanja nespamet je Elija ljudem prav ofhlatati dati hotel, kar je prav imel. Malshki popi so pa svojo pot na vse gerlo vpili, in dajajo si jih po svoji shegi s' noshi in britvami, de kri po njih zre. Opoldne je bilo

minilo, pa le divjali so do vezhera. Pa ni ga né odgovora, né vflifhanja. Sdaj rezhe Elija vřimu polku ali ljudu: „Sem se vřtopíte k' meni!“ „Stopíjo — in Elija popravi poderti boshji altar. Dvanajřt kamenov je va-nj vsel, po řhtevílu dvanajřt Israelskih rodóv. S' tem lepim poménlejam je hotel na snanje dati, de praviga ediniga Boga zhařtiti naj se veř Israel řkljéne. Okolj altarja naredí řhiroka, globoka gráben, vřlořil je derva na altar, raskóřil junza, in ga déne na derva. Na to rezhe: „Donořite řhtiri zhebre vodé, in dar in germado políte.“ „So řtorili. Rezhe: „She v' drugizh.“ „Storé. Rezhe: „She v' tretjizh.“ V' tretjizh řtoré — in voda se ozéja ob altarju, in nařtópi do verha po grábnu. Elija sdaj řtopi pred altar, in móřil je: „Gospod! Abrahamov, Isakov, in Jakopov Bog! pokashi danř, de ři ti Bog po Israelskim, jes pa řlushabnik tvoj; in de řim po tvojim povelju řtoril vse to. Vřlifři, vřlifři me, o Bog! de řposná ta polk, de ři, o Gospod! řam ři Bog, in de ře njih řerza řpet řpreobernejo k' tebi.“ Kar ognj se je is neba vderel, in povřil je darilo, derva, kamenje in parřt, in tudi vodo polířhe is grabna. Ljudřtvo to viditi popada na obras, in krizhalo je: „Gospod je Bog! Gospod je Bog!“

Tako se je ljudřtvo řpet praviga Boga zhařtiti podřtopilo. Kakor Moseř řposnanje vřterdil in zheřhénje praviga Boga, ga je tudi Elija s' zhudesham ponóvil. Ker niřo vezh ljudjé marali sa ponatóřine zhudeshe, ki jih

vſaki dan pred ozltní iníamo, ſe jim je natore Goſpoda po nesnanih zhudeshih rasodél. Koga ne gíne ta boshja miloſt in prijaſnoſt, s' ktiro ſe poníshuje do ljudi?

Po tem rezhe Elija Bálove pòpe pomoriti, kar ſo tudi ti golufni golufi ſafluſhili, ker ſo ljudi malikváti ſapelovali. Ababu pa je rekel: „Hiti domú, velik deſh ſlíſhim perſhuméti.“ On ſam je ſhel na verh hriba Karmela, poklekne, ſe ſklone v' tla, in je molil. „Sedemkrati je tako molil ſapored. In tu ſe je vidilo, koljko premore molituv pravizhniga. Préden ti je kdo ſveſt, ſe je vihár vsdignil, nebo ſe ſatemní, in deſh je povſot.

Bòſht ſe je vſe veſelilo, in tako rekózh oshivelo ſe is noviga. Bòſht je pila raspókana ſemla! Kmalo ſe je vſe pomladilo! Oh, de bi pomíſlili ſej, kadar pride pomladíva, rodovítna vlaga, koljka boshja dobrota de je!

Zela ta ſgodba kaſhe pa ſpet, kako Bog s' greſhniki ſhe sdaj ravná. Od konza jih s' nadlogami drámi, potlej jih po beſedah in délih modrih ljudi podvuzhuje, poſlednizh jim pa ſpet dobrote dela, in jih rasveſelí. Oh, kdo bi ne kuſhnil, tudi kadar tepe, boshje mile roké!

104. Greh in shtrafa Ahaba in Jezabéle.

Ahab je imel dvor tudi v' Jezraelu. Nabot, Jezraelsek méstnizhan, je imel no grad prezej sraven. Ahab rezhe Nabotu: „Prepústi mi svoj nógrad. Naredil bom vert is njega, le tako je na rokah moji hišhi. Dam ti drug nógrad, ali pa zhe raji hozhesh, v' dnarjih, koljkor je vreden.“ Nabot odgovorí: „Bog me vári tega, de bi délesh ozhetov prodajal.“ Ljubo kakor sveta svetinja in drago je bilo takrat namrezh vse ljudém, kar so po starishih nasledili ali poverbali. „Shega, ktiri ni nizh rézhi. Isvírala je is spofhtvanja do starishov. Pa tudi boshji sakon ali postava ni dopustila kaj taziga odprodati.

Ahab se ves nevoljn v' Samarijo poverne. S' sobmí je shkripal, se sverní na postelo, obras v' sténo obernil, in ne ogreshí se s' nobeno rezhjó.

Per vsmim svojim kraljevim velizhastvu je bil revesh Ahab, ker se sam sebe ni vedel gospodariti.

Jezabela, njegova shena, gre v' hišho k' njemu, in mu rezhe: „J, kaj ti je she? kaj se kísh? „Sakaj ne jésh?“ Ahab ji pravi svoj pogovor s' Nabotam. Jezabela mu rezhe: „Prav kralj bi mi bil tí, zhe mu perjénjash. Vstáni in jéj, in nizh ne maraj. Jes ti bom no grad dobila.“ Kar sedla je, list pisala v' kraljovim iménu do starashínov

in visihih Jezraelskiga mesta, in s' kraljovim perstanam ga sapezhátila. V' listu je bilo: „Pòst in shalovanje napovejte, kakor je navada, kadar storí kdo kako strašno pregreho, Nabota pa na prédni konez sbravniga ljudstva postavite. Podkupíte pa kaka malopridna moshá, de prizhata in rezheta: Nabot je Boga in kralja prekljinjal. Na to ga pelíte in s' kamnjam posujte do smerti.“ Storé tako. Nedolshni Nabot je bil kamnján, in njegovo krí so psi polisáli.

Tako nevsmileniga storí lakomnost zhloveka in vsaka neródna strast!

Saflishavshi Jezabela de je Nabot mertev, rezhe Ahabu: „Idi sdaj, in prevsami saftonj Nabotov nograd, ki ti ga sa dnarje ni hotel dati. Vezh ne shiví Nabot, mertev je.“ Prezej gre Ahab v' Jezrael, in gre v' nograd. Elija pa, poslán od Boga, pride k' Ahabu v' nograd, in mu rezhe: „Tako govóri Gospod - Bog: „Si vbijaviz in verb vse vkup? Ravno na tistim mestu, ki so Nabotovo krí psi lisali, bodo tudi tvojo lisali. Jezabelo pa bodo pod Jezraelskimi sidóvmi psi jédli.“

Kar je Bog préd povedal, se sgodí. Dve léti po tem je bil Ahab ránen smertno na vojfki. Na vòsu ga domu pelajo. Krí is rane mu tezhe po vosu okolj njega. Svezher je vmerel. Kadar so vòs prali, so njegovo krí psi lisali. Pòtlejshnih kraljov nekdo je v' Jezrael prishel. Jezabela, ko je svedla, de pride, se nalíshpa, in per oknu je gledala, kadar se v' grad pelá kralj. Kralj savpije v' flushabnike, ki so jo obdajali: „Dolj jo

versíte!” Jo vershejo. Vef sid dvora je bil s' njeno kervjó ofhkroptán. Konjske podkòvi pa so jo stárlé do konza. Po jedi rezhe kralj gledat iti po-nji, in pokopati jo — pa svunaj buzhe, nóg in svunaj rók per perstih je ne najdejo nikar tròhe vezh. Pfi so bili pojedli vse drugo.

Tako so se Elijove besede spolnile. Tako imajo strafhne pregrehe tudi strafhne náflédke.

105. Elisejovi zhudeshi.

Elija je Bog ob viharju is semle vsel. V' ognjenim vosu s' ognjenimi kónji se je pelal proti nebu. Njegov nastópnik je bil Elisej. Elijov duh je bil nad njim. Tudi on je velike rezhi delal.

Enkrat postavim je prishla vdova k' Eliseju, in mu rezhe: „Mosh mi je vmèrel. Tí vesh, de se je Boga bal. Glej pa! Tirjavez je prishel, in si moja sinova v' sushnost svojí.” Elisej rezhe: „Kaj naj storím? Kaj imash per hishi?” Odgovorí: „Nekoljko olja, drujiga nizh.” Idi, ji rezhe, in napròsi prasne posóde, kar je dobísh, per sosédih. Na to idi s' svojima sinovama v' hisho, sakljèni vrata, in naljívaj prasno posódo — vsa bo polna. „Vdova je tako storila. Sinova ji posódo podajata, in ona naljívava.” Kadar je polna she vsa, rezhe sinu: „She ktiro mi daj!” Pravi: „Je ni nobene vezh.” Per ti prizhi se olje vstanoví. Preroku je pove-

dala. Ji rezhe: „Idi, prodaj olje, in poplajhaj dolgé. Kar ti oftane, imaj s' sinovama v' shivesh.”

Is tega se vuzhimò, de ne smémo, kakor ta tírjaviz, do vdov in firót terdí biti, ampak vsmileni in dobrotni po prerokovo. Memo tega vidimo is te sgodbe, de je dolshnost dolgé plazhati, beršh ko je mogozhe.

En drujkrat je bila huda lakota po desheli. Preroshki vuzhénzi so k' Eliseju prishli. Dobrotlivi boshji mosh rezhe svoji-mu hlapzu: „Perštavi velik lonez, de jim sélshine skuhashh.” Preroshkih vuzhénzov nekdo je sél shel nabérat, in sad najde vinški terti podobniga. Ni vedel, kaj je. Pa, slo je bilo to nespremishleno, poln plajsh ga nabère, nese in v' lonez s'kerhlá. Kadar dénejo v' skledo, de jedó, kar savpijejo: „O jemnafta! Boshji mosh! „Smert (strup) je v' lonzu.” Elisej rezhe: „Moke mi dajte!” Je pernesejo. Jo déne v' lonez, in rezhe: „Sdaj denite v' skledo.” Nizh ni bilo vezh shkodliviga v' lonzu.

Nektire séli, jagode in gobe so strupéne. Posnati jih je treba, ali sej nizh nè jesti taziga, kar se prav ne posná. Pa tudi veliko pomózhkov je stvarjenih otévati take ljudi, ktiri slésejo po strupu ali kaki drugi nefrezhi v' smertno nevárnost. Tudi takih pomozhkov se vuzhíci je dolshnost. „Skashe se s' njimi lohka marsikomu ravno toljka dobrota, kakor je prerok svojim vuzhenzam jo skasal.

En drujkrat mu rezhejo njegovi vuzhénzi: „Glej! pretésen je kraj, ki v'njemu

prebivamo. Naj gremo k' Jordanu, in brúnov nafékamo, de si lope postavimo." S' njimi je shel prerok. Léš sekajo, kar se is toporísha skira nikomu sname, in v' vodo je padla. Savpil je: „O joj, Gospod, o joj! — in pa na pòfodo jo imam." Elisej rezhe: „Kej ravno je padla?" Vuzhenez mu kraj pokashe. Elisej je lesá odsekál, in ga poríne v' vodo, in skira je splavala. Prerok sdaj rezhe: „Vsami jo." Vuzhenez jo prime, in vsame.

Pomagajmo po prerokovo druim, kjer moremo — in vse ptuje, kakor njegovimu vuzhenzu, nam bodi v' skerbi, de préd raji per lastnim blagu kaj terpimò shkode, kakor bi jo drugim tudi po nedolshnim nagnali.

Shè je sgodba sosebno otrokam lep navuk. Elisej je enkrat v' Betel shel, mestize je bilo na hribu. Otrozi is mesta so prishli, in ga oponashajo, in va-nj so vezhali: „Pléshiz gori pojdi! Pléshiz pojdi gori, pojdi!" Jih pogleda, in pové jim, de bo njih nepreshernost strashno Bog shtrafal. Per ti prizhi perdereta dva medvéda is loga, in sta dva in shtirdefet tih hudobnih paglavzov raftergala.

Bog je s' tem pokasati hotel, kako nevshézhe mu je, kadar otrozi stare, zheshe-ne ljudi sanizhujejo, ali ljudi s' kakshino telésno grajo, postavim: gerbaste, shantove, slepe, ali pa tudi avshaste. Pokasal je, de se takim otrokam ne more dobro goditi. Ljubi otrozi! ne bodite enaki takim vlazhugarškim otrokam.

106. ,Shè en Elisejov zhudesh:

Kananfka deshela je mejíla tudi s', Sirfkim kraljestvam. Náman, ,Sirfkgiga kralja vélki vojvoda, je bil jaki zhlovek. V' veliki zhafti je bil per svojim gospodu. Ob zhasu namrezh vojfkine file je bil po njemu Bog ,Sirijo otel. ,Silo terden je bil in bogat; pa — kakor edina rezh vezhkrat vso posvét-no svetlóft kasí — gobov je bil. ,She veliko gerfhi kakor kosé je ta bolesen — ni je skorej odpraviti.

Nekoljko ,Sirfkih vojakov je bilo v' Kananfko deshelo ropilo, in dekle is njé so seboj v' sushnost odpelali. Namanova shena jo v' flushbo vsame. Bila je to dekle prav dobra dusha, in Náman se ji smili. „Oh! je rekla gospéj, naj bi nash gospod v' ,Samariji bili per preroku, gotovo bi jim on gobe odpravil.“ Shena pové svojimu moshu, mosh pa kralju. Kralj rezhe Namanu: „Idi, Israelfkimu kralju bom písmo poslal.“ Naman odrine, in seboj je vsel deset talentov srebra, sheft jésarov slátov, in deset prashnjih oblazhíl, in list pernese Israelfkimu kralju. V' listu je bilo: „Dobivfhi ta list védi: Námana svojiga flushabnika ti poshlem, de mu gobe osdravi.“ Israelfki kralj ta list prebravfhi je svoje oblizhíla od grose in ne-vólie pretergal, rekózh: „Kaj fim Bog kalj, ktiri morí in oshivla, de k' meni mosha poshila mu gobe odpravlat? Le glejte, kakó obréft jifhe per meni!“ Elisej pa je do kralja poslal in sporozhí mu: „Kaj tergash obla-

zhila? K' meni naj pride, svedel bo, de je prerok na Israelskim." „S' kónji in vosam je Náman prifhel k' Eliseju, in pred njegovim pragam obstoji. Elisej rezhe svojimu flushabniku is hishe, de mu pové: „Idi, in opéri se v' Jordanu sedemkrat — tako bosh ozhifhen od gób." Náman je hud in pravi: „Sim mislil, de bo sej is hishe prifhel, de bo v' imé svojiga Boga nad menojo klizal, se gób dotaknil, in tako me osdravil. Niste Abana in Farfar, „Sirske réki boljshi, kakor vse Israelske réke, de bi se mogel ravno v' teh kopati in pa sdraviti?" Kar obernil je in shel ves nevóljn. Náman she tako dober, she vender ni bil ves dober, ker je she tako samerliv in natáknen bil. Ta navtísnenost je velek madesh. Is fkrivniga napuha isvira vezhi dél. Ne posabíte tega, ljubi otrozi! in s' napuham, to koreníno vred, jo potrebíte is ferza.

Námanovi flushabniki, pametni in ravni ljudjé, radi so imeli svojiga gospoda, stopijo pred - nj, in mu rezhejo: „Jelite, naj bi vam bil prerok storiti kaj veliziga vkasal, storili bi bili? Toljkajnj raji storíte, ker pravi: „Omí se in bosh zhíst." Lepa beseda najde lepo mesto. Náman se da potolashiti.

Premagal je svojo ofhabnost, lepo je bilo to od njega, in pa nikolj se ni ksal. Letá tako navtísnena ofhabnost, ktira je med ljudmí she toljkaj hudiga storila, bi bila tudi njega fkrej ob velik dar boshij perpravila. De je svojo ofhabnost premagal, lihkar bomo slifhali, lepi prid je imel od tega.

Náman gre tedaj na Jordan, in opravšhi se sedemkrat je bil od gób ozhišhen, in sdrav in zherštev je bil po mladénšhko. Kar vernil h' preroku se je s' všo svojo drúšhino, in shel k' njemu, in mu rezhe: „Sdaj vidim, de svunaj Boga, ktiriga Israelzi molijo, ni po vesólnim svetu nobeniga drugiga Boga. Profim te, prejmi od mene, svojiga hlapza, to bitvo darú.“ Ponuja mu slata in srebra, in berhke oblazhila.

Hvaleshnosti lep isgled! nar pervizh je dal Bogu zhašt — potlej se zhloveku, ki mu je Bog po njemu to dobrotó skasal, hvali s' besedo in djanjam.

Pa Elisej rezhe: „Kakor shiví Bog, vprizho ktiriga stojím, nikar tròhe ne vsamem.“ Náman mu hozhe vsíliti. Elisej pa ni kratko nizh hotel. „Le s' Bogam idi, mu je djal.“

Lep isgled bresobréstne dobrótnosti! Bogat bi bil lohka — pa sadovóljn raji s' malim je bil, veliko dobriga je storil, in nizh ni hotel sa to.

Kar pa je per ti povédi, ljubi otrozi! sa vas posebno lepo, in nad zhemur bi se vam vshaliti moglo, je dekliza, ki je govorjénje od njé. Perva pomozhníza s' svojim savupanjam v' Boga, in s' svojim vsmilenjam do ljudí je bila, de se je terden vojšhak bolésni snebil, in de se je vére prijel v' Boga. Takó, zhe so bogabojézhi in dobri, she otrozi lohka veliko dobriga storé.

107. Gijezi.

Gijezi prerókov flushabnik, ni bil lepih gospodarjovih misel. Kadar Náman odide, je djal: „Kaj? moj gospod tako várije tega, Sirza lè, in nobene rezhi ni vsel, ki mu jih je pernesel? Kakor shivi Bog, sa njim poletim, in jes bom kaj vsel.” Hitro tèzhe sa njim. Náman, kadar vidi, de prerókov hlapcz pride, mu skózhi hitro is vosa naproti, in rezhe: „Je she vse prav?” „Vse prav, odgovorí Gijezi. Moj gospod me le poshle, in vam sporozhi: „Ravno sta prishla dva mladénzha is gore do mene, prerófhka vuzhénza. Dajte jima dajte srebren talent, in dvojo prashnjo prebléko.” Náman rezhe: „Bólj je, de vsamefh dva talenta.” Poslali mu jih, mu savéshe srebren v’ dve moshni, déne prebléke sraven, in dal je dva hlapca, de mu jih neseta. Gijezi pride svezher do dóma, prevsame dnarje in oblazhila, in se jima rezhe verniti, dnarje in oblazhila pa je domá skril. Potlej gré k’ svojim gospodu, in postojí, zhe ga bo tréba. Elisej rezhe: „Od kóde pridefh, Gijezi?” Gijezi pravi: „Od nikódar.” Elisej rezhe: „Ménihf, de me ni bilo sraven v’ duhu, ko je mosh is vosa stopil in ti prishel naproti? Je bilo sdaj zhaf dnarje in oblazhila jemati, de si boshf óljnike, nógrade, dróbnizo, govédi, hlapce in dekle omishloval? Námano-ve gobe se te prijemajo, in ostale ti bodo

veš zhaš." Gijezi gre spred njega, pa veš bél gób, kakor sneg.

Terdo svarílo všim, ktiri so po njegovo hlinjivi, vovzhji, lashnívi, in golúfni!

108. Jónov poklìz.

Nekàko ob tem zhasu je tudi prerok Jona shivel. Bog mu je povelje dal: „Napravi se, in idi v' vélko mésto v' Ninive, pa pridgovaj v' njemu. Njih hudobija je velika, in séga do neba.”

Jona se vsdigne, shel je na morje, sadel hajdovsko barko, plazhal vosníno, stopil vá-njo, in vmaknit se Bogú jo misli potegniti po morju. Pa kdo more to?

Bog obudí hud vihár, in strashno vrème se vsdigne na morju — skorej je shla barka na kófze. Brodníki trepetájo, metali so, barko polájshat, vkládo v' morje, in na pomozh klizali vsaki svojiga Boga. Vse je molilo — sakaj zhloveka she tako divjiga perganja she natora v' Boga klizati ob sili.

Le Jona si ni vupal moliti, ker je hudo vést imel. Bol kakor vsa morska lomástga je véstini nepòkoj plashil. Po otròkovo se je tresel, ktiri se groménja bojí. Nar na dno je shel v' barko, in sili se saspati. Pa barkini gospodár gre nad-nj, in pravi: „Kaj spish? Vstani, in v' svojiga Boga klizhi — morebíti da, de ne pogínemo.”

De Bog hudobo shtrafuje, obzhuti vsaki zhlovek v' lastnim serzu. Torej brodníki

so si mislili, kak velik hudodéliz bi vtegnil med njimi biti. Eden drugimu rekó: „On-gávimo! vablájmo, de ga svémo, ktiri nam je kriv te nefrézhe.“ Vablájo — predersno in po vrashje je bilo to. Pa Bog je obernil, de je Jona sadélo. Vprashajo ga: „Povej nam, sakaj se nam godí taka nefrezha? ktiriga déla si? od kod si? kam si se naménil? ktiriga národa si?“ Odgovorí: „Israeliz sim! Boga zhasím, nebeshkiga Boga, ktiri je morje in suhi svet vstvaril.“ Tudi povédal jim je, de je Bogú mislil vbéshati. Vidili ljudjé so sdaj, kako hudo je nè poslushati Boga. Grosno so se vstrashili, in mu rezhejo: „Sakaj si to storil? kaj zhemò pozheti s'teboj, de se nam morje vmirí.“ Jona rezhe: „Prímite in versíte me v' morje, in pokojno bo morje. Savolo mene je vstal ta vihár, jes vé.“

Tako huda ki je bila Jonova nepokorshina, tako lepa je njegova odkrítost, moshkóst in vóljnost. Na-ravnost sposná svoj greh. Pové ga. V' smert se vdá, in jo svoji nepokorshini pershtéva, in namest vsih odpovedati se sam sebi je vóljn.

Brodniki so bili dobri, in po zhloveshko so mislili. Nise ga hotli v' morje vrézhí, ampak veslájó na vso mozh vstávit kam v' kraj. Pa ne dá se. Tako strashno se je morje kopízhilo, de so jih valovi ságrinali.

Viditi, de je ves trud sahtonj, so sklenili po prerokovim svetu storiti, klizhejo pa v' Boga in rekó: „Oh, profimo Gospod! naj nè pogínemo savolo tega moshá. Ne de-

laj nam greha is njegove smerti. „Sej se po tvoji volji to sgodi.“ Prijeli Jona, in pljufknili so ga v' morje. Morje vtihnè na enkrat.

Brodnike pa je velek strah boshji obshel. Verovali so v' Boga, opravljali mu daritve, in delali obljube.

109. Jona v' vélke morske ribe trebúhu.

Bog je obernil, de je prishla grosna morska riba. Posherla je Jona, in shla s' njim v' globozhíno morja. Pa Bog je per shivljenju v' ribnim trebuhu Jona ohranil.

Kako mu je v' ribi per serzu bilo, si lohka, ljubi otrozi! samí mislite; pa tudi on nam pové:

„V' svoji britkosti klizhem v' Gospoda, pa vflisbiva me.

Grobu is trebuha shenem svoj glas, o Gospod! in slishish ga tí!

„Sunil si me v' bresen, v' sredo morjov, satop me obdaja.

Vse tvoje kerníze in tvoji valóvi grédo zhes mé!

Pahnen sim, právim, spred tvojih ozhi, Kaj, ko bi videl tvojo sveto vesho she kadaj!

Savesnile so me do dushe vodé,

Odéva me bresen, terstje se mi sapléta nad glavo.

Podrésnil fim se pod hríbov stopále,
 Na vekomej mi je sapáhna senla!
 Pa otél od pogube, Gospod, moj Bog!
 bosh moje shivlenje.

Ker omaguje dušha v' meni, sdaj mišlim
 v' Gospoda.

Dohaja, dohaja k' tebi v' tvojo sveto vesho
 moja molítev.

Kdor se na prasne merzhéša sanafha se
 vána svoje boshje pomózhi:

Jes pa ti bom daroval she s' glasno hvalo,
 Obljube, ktire fim storil, t' opravlal.
 Po tebi, Gospod! vsa pride blagóšt!"

Tako shivo in gorézhe je sdihoval Jona
 in molil v' ribe trebuhu. Tretji dan ga da
 riba spet is sebe na suho — in Jona je ob-
 zhútleje ravno sašliffhane, prehajavšhe ga
 v' ribnim trebuhu, potlej v' to pésem po-
 pisal.

Tako strašhno jih vé Bog krotíti, kateri
 se mu vstavljajo! Tako zhudno jih ve ohrani-
 niti in otévati, ktiri se pobolšhajo! Tako
 se zhlovek v' fili moliti vuzhí. Tako vsli-
 fshi molítuv Bog, ktira kipí is pobolšhaniga
 ferza!

110. Jona osnanuje pokoro.

Bog rezhe v' drugizh Jonu: „Pojdi v' to-
 ljko Ninivšbko mesto, in osnani, kar ti po-
 rezhem.“ Nesrezha je Jona smodmila, volj-
 niga in pokorniga storíla. Per ti prizhi je

vstal in v' Ninive fhel. Ninive so bile véliko mesto Afirskiga kraljestva — bile so véliko, flovézhe mesto, ki je imelo v' okrógleju tri dni hodá. Jona gre dan hodá pred seboj po Ninivah, in vpil in klizal je v' eno mër: „Shè shirdefet dní, in Níniv bo konez!” Ninivláne so v' Boga verovali, napovídali post, in vsi, bodi velik ali nisik, se v' rásovník oblézhejo. Beseda pride do Nínivshkiga kralja. Vstal je is fédesha, in fléksih kraljevo oblazhilo, se oblezhe v' rásovník, pa sede v' párst. Po vsih Ninivah rezhe oklizati: „Ogreshiti se ne smé né zhlovek, né shivina, né govédo, né dróbnizhe. Né na pašho, né na vodo jih ne goniti. Vše naj na vso mozh klizhe v' Bogá! Vřaki pa naj se od svojiga hudiga pota spreoberne, in od svojiga pregreshniga djanja. Sakaj kdo vé, morebít se Bog da potolashiti, in nam odpuřtí, de naš ne konzhá.”

Bog je vselej odpuřtiti perpravlen. Vídivřhi de pokoro delajo, in de se jim je refni-za pobolřhati, jim je prelóshil shibo, ktiro je obetal, in ni je pošlal.

III. Jona pošvårjen.

Jona gre is mesta na jutrovo stran. Perpekalo mu je sonze, de péřha in boléha. Na fhel je klóshzhovno. Štebel je klóshzhovna per naš nesnana, ki hitro doráse. Líste ima řhroke in gořhate, séme pa klòpam ali, po dolénsko, klóřham podobno. Dobrotni Bog

je ondi jo dal sa-nj in sa vse trudne popót-
 nike. Lópizo si je naredil pod njo, de ga
 s' svojimi velikimi in širokimi listami po-
 kríva. Sénzhil je in zhakal, kakshina bo
 s' mestam. Kadar vidi, de se mestu le nizh
 ne sгодí, je ves nafajèn. Sakaj bil je, ki
 se smili Bogu! she ofhaben in ves lazhen
 zhastí. Milil si je, lashnivi prerok mi po-
 rekó. Ljubshi zhloveshka zhast kakor ljudi
 prid mu je bila. Ves hud je molil in rekel
 Bogú: „Oh, Gospod, prav té sim se bal she
 domá v' svojim rojstnim kraju. Prav téj sim
 se hotel vganíti, de sim bil pobegnil. Sakaj
 vse vém, de si dober in milostiv, persaneslív
 in velíkiga vsmilenja, in de spet greh odpu-
 shast! Sdaj pa kar prosim, Gospod! shiv-
 lenje mi vsámi — boljshi mi je vmreti, ka-
 kor she shiveti!”

Tako terdiga do ljudi, tako nepokojni-
 ga, in sam seboj nesadovoljniga — nesado-
 voljniga zlo s' boshjimi modrimi in preljubi-
 mi sklepi dela zhloveka ofhabenost!

Bog je Jonata milo, prijasno pa ozhitno
 posvaril. Le tako je bil Jona klòshzhovne
 savolo preljube senze vesel. Pa préden je
 druji dan sarja napózhila, je Bog zherva dal
 va-njo. Podjédel jo je, in vsushila se je.
 Kadar se sonze raslija, poshle Bog shgózsh
 jutrajin veter, in réshe ga v' glavo, de ome-
 dluje. V' novizh si vóshi Jona vmreti. „Bólj
 vmreti mi je, pravi, kakor shiveti dalej.”
 Bog mu rezhe: „Savolo klòshzhovne se je-
 sísh, je pa to prav?” Jona rezhe: „Od
 jése bi zhlovek skopernil, in po vsi pravizi.”

„Glej! mu rezhe Bog, tebi se klòshzhovna toljko smili, ki je nisi nè sadil, nè redil, ktira je lepa stala eno nozh, in drugo vsahnila. Meni pa bi se Ninive ne smilile, toljko mesto, ki je v' njih nad sto in dvajset jésarov ljudi, ki se ne svedó nè na lévo nè na právo — in sraven s'he shiviné toljko?“

De bi pazh bili vsi ljudjé po boshje takih ljubesnivih in vljudnih misel! De bi sej takih napzhnih in samorádnih ljudi ne bilo nikolj vezh, ktirim je bol per serzu bílje ali shival, ki jim kaj sadéne, kakor blishniga frezha; ktiri se zhloveka nefrezhe, zhefiravno gres'niga, zlo veselé, namesti poterplenje imeti s' njim! Oh, dober, mili Bog! daj nam po tvoje biti milim in dobrim!

Per vsi ti Jonovi pergódbi se nam Bog pa le miliga in ljubesniviga rasodéva. Prav ozhitno vidimo is njé, de on je Gospod svetá. Bres njega se po vsi natori nizh ne sgodí. Vfiga je on gospodár, sòma in zherva, pís'ha na morju, in senze pod steb'ljo. Njegovi oblasti se ne more nihzher vmakniti. Ves pravizhen je on. „Strah mu da vsakimu, ktiri prav ne ravná, naj bo hájd ali prerok. Vedno vsmilén je. Gres'niku spokórnimu rad odpuští. Vse ljudi, tudi hajde — obséshe njegova dobrota. Zlo shivalim je mil. Njegove enákosti ga ni pomozhníka. „Sdihleje v'slís'hiva stískanzov, is file s'he take strashne, v' ktiri ni nobene zhlovef'hke pomózhi, is morf'kiga bresna, is trebuha morf'ke pochasti s'he vé otévati.

112. Isaija.

Ljubi otrozi! preroki, ki je bilo do sdaž od njih govorjenje, so imenitni posebno po svojih velikih delih, in zhudnih vrókih ali namérah. Preroki, ki jih bomo v' prihodno v' mislih imeli, so po svojih lepih krepkih, duha polnih navukih she pazh imenitnisthi.

Kakor Elija memo vsih drugih prerokov s'délmi, tako se je Isaija skasal s' velikimi navúki, ki jih je gola lepota, in zéna in krepkóft. Pa, desiravno visòko vse, kar je govoril, vse je vender priprósto in lohka uméti.

Svunajnja boshja flushba per Israelzih je bila velíka in blishíva — njih shivljenje hudo in gerdo. Isaija torej jim pravi:

„Poslúshajte nebefa, in semlja vlézi na uhó! Sakaj, Gospod govori: Otroke sim sredil in spraval nakvisshko — oni pa so se spuntali v' mé. Vol posná svojiga gospodarja, in osel jasli svojiga gospoda; Israel pa me ne posná mene, ne sméni se moj polk po meni. Sapustili so gospoda, savergli ga, njega, Svetiga, obernili se od njega. — Zhimú mi je toljko vashih darstev? Navelizhal sim se ovnovskih shgávshinj in vashih pitanzov tólfhe; sa krí vashih junzov, jagnetov, kòslov ne máram. Zhe pred-me hòdite, kdo vam veléva hòditi le mandrat po moji vèshi? Ne nosíte mi vezh prasnih darov. Vafhe kadílo? — nagnusno mi je. Vashih mlájov, vafhi? sebót in s-hodov, ne morem

jih nizh vezh shpógati takih pregrešnih prasníkov. Vashe mlaje in godove zhertim, sítíni so mi; navelizhal sim se jih. „Stegujte she tako proti nebu roke, od vas obrazhujem ozhí, in she toljko molíte, ne vslíshim vas: kerví polne so vashe roke. Operíte, ozhístíte se! hudobijo svojih dél posprávíte spred mojih ozhí! nehajte greh delati! storíti dobro se vuzhíte! pravize vas bodi skerb! satíranzam pomagajte! storíte sírótam pravizo, ponešíte se sa vdóvo! To storívshí she le pridíte, in se prizhajte s' mano. Enaki shkerlatu naj so tudi vashi grehi, kakor sneg bodo beli. Rudézhi kakor karmesín naj so, vovni bodo enaki.”

Veliko Israelzov je previdilo pregreho svojiga shivlenja. „Spravit se s' Bogam, in sbrífat svoje grehe, so pokoro in dneve prasnóvali, pa bili so ravno tísti nepobolshani ljudjé. Isaija jim pravi:

„Je pazh to póst po moji vshezhnosti (pravi Gospod) de se zhlovek táre kak dan? de glavo po bízhovo obeshá? de se vála v' rásovníku po práhu? — Post pravísh temu in dan, ktiri bi hotel vshezh biti Bogu? Ni post, ki ga jes hozhem, rají tak? Vési rasdéri, ki te greh ima v' njih, jarm raspústi in jerméne, prostóst daj satíranzam, vse take jarme potári. Lómi med lazhne svoj kruh, in preganjane vboshize vódi na svoj dom. Kadar vidísh nasiga, ga oblézi, in vbóshizu, svojimu bratu, se nikar ne perkrívaj. Po sá-rino ti bo ljuzh tístikrat sasjala, tvoje sdravje bo hitro pergnálo, tvoja praviza pojde pred

teboj in boshje velizhaftvo (njega prijasnost) sa teboj. Takrat bosh klizal, in Gospod se ti bo glafil, krizhal, ou pa porezhe: Lej me! — Zhe serzé sprostrésh lazhnimu, in kopernézho dušho nastijesh — vedno te bo ravnal Gospod, in nalitil tudi tvojo dušho ob fufhi, pokrepzhoval bo tudi tvoje kosti. Enak vertu namákanimu bosh, enak shivimu študenzu, ki mu nikolj voda ne pòjde.”

Veliko Israelzov je imelo prav majhine misli od Boga. V' podobah so si ga narejali pa mislili, de kaka boshja mozh v' takih lé podobah prebiva. Poklekovali pred take podobe, v' potrebah so k' njim svoje savupanje jemali, po boshje so podobe zhaftili, kakor bi bile Bog take podobe. Isaija jih od take nespameti savrázha, in vuzhí jih zhistejshi in vrédnišhi misliti od Boga. Rekel je Israelzam, ki so Bogá s' svojim kratkim vumam dosézhi, in viti ga in sapopasti hotli dati v' podobah:

„Kdo méri vodé na dlàn, kdo nebo s' pédjo téhta, kdo vsdigne tésho semlje s' tremi peršmi? kdo deva goré na vágo, vaguje grizhe na váshine toríla? Kdo obrázha Gospodoviga duha? ktiri svétnik ga njega vuzhí? — Glej! narodi so mu kapla na védernizi, prahek na váge torílu — glej! kakor smét ou *otóke* popihuje! vsa Libanfka gora mu v' ognj ne sdá, nè shival po nji v' shgavni dar. Oni in pa nizh so vsi náródí vprizho niega, prasno nizh, in pa manj kakor nizh so njemu permérjeni. Po komu tedaj hozhete sooblížhiti Boga, kakšhino

podobo njemu permérjati? — „Se ne svešte? ne slišhite? Vam ni bilo she nekàdaj povédano? niste podvuzhèni, kar semlja stoji? Nad semle okróglejам on sedí, in kakor kobílize so mu njeni prebivavzi. Kakor pert on rasteguje nebo, kakor shtor, prebivat pod njim, ga rasprostíra. Knése déla on v' nizh, in svetá sapovdvavze on konzhuje. Komej so vsajèni, komej vsjáni, komej koreníni pod semljo njih deblo, on pa kar pihne v' njé, in vsáhneni so — písh jih pobère, kakor sterníshe. Po komu tedaj, pravi sveti Bog, me hozhete opodóbiti? Komu hozhete, de vidim enak? Vsdignite ozhí, in poglejte, kdo je vstvaril svesde lè tiste vse? On vódi njih trumo po shtevílu na nebó. Po iménu jih poklizuje. Nobena se ne samudí po veliki njegovi mozhi in oblásti. — Zhlovek pa gré in naséka zedrov, podère smrék in hraštov, napravi skladanzo hostiníh panjov, jih jemle, in se gréje per njih, vkuri in pezhe kruh; kar pa jih ostane, jih podéla v' bogá, si jih podéla v' malíka, gré in pred njega poklekuje, teléba na tla, ga móli in pravi: „Varji me; tí si moj Bog!“

Bi se moglo boshje velizhastvo in malikvanja nespamet terji popisati?

Ljubi otrozi! tudi sa naf she so lep navuk ti prerokovi réki. Kdo jih more brati in nè obzhutiti shive zhastí do Boga, proti ktirimu se sgubí vsa velikòta in lepòta. Kdo jih more brati, in ne previdi, de Bogu le s' zhístim in svetim shivlenjam, in pa

s' nobeno drugo rezhjó lepši ne moremo fkasati zhaftí ?

113. „She nekoljko lepih Isaijovih prílik.

Isaijovi réki fo s' lepimi in velikimi refnizami bogati. Satéran in réven polk fo bili Israelzi o tem zhasu. Isaija jim dobrim, koljkor toljkim, takó lepó in v' shivo pokashe ljubo boshjo prijasnost, in blago njegovo milost, de je zhloveka to she tako podertiga moglo poravnáti in oshiveri, nebesški rosi enako, ki na roshi venózhi miglá. Hudobnim pa neisproflivo boshjo ojstróft, ki nespokórne grešnike tepe s' njo, popishe s' takimi terdimi besedami, de fo gromu in stréli enako she taziga divjáka presunile. „Shkoda bi vam bila, ljubi otrozi! ko bi ga ne slifhali she nekoljko:

„Tako govori Gospod, on velik in vífòk, ktiri stanuje vezhno, ki se mu „Sveti pravi: Nebo je moj sedesh, semlja moje podnóshje. Na vífózhini in v' „Svetínjšhu prebívám, pa tudi per ljudéh pobitiga in poder-tiga duhá, de oshívlam duha podertiga, de oshívlam serze pobítim.“ 57, 15.

„Rasveselijózhe je milo boshje okó — kakor jasno sonze po deshju: kakor ob shet-vi rosin oblák. Varh in bramba per všim je Gospod, lópi enako sénzhini o sagátni sopár-

zi — kotu savétnimu enako o pišhu in naljivu." 18, 4, 4, 6.

„Povsdignite proti nebu ozhí, poglejte semljo pod njim. Kakor dim raskadilo se nebo, semlja se bo postarala kakor oblazhilo, pravi Gospod, in njé prebivavzi bodo pomerli muham enako; moje svelizhanje pa je vedno, in moja praviza ne prejde." 51, 6.

„Hribi naj se premikajo, grizhi se gibajo, ali moja milost do tebe se ne premakne, pravi Gospod, mojih obéto v šklep se ne gane." 54, 10.

„Bog vezhen je Gospod, stvarnik je semlje pokrāju — ne opésha, ne vtrudi se on, nihzher ne vumé vuma njegoviga. On daje péshavzam mozh, on omagovávzam veliko krepkóšt. Mladenzhi péshajo in omagujejo, junáki se opotíkajo in padajo — ali ktiri v' Gospoda savupajo, jih je mozh, novo perje jim kakor orlu podrase, tekó, pa ne opéshajo, gredó, pa se ne vtrudijo." 40, 28.

„Tako govori Gospod - Bog, on ki te je vstvaril, on ki te je sooblížhil: Ne bój se; rešhujem te. Po iménu te klizhem: moj si. Po vodah naj gásish, sim per tebi; she táki valovi te ne satopé, Po ognju hòdi, ne bošh se opálil, ne bo te pljéme. Sakaj drag si mi, vréden si me, ljubim te." 43, 1.

„Tako pravi Gospod - Bog, odreshenik in Israelfki, Svetez: Jes Gospod sim tvoj Bog, ki te tvoj prid vuzhím, ktiri te vodim po potu, ki ga hòdi! Kaj ko bi se mojim sapovdim vdal! — Réka to tvoje srezhe bi

bilo, in tvoje blagósti kakor morškiga valóvja." 48, 17.

„Terpentínka bote ví greslniki, ki se ji pérje sazverka, vert bote bres mózhe. Vafha mózh bo pesdir, in vafhe delo jískra, in vkup bota sgorela — ne bo ga gafívza." 1, 3.

„Gorjé jim, ktiri hudimu dobro, in dobrimu hudó pravijo, ktiri tmò v'ljuzh, in ljuzh v' tmo spreobrazhajo; gorjé jim, ktiri se v'lastnih ozheh vumétni sdé samí sebi; gorjé terdnim popijavzam per vinu, junákam per pijani kvasnini; gorjé jim, ktiri sa dar krivízhnika odvesujejo, in nedolshnimu pravízo jemló. Gnijátuv bo njih korenjina, in njih zvék kakor prah se raskádil." 5, 20.

„Hudobni, in pa serdíto morje! Ne more per pokoju biti, valove shéne, in mézhe blato in gnusobo. Nobeniga mirú, pravi moj Bog, nimajo hudobni." 57, 20.

„Postufhajte me, ví, ki po pravizi hrepenité! tí ljudstvo, ki v' serzu hranísh moje sakone! Ne bojte se zhloveshke safrámbe, ne strefujte se nad njih vkljinánjam; mol, kakor oblazhilo, jih bo jedel, zhérev, kakor vóvno, povshil. Moja praviza pa je vekomaj, in moja blagóst od rodú do redú." 51, 1—9.

„Trava je ves shivot, njegova lepota enaka zvetju po polju. Boshja sapa naj va-nje potégne, in trava vsahne, zvet se ospè. Trava ref je to ljudstvo. Trava vsahnuje, zvet svéne — nashiga Bogá beseda pa vezhna ostane." 40, 6.

„Veseljé obhajaj nebo! vriskaj semlja!
glaf posheníte goré! — tako namrezh pravi
Bog: Posabi le mati svoje dete, se ne bo
vsmilila svojiga lastniga sinú? — pa posabi
naj ga ona — jes tebe ne bom né posabil.”
49, 13.

Te prerokove besede so boshji isréki,
de vémo. Bog pa po ravno temu Isaiju pra-
vi: „Kakor gre desh in sneg od neba, pa
né spet nasaj, ampak semljo pojí, in jo ro-
dovíti in selení, de roduje sétino seme, in
kruh, ki ga jémo: tako bodi tudi beseda,
ktira is mojih úst gré — ne hódi naj prasna
nasaj, opravi naj, kar hozhem; sgodí naj
se, po zhimur jo poshlem.” Ljubi otrozi
de bi sej tudi per vas ti boshji réki lep sad
obrodili!

114. Jeremija.

Ljubi otrozi! lepi Isaijovi réki so vam
veselje bili, vémo. Gínil do shiviga vas bo
mili Jeremijov glaf. Tako perserzhno, ta-
ko terdo nas opominja shivljenje poboljšhati,
de bi, po prigovoru, kamen omajal. Poslu-
shajte ga samiga:

„Ostermíte nebésa! — od strahú in grose
pogínite, pravi Gospod - Bog! Moj polk je
storil dvojo hudobijo — Mene, vir shive
vode so sapustili, in isfékali si rupe — ljukna-
ste rupe, ki vode ne dershé.” 2, 12. Tako
nespametno pozhénja vsaki zhlovek, ktiri

v' bogastvu, v' zhaſti in v' ſlaſtih ſvojo ſrezho jiſhe, nè pa per Bogu.

„Moj ſhémaſti polk me ne ſpoſná, otrozi ſo trapaſti, nevumni. Na hudobijo ſo prekánjeni ſadoſti; ſtoriti pa prav ſe ne ſvedó.“ 4, 22. Nobeniga hudobniga otroka ni tedaj treba iſgovarjati, kakor bi ne vedel, kaj je prav.

„Boga ſa njegove dobrote nè hvaliti, je nevéra in ſrovóſt. „Nevérniga in neoteſániga ſerza, pravi Goſpod, je ta polk. Obrazhajo ſe od mene, in vedno mi vſtopajo. Nè de bi rekli v' ſvojim ſerzu: Bójmo ſe Goſpoda, ſvojiga Boga, ki nam ſgodni in poſni deſh daja o ſvojimu zhaſu, ktiri nam hrani ſhetuv iſ leta v' leto. Vaſhe hudobije vaſ tega ovérajó, vaſhi grehi vam vſe take dobre miſli odganjajo.“ 5, 23. Kdor ſheljá Boga ſpoſnati, in ga veſel biti, more zhiſto ſerze od greha ohraniti.

Le v' zerkuv hoditi ſhe ni prava bogaboježhnóſt. „Svoje ſhivlenje in ſvoje miſli poboljšajte, pravi Goſpod-Bog. Ne vupajte v' ſvoje laſhníve beſede. Ne goníte ſmiram: Goſpodova veſha! Goſpodova veſha! Goſpodova veſha! Le kadar ſvoje ſhivlenje in miſli reſ popravite, zhe eden s' drugim po pravizi ravnate, zhe ptujza, ſirote in vdove ſaterali ne boſte — le tiſtikrat vam bom v' deſheli, ki ſim vaſhe ozhake va-njo vſelil, dal mirno vſelej prebivati. Tako pa ſe na iſhí ſanaſhate, ki vam nizh ne pomagajo. Kradete, vbijate, nezhiſtvate, po krívim perſegate — potlej pa hódite, in pra-

vite stopívshi pred moje oblizhje v' ti veshi: „Mí imamo pravizo pozhénjati vse te gnufobe.“ Ménite, pravi Gospod, de je ta vesha, ki se imenuje po mojim iménu, berlog televajsek?“ 7, 3.

„Kdo pade, in ne vstaja? kdo sajde, in bi ne hotel spet rad na pravo pot? Sakaj se tedaj ta polk vstavla taku terdovratno na sgrésheni poti, de se ne da saverníti? Ni ga nikogar, de bi mu bil shal njegov greh, de bi rekel: Kaj sim storil? Vsi dirjajo pot pogublenja, kakor v' boj derézh konj.“ 8, 4.

„Zhapla spod neba vé, kdaj je zhal pri-
ti; gerliza, lastavka, flòvez dershé svoj odhod. Polk moj pa se dela nevédniga boshjih sakonov. Je zhlovek od nevumne shivali nespametníshi ali kalj?“ 8, 7.

„Sakaj, pravi Gospod, je le moj polk, on ki je ljubik moj bil, toljko hudobije pozhel? In pa kaj imash opraviti she dalej v' moji veshi? Bo ménish v' dar posvezhována mesenína, ki puhash na-njo, hudobijo snad tebe sbrifala? Glej! Gospod-Bog ti je imé dal: „*Oljka lepa, selená, vsa v' sadu.*“ Ali po Gospodovim povelju bo med gromam in lomástjo ognj sgrabil njéno pérje, in vse njéne mladíke konzhal.“ Oh, kdo, ljubi otrozi! bi ne bil raji selená, kakor od ognja konzhana oljka? 11, 15.

„Koljkor samórez kósho, ali tiger svoje pége spremeni, ravno toljko bote dobri mogli biti ví, zhe se hudiga navádite.“ 13, 23. „Sosebno ref je to, ljubi otrozi! od grehov, ktirih se kdo is mladiga navadi.

„Sastonj se hudòbnesh sanafha na profhnjo svetníkòv. „Tudi Mosef in Samvel, pravi Gospod - Bog, naj stojita pred mano, takimu polku ne morem biti dober. Prozh s' njimi spred mojiga oblizhja, poberó naj se — kar jih gre kugi, v' kugo; kar mezhu, pod mezh; kar lakoti, v' lakoto; in kar jih gre fushnosti, v' fushnost!“ 15, I.

„Gorjé mu, kdor od Boga serze oberne, kdor v' zhloveka savupa, in se na prejdejózho njegovo roko sanafha. On, in pa brin v' nesnáni pufhavi! Nikolj ga pridno vrème ne obíde. V' samóti je suhi in divji, v' solnatih in nerodovitnih tléh sahne. Blager mu, kdor v' Gospoda savupa, zbigar svést je Bog! Drevesu je enak ob vodi safajénimu, ki po vlashni semli korenjine rasgánja. Pridi tudi vrozhína, ne bojí se, njegovo perje shiví seleno. Ni ga fkerb fufhe med létam, le smiraj sadje sadeluje.“ 17, 5.

„Jerebíza léshe jajza, ktirih ni ona snefla (in nima nizh od tega. Mladízhi popusté ptujo mater, in se rasleté). Taki je, kdor bogastvo spravla, pa nè po pravizi. Sapustí ga bogastvo v' fredi njegovih dní, is njega pa trapa pogléda.“ 17, II.

„Skomína mu je, kdor terdo grosdje jé.“ (Vtepalo se mu bo, kdor hudo dela.)

Rèzhi ref naj smé grefhnik: „Kar si me spreobernil, o Bog! se fhe le kšam! Kar si mi sposnanje dal, fhe le od shalofti terkam na perš! „Sramujem se, ozhi mézhem po sebi nad gerdobami svoje mladósti!“ „Smé naj ref tako grefhnik rezhi, in Bog mu po-

rezhe: „Moj dragi sin, moje blago dete tóshi tako! Desiravno sim djal, de ga bom, le smiraj mi je vender na misli! Vsháli se mi do njega! Vsmiliti, vsmiliti se ga hozhem.”

Ljubi otrozi! pazh je berhko, de so besede teh svetih boshjih mósh nashih zhasov dozhakale, in de tudi ví she lohka berete, kar so govorili she pred nekaj jesarov lét! Bog je tako obernil, in gotovo tudi is ljubesni do vas! Vas ne bo veselilo to? Mu ne bote hvaleshni sa to? — V' djanju sofebno se mu hvalíte, de si vse te besede k' ferzu shenète, in pa de shivite po njih!

115. Ezechjel, in drugi preroki.

Preroshke písma so kakor lepa lóka vsa s' dishézhimi roshami bogata. „Shòpek teh rósh, pa nar lepshih, bi vam vtegnil, ljubi otrozi! prijeten dar biti!

De vam vse bol rasvetlím, bom shel semtertje bol po duhu in poménu besedí, kakor po besédah, in bom nektere isréke prezej na vas obrazhal.

Ezechjel: Lepa je podoba, ki nam pravizhniga v' nji kashe: „Pravizhen je, kdor pravizo in resnizo spolnuje (kdor se vfiga, kar prav ni, zhístiga sdershí); kdor nikogar ne sháli, kdor nikomur nizh po fili ne vsame; kdor svoj kruh med lazhne lómi, in nage oblázhi; kdor ne posojuje v' obréft ali na gerde zhimshe, in nikogar ne dère;

kdor svojo roko vmiča v sleherni krivizi, kdor moje sakone derší, in se po mojih sapovdih ravná — taki, pravi Gospod, je pravizhen, taki naj shiví." 18, 5.

„Kakor ref shivím, pravi Gospod-Bog, nozhem nè greslnikove smerti, ampak spreoberne naj se greslnik od svojiga pota, in shiví naj." Pazh velíka, toláshba sa vfaziga ref spokórniga greslnika, ki je naj nikolj ne posabi!

Baruh : Lepota stvarjenih rezhí naj naf proti stvarniku povsdiguje: „Ljuzh nam on poshle, in ona perhití: nasaj jo poklízhe, in trepezha ga vbóga. Vesele svétijo ondi svesde, kamor jim je pokasal. Poklizhe jih, in glasijo se: Lej naf! ,Sijajo, in svojiga stvarnika se veselé — in ta je nafh Bog." 3, 33.

Ne stavite savupanja v' dnar in blagó." Kej so knési in narodi, ktiri so slato in frebro nasipali, ki jim ga nikolj ni bilo sadofti? Po-njih je, fhli so pod semlo, in nastopili so drugi namest njih." 3, 16.

Osea : „Vsmilenje, pravi Gospod, mi je ljubo, nè daróvi, boshje sposnanje ljubfhi od shgavnih darov." 6, 6.

„(Otrok nevboglív) in pa odpeláni golób, ki se nizh vezh ne své! Poguba, kakor orel, ga bo sagrabla."

Ni prava vfaka molituv. „Velíko, pravi Gospod-Bog, jih v' mé klizhe, pa nè isferza. V' mé is svojih póstel vékajo, pa le sa shito in vino jim je. Kar mene tizhe, so puntarji." 7, 14.

„ (Otroka, ktiri dober biti sazhue, in dober ostane med hudobnimi otrozi, se okó boshje prijéna kakor figine novíne, kakor grosdja po puhave goljavah.“ 9, 10.

„Sejte pravizo, in sheli bote milost. Nespametne kvante, lash in golfija (in vse hudo) shtrafo poganja, tlám nesdravim enako, is ktirih spod brasde strupéne séli kljé.“ 10, 12.

„Velizhaftvo hudobnih prèjde enako jutrajnimu oblaku, (ki se spremína v' slato in shkerlát, pa gredózh v' desh stréne); enako jutrajni rosi, ki po travi lepo migla, od sonza obfjána pa sgíne; dimu is istéj enako, ki se nakvishko valí, in pa míne.“ 13, 3.

Kdor v' Boga savupa, in je njemu pokorn, mu je Bog mil in prijasen. „Rosa, moje dete, mu pravi Bog, ti bom, in razsvetal kakor ljímbar se bosh.“ 14, 6.

Joel: Kadar shétva dosorí, se gre s' serpam nad njo — (zhlovek méro svojih grehov spolnivshi je pogube srel).“ 4, 13.

Amos: Lepote boshjih dél se ne moremo nikolj dosti nazhuditi: „Premíslite sej: On je, ktiri je gostosévze in pálice na nebu vstvaril, ki nozh v' jutrajni shár, in dan v' nozh spremenuje, ki je vstvaril vetróve, in meglo naréja, ki moríko vodo klízhe nakvishko, in stréneno v' desh sljíva na semljo.“ 5, 8.

Krivizhno blago nima téka. „Ker vbóshza tárete, in mu, kar ima prida, do zhistiga pobérate, si bote szer hishe is résaniga kámena postavili, nè pa v' njih prebivali; sa-

sadili si nograđe lepe, nè pa vina od njih pili." 5, 11.

Bogu se nikamor ne moremo skriti, njegova roka naš povlot doseže: „Potáknejo naj se verh Karméla (veliziga, sarafheniga hriba), sledil, pravi Gospod-Bog, jih bom, potegnil jih bom; v' dno morja naj se poskrijejo, kazham jih bom rekel popíkati." 9, 3.

Abdija: „Ofhabnost serza, pravi Gospod-Bog, te sapeluje, o Israel! Ker prebivašh po raspórkih med sténami, ker se po vishavah potizhesh, mislišh v' svojim serzu: Kdo me bo slékel na tlá? Pa splavaj po orlovo nakvishko, snósi med svesdami si gnesdo: tudi od ondod te bom púhnil." 1, 3. Tako je ofhabnesh vselej ponishovan, in na kar se slobí, mu nizh ne pomaga.

Mihea: „Kaj zhém, vprashašh, pernešti Gospod-Bogu, de mu bo vsfhézh? Mu zhém koljéna perpógovati, njemu vélkimu Bogu? Zhém pred-nj hoditi s' shgávshinjami in létnimi teléti? Menish kaj de Boga kak jésar ovnov míka, ali pa pitanih koslov she toljko jésarov? Povédano ti je, o zhlovek! kaj de je dobro, in kaj Bog hozhe od tebe: Prav delaj, vsmilenje ljubi, in ponishen bo di svojimu Bogu!" 6, 6.

Nahum: „Persanásh'n je Bog — pa tudi velike mozhí; krivimu je ne sanése. Po lomásti in viharju hodi on, kakor po zésti: Oblaki so mu prah pod nogami! Morje sakréga on, in vsufhí se, vse réke mínejo. Hribi se ga tresejo, grizhi se kólejo; sem-

lja in vesólni svet, in po njemu vsi prebivavzi treperajo pred njim. — kdo bo prebil njegovo saméro?" 1, 3.

„Posná jih Gospod - Bog, ktiri vupajo va - nj. Mil jim je — in ob sili njih mozh." 1, 7.

Habakuk: „Tvoje ozhi so vse prezhiste, o Bog! de bi mogel gledati hudobo, de bi ti prenesel krivize pogled." 1, 13.

„Glej! nevérez nima ravne dushe, pravizhen pa is vére shiví." 2, 4.

„Kakor vino pijanza premóti (vpijani, otrápi, in mu vsame savéd), tako ofhábnika shéja po zhafti. Nezhaft ga perzhakuje." 2, 5.

Bog naj bo nash toláshnik, in nasha svést ob sili: „Ne oselèni se tudi figa, ne bo naj perdélka na terti, odpové naj oljka svoj sad, ne daj shivesha polje, odgnána bodi drobniza is ovzháka, nobeniga govéda she ne bodi per jastlih — jes pa se bom vender le v' Gospod - Bogu veselil, bom dobre volje v' Bogu svelizharju svojim. Bog, on Gospod, je moja mozh." 3, 17.

Sofonija: „Vsi ravnaajo trápasto, ktiri mislijo, de srezho bogastvo daja, ki po dobrimu ne hrepené. Njih srebri in slato jih ne bo otélo ob sodbi: konez jih bo naglo." 1, 18.

Agej: „Nebo vam je roso odpovídalo, semlja svoj sad. Poklizal sim vam susho nad polje in nograde, nad shito, vino in olje, nad vse, kar semlja roduje, nad ljudi in shivino. S' snetjavo in rjò sim vas tepel, vse

delo vaših rok fim vati s' tozho pokléstil
 — pa ni se mi vaš nihzher spreobernil.”
 1, 10. Tudi ponatorini slégi, ljubi otrozi!
 kakor vse druge stvari, so zhloveku v' po-
 boljshanje. Zhe tedaj postavim tozha bije,
 vprashaj se: „Kaj naj poboljšham nad sabo?”
 — Pa ref poboljšhaj. Nikolj ne bo ta napzha-
 na. „Shé le boshjo misel bosh sponil takó.

Zaharija: „K' meni se spreoberníte,
 pravi Gospod-Bog, in obernil tudi jes se
 bom k' vam.” 1, 3.

Kako rad jih vender ima Bog, ktiri
 v' njegovim strahu shivé! Kaj je zhloveku
 ljubshi od ozhésa? Nobeniga vuda ne varije
 fkerbnéj. Bog pa pravi: „Kdor se vaš per-
 takne, mi seshe v' serklo ozhésa.” 2, 8.

„Né s' vojské, né po zhloveshki terd-
 nosti, ampak po mojimu dúhu, pravi Go-
 spod-Bog, je obzhasu file mogozha pomózh.”
 4, 6.

Táshenje terplénzov in shalóvavzov:
 „Le resnizo ljubíte in mir, in vašhi póstini
 in shalóviti dnevi bodo dnevi veselja in
 poskákve.” 8, 19.

Malahija: „Nimamo vsi eniga ozheta?
 Nas ni en Bog vstvaril vsih? Sakaj tedaj
 eden drujiga sanizhujemo in pa golfámo, in
 lámimo saveso sprédnikov svojih.” 2, 10.

„Poverníte se k' meni, pravi Gospod-Bog,
 in povernil jes se bom k' vam, in raslózhik
 bote vidili med pravizhnim in hudobnim,
 med tistim, ktiri Bogu flushi, in tistim, kti-
 ri mu ne flushi.” 3, 18.

Ljubi otrozi! preroki so svoje lepe pri-

like od naráve ali natore jemali, ki jo imamo vedno pred ozhmí. Vsa natora je táki navuk sa naf. Vse, kar vidimo, naf ogo-varja, vse lohka dobre misli in svéte ob-zhutleje v' naf obuduje. Le sami sebe vpra-shajte: „Ljuzh in svesde, jutrajni shar in nozh, vetrovi, megla in desh, hribi in gri-zhi na koga naf opomnijo? Kaki lep navuk nam niso sjutraj oblaki, in rosa po travi? golob in orel, ki se nad nami vósi? sádja novína in grosdje na terti? obsétuv in shé-tuv? tozha in dim is istéj? strupéna trava in rosha, od ktire rosa kaplá?“ Odgovor na vse te vprashanja, ktiriga si dajajte, val bo gotovo veselil in vuzhil!

116. Israelfki polk v' sushnost pelán.

Vsi sbe toljki prerofhki zhudeshi, vsi njih lepi opomíni niso vezh per Israelzih sdáli. Veliko hajdov se je spreobernilo. Sarepfhka vdova, Náman, Sirez, Ninivlá-ne radi in veseli so boshjo besedo na - se vse-li, in so va - nj verovali. Israelzi pa so le huji, in Bogu vedno nepokórnishki perhajali. Bog jim tedaj rezhe sadno, pa shibo nar hu-jo napovedati.

Po Isaiju, postavim, se je to sgodilo v' mili prilíki — v' lepi pésmi od nograda:

„Naj pojem, je djál, pésem svojimu ljubku, pésem prijetno svojimu serzhku od njegoviga nograda. Moj ljubik je imel no-

grad v' tolsti gorízi. Salóshil ga je, potrebil kamnje is njega, nasadil ga s' terto pre-shlahtno, postavil va - nj turn, in islékal tla-zhívnizo. Vupal je, dal bo grosdja, pa rodil je lisják.

„Sdaj tedaj Jerusalemzhane, in ví Judejzi! sodite samí med mano in nogradam mojim. Kaj se je she storiti dalo per mojim nogradu, de bi storil ne bil? Sakaj je, ki sim si bil grosdja svest, lisják obródil?”

„Pa le tiho, povém vam, kaj me je misel s' nogradam storíti! Pobral mu bom plót, de se popase, poderel mu sid, de ga smandrájo. V' pušho naj bo; nè obrésovan ne bo, nè ogréban; ternje in robídje bo raslo po njemu; oblákam pa bom prepovedal nè kániti deshja na - nj.”

„Ta Gospodov nograd pa je Israelova hišha — Judejzi so ta, ga toljko veselívs hi, njegov sádes. Pozhakoval je lepiga djanja — pa bilo je trínoshtvo (sila in kriviza); pozhakoval je pravize — pa krik je bil (stískanzov).” 5, 1.

Jeremija je prihodno shibo po vsih vufih Judeizam napovedal:

„Tri in dvajset zelih lét je, tako pravi vsimu polku, kar pred dnevam vstajam, in vam vedno Gospodovo besedo in svestó osnanujem, in vse si persadévam — pa ne marate.”

„Tóljkašn prerofov, svojih slushabnikov, vam je she Gospod - Bog poslal; pošljal vam jih je, pa niste jih poslufhali, nè jih marali poslufhati.”

„On sam vam je sporozkoval: Vrnite se od svojiga hudiga pota, od svojih hudobnih naklepov nehajte, in ostánik bote imeli vedno v' desheli, ktiro je Gospod - Bog dal vam in vašim ozhakam. Pa tudi meni, pravi Gospod - Bog, niste pokorni.“

„Torej, tako pravi Gospod - Bog, ker vam ni mar sa moja besedo, le molzhite, vse toljke narode od séverja, in mojiga flushabnika Nabuhodónosarja, Babilonfkiga kralja, grem in vam pošhlem, perpelal jih bom nad to deshelo in nad njé prebivavze, in nad vse mejézhe narode. Pogubil jih, oponasthati in saframovati jih bom dal, rasoral in do zhístiga jih bom rasnesel. Vsfaki vesel gláfik bom pobral smed njih, potíhnilo bo pétje shénina in nevéste, vsi mljini bodo vmóknili, vsa ljuzh bo pogásnila, pušha bo deshela, prebivalšhe bo grose in strahú. „Sedmedeset lét bodo Babilonfkiga kralja sushni vsi ti rasródi.“ 25, 3.

„Enake shibe so bile prebivavzam Israelfkiga kraljestva osnánene. Pa vse sa-
stonj.

Boshja sodba je tedaj ropíla. „Salmanafar, Afirski kralj, torej je prishel s' strashno vojsko, in vshugavšhi „Samarijo, njih veliko mesto, je is Israelfkiga vse prebivavze v' sushnost gnal na Afirsko. Nabuhodonosar, Babilonfki kralj, je prishel s' vso svojo vojsko, je vshugal Jerusalem, veliko mesto na Judovskim, Judovskiga kraljestva kralja in prebivavze shéne vjéte v' Babilon, rekel je mestno osidje podreti, in vse mesto

poshgati. Kraljev dvor, hiške po vřim me-
 řtu, zlo boshja veshja je pogorela.

Tako strařhno tepe Bog tudi zele na-
 rode, nē le posamesnih ljudi, zhe mu niřo
 pokorni!

ASIRĀKA ŐUSHNOĀ.

117. Dobrodēlnost řtariga Tobija.

Med Israelzi, ki řo bili na Afirřko gnā-
 ni, je pa le mosh bil, veř bogabojēzh in
 pravizhen. Tobija mu je bilo imē. S' sheno
 in finam, ki ga je ediniga imel, řo ga v' Ni-
 nive pergnali, v' vēlko Afirřko meřto. Pa
 tudi v' ptuji desheli je bil Tobija Bogu sveřt,
 in je derřhal vse njegove řapovdi. Ker ře
 je Bogā le takō derřhal, mu je Bog per
 řalmanarju, Afirřkim kralju, milořt dal.
 Kralj mu je dopuřtil hoditi prostimu po vři
 desheli. Tobija je hodil, in daja sdrave na-
 vuke vjēzgam. Vřaki dan obhōdi řvojo ro-
 dovino, tāřhi jih, in jim podeluje, koljkor
 premore.

Obdaroval ga je enkrat kralj s' deřetimi
 talenti řrebra. Tobija gre v' Ragesřhko me-
 řto s' njimi, řtorit dobro vjēzgam tudi ondi.
 Nařhel je med vjēzgi řvoje rodovine neko-
 ga, Gabaela po imēnu, bogabojēzhiga, pa
 vbosiga moshja. Bres obrēřti mu je pořodil
 veř ta đnar, le piřmo ři dati rezhe.

Veliko zhasa potlej je kralj, Salmanasar vmerel. Senaherib, njegov sin, je nastopil kralovat. Veliko teršhi od svojiga ozhe-ta je bil Israelzam, Zhertil po kazhje jih je vse. Sdaj she le se njih réva perzhné. Vezhi dél se jih nima s' grishlejam kruha ogreshiti, nè poshteniga oblazhila djati na-se. Zlo pomoriti jih je rekel veliko, in njih trupla is mesta zhes sid pometati, de so jih ropne tize šnedle in divja svér. Pa Tobija se ne da s' tem ovréti v' dobrih delih. She le perganja ga dobro delati ta gerda nevmilnost. Shivel lazhne, oblazhil nage, in pokopaval je mertve in pobíte.

Kralj to svédshi mu je vse premoshenje pobral, in ga rezhe vmoriti. Tobija je pobegnil, vbog in vfiga isbósen, in s'sheno in finam se per dobrih ljudeh perkriva; sakaj veliko ljudi ga je ljubilo, in veselilo jih je mu, ljubimu in dobrimu moshu, škasovati nasprotno ljubesen in dobroto.

Vezhi dél je taka: Kakoršhini smo mí do ljudi, taki so oni do nas.

Pet in štirdefet dni potlej — strašna pergodba! — so kralja njegovi lastni finovi vmorili. Tobija je špet domú prishel, in vse svoje premoshenje prejel.

Kmalo potlej je bil prasník Bogú. Ga obhajaj napravijo bólj kofilo per Tobiju. Rekel je sinu: „Idi, idi, in povabi nektire naših bratov, vjetih Israelzov, pa brumne in bogabojézhe, de s' nami sajmejo.“ „Sin gre, kadar pa pride, pové, de vbit Israeliz na úlzah leshí. Ko bi mignil, plane Tobi-

ja is stola, pušči kofilo, tesh gre po truplo, ga pernese in skrije, de ga bo pokòpal po sonzhnim sahòdu. Shalosten in trepèzh sede potlej h' kofilu. „Solédje pa so ga kregali rekòzh: „Shè le uni dan te je kralj sa to hotel vmoriti. Komej si smerti odshel, in spet pokopujesh merlizhe!” Ali Tobija se je Boga bol kakor kralja bal. Vun in vun je skrivaj po trupla shinal pobítih, jih nosil domú, skrival, po nozhi pa sagrébal.

Ljubi otrozi! kaki lep izgled dobròtli-voſti nam je Tobija! Do vbosih ima vse, kar le premóre. Vse obhòdi ob fili, de poma-ga povſot. Vsaki ljubi dan táshi, daja, po-maga, in zhe mu je dan prekratek, she nozh pervsame. Kar se more dobriga na duſhi in telèſu ismiſliti, vse ſtorí. Lazhne je shivel, nage oblazhil, shalostne tashil, boshje po-sablívze ſvaril. Kadar ne more vſim dobri-ga ſtoriti, jim dobro dela ſej tiſtim, ktiri ga blishej sadévajo — s' ktirimi ſi je v' ròdu, in tiſtim, ki ſo vrédni memo drujih — bo-gabojèzhim in pravizhnim ljudém. Tudi zlo merlizhe obſéga njegova dobrotlivoſt — ſka-suje jim she poſledno zhaſt. Nizh ga ne ovrè dobro delati, nè prijatlov ſvarjènje, nè ſovraſhnikov shuganje, nè ſmertina ne-varnoſt she taka. Kdo ne bo ljubil taziga moſha? kdo ſi nè voſhil biti mu enak?

118. Tobijova poterpeshlívost v' nadlógi.

En dan Tobija merlizhe pokopvávshi pride ves truden domù. Pod sténo je légel, in saspí. Górek lastovjek is lastoviga gnesda mu je v' ozhí perletel, kar oflepí.

Bog mu je to nadlogo dal, de imamo perhodni saródi isgled poterpeshlívosti nad njim. Sakaj is mladiga resnizhno Boga zhashtívshi in njegove sapovdi dershavshi se Tobija tudi sdaj ne tóshi nad Bogam, de mu je flepoto dopustil. „Stanoviten je bil v' boshjim strahu, in pa she hvalil Bogú sa to terplenje se je vse svoje dní.

Shlahta in prijatli so se njegovi bogabojézhnosti posmehovali, in djali sdaj: „Kaj imash sdaj od tega, de si toljko vbógajme sdajal, in toljko merlízhov pokopal?“ Tobija jih je svaril, in pravi jim: „Nikar takó! svetníshki otrozi — otrozi Abrahama, Isaka in Jakoba smo — shivljenje drugo nas she zhaka, ktiriga Bog tistim daja, ki mu svesti ostanejo.“

Ana, Tobijova shena, ga je o préji shivela, in pridno delala ves dan. Enkrat je savolo posebniga prida po verhu prédshine she koslizhka dobila, pernese ga. „Slepi Tobija ga flíshi meketáti. Vedel je, de perprésti toljko ni mogla. Rezhe tedaj: „Pa né, ko bi bil vkraden? Nasaj mu ga dajte, zhigar je. Sakaj tatvíné ne smemo jesti, zlo

dotakniti se je nè." Te besede so Ano grosno sbòdle, smirjala ga, in veliko mu jih je ozhitala.

Tobija je poterpel molzhé to reglánje, „Solse so se mu vderle, sdihoval je, in molil; „Gospod - Bog! pravizhen si, je djal, in pravizhne so vse tvoje sodbe. Vse tvoje pota so milost, svestoba in praviza. Bodi mi milostiv, Gospod! ne tèpi me po mojih grehah, ne pomni mi mojih sanikernost. Nè dershayfhe tvojih sapóved si naš sovrashnikam isdal, de naš ropajo, jézhijo in moré. Oponáshani in sasmehváni smo od vsih narodov, ki si naš med-nje rasvel. Take strashne so tvoje sodbe, o Gospod! ker nilimo po tvojih sapovdih ravnali, nè delali prav prizho tebe. Oh, Gospod! vsmili se me vender, in zhe je tvoja volja, lózhi v' miru mojo dusho. Pazh boljshi je sa-me vmreti, kakor she shiveti.”

V' frezhi je Tobija dobrótlivosti isgled, v' terplenju isgled poterpeshlivoosti. K' Bogu se obrazha med terplenjam; tudi terplenje mu je boshja dobrota, voljn in hvaleshen ga prevsame is boshje roke. V' boljshi prihodno shivljenje je obrazhal ozhí, in s' nebesmi se tashil, ki naš Bog s' terplenjam na-nje perpravla. V' lastno serze pogledoval, sprashoval je sam sebe, in se studiti vuzhil she bol greh, s' ktirim tako rekózh sílimo Boga, de naj naš s' terplenjam. Okolj, v' terplénzih je imel ozhí, in ker terplenje is lastne skufhnje posná, je she le tolikaj vsmilenfhi do njih, Boga profi,

de bi prelóshil to teljko nadlogo. Molzhézh sadnizh je terpel; oponáshan ni oponáshal; Bogú toshi svoje terplenje drugimu nikomur, in po boshji volji le se ga snebiti sheljí.

Ljubi otrozi! ,Shè vaf ni drujiga ko veselje — malo she posnate terplenje in britkóft. Pa tudi vaf se ne bodo zhasi terpenja ogníli. Oh! sdaj otrozi she zhasíte refnizhno Boga, in storíte po Tobijovo njegovo sveto voljo, in krotki po Tobijovo bote enkrat na staróft, in ravno tako voljni in vdáni ob terpenju.

Bog je Tobijovo molituv vflifhal, de sam ni né mislil, né shèlel takó. Pomagat mu je angela Rafaela poslál.

119. Tobijovi navuki sa finú.

Tobija si je bil ves' svest, de je njegova molitva vflifhana, in de bo vmerel. ,Svojiga finú tedaj poklizal, in rekel mu je:

„,Sín! poslušhaj besede is ust svojiga ozheta, in v' dno svojiga serza jih s' koreníno posadi.“

„Pokopaj moje truplo, kadar lózhi Bog mejo dušho.“

„Dokler shivísh, spofhtuj svojo mater, in pómni, kaj vse so savolo tebe prestali. Kadar ti pa vmerjejo, jih sraven mene pokopli.“

„Boga imej v' serzi vse svoje shivljenje, vari se pervoljiti v' kak greh, ali kaj storiti, kar bi bilo zhes boshje sapovdi.“

„Vbogajme dajaj od premoshenja ! in ne obrazhaj od vbósih ozhi, tudi Bog ne bo ozhi od tebe obernil.“

„Pomósi vsakimu, kolikor vterpísh. Zhe imash veliko, daj veliko; zhe imash malo, daj tudi kolikor malo is dobriga serza. Tako si veliko saloshísh na zhasé ob fili.“

„Kdor je svojimu blishnimu milostiv, se smé s' veliko svéstjo na Boga, njega Narvishiga, sanashati, in vupati, de bo milostiv tudi on njemu.“

„Vari se vse vse nezhistosti, moj sin ! in fkerbi, de si ne bosh imel nikolj nizh napzhniga ozhitati v' ti rézhi.“

„Ne daj prostora napuhu nè v' svojimu serzu, nè v' svojih besedah; sazhétik je on vliga pogublenja.“

„Prezej mu plazhaj, kdor ti kaj dela; nikolj ne perdershuj saflushka najémniku.“

„Kar nozhesh, de bi se tebi storilo, tudi ti nikomur ne stóri.“

„Svoj kruh délji s' lazhnimi in potrebnimi, in oblázhi nágze s' svojimi oblazhilmí.“

„Pametniga mosha vprashaj vedno sa svet.“

„Hvali vsaki zhas Boga, in prósi ga, de naj véde tvoje délo in nedélo, vse svoje fklepe na-nj operaj.“

„Nizh ne maraj, moj sin ! vboshno sfer shivimò, pa veliko dobriga bomo vender le imeli, zhe se Boga bojimò, greha varjemo, in pa prav storimò.“

Mladi Tobija je ves gínen rekel ozhetu : „ Ozhe ! vse bom storil, kar ste

mi rekli." In svesto je dershal, kar je obljubil.

Ljubi otrozi! skleníte tudi ví letó — pómnite te lepe navuke, in kakor mládi Tobija, v' djanju jih spolnite.

120. Mladi Tobija gré is doma.

„Stari Tobija je s'he svojimu finu djál: „Moj sin! tudi povedati ti morem, de sim Gabaelu v' Ragesu na Madjanskim, ko si bil s'he majhin otrok, deset talentov srebra bil posodil. Dolshno písmo imam. Ko mu ga pokashesh, ti bo dal gredózh dnarje. Idi tedaj, pa pojishi si svestiga mosha, ktiri sa plazhilo s' teboj gré, de dnarje pernefessh, dokler s'he shivím.”

Mladi Tobija je shel jískat taziga mosha, kar sagleda vsiga lepiga mladenzha prepasaniga státi, kakor bi se spravlal kam dalje na pot. Angel Rafael je bil. Pa Tobija ni vedel tega; prijasno ga posdravi in mu rezhe: „Ljubi moj mladenizh! snash pot na Madjansko?” Odgovorí: „Dobro. V' Ragesu per Gabaelu nashim bratu sim s'he dostikrat nozhíl.” Tobija rezhe: „Profim, postój enmalo, de svojimu ozhetu to povém.” Gre, in je ozhetu povedal. Zbudijo se ozhe in pravijo: „Pròsi ga, de sej v' hisho stopi.” Mladenizh pride, posdravi starzhika, in mu rezhe: „Veliko veselja vam daj Bog!” Ozhe pravijo: „Hej! káko veselje zhem le

imeti? V' tèmj sedm lè, in she beliga dne-
va ne vidim." Mladenizh rezhe: „Le ve-
feli bodite. Pomagal skorej vam bode Bog.“
Starzhik pravi: „Bi ne hotel mojiga fina
pelati h' Gabaelu v' Rages? Poshtèno ti bom
plazhal, kadar dojdešh nasaj.“ Mladenizh
odgovorí: „Pelám ga, in perpelám.“ Tobija
rezhe: „Srezhno hodíta. Bog bodi s' va-
ma po poti, in njegov angel vaji sprémi.“

Mladi Tobija je sdaj zulo napravil,
vsame od ozheta in matere slovo, in je
s' mladenzham odrinil. S' njim tezhe kushek
njegov.

Vite pa le, otrozi! kaki dober je ljubi
Bog. Ravno misli Tobija, de na semli ni
sa-nj nobeniga veselja vezh, Bog pa mu
zlo' angela na pomozh poshle, desiravno
sam she nizh tega ne zhuti. Tako nam smi-
raj Bog, kadar smo shalofni, she veselje
perpravla. Kadar smo si nar manj svesti,
nam je velikrat nar blishej boshja pomozh.
Oh! kdo bi veroval v' njega dobriga Boga,
in pa she shalofen bil?

121. Vélka riba.

Pervi dan pride Tobija do réke Tigri-
da. Noge vmivat si je shel na vodo.

Na pa! velika grosna riba se poshène
is vode, in síne po njemu. Vstrafhi se To-
bija, in savpije, kar more: „Jomenej, Go-
spod! lotúje se me!“ Angel rezhe: „Sa
plavúte jo sgrabi, in potégni is vode.“ To-

bija jo sgrabi in pervlázhe. Pred nogami mu vtripa. Angel rezhe: „Istrébi jo. Pa, ferze, sholzh in jetra spravi. Sakaj sdravilo fo.” Tobija storí. Nekaj kosov je spekel, druge nasólil, de jo imata po poti.

Tako nam je marsikak nakljuzhlej, ktiri is perviga smert in konez obéta, lohka sadnizh sdrav in koristen, zhe nam pogúma in serzhnosti ne smanjka.

Gresta dalej, in prideta h' nekimu mestu. Tobija pravi angelu: „Kej zbeva nozhíci?” Angel rezhe: „Mosh je domá tukaj, Ragvel po iménu. V' ròdi ti je. Hzher ima, Sara ji je imé. Edíni otrok je, in naslédniza vsiga ozhetoviga premoshenja. Snubi jo per ozhetu, dal sa sheno ti jo bo.” Tobija rezhe: „Sim flishlal, de je bila porozhèna she s' sèdmimi moshmí, pa pomerli fo vsi. Pa she pravijo: „Hudi duh jih je vmoril. Bojim se, tudi meni bi se taka sgodila. Sa svoje starishe mi je. Njih edíni sin sim. Na njih starost bi jih s' shalostjo spravil pod semlo.”

Ta ljubesniva skerb otrozhja sa starishe — kako je lepa? De bi jo sej vsi otrozi imeli! Koljko nevarnost, pregréshkov in nespremíslikov bi jih lohka obvarvala!

Angel rezhe: „Poslushaj, povedal ti bom, do ktirih ima oblast hudi duh. Do takih jo ima, ktiri Boga is svojiga serza sapi-
rajo, in po svojih sheljah ravnajo, kakor shivina, konji in mesgi. Do takih ima hudi duh oblast.”

Is tega spet vidimo, de se nam, prav

rezhi, drugija ni bati, kakor greha. Veliko huj je od hudížhov. Sakaj le greh jih je is lepih angelov v' take gerde poshásti spreménil. Ino le greha se várimo in Boga dershímo, tudi peklénfki duhovi nam ne bodo, níz h mogli.

122. Tobijova oshenítuv.

Tobija in angel tedaj h' Ragvelu savijeta. Vesel ju je Ragvel sprejel. Premishloval Tobijata, in rekel je Ani, svoji sheni: „Le poglej, kako je ta mladenizh nashimu strizu podoben!” Po tem jima rezhe: „Od kod prideta, ljuba moja mladenzha in brata?” Odgovoritá: „Od vjémzov v' Ninivah!” Rezhe: „Morebít posnata mojiga striza Tobija?” Odgovoritá: „Posnava ga dobro.” Ko je Ragvel le toljko lepiga od njega perpovedval, rezhe angel: „Ta mladenizh lé je Tobijov sin, ki od njega govorité.” Ragvel se je Tobija okljenil, jokal od veselja, ga kushnil, in rezhe ves sólsen: „Preljubi moj sin! bodi mi posdravlen! Sin si dobriga, in pa dobriga dobriga ozhetá!” Tudi Ana njegova shena, in Sara njegova hzhi ste od veselja jokale.

Ljubi otrozi! Kdo ne vidi tukej, kakshino veselje imajo eden nad drugim dobri ljudjé! Kdo si ne vóshi tudi biti smed njih!

„She veliko so se pogovarjali. Ragvel rezhe ovna saklati, in gosti napraviti. Potlej ju prosi sa miso iti. Tobija pa rezhe:

„Dànfi ne jém in ne pijem, dokler mi prošnje ne dovoljite, in pa Sare svoje hzherí v' sakon ne obljubite.“ Ragvel se vstrafhi; sakaj vedel je, kakšhina se je sedmirim moshém sgodila, in bal se je, de bi tudi s' tem taka ne bila. Angel pa rezhe: „Ne bójte se mu je dati. On se Boga boji. Njemu je odlózhena od Boga. Torej je tudi nihzher drugi ni mogel imeti.“ Ragvel rezhe: „Jes ne sumim, de je vflifhal Bog moje sklézhe solse in mojo molítuv. Pa she ravno sa to mende vaji je Bog k' meni pernesel. Ne misli níz vezh, dam ti jo.“ Prijel je hzhérino desnizo in jo dene v' Tobijovo desnizo, rekózh: „Bog Abrahamov, Isakov in Jakobov bodi nad vama! On vaji saròzhi in spolni svoj shegen nad vama.“

Posno po nozhi pa, kadar so petelini she peti sazhenali, gre vender le Ragvel, in je hlapze isklizal, in shel s' njimi jamo kopat. Misli je, vse lohka, de se mu je ravno taka permerila, kakor se je bila unim poprejshnim. Kadar je grob iskopán, je rekel svoji sheni: „Rezi dekli iti gledat, zhe ni mertev, de ga pred dnevam sagraémemo (in se njegova smert ne rasglasi“). Dekla se perveselí: „Sdrava in vesela sta oba.“ Ragvel je hlapzam rekel grob prezej safuti — on pa in njegova shena sashe-nèta Bogu hvalo, rekózh: „Gospod! Israelski Bog! hvaliva te, de se sgodilo ni, kar sva se bala. Milost si nam skasal, in pregнал si naš salesovávshiga sovrashnika. Vsmilil si se teh dveh edínih orrók. Sdaj tedaj, Gospod! vedno te bol zhaštiti jima daj, ia ti

nikolj ne hvale prejeñjati. Vsi narodi naj po tem sposnajo, de ti si Gospod po vesólnimu svetu."

Ljubi otrozi! koljko je le moglo veselje biti teh dobrih ljudi po takih bitkósti! Gotova rezniza je tedaj — Bogú naš ni terpinzhiti ljubó. Po hudim vreménu nam on spet s' milim sounzhikam persija. Pa joku in jih-tenju naš spet s' veseljam ospé. Poskusha, kdor v' boshjim strahu shiví, ga on le, potlej pa vénzha.

Bila je pa, koljkorshino veselje, ravno toljka tih ljudi tudi hvaleshnost proti Bogu. Hudi ljudje v' frezhi Boga posabijo, in veselje jih dela she huji. Dobrim ljudém je vsako veselje nov porok boshje ljubesnivo-
sti, in nov pergánjik ga s' dobrim djanjam povishovati.

123. Tobija gre domú.

Ragvel je svoji sheni rekel shenitnino napraviti. Dve debeli kravi je rekel saklati in shtiri ovne. Vse svoje soséde in prijatle je na shenitnino povabil. V' Tobija pa tishí sej shtirnajst dní ostati she per niemu. Tobija tedaj, ker ni hotel s' predolgo pomudo shalofti svojim starisham delati, prosi ange-la, de bi mu on shel do Gabaela po dnarje, in de naj Gabaela na shenitnino povabi. Angel mu storí. Tobija je ravno per jedi, kar prideta Gabael in angel. Tobija puhne is sa - mise, in posdravita in kuhnetata se, in

jokal je Gabael, in Boga hvalil, rekózh: „Israelski Bog te oblagodári!, Sin si dobriga dobriga ozheta, pravizhniga, bogabojézhiga mosha, ktiri storí veliko dobriga vbogim. Oblagodárjena bodi tudi tvoja shena — in doshiveti vama daj Bog otroke in nuke. Oblagodárjeni naj bodo vajini staríshi in mlajíshi po Israelskimu Bogu, ktiri gospodári in kraluje na vekomaj.” Vsi prizhijózhni so rekli: „Amen, sgòdi se!” Potlej imajo shenitníno, in veseli v' boshjimu strahu so.

Boshji strah tedaj ni, kakor nektiri mislijo, kísla merda in shalost. S' prelepim in shivim veseljam navdaja. Vífake druge veselja oshivla, polépsíha, in jih povsdigne. Zhíste in nedolshne nam ohrani nafhe veselja, in obvarije, de v' nesméro in rasbóto ne sdivjájó. Per vífaki rézhi ima strah boshji svoj prid. Bogabojézhni ljudjé so pod sonzam nar frézhnishi ljudjé. Kdo ne vidi tega per danafhnim omísju tih bogabojézhnih ljudí, ki so tako uno poshténi, dobri, perferzhni, prijasni, eden do drujiga tako ljubesnívi — tako blági v' Bógu!

Ko je shtirnajst dní preshlo, rezhe Ragvel Tobiju: „Ostani s'he per naf kak zhas. Posla bom dal do tvojiga ozheta, in jim sporozhil, de se ti dobro godí.” Tobija rezhe: „Jes véim, moj ozhe in moja mati she sdaj dnéve in ure shtejeta, in slo jih fkerbím.” Ragvel ga je s'he veliko molédoval. Pa Tobijova ljubesen je bila toljka do staríshov, de se ne da pregovoriti. Ragvel mu isrozhí tedaj, Saro, in po verhu mu da

polovizo svojiga premoshenja, to je, hlapzov dekel, velbljudov, krav in druge shivine, pa tudi dnarjov veliko, in ga je odpravil sdraviga in veseliga, rekózh: „Sveti boshji angel te péli in perpéli sdraviga in veseliga domu, in Bog ti daj najti sdrave starishe in vesele, meni pa, préden vmerjem, she vidi-ti vajine otroke.” Ozhe in mati she sdaj svojo hzher objameta, kufhneta, in opominjata jo, de naj déshzhika in babizo sposhhtuje, ljubi svojiga mosha, de naj der-shíno in vse prav gospodínji, in pa bres madesha bo per vřim. „Sara — deřravno od joka morebít ni mogla povedati — je vse to storiti terdno řklenila. In tako so odrinili.

Vite, ljubi otrozi! Dobri starishe opominjajo svoje otroke le k' dobrimu. Lepo boshje obrazhilo je tudi to. Otrozi se she ne morejo shiveti sami. „Starishe tedaj jim je dal Bog. Oh, ljubi otrozi! Pregreshno bi bilo, zhe bi se vam fitno sdelo starishov opominvanje. „Shè le Boga raji hvalíte, de vam je táke dobre dal, in po Tobijovo in „Sarino spolnite s' veseljam njih lepe navuke. Le tako bote po Tobijovo in „Sarino tudi ví enkrat dobri in srezhni ljudjé.

124. Tobija pride domu.

Ker se je bil vender le nekoljko dalej s' shenítujo sin samudil, je stariga Tobija sazhelo řkerbeti domá. Rekel je Ani: „Sakaj, mislišh, ni najiniga sinú tako dolgo?

Kaj bi ga kolj mudilo? Morebit je Gabael vmerel, in nihzher mu nozhe dati dnarjov?" Slo shalofna bila, in oba ozhe in mati sta jokala, ker ga o pravim zhasu ni. Mati she zlo neprenéhama joka, in se ne da potolashiti. Le smiraj je gnala: „Oh, moj fin! oh, moj fin! Pokaj sva te poshilala is doma v' prujo deshelo? Oh, tebe jigrázho najinih ozhí, tebe najine starosti podpúrno, tebe veselje najiniga shivlenja, najine rodovíne vse vupanje! Joj, bogata sadošti bi bila, de bi le tebe po svetu poslala ne bila!" Tobija jo tolashi, in ji rezhe: „Bodi sej tiho, in ne shaluj tako! Gotovo se mu dobro godí. Mosh je dosti svest in poshten, ki sva mu ga dala." Pa ni je bilo vtolashiti. Vfsaki ljubi dan, léta in gléda okolj, po vñih potihjo je. koder bi bil vtegnil priti, de bi ga vglédala od delezih. Ob potu séda na rob hriba dan na dan, ki se je vidilo delezih okrog, in perzhakuje ga. Enkrat ga vgléda od delezih. Per ti prizhi ga sposna. Ko bi trenil je domu stekla, in k' moshu pervpije: „,Sín gré!"

Pred biti do starishov, sta bila angel in Tobija sprédej shla. Tobijova shena se je s' deršhíno in zhedami kasnéjshi pomikala sa njima.

Angel sdaj rezhe Tobiju: „V' hisho stopívshi móli narprej Gospoda, svojiga Boga, in ga sahvali. Potlej idi k' ozhetu, kushni jih, in s' ribinim sholzham, ki ga per sebi nosish, jim ozhí pomashi: tisto uro bodo ozhe pregledali, in te viditi imeli veliko veselje."

Pfizhik pa, ki sta ga bila seboj pelala, mej tim pertezhe naprej, kakor bi hotel nju- ni prihod napovedati, s' repam je migal, in le toliko se perkupoval.

,Slepi ozhe je vstal, in hozhe naproti tezhi svojimu sinu. Pa povsot sadeva s' no- gami. Hlapzu je tedaj podal roko, de naj ga pelá, in je sinu hitel naproti, in ga ob- jame in kufhne. Tako so tudi mati storili, jok sasheneta oba od veselja. Boga hvalijo vli sdaj in ga molijo. Potlej sedejo. Mladi Tobija je sdaj po ribini sholzh segel, in ozhetu pomashe ozhi. Mréna, kakor bela jajzhina mréniza, se je odljupíla od ozhi. ,Sin jo prime, in is ozhi posname. Per ti prizhi so ozhe pregledali. Vse Boga hvali. ,Stari Tobija pa je veselje sagnal: „Oh, Gospod, Israelfki Bog! zhaft tebi in hvala! Tepel si me, pa spet me osdravil! Le poglejte, spet vidim Tobija, svojiga fina!”

Tako je bila hvala Bogú njegova prva beseda. Vfako veselje mu je dar is boshje roke. Smiraj polno Bogá je njegovo serze! Vse v' vsem mu je bil Bog.

,Sedem dní potlej dojde frezhno tudi ,Sa- ra, mladiga Tobija shena, s' hlapzmi, dekla- mi, velbljudami in shivino. Pernesla tudi svojo dnárino doto je, in pa dnuarje, ki so jih od Gabaela dobili.

Vse dobrote, ki mu jih je Bog po mla- denzhu ga spremívshimu skasal, sdaj Tobija starisham pové. Tudi prijatli Tobijovi hodi- jo, in so mu frezho voshili. Gostí so bile, in vse je veselo.

In tukej, ljubi otrozi! premisljimo jo nekoliko vso to pergodbo.

Boshje previdnosti lep isgled nam da pred ozhi ta pergodba. Tudi tukej je Bog mnoge rezi, velike in male, vesele in shlostne strènil, de stori Tobijata, in njegovze dobre in frezhne. Odgòn tolziga naróda in pa lushnost — lastovo gnesdo na svíslj, mogozhen kralj s' toljkim daram — in pa koslízhak — glejte, vaditi se v' kreposti in zhednosti je moglo perloshnost biti Tobiju vse to, vse se je moglo vjeti, de je nanèfio Tobijovo frezho. Kako zhudno, modro in dobrotljivo vé Bog obrazhati zhloveshke rezi! In ravno tako jih tudi nafhe obrazha she smiraj. Vse naklanja svòjzam na dobro. Bodi majhino ali veliko, nizh se ne sgodi po kàki vani. Vse obrazha on. Nobena frezhna naméra nozhe le povefeliti. Nobeno terplenje naf ne pride le bòlet. Vse, vse zika kam drugam — pobolshati naf hozhe, in pa svelizhati. Oh, naj bi svoje lastno shivljenje premishlovali, koljko sledov tudi nad seboj bi dobili boshje previdnosti! Kako lepo in zhisto bi nam boshja previdnost in ljubeshnivoft safjala is lastniga nafhiga shivljenja!

Pa, de bomo dobri in frezhni, naf tudi boshje naklómbe prav obrazhati Tobijove sgodbe lepo podvuzhé. Per vsih okoljshinah svojiga shivljenja je Tobija dobriga delal, koljkor je mogel. Vsmileno je obernil kraljov dar. Toljko se je ponafhal sa vjete Israelze, in tako nevtrudeno je merlizhe pokopoval, de ga na pol omedlévzhniga sa-

spániz pod sténo posili. Per gòli misli, kòsle bi vkrádeno biti vtegnilo, je she stud nad tatvíno pokasal. Vef' v' boshjo voljo vdán je bil ob svoji slepoti in shalošti, vef' poln savupanja je lózhen biti molil, in vef' shiv vére je smerti sashelène zhakal. Le nekoljko tega naj bi bil opuštíl, ne bilo bi is njega taziga krepóftniga mosha, in ne bilo bi se mu isfhlo vse tako veselo. Tako pa so mu njegova dobrodelnost, poterpeshiivost, njegovo vdanje v' boshjo voljo, in savupanje v' Boga toljko dobriga dale. Ravno tako moremo tudi mí prilike, ki nam jih vaditi naf' v' dobrim Bog vsaki dan ponuja, zhe hozhemo de nam jih bo prid, prav vse obrazhati. „Séme bo, ki ob svojim zhasu prelepi sad rodí, tudi sa naf' po tem takim vsaka dobrota, ki jo vbogimu skashemo; bo vsako terplenje, ki ga poterpeshlivo prenesemo, in vsaka misel v' Bogá. Tistim, ki Boga ljubijo, in torej njegovo voljo storé, se vse na prid iside. Boljsiha in svelizhuje jih.

Ljubi otrozi! Doletí naj nam, kar kolj hozhe, vselej imejmo terdno véro: „Bog obrazha takó.“ Terplenje nam bo lajs'hala, veselje pa dvakrat toljko delala. Per vsaki perloshnosti storiti kaj dobriga, si mislimo: „Bog hozhe, de sdaj to storimò!“ Serze nam bo to h' dobrimu dajalo. Vsaki zhaf shivlenja prav delajmo, in sanesti se potlej smemo, de jo bo tudi Bog s' nam prav obernil.

125. Angel se da sposnati.

„Stari Tobija poklizhe sinú k' sebi, in mu rezhe: „Kaj hozhemo dati temu svetimu moshu, ki te je vòdil?“ Sin odgovori: „Pazh ref, ozhe! kako ga zhemo po vrédnosti plazhati? Kaj mu dati po méri njegovih dobrot? Sdraviga pelal in perpelal me je. Po dnarje je on shel h' Gabaelu. Sheno mi je naklònil. Od njé hudiga duha je odgnal, in storil njenim starisham neismérno veselje. Ko me je riba hotla poshreti, mi je shivljenje otel. Vam je k' pogledu pomogel. Obsul nas je s' vsími mnogimi dobrotami, in neisrezheno veliko dobriga nam storil. Kakó mu vse to po saflushenju verníti? Prosim, ozhe! napraviti ga skúlíte, de naj se vredniga stori polovizo vseti vsíga, kar sva pernešla!“ Ozhe in sin sta ga na stran poklizala, in premoshenje spolóvnici mu ponujata, ter profita nè sanizhovati te bitve darú.

Oh, kaki lepi isgled pohlevne, shive, serzhne hvaleshnosti! —

Angel jima rezhe: „Boga v' nebesih hvalite, in dajajte mu hvalo pred vsími ljudmí! On je to teljko milost skasal nad vami. Skrivnosti kaziga kralja tí naj se molzhé — boshje delo pa bodi rasglasováno, in Bogú hvala sa - nj dájana. Boljsbi je moliti, postiti se in vbogajme dajati, kakor she toliko slata na kup spravlati. Boshji darovi, ki se vbógim podelujejo, od pogublenj ot-

mejo, sbrifujejo greh, in dosezhi dajo milost in vezhno shivljenje. Kdor pa greh in krivizo dela, je sam svoje dushe sovrashnik. Torej rasodel skrivnost vama bom, in je ne vezh perkrival. Kadar si s' solsnimi ozhmí molil, kosilo popuhal, na domu po dnevi merlizhe skrival, in pokopoval po nozhi — nosil sim jes tistikrat pred Gospod-Boga tvojo molituv. In ker si Bogu bil prijeten, je mogla skushnjava nad-te priti, de si se pokasal. Sdaj pa me je Bog poslal osdravit te, in finahi tvoji hudiga duha odpraviti. Rafael namrezh sim jes — angelov tistih, ki pred Bogam stojimò!”

Vstrashila, to slishat, sta se, trepectala, in na obras od straha sta pred-nj popadala.

Angel jima rezhe: „Mir vama! ne bojata se! Bog je hotel, de sim tako dolgo bil per vas. Njega hvalíte! Njemu pójte hvalo! Sdí szer se vam, de s' vami jem in pijem. Pa moja jed in pijazha je nevidna, ne more je noben zhlovek viditi. — Pa zhas mi je, de se k' Njemu povernem; ki me je poslal. Ví pa Boga hvalíte, in rasglasujte vse te njegove zhuda.”

To isrekfhi je sginil spred nujnih ozhi, in vezh ga ne vidita. Ona pa na obras padeta, in Boga hvalijózh mólitá tri ure de se ne ganeta. Potlej pa sta povsot toljke zhudeshe boshje rasglasila.

Tako ginila jih je angelova perkasen. V'ferze tudi mí si jo vtisnimo.

Ta sveti angel boshji v' postavi lepiga

mladenzha, prijasna podoba vašhiga angela varha je, moji ljubi otrozi! Kakor mladiga Tobija ozhitno ta angel, tako tudi vašhi angeli varhi po nevidama vaš spremlujejo, varjejo, in v'fkerbi ste jim. Ne sgubé vaš nigdar is ozhí, spofhtujte jih, ljubi otrozi! in nikolj nizh hudiga ne storíte njim pred ozhmí.

Pa tudi angel je vam isgled. „Sama prijasnost, dobrota, in svetost ga je. Táshiti, pomagati, rasveselovati — Boga povelizhovati — to je on delal. Ljudém k'pridu veš boshji flushabnik je on bil. Tudi ví, ljubi otrozi! ste enaki lohka svetim angelam. Tudi ví namrezh bodite po angelsko prijasni, ljubesnivi in nedolshni. Kadar vam storiti dobro teshko perhaja, mislite si: „Kako bi le angel v'takimu ravnal? Kako samaknen, postavim, bi pred Boga pokleknil? kako ljubesnivo ptujzu pot kasal? kako bolníku jed prijasno podajal?“ Vše she táko vam bo loshej po tem. Zhe vaš misel kaj hudiga pozheti obide, mislite si: „Bi to tudi kak angel storil? Bi bil tudi on takó togòten, samerliv in nevosfliv? Bi bil tudi on takih nespodobnih besedí? Bi imel tudi on veselje nad nesramnimi rezhmí?“ Kmalo vam bo veselje presfhlo do hudiga. Sakaj lepszhiga in vesélfhiga sáj ni, kakor svetim angelam enak biti — voljo boshjo spolnovati na semli, kakor jo angelzi v'nebesih!

126. ,Smert stariga in mladiga Tobija.

Boga skasavšiga mu toljko dobrotnih
in milostvih zhudov je Tobija s'lepo pesem-
jo hvalil, rekózh :

„ Velik, Gospod! si, vekomaj velik,
Od veka do veka veliko je tvoje kral-
jestvo!
Tepešh in sdravišh,
Pelásh ga v' jamo, ino perpelásh ga is
njé,
Nihzher ne odide tvoji roki.
Hvalíte Gospoda Israelski otrozi,
,Slávíte ga vprizho naródov!
Rastrofil med narode ga ne posnajózhe
vas je,
De zhuda osnanujte njegove,
De jim Boga povejte, vfigamogozhniga
njega,
De svunaj njega ni druigiga nobeniga.
Tepel sa nafhe pregrehe naf je,
Pa reshil po svoji milosti naf bo.
Torej, sposnajte, kaj vse storil nam je!
Hvalíte ga v' strahu in trepétu!
Zhastíte ga; s' djanjam, vezhniga kralja!
Jes sej, slávit ga hozhem v' svoji lè jet-
nišhki desheli,
Njega, nad ljudstvam pregreshnim ki se tolj-
ziga kashe nad nami!
Oh, greshniki! Spreoberníte se k' njemu,
Bravízo ravnajte pred njim,

Verjemíte, milošt skasal vam bo!

Jes sej, in moja duha veselíti se hozhe-
va v' Bógu.

Vi, njegovi isvóljenzi vfi — dajajte mu
hvalo!

Prasnujte veselje mu zelo shivljenje!

Védno hvalo mu pójte!"

„Tudi vas, ljubi otrozi! opominja bogabojézhi zhaštíliivi sivzhik, hvaliti Boga, nad njim veselje obhajati, in ga s' svetim shivljenjam zhaštiti! Kdo bi taziga svetiga mosha ne poslušhal, ktiri govori is lastne skufhnje, ki nam tako dobro hozhe!

„She dve in shtirideset lét je shivel stari Tobija. Veselo vse to njegovo shivljenje je bilo, on pa smiraj vezhiga boshjiga straha. Pred smertjo poklizhe sinú Tobija in sedem svojih nukov k' svoji posteli, in jim je rekel: „Ninivshko mesto se h' konzu nagiba. Sakaj boshja beseda ne sajde. Nas hi is Israelskiga odgnani bratje pa se bodo spet na Israelsko povernili. Spet polna ljudi bo naša deshela, ki je pušha sdaj. Boshja hišha, ki je poshgana, bo spet sidana. Kar se jih Boga bojí, pridejo va - njo nasaj. Torej, otrozi! poslušajte me, svojiga ozheta! Svešto flushíte Gospod - Bogu, in kar mu je vshhez, storíti vse si persadeníte. „Svoje otroke vuzhite prav ravnati, vbogajme dajati, Boga na misli imeti, in ref in vedno ga is serza zhaštiti. Tudi to lè me vbogajte, moji ljubi otrozi! in ne ostajajte tukej, ampak mater k' meni v' grob spravshi [rezej

se vsdignite, in pòjte stran is tega kraja, sa-
kaj previdim: „Hudobija tega mesta bo me-
sto konzhalo.“ Po tem je mirn vgasnil
v' svojimu sto in drugimu letu.

Mladi Tobija je na tanjko ozhetovo
voljo spolnil. Kmalo po materni smerti je
Ninive sapustil, in se h' Ragvelu in Ani,
k' taktu in tashu s' vsimi svòjzmi preselil.
Sdrava in vesela per vsi starosti ju najde.
Ves skerben jima je na starost stregel, in
tudi jima satisfnil ozhi.

On sam je s'he devet in devedeset lét
doshivel, in pohlevno in blago, kakor
njegov rajniki ozhe, je vmerel. Njegovi
mlajshi so vsi lepo in sveto shìveli, in Bo-
gú in ljudém bili prijetni po vsi desheli.

BABILONŠKA ŠUSHNOST.

127. Mladenizh Daniel.

Israelzi, ktiri so bili v' sushnost v' Ba-
bilon gnani, so bili Judoviga rodú. Torej
se jim je Judje reklo. Vmés vjétih. Judov
pa so bili tudi mladenzhi kraljeve in knéshje
kervi. Nar umétnishi, perljudnishi in lepshi
smed njih je Babilonski kralj Nabuhodónosar
k' svoji postreshbi odbrati rekel, in vse umét-
nosti in vuzhenósti jih navuzhiti. Jed jim
je od svoje mise sposual, in vina, kakorsh-
niga je on pil.

Lohka, ljubi otrozi! si veselje mislite, ki so ga imeli fantje nad tim. Marfiktiri otrok tudi bi bil mislil na njih mestu: „Sdaj le bom prave grisleje vshival! sdaj si bom enkrat prav le pervóshil!“ Pa eden tih fantov, Daniel po imenu, je bil več drugih misel. Dobro jesti in piti se mu ni sdela zlo taka frezha. Tako mlad ki je bil, imel vendar nar vezhi veselje nad Bogam je. Bogú biti pokorn ga je le gnalo. Mislil je: „Na kraljovo miso pride mnoga jed, ki je prepovedana po našim sakónu. Raji vode in kruha, kakor de bi se per kraljevi jedi v' nevarnost spušhal boshji sakón prelomiti s'he s' tóljzhkino rezhjó.“ „Sklenil je tedaj né jesti kraljovih jedí, in vina njegoviga né piti.

Oh, perferzhni otrozi! naj vaš gíne ta lepi isgled, ravno tako biti pokorni Bogí, ravno tako na tanjko spolniti svoje male dolshnosti, in is ljubeshni boshje vse sanizhovati, kar h' grehu napeluje — bila naj bi tudi kraljeva pojedna!

Ali Daniel je bil vélkimu kraljevimu hishniku v' strahu. Kar se je njemu prav sdelo, ni prezej smel storiti. Pokorn je mogel biti, kar je tudi rad bil per pravizhnih rezheh. Pa kaj je bilo storiti, kadar se mu rezhí vkasujejo, ktire se mu prav ne sdé? Daniel je k' temu imenitnimu Gospodu shel, na ravnost mu vse pové, kar ima na vésti, pa prosi ga lepo, de bi mu perpuštil né jesti takih jedí. Drugi trije mladenzhi, Ananija, Azarija in Misael po imereu, so

bili ravno takih misel, po njegovim izgledu se ravnajo, in ravno v' to proshujo perstoppingo.

Tudi vi, ljubi otrozi! storíte tako, ako bi vam kdo kaj sapovedoval, kar veste, de Bog prepovduje — na ravnost povejte, de se vam ne sdí prav, in prijasno prošíte vaš nè tega filiti. Po nobeni zéni ne storíte kaj taziga.

Kraljov hishnik jim ni zlo nizh te proshnje sameril. Veselje je she le imel, destravno je bil ajd, nad takimi vestnimi in dobrimi otrozi. Tudi vshshhati jim proshnje je voljn. „Le kralja, je djal, se bojím, ki vam je to jed in to pijazho sposnal. Vidi naj, de so blédshhi vašhe liza in vdertshhi kakor drujih fantov, sa glavo se mi mája.”

Daniel bi si bil sdaj lohka mislil: „Jes sim svoje storil. Drugi niso she tega storili. Jestu sdaj smém s' dobro vestjó, kar mi pride na miso. Zlo v' nesrezho pokopati moja preténjka vest bi vtegnila tega lé poshteniga moshá.” Pa vse raji je imel Boga, kakor de bi se bil tako lohka dal potantáti. Boshja ljubesen mu je she le vso novo in prebrísano misel pernesla. Djali je: „Kraljev hishnik nima nizh nad jedmi. Bojí se le, de bi ne obledéli in ne s-hujshali.” Rekel tedaj je stréshetu, ki jim je nosil na miso: „Prosim te! poskusi naš le deset dni, in gole opresnínine in vode nam dajaj. Na tanjko naš oglej potlej, zhe ne bomo blédshih in líz bol s-hujshanih kakor mladenzhi, ktiri is kraljove rjise jedó. Potlej stori s' nami, kakor prev jish.”

Toljko si Daniel da opraviti, de bi sél in vode namest kraljeviga obéda dobival! Veroval terdno je, de ne more s'hkódovati, kar Bog sapové! Tako po otrokovo in s'toliko s'véstjo je vupal, de jim bo tekni Bog dal tudi s'he takó révne jedí!

Oh, koljka boshja ljubesen! koljka pokorshina, koljko savupanje!

„Stréshe je tako storil, in Danielove shélje se s'godé. Pokasal nad seboj je, de se boshjo voljo spolniti vse napótje lohka premaga, zhe je le refniza zhloveku.

Kadar so tedaj drugi fantje per natákneni misi sedé v'figa zhes némozih imeli, in jedli kraljeve grishleje in drage vina pili — Daniel in trije mladi njegovi prijatli posédejo okoli selfhov v' skledi takrat, pa veselí in dobre volje so per gòli zhísti vodi.

Tístih deset dní je minílo — pa lepshi, shivejshi in bol polne so njih liza, kakor vsih unih kraljeve jedí jedshih mladenzhov. Tako jim je bil Bog njih slabo hrano oblagodaril. In od s'ih mal, veselílo jih je grosno, so namest s'posnánih jedí le sélshnate perkuhe in pa vode dobivali!

Vite tudi is tega, ljubi otrozi! kako kaj lepiga je s'dershnoft! Otroka, ktiri se preobjéda, ktiri je ob nezhasu, ki vse va-nj letí srelo in s'rovo — pazh shaloftno ga je viditi. Bléd in boléhin je vezhi dél, in h' dobrimu ves shlévast in toshlív. Otrok pa, ktiri si vé méro per jedí, je otrok ljubeshnív. Bog in ljudjé so ga veselí. Tudi per malim je dobrovólju in vesel. „S'he s'daj

daja sdershnost lepe rudezhe líza in dúsho veselo.

Ali Bog je s'he lepši dobrim fantam povernil. Pokasati prav ozhitno je hotel, de on s'he toljko rezhízo, ki si jo is ljubesni kdo do njega perkráti, s' bójmi darovi stotiro povrazhuje. Vum jim je dal navuzhiti se vfiga, in vse prav vuméti. Kadar je tedaj kralj vsm fantam pred-se rekel, jih sprashoval in skushal, se jih s'temi shtirimi nobeden ni mogel mérici. Pa kaj s'he? Desetkrat pametnihih besedí so bili, kakor vsi vuzhèni domazhe deshele. Vedno okolj kralja torej so mogli od s'ih mál biti, in oni so mu stregli.

228. Malikvánje Babilónzhanov.

Babilónzhane, vmes ktirih so Judje sdaj bili, so podobe molili. Prerok Jeremija je tedaj list Judam pisal, de se jim tega malikvanja varovati veléva. Tega lista kaka beseda bi tukej ne vtegnila odvezh biti:

„Vidili v' Babilonu, jim Jeremija pi-s'he, bote slate in sreberne, kamnite in leséne bogove na ramah okolj nositi, de bi iméli zhašt ajdje do njih.”

„Torej várite se jih posnémati, in ne bodite ajdam enaki.”

„Kadar ljudstvo, ktiro pred njimi gre in sa njimi, te podobe moliti vidite, v' ser-zu rezíte: Gospod! ti le bodi mólen!

„Kakor nezhemerna dekle, ktiri so vse

misli v' lishpanju, so s' slatam in frebram podobne naprašene, in slate krone imajo na glavi — pa jemló jim pòpi slato in frebro, in med - se ga delé."

„V' shkerlát jih oblazhijo, pa brífati jim morejo prah préd is obrasov, ki je toljkrat na njih."

„Koshél v' roki jima podoba, kakor bi bila zhlovek, ali zlo deshélini sodnik — pa shtrafati, kdor jo rasshali, ga ne more."

„Ljuzhi jim pershigajo, in pa veliko — ali nobene ne vidijo: panjóvi so per hishi (bres misel, bres obzhutnost.)"

„Vse okajéne so njih liza: sove, lastovke pa drugi tizhi, kaj? mazhke jim na glavo pozhénajo."

„Ozhitno vidite is tega, de niso bogovi — torej nikar se jih ne bójte."

„Zhe se prebernejo, ne vstanejo, zhe jih postavijo, stojé, in kar ne ganejo se."

„Njim v' dar nositi, in pa mertvim v' skledo devati, je vse eno. Pòpi prodajo ali svedó te darove, pa she bolníkam in vbogim jih ne pervoshijo kake bitve."

„Stóri jim dobro ali hudo, nobeniga ne morejo vrazhovati. Nikogar ne morejo obogatiti, nikomur njegoviga namestiti, in zhe se jim kaj obljubi, pa ne spolni, tudi tirjati né."

„Slepárstvo je vse, kar s' njimi vganjajo: le lgati perloshnost, in mlajsham pohujshanje so."

„Zhe perlomásti vojska sli kakshina druga nesrezha, kmalo svete sklepaajo, po-

pi, kam se varno skriti s' svojimi bogovi."

„Zhe je hišha v' ognju, jo popi potegnejo, bogóvi pa sgoré kakor drugi hlódi."

„Ne morejo se braniti nè tatém nè tolevájam: mozhneji so tí. Slato, srebro, in oblazhílo jim poberéjo, in pa odidejo. Samí sebi ne morejo pomagati. Kako tedaj bi se le verjélo, de so bogovi, ker se vbraniti ne morejo nè vojski nè nesrézhi?"

„Ker tedaj veste, de niso bogovi, ne bojte se jih."

„Koljkajnj bolsi je zhlovekova, ktiri je pravizhen, in nima malíkov. On ne bo na framoti."

Ljubi otrozi! pázh je bilo shalostno ob zhasih s'lepiga malikvávtva! Le srezhni smo, de v' takih zhasih shivimò, ki se neumno malikvanje vsakimu otroku gnusi, zhe je koljkaj podvuzhèn! Res je, tudi po nashih zerkvah se podobe vidijo svetih ljudí, in v' zhasi se imajo. Pa nè kakor bi mislili, de imajo kaj boshjiga ali kako mozh te podobe v' sebi, de bi se jim zhasť mogla dajati. Tudi nè, kakor bi jih profiti smeli ali va-nje svoje savupanje staviti, kar so ajdje delali, stavshi ga v' malíke. Ampak tistim je zhasť naménjena, ktiri so po-njih opodóbeni. Svetníshke podobe nam le zhuda boshje in njih lepe isglede iskasujejo, de Boga sa njegovo milost hvalímo, de po svetníkov isglédu svoje shivljenje in djanje obraznajmo, in de persadevajmo si po njih

isgledu Boga moliti in ljubiti, pa smiraj bogabojézheji in boljshi perhajati.

129. Trije mladenzhi v' pèzhi v' plémenu.

Nabuhodónosar je delati rekel veliko slato podobo, in postaviti jo na sredi seleniga mestniga terga. K' stavi te podobe se je sniditi vkasal vsm pervakam svojiga kraljestva. Klizár je oklizal na glaf: „Trocentini glaf salishavshi popadajte na obras, in jo molite podobo.” Kdor ne poklekne in ne móli, prezej bo vershen v' pleme v' pèzh.” Trocenta je sabuzhála, in vse popada, in jo móli — le Ananija, Misael, in Azaria nè, Daniel, ki bi ondi bil ravno takrat, bi je tudi ne bil. Te tri mladenzhe so tedaj per kralju satoshili.

Jesa slóni kralja, per te prizhi jim je pred-se rekel, in pravi jim: „Je ref, de nozhete slate podobe moliti? Le berfh, kadar salishite trocento, pádite in jo molite. Zhe nè, kar v' pèzh vas rezhem v' pleme vrézhi. Bomo vidili, kdo je taki Bog, de bi vas meni refhil is roke.” Mladenzhi rekó: „Ni treba pomíflika. Komej je dati odgovor na to. Sakaj védi! nash Bog, ki ga molimo, is pleména is pezhi, in is tvojih rók, o kralj! on lohka otmè. Pa ne stori naj tudi nè — vender le védi, tvojih mali-

kov ne bomo zhaftili, nè tvoje slate podobne molili. ”

Raji shive lè so se dati hotli shgati, kakor prelomiti boshjo sapoved. Ravno tako mí isvoljimo raji smert she táko terpeti, kakor v' greh pervoljiti.

Ves bléd od togote je bil kralj. Sedemkrat huj, kakor szer rezhe pezh sapaliti, moshém pa nar terdnejšim smed vojske vse tri mladenzhe povesati in vrézhi jih v' pezh. Sgodilo se je. Grosen ognj je bil. Per vsih krajih shviga is pezhí. Zlo ti vojaki, ki so jih va-njo metali, so od spezhenine pomerli. V' frede pleména so svésani mladenzhi perletéli. Je she po-njih, si pazh vsaki misli. Pa angel boshji je dólj prishel v' pezh, in pleme rasplál. Kakor vezherna sapa, kakor jutrajna rosa je bil hlad, ki ga je v' fredi pezhí napravil. Nezh ognja se jih ne dotakne, ne boljí jih, she ne zhutijo ga. Vési le, s' ktirimi so bili povésani, je ognj odshgal. V'en glaf sapeli vsi trije so, in is frede ognjene pezhí Boga hvalili in slavili.

Tako pride boshja pomózh vselej o pravim zhasu — ne prevred, nè prepòsno. Takó posebno pokoršhino Bog tudi s' posebno milostjo povrazhuje. Tudi lepa podoba bogabojézhiga v' nadlogi so nam she ti trije mladenzhi. Le kar mu duhá véshe, kar ga v' dobrimu opovéra, poshgé nadloga nad njim. On ves v' bolezhínah vender le neokróunen ostane — nobeno terplenje mu ne škodije — v' fredi britkosti ne mara

de vesele pesmi pòje, in na glas Boga hvali.

Kralj vídivšhi, de mladenzhi ne sgoré, je ostermel, po konzu skózhi, in dvórnikam rezhe: „Nismo treh v' pézh rekli vrézhhi? pa le glejte — štiri vidim hoditi med pleménam, rasvéšane in nepošhkódvane, in un zheterti — lep je in zhaščíliv, kakor angel is nebés.” Perblíshavšhi se h' pezhnim vrátim saklizhe va - njo: „Ví, Bogá nar víshiga flushabniki, vun pòjte, in pa sem k' meni!” Pridejo. Osmójeniga ni bilo né láfza na njih. Nobene shkóde njih oblazhílu. „She po smódu ni díshalo. Na glas je kralj savpil: „Bodi zheshen njih Bog, ki je svojiga angela pošlal, in jih va - nj savupavšhe otel. Kdor kolj mojih podlošnih kólne tega Boga, smerti bodi otrok, in hísha se mu podéri. Sakaj ni ga Boga, ktíri bi tako réshoval, kakor ta.” V' perve flushbe svojiga kraljestva je te mladenzhe kralj povsdignil.

Pa le spet vidimo, sakaj je bil Bog dal nad - nje to bitkost. Vsem ljudém so zhist ísgled sdaj bili neomajlíve stanóvítosti ti trije mladenzhi. Vse se zbudi nad njih v' ognju poškusheho krepóštjo ali zhédnoštjo, vse jih ima v' zhašti. Sdaj she le so prav veliko dobra lohka delali. Kralj in njegovi podlóšni, ktíri so do síh mál pred mettve podobe poklekovali, so se navuzhili spóšnavati in moliti praviga shiviga Boga. Tudi temu kraljestvu tedaj se je Bog sebe vfigamogozhniga rasodel, ktíri vé tudi sílo c'gnja,

stvari nar hujshi, vkrotiti — sebe vsigavedózhiga, ktiri vidi is nebéf vse zhlovešhko djanje, in ki se zhaša, kdaj de je treba pomózhi, nikolj ne pregléda — sebe ljubiga prijatla in reshníka vsih, kar jih ga resnizhno zhaští. — Vsaki nadlogi je tako lé boshja zhašt in zhlovešhki prid v' misli!

130. Malik Bél.

V' vélkim Babilonskim tempelnu je bila podoba, ktiri so Bél djali. Slo so jo zhaštili, in véro so iméli, de shiví in pa jé. Torej v' dar vsaki dan so ji opravljali nekaj starjov bele fredízhne moke, shtirdeset ováz, in shešt verzhov vina. Kralj sam je temu malíku slushil, in v' tempel ga molit hodil vsaki dan. Daniel pa je molil sgol praviga Boga. Kralj tedaj — nekdo Nabuhodónosarjovih naslédnikov — mu rezhe: „Sakaj ne mólish Béla?“ Daniel odgovorí: „Ker ne molim po zhlovešhkih rokah narejénih malíkov. Boga samiga shiviga le molim, ki je vstvaril nebo in semlo, njega, ki je gospodár vsiga, kar shiví.“ Kralj rezhe: „Mislísh, de Bél ni shiv Bog? Ne vidísh, koljko sné in spije vsaki dan?“ Daniel se namúsa in pravi: „Ljubi kralj! ne dajaj se vender golfati. Drujiga ga ni tega Béla kakor snotraj gljin, svunaj pa brón, „She nikolj se ni s'nizhemur ogreshil.“ Kralj se je rasjésil, in poklizhe vse Belove pòpe. „Sedemdeset jih je bilo bres shén in otrók. Re-

zhe jim: „Ako mi ne poveſte, kdo vſaki dan darove ſnédá in ſpíva, kar vmoríti vaſ rezhem. Ako mi pa ſkaſhete, de jih Bèl ſavſhije, more Daniel vmreti. Sakaj kljél je Bèla.“ Daniel rezhe: „,She prav takó. Sgòdi ſe, kakor ſi govoril.“ Ljudí od ne-
vumniga malikvanja k' ſpoſnanju praviga Boga ſpreverniti ſe je rad tvégal ſhivlenja.

S' Danielam v' Belov tempel je ſhel ſdaj kralj. Pòpi rezhejo: „Kralj! glej, vſi gre-
mo is njega! ,Sam poſtavi pred Bela vino in jedí, dóri ſaklèni, in ſam jih ſapezháti s' laſt-
nim perſtanam. Kadar ſajtro prideſh, radi bomo vmerli, zhe vſiga Bèl ne pojé. Ako pa vſe najdeſh pojédeno, naj Daniel vmer-
je, ki te je oblagál.“ ,Shli ſo. Kralj, on ſdaj jedí déne na miſo. Daniel pa je ſvojim
ſluſhabnikam po pepéla rekel. Natróſi ſkosi ſíto ga vprizho kralja po vſim tempelnu. Po-
tim greſta, ſta dóri ſakleníla in ſapezhatila s' kraljovim perſtanam.

Sgodaj drugo jutro gre s' Danielam kralj ſpét v' tempel. Kralj rezhe: „Daniel! ſo zele pezháti?“ Daniel pravi: „Zele, moj kralj!“ Berſh ki ſo vrata odperte, poglé-
da na miſo kralj, in na glaſ je ſavpil: „Oh, Bèl! velik ſi! Ni je golſije per tebi!“ Ref vſe ſnédeno namrezh je bilo, vſe ſpito. Da-
niel ſe pomúsa, je poderſhal kralja, de dalej ne gre, in rezhe: „Tlà vender poglej, in pa zhi-
gave ſo te ſtopínje lé?“ Kralj pravi: „Moshke, ſhenſke in otrozhje ſtopinje vi-
dim.“ ,Stopínje pòpov ſo bile, njih ſhén in otrók. Njih golſija, deſiravno ſhe takó

presnéta, je sdaj bila ozhitna. Iskali so, in pod miso nashli skrivne dórza. Vsako nozh so skos-nje perlésli, in kar je na misi bilo, pojedli. Pomoriti jih je rekel po saflushenju kralj sa tako gerdo golfijo. Bela pa da Danielu v' oblaf. Njega in njegov tempel je rasderel.

Tudi ta povéd ni saftónj v' svetim pismu.

Nad Danielam imamo lep isgled bogabojézhe skerbnofti napelati tudi druge k' pravi-ga Boga sposnanju.

Nad pòpmi vidimo, de le na dan pride she tako skrivna golfija, in de pòslednizh samo poshtenje in resniza obvelá.

Nad kosmatim kraljovim in polkovim malikvanjam se vuzhímo varovati se preprédshiga malikvanja. Kdor ima v' kar kolj na svetu vézhi savupanje kakor v' Boga — taki malikuje.

131. Daniel v' levnáku.

Bres pridama navuka od Bogá ljudjé sa-gásijo v' strafhno nespamet. V' Babilonu so veliziga drakona, to je kazhjo poshafst imeli. Tudi to gerdo svér so Babilónzhane molili. Kralj tedaj Danielu rezhe: „,Sej od tega ne porezhesh, de je bronafst Bog! Glej, ta ti shiví. Torej mòli ga!“ Daniel rezhe: „Gospoda, svojiga Boga, njega samiga, jes molim. On je sam pravi Bog. Samo smém naj, o kralj! in bres mezha ti vmorím tega drakona. She palize ne potrebujem.“ Kralj

rezhe: „Smej.“ Daniel vsame smole, sala in lál, napravi svalkov, in mu jih mézhe. Drakon jih poshíra, in raspózhil na dvoje se je. Daniel rezhe: „Sdaj vidite, koga de mólite.“

Ljubi otrozi! ravno taki bébzi bi tudi mí bili morebíti, naj bi se nam ne bil tako milo in prijasno Bog rasodel! Oh, hvalite ga sej, njega ljubiga, dobriga Boga, de veste tudi ví she marfikaj od njega. Veselje vam bodi radi kaj od njega poslušhati, in sposnavati vedno bol ga.

Babilonzhanam vse to svédshim se je grosno kadíla. Púnt zhes kralja pozhnó, se strinajo in pravijo: „Kralj se je pojúdil. Béla sdróbil, drakona vmoril, pope je poklal.“ „Shli so nad kralja, in pravijo: „V' roke Daniela nam daj, ali pa pomorimò tebe in tvójeze.“ Kralj vidi, de hozbejo filo delati in ga permóрати — in dal s' britkim serzam Daniela jim je. Sgrabili in v' levnák so ga vergli. V' levnákú je bilo sedem levóv. Dva zhlovefhka trupla vsaki dan sta se jim szer dajala in dve ovzi. Pa sdaj jim zlo níz ne dajo shest dní, de bi se raji Daniela lotili.

Le poglejte plazhilo, de je Daniel te ljudi v' Boga prevériti in frezhne storíti hotel! Previdil lohka je táko. Pa, kakor préd ref dobri ljudjé, ón tudi ní shelel plazhila. Savolo Boga she le rad je preganjaje terpel. Kakor pred ref dobrim ljudém mu je boshja zhast in ljudi frezha ljóbfhi kakor lastno shivljenje.

Pa tudi v' levnáku ga Bog ni sapustil. Nizh shaliga mu ne storé levi. Skosi toljko dní mu je sazhela lakota perhajati. Ravno ob tem zbasu se je Habakuk, prerok, na polje svojim shnízam nesti kuhe in podroblé-niga kruha napravil. Angel pa boshji mu rezhe: „Danielu nesi júshino, ki jo nesešh, v' Babilonu je v' levnáku.“ Habakuk odgovóri: „Gospod! svoje shive dní nifim v' Babilonu bil, in tudi, kej je levnak, jes ne véim.“ Angel pa ga prime, snése po viharjovo po nebu, in v' Babilonu per levnáku na tla ga je spuстил. Habakuk je sdaj Daniela saklizal in rezhe: „Daniel! boshji flushabnik! ná júshino, ki ti jo Bog poshle!“ Daniel rezhe: „O Bog! vender me le nifi posabil. Ne sapustíšh jih né, ktiri tebe ljubijo!“ Je vstal in jedel — in spet nese Habakuka angel v' njegov kraj.

Sedmi dan je prishel kralj h' levnáku po Danielu jókat. Ves rad ga je namrezh imel, in de je mertev, je mislil. Kadar v' levnak pogleda, de bi she kako njegovo koshízo morebit vidil, kar je Daniel bres vse shkode med lévimi sedél, sdrav in vesel, enako pastírzhiku med jagreti. Kralj glaf sashene in pravi: „Oh, gospod! tí Danielov Bog! velik si tí — in pa tí si Bog in pa nizher drug!“ Per ti prizhi je Daniela rekel is levnáka vseti, in namešt njega vse njemu po shivlenju stregšhe va-nj pometati. Ko bi trenil, so jih vprizho kralja, préden do tal perléjé, sgrabili levi in pohrúštali. Is noviga prestrashil se in ostermel je kralj nad

to ozhitno shtrafo pravizhniga Boga. Rekel je: „Kar jih po desheli prebiva, v' strahu Danielovimu Bogu vsi morejo biti. Sakaj on je odrefhenik. Zhudeshe in snamenja on dela na semli. On je Daniela is levnáka otel.“

Otrozi! Pa le molímo boshjo previdnost. Gotovo, boshja modrost nad nami ljudmi gospodári. Presnéto in ozhitno je skasal prasno nizh Babilonfkih malíkov Daniel, ne morejo odrézhi. Pa skosi to je le huji. Ljudstvo sazbné hrupéti — kralj je v' smertni nevarnosti. Pa, kar Daniel ni mogel opravití né s' svojo modrostjo, né s' svojim lepim hvale vrednim poganjanjam — Bog je opravil s' pomózhi, ktiri so se vsi nevumni sdéli. Dopustí ga djati v' levnák. Per kraju s' Danielam je bilo po zhloveshkih mislih. Kralj prijatel ga objokuje she mertviga. Nes pamet in hudobija she slóves shène. Pa ko se nobene pomózhi vezh ni sanashati, sdaj she le se boshja pomózhi prav lepó lohka pokashe. Neokvárjen pride Daniel is levnáka, shuntarji punta so pokonzháni, ljudi divjázhnost se vléshe, vkási kraljove najdejo vshéfa, zelo kraljestvo je sposnalo praviga Boga. Terplenje eniga samiga je bilo frezha veliko milijonam ljudi. Tako lé obrazha Bog zhloveshke rezhi. Tako, ktiri so dobri, Bog zhuje nad njimi, in nad vsm, kar je dobriga. Takshin sad lé pod Bogam ima terplenje sa dobriga kaj. Nikar tedaj ne sgrbimo savupanja v' njega, sahtonj se nam tudi veš trud do dobriga sdi.

132. Vastja in Estera.

Alver, posnejših kraljov eden, je na vertu enkrat svojiga dvóra napravil v' Susanskimu mestu velike gostí. Po stebrih is mramora nad vertam, de sonza varjejo, so bele, karmesinafte in vishnéle pogrínke raspéli. Mise in stóli so bili vsi v' slatu. Is slatih posód se pije. Pa kar je od slatih kúp lépši bilo, zhes némozh piti nikogar ne si lijo. H' tem gostém je vljudni kralj ves svoj polk povabil. Vastja kraljiza je shenam góstje v' dvóru napravila. „Sedem dní so to veseljízo obhajali. „Sedmi dan je bil kralj posebno vesel. Vkasal tudi kraljízi je priti med njegov frezhni polk po kraljízhino napravleni h' gostém. Pa vstavila se je, preofhabna je bila priti. Kralja je jesa prijela. „Spodi jo Vastjo kraljízo, in od njé kaki bólji je kraljíshstvo naménil.

Tako je ofhabnost koga samiga she dostokrat veliko ljudém she táko veselje skasila.

Tistikrat je v' Susani prebivalo vbogo dekle, Estra po iméni. Imela she ni né ozheta né matere. Njeni striz Mardohéj jo je rejénzhil. Vsa lepa in blaga je bila in — kar jo je she górsi delalo — gòla nedolshnost in pamet jo je. Mnoga nezhémer-na dekle se je lishpala, in bi bila rada kraljízo. Estri ni kaj taziga na misel prishlo, in ji ni mar se lishpati in práshiti. In vender je memo vlih drujih per kralju milost

dosegla. Nedolshnost in pamet ji je to naklonila. Isvóljil namest Vastje kraljizo jo je, in posadil ji krono kraljevo na glavo.

Tako je bila pa le ofhabnost ponishana, in ponishnost povíshana.

Estri na zhaft je kralj she všim svojim knésam velike gostí napravil. „Svojim deshelam je všim dávik eniga leta odnehal. Daróve po kraljevo je delíl. Pa, kar ji je narvezhi zhaft bilo, je to lè: Vsa ta zhaft je ni poofhábila. Desiravno kraljiza, per vših rezheh vbóga Mardoheja she ravno tako rada, kakor ga je nekadaj deklize májhino.

Pázh dela framoto otrokam ta isgled, ktiri, zhe koljkaj odrásejo, se she branijo staríshov, dészhika in babize, ali prijatlov vbogati — ali zhe jih ke frezha najde, ki se jih framujejo, in jih sanizhujejo zlo!

133. Mardohej in Aman.

Mardohej je pogosto pred vrata kraljeviga dvóra hodil, de je svedoval, kakó je káj Estri, kar flíshí enkrat, de se dva kraljova strésheta kralja vmoriti pogovarjata. Mardohej, on svesti podloshen, je to sklenil kralju na dan dati. Pové jo kraljizi, kraljiza pa kralju. Gredó po flédu ti rezhi, kar je bila ref. „Strésheta — she s' naklepam sta to saflushila — so obá obéfli. Zela sgodba pa se je v' kraljeve sgodovíne sapísala.

Nar vézhi imenítnik kraljeviga dvóra je bil Aman. Zhes vse knése svojiga kral-

jestva ga je bil kralj povsdignil. Vsi kraljovi flushabniki so mu koljena mogli vklánjati. Le Mardohej mu jih nè. Ta je Amanu grosno lomíla. „Samó nad Mardohejam máshovati se mu je bilo vse premalo. „Slíshal je, de je Jud Mardohej. Vse Jude tedaj po kraljestvu skljéne konzhati. Satoshil kralju jih je. De so puntarji in narod nevarn, mu jih pozherní. Pregovoril je kralja, de je pokonzhati vse Jude povelje podpisal. Vse svoje gerdóbe vesel da Aman prezej to povelje rasosnanit.

Pa le imamo isgled, kakshino nevfmi-
lenje napuh in mashvavstvo napravita!

Vstrashil se je tega povelja Mardohej, in v^o shivo se mu je vshálilo. Molil je k' Bogu in sdihoval: „Gospod! Gospod! vsigamogozhni kralj! v' tvoji oblasti je vse. Nihzher se ne more tvoji volji staviti, zhe hozhesh Israelze oteti. Nebo in semlo si vstvaril, in vse, kar je pod nebam. Vsih rezhi si gospodar, in nihzher se ne more tvoji mózhi braniti. Vse vidish, in vse vésh. Tí vésh, de ni bila ofhabnost, zhe nisim napuhnenimu Amanu vkljanjal kolén. Israelzam na prid bi mu bil stopínje rad kuhoval. Bal le sim se, zhashti, ki gré samimu tebi, o Bog! dajati komu drujimu. Gospod! Abrahamov Bog! vsmili se vender svojiga polka sdaj! vshlíshi mojo proshnjo! Spreverni nam shalost v' veselje, de ostanemo per shivlenju, in tvoje imé povelizhujemo. Oh, Gospod! ktiri ti hvalo prepévajo, ne satískaj jim vust!”

Tako Mardohej stavi v' Boga nar prvo savupanje. Pa vse poskusi sraven, de bi svoj narod otel, kar mu je v' mōzhi. Kralji-zi poshle spifik kraljeviga povelja, in jo re-zhe opominjati, de naj gre h' kralju, in prósi sa svoje rojake. Estra mu je sporo-zhila: „Vsim kraljovim flushabnikom, in vsim njegovim deshelam je snano: Kdor kolj nepoklizan h' kralju pride, bo naj kdor hozhe mōshkek ali shénska, na mestu je vmorjen. Kako tedaj zhem h' kralju, ki me klizal ni she trideset dní.“ Mardohej ji da véditi: „Le nikar ne misli, de bosh, ker si vsiga Judovskiga naroda tí v' kraljovi hishi, sama shivljenje odnésla. Zhe sdaj molzhish, kako drugazh bodo Judje otéti. Ti pa in rodovina tvojiga ozheta bote pogínili. In pa kdo vé, zhe nisi ravno sa to kraljiza postavlena, de te imamo sdaj nam pomagati na strani.“

Mardohejova véra v' boshjo previdnost je Estro v' shivo gínila. „Sporozhila mu je: „Idi, in sklizhi po „Susani vse Jude. Molíte sa - me, in tri dní in nozhí se postíte. Tako storím s' svojimi hishnami tudi jes — potlej pojdem nepoklizona h' kralju in zhes sapoved, in shivljenja vánati sa svoje rojake se zhém!“

Kakshin junashki sklepi, in pa od shenske! kakshino savupanje v' Bogá! do rojakov kaka ljubesen!

134. Eftra pred kraljam.

Vfako vélko rezh s' molítujo sazhnómo. Eftra je tudi tako storila. Molila je: „Gospod! sam tí ti našh kralj! Sapušhena fim — stój mi na pómozh. Svunaj tebe ni nikogar pomozhníka! Bodi nam milostiv svojimu polku, o Bog! in pokashi se nam v' fili. Pogúm mi daj in perlóshnih besedí na jesik, kadar sdaj stopim pred kralja. Druje pomózhí nimam svunaj tebe, o Gospod! — tí vesh, ki vse vesh, de tudi kraljízhja krona, ona snamenje moje velikosti, mi je soperna, in de kar fim léš perpelána nimam do danashniga dne nigdar veselja svunaj nad teboj, o Gospod! tí Abrahamov Bog! vfigamogozhni Bog! Vflíshi jo našho proshjo, ki nimamo svunaj tebe nobeniga savupanja. Otmí naš nesdúshnikam is rók, in is moje nadloge réfhi me.”

Kaka lepa molituv! Nobenih prasnih besedí ni v' nji! Is vsake besede gleda boshje sponanje, strah boshji, savupanje v' Boga, vesela dobra vest, nedolshnost in zhistost ferzá, ponishnost, pamet, ljubesen do ljudi in do rojstine deshele. Tako dobro samorejo le dobri ljudjé moliti.

Po ti molitvi je Eftra vsa po kraljízhje napravljena shla b' kralju. S' njó grefte dve hishni. Na eno se opéra, ena ji rep nósi oblazhíla. H' kralju pride sadnizh fkosi veliko vrát. Kralj je na sédeshu sedel. Od slata miglá in od drasih kámenov vse njego:

vo oblazhílo. Oserel se je, in Estro pogléda — pa jesa mu fhviga is ozhí. Estro je bléda obfhla, in omedlévfhi se med rokami hifromama f-féde. Pa kraljovo jeso je Bog spreverní v' krotkóft. Vef prestrafhen je is sedesha planil, in dokler se ni prevédla, jo pod páfího dershí, pa ogovori jo prijasno: „Estra! ne bofh né vmerla. Ta sapoved je sa vse fzer — le sa-te né!” Kadar si je oddahníla nekoljko, ji kralj rezhe: Estra! kraljiza! kaj bi rada? Shéli tudi polovízo kraljestva, dal ti ga bom.” Estra samo rezhe, de bi kralj in Aman danf per nji jedla. Potlej mu bo svojo proshnjo povedala. Kralj prezej vkáshe: „Vurno mi poklizhite Amana, de se spolni volja kraljizi.”

Tako lé je bila kraljizhina volja ravno takrat spolnena, kadar se je vse samujéno sdelo. Tudi tukej spet je Bog o pravim zhafu pomagal. Tako vflífhva, pomaga, otéva vùn in vùn on. Tako se bogabojézhi vùn in vùn njega dershé, in pa klizhejo in vupajo va-nj!

135. Mardohej povelízhán.

Kralj tedaj in Aman per kraljizi kófta. Profila je kralja fhe sajtro kófti s' Amanam per nji, in si fhe le tistokrat isgovori proshnjo povedati. Prav shídane volje je po jedi fhel Aman domú, in vef vesel take zháfí. Pa veselje nesdúfhneshev kmalo míne. Mar-

dohej je per vratih sedel kraljeviga dvora. Aman vidi, de mu ne vstane, in pa is mesta s'he se ne gáne. Per ti prizhi mu prèjde veselje. Ves serdit in nasajen gré na ravnost domú. Perpovedoval je sheni in prijatlam bres konza in kraja, kako de je bogat, koljko de velá per kralju, kako ga je kralj povelízhah zhes vse svoje flushabnike, in zhes vse knese zlo zeliga kraljestva, de kraljiza ni nikogar h' kofílu povabila svunaj njega in kralja, in de bo sajtro spet s' kraljam per nji jedel. „Vse to imam, je s'he sadnizh perstavitil, pa taki sim, kakor bi nizh ne imel, dokler s'he uniga Juda Mardoheja per vratih kraljeviga dvóra vidim posédati.“

Pa le vidimo ozhitno, de ne da frezhe né zhast né bogastvo, de napuh grosne réveshe ljudi dela, in de mirú in prave sado-vólnoisti svunaj pametniga in dobriga serza ni nekír najti.

Shena in prijatli mu pravijo: „Lejga! víflize ali galge vkashi postaviti, visoke pedeset komolzov, sajtro pa kralju rezhes'h, de Mardoheja na - nje da obésti. Tako pojdes'h vesel s' kraljam h' gostém.“ Ta hudi svet je bil Amanu vshézh. Prezej vkashe víflize staviti.

Tako lè je bil dober Mardohej, sam ni vedel, bliso per smerti. Pa Bog, ktirimu ni nizh fkritiga, je zhul nad njim. „Spati ni mogel tisto nozh kralj. Po ti tólzhkini rézhizi — kdo bi bil mislil! — je Bog Mardoheju shivljenje otel. Od dolsiga zhafa si

je kralj sgodovín kaj brati rekel. Pa, o Bog! kdo ne bo molil tvoje svete previdnosti! — sadelo je naklep, ki sta ga do kraljoviga shivljenja una dva strésheta imela, in ki je bil po Mardoheju prifhel na dan. Kralj rezhe vef gínen: „Kaj je Mardohej prejel sa to svojo sveftóft?“ „Slushabniki odgovoré: „Zlo nizh.“ Na framóti je bil kralj per tim odgóvoru. „Sklenil je Mardoheja po kraljevo obravnáti.

Tako je Bog lepo Mardohejovo delo o nar godnéjishimu zhasu spet slékel na dan. Kakor je nekadaj Mardohej kralju, tako bo sdaj ravno to lepo delo Mardoheju shivljenje otélo. Tako modro in dobrotno Bog obrazha vse rezhí!

Kralj tedaj rezhe: „Poglejte, kdo je v' vèshi?“ „Slushabniki rezhejo: „Aman je svunaj.“ Kralj rezhe: „Poklízhite ga.“ Aman pride. Pa pred dnevam je bil le vftal, ker je naklep imel kralju svétovati, de naj rezhe Mardoheja obésti. Kralj ga vprafha: „Kaj bi bilo treba komu storiti, kogar bi kralj hotel veliko pozhafiti?“ Nezhémerni, napúhneni Aman je sam per sebi miflil: „Komú drujimu, de nè meni, bo kralj delal to zhaf?“ Odgovoril je tedaj: „V' kraljev fhkerlát naj ga oblézhejo, kogar kralj hozhe zhafiti, kraljevo króno naj mu na glavo denejo, in posadé ga na kraljoviga kónja. Pervák dvòrnih knésov naj mu konja dersbí, po vsíh mestnih úlzah naj ga vódi, in klizhe naj: Tako je zheshen, kogar kralj hozhe zhafiti.“ Kralj rezhe: „Hfti, in kar si re-

kel, stóri Judu Mardoheju, ki sedí ondi dólj per vélkih vratih. Pa vari se, zhe opustíh kaj govorjéniga." Aman je shel, oblézhe po kraljevo Mardoheja, ga posadí na kraljoviga konja, vódi ga po viih úlzah in je klizal: „Tako je zhefhen, kogar kralj hozhe zhaftiti!" Mardohej gre spet pred dvóra velke vrata, in kakor szer je ondi sedel. Toljko mu je bilo mar sa vso to zhaft. Aman pa je tekel na vse preterganje domú, in de bi ga nihzher ne sposnal, si je oblizhje sager-nil. Tako je bil hud in nakázhen, in tako ga je bilo fram!

Pa, ravno njegovo prevsétnost vgnat je bil dal Bog nad-nj vse to. Tako Bog shtrafuje she smiraj vsako pregreho. Take posebne, sraven pa vender sgol ponatorine boshje obrázhbe vidimo v'feskosi v' zhlo-vefshkimu shivlenju. Kaj? she natóre sploh hójo je takó Bog narédil, du hudodéliz v'rézhi, uni nasproti, ki jo jifhe, svoje plazhílo naletí. Napúhnessh jifhe zhaft, pa on najde sanizhovanje; lakomnik shiví v' fredi bogastva po vbóshno, kakor nalafh; nezhíftnik jifhe sladnost, pa bolezhíno najde in bolésen; nevoshlíviz sheljí drujih frezho spodnésti, pa ravno ob tem on sam sebi veselo shivlenje kalí; nesmérnesh gre po vshítku, pa sdravje si snemári, in premoshenje rastrosi, in se ob ves vshitik perpravi; togótnik hoté se nad rasshaleujam mashováci, si ga nashéne she stokrat toljko; lené s' svojo nemátnostjo si dvakrat toljko dela napravi, in sadnizh ga terda fila k' she takim hudim de-

lam permóra. Tako strup strup preganja, de jo v' prilíki povémo. Tako je Bog po ljudéh v'fo natoro ob'novál, de bi njé jáke in dobre napravil.

136. Aman pogíne.

Ravno tóshi Aman sheni in prijatlam, kakshina se mu je sgodila, kar pridejo kraliovi strésheti, in ga k' obédu perganjajo h' kraljízi. „Shel je s' kraljam v' drúshini, Kralj, vdobrovóljen od vina, rezhe per misí: „Estra! povej mi she, no! svojo profshnjo, de ti jo dopólnim. Kaj naj ti storim?“ „Spet ji obéta: „Zhe tudi profsh polovízo kraljestva, ti ga dam.“ Estra odgovorí: „Zhe sim per tebi milost doseгла, moj kralj! in zhe ti je vshézh tako, pusti mi shivlenje, prosim te, in sanéfi mojimu naródu, sa ktiriga te prosim. Sakaj po nas je, po meni in po mojimu narodu. Pozeptáti, podaviti, pokonzhati nas hozhejo. Bog hotel, rasprodáni naj bi bili v' sushnost, prevesti bi se dalo. Sdihovala, pa tiho bi bila. Ali sovrashnika imamo lé, zhigar nevsmilenje tudi kralja lohka ob zhasht in shivlenje perpravi.“ Kralj rezhe: „Kdo je ta? Kdo se predersne kaj tega?“ Estra rezhe: „Aman. On je nas h nar huji sovrashnik in sópernik.“ Pokashe se sdaj, de je Judovskiga naroda tudi ona kraljiza, ki ga je bil satréti sklenil Aman. Vstrashí se Aman, de ne more vézh v' kralja in kraljízo pogledati. Kralj pubne

is jese od mise, in fhel je na vert. Aman
 búti pred kraljizo 'na koljéna, in prosi jo
 shivljenje. V' svihkah se vse dolshne zhaftí
 sposábi, in se ji koljéna okljéne. Ravno
 pride kralj is verta nasaj, in je vidil. „She
 huji jesa ga sgrabi. Kar mignil je — in ozhí
 mu Amanu saveshejo po hudodélnikovo, ki
 mu gre ob glavo, in pelali so ga. Hishni-
 kov jeden je djal: „Na Amanovim vertu
 stojé víflize pedeset komolzov visoke, ki jih
 je sa Mardoheja Aman, kralju shivljenje o-
 tévshiga, perpravil.” Kralj rezhe: „Amana
 daj obefti na-nje.” Is pravizhne boshje
 sodbe torej je bil ravno na tiste víflize,
 ktire je Aman sa Mardoheja perpravil, on
 na-nje obéshen — in poverneno na tanjko
 po njegovih délih mu je bilo.

„Sdaj je Mardohej na Amanovo mesto
 nastopil. Kralj mu je kraljev pezhátnik is-
 rozhil, ktiriga je bil Amanu odvsel; nevsmi-
 leno povelje pa, ki ga je zhes Jude bil dal,
 je preklizal. Judje so velik hválin in ve-
 sel gód prasnováli.

Vsi ti pergódki Babilonfke fushnosti so
 pa le boshjiga velizhastva prelep rasgléd.
 „Spet vidimo: Njegova vsigavédnost vse vse
 preséshe. Njegova modrost obrazha po eni
 misli vse she tako rasne pergodbe. Njegova
 dobrota vse lepo in dobrotno namenuje. On,
 ki je svet presvet, ima vse svoje veselje nad
 dobrim, studi pa vse hudo. Na poskusnhjo,
 ktiri ga ljubijo, jih déva, s' nadlogami jih
 k' molitvi perganja, nagiba jih s' dobrotami
 k' ljubesni, s' terplenjam jih savupauja vadi.

daja jim k' dobrimu perloshnost, s' vsim pa jih bol in bol na-se perteguje. Vés pravizhen je on — hudobne shtrafuje in tepe, oteva in rasveseluje pa dobre. Vse v' vsimu je on! Savupajmo tedaj va-nj, prav delajmo, in veselimo se ga — vekomaj!

ŠELILO IS ŠUSHNOSTI.

137. Templá vnóvzhina stáva.

Pred vékmi je Bog she napovedoval po prerokih, de bo spet Israelze refhil is sushnosti. Nar bol spomína vredno prerokovanje mej drugimi je to lè: „Tako govori Gospod - Bog svojimu masílenzu Ziru: Prijel tebe per desnizi sim, de si narode podversi, in mezh kraljam odpáshi. Hodil pred tabo bom, rasbijal ti bronzhéne vrata, páhe lomil shelesne, in semle velkíne ti pokladal, de bošh vedel, de jes sim Gospod, klizávshi te po iménu, préden si me posnal, she préden si bil — jes Israelski Bog. Savolo Israela, svojiga isvóljeniga polka storim to. Njega, njega Zira bom sa pravízo obudil! on mi bo moje mesto posidal, in ispuštil moje vjemze, in ne jemal nè odkúpshtine nè plazhila, pravi Gospod, on Bog vsih stvarí.”

To prerokvanje se je sdaj na tanjko spolnilo. Na enkrat pride Persánsek kralj

na dan, in vshuga Babilonsko in Afirsko kraljestvo, po ktirih so bili Israelzi rasvjéti. Zir ref mu je bilo imé. Pazh je ostermel, ko je svedel, de je po iménu imenován bil she v' Israelskih nekdamnih svetih bukvah. Sdajzi pervo léto svojiga Babilonskiga kralovanja je po vsm kraljestvu rekel oklizati: „Tako rezhe Zir, Persánski kralj: Gospod, nebeshki Bog, vse kraljestva djavshi pod mojo oblast, mi je v' Jerusalemu mu tempel staviti vksal. Koljkor tedaj vas je njegoviga polka, stavit v' Jerusalem pójte Gospodov tempel, in Gospod bodi s' vami! Vsm pa, kar je she vjémzov, in hozhejo na pot iti, povsot se jim s' slateníno, sreberníno, in s' shivíno perpomósi, memo tistiga, kar h' stávi tempelna kdo radovoljno da v' dar.”

Poglavárji, duhóvni in ljudí velika mnóshiza se jih lé spravla na zésto. Zorobabel je bil njih nar imenítneji vojvoda. Dobili svunaj radovoljnih daróv seboj so slata, srebra, in kar je bilo treba. Vso slato in sreberno pošódo, ktiro je bil Nabuhodonosar is tempelna porópal, jim je vksal Zir nasaj dati. Prishli tedaj so spet na Kananísko v' svoje sapushéne mesta. V' Jerusalem se sbérajó, kakor bi bili vsi le en mosh. Tempel je ozhertan. Duhovni tróbijo v' trobente, rekózh: „Hvalíte Gospodá, sakaj prijasen je on, in bres konza njegova dobrota.” Od veselja je ves polk vrískal, in veselje se rasléga po shirokim in dolgim.

Pa le boshje lepo rasodenje, preljubi otrozi! Spet vidimo: Vse vé Bog — tudi

kar se bo po vékih godilo. Temníta prihodnost je bol njemu svetla in zhišta, kakor nam kraj, ktiriga opoldánčhino sonze obšéjva. On jo narodam obrazha, vsaziga zhloveka on klizhe po iménu, préden de je, in mu pot shivlenja odkashe. Vekomaj zhišta dobrota in prijasnost je on. Is ljubesni le jih tepe on svòjze, sprebernívšhim se pa, jim solse v' veselje spremína.

„Samarijani, in tistiga kraja prebivavzi, bili so sgol ajdovški narodi, in v' šéla pregnanih Israelzov prišli, so Israelskiga Boga saj koljkor toljko sposnali in zhaštili. „Slifhali so, de se zhé tempel staviti. Gredó tedaj k' Israelskim poglavarjam, in jim rezhejo: „V' drúšhini sidajmo, sakaj tudi mi s' vam vred jihemo vašhiga Boga.“ Israelzi pa rekó: „Ne spodóbi se, de bi se nam perdrushovali. „Samí hozhemo boshjo vesho mí sidati.“ „Samarijáne je to grosno raskázhilo. Vse si persadevajo sidanie vstavit. Pa saftonj vse savére so bile. „Samarijáne so si bili Judam na kljub posnéj na hribu per „Sihemskimu mestu svoj tempel postavili. Judje so ga poderli. „Sovrashtvo, ki je med tema narodama is tega vstalo, je veliko vékov ali veliko sto lét s'he terpelo.

Ljubi otrozi! véš bi mogla biti véra, šklepajózha vsih ljudí serza v' ljubesen. Pa kako shalofstno je, de ljudjé zlo véro — to ljubesni lépo véš — v' sovrashtva in raspertja podshiglej obrazhajo!

138. Vnóvzhina stava Jerusalemskiga mesta.

Tempel je stal sdaj — pa mesto je s he grobla. Sidovje je poderto bilo. Méstine vrata so bile sgoréle. Judje — tako se je po sili mál reklo všim Israelzam — so bili v' velíki révi, in sanizhovali so jih vsi okóljshini narodi.

Nehemija, Persanskiga kralja tozháj, ki je bil s he v' Susanu, ves poshten Israeliz, je to lé svedel. Kar jók je saghal, in shaluje, in pósti se, in móli. Djal je: „Oh, Gospod, nebeshki Bog! velik vsigamogozhni Bog! svestobo skasujesh in milost nad všimi, ktiri te ljubijo, in ki ohranijo tvoje sapovdi. Profim te, vflis hi mojo svojiga flushabnika molitev, ki sdihujem sa tvoje flushabnike Israelze nozh in dan k' tebi. „Sej sposnám, de smo se v' té pregreshili. S' nezhémernostjo preslepéni nismo derskali tvojih sapoved. Pa besede pomni, ki si jih Mosesu rekel: „Zhe moje sapovdi prelómlujete, rasplal med narode val bom. Ako se pa spreoberneté, in mi dershite sapovdi, spet val bom sdrushil, rastróseni bodite tudi do kraja sveta. Oh, torej prošim te, Gospod! vflis hi mojo svojiga flushabnika, in vsih svojih flushabnikov molituv, ki imajo s he v' zhašti tvoje imé, in védi me, in milost mi daj najti danš per kralju!”

Per obédu je Nehemija kralju vino po navadi podal, pa shalosten in ves pobít ob-

stojí pred njim. Kralj rezhe: „Kaj si tako opárjen? Kaj ti dé? Saj nisi bolán? Kaj imash na serzu?“ Nehemija odgovorí: „Oh, kralj! kako bi ne bil shaloften, mesto, ki so v' njemu moji sprédniki pokopáni, je rasderto, in njegove vrata so prah in pepél!“ Kralj rezhe: „Kaj bi pa rad?“ Nehemija k' Bogu v' serzu sdihne, in rezhe kralju: „Zhe ti je vshézh, o kralj, in zhe fim, tvoj flushabnik, milost sadobil per tebi — pòshli me v' Jerusalem, de mesto posidam.“ Kralj in kraljiza, ki je sraven njega sedéla, mu pravita: „Doklej boš hodil, in kdaj prideš nasaj?“ Nehemija je zhaš povedal, in ves milostiv mu rezhe kralj iti, in dal mu je spisano oblast pa konjkov varhov, in stótnikov.

Tako je Bog kraljovo serze nágnil, in vshishana je bila Nehemijova molitev. Nobena prava molitev torej ne sájde, zhe is ljubesni, is savupanja, in is ponishnosti polniga serza perkipi.

Nehemija pride v' Jerusalem. Mesto je ogledal. Komej je bilo toljziga nasipja pregásiti. Pa sazhel je s' ondótnimi Judi serzhno in pogúmno sidati. „Samaríshki poglavarji so se jim posmehovali. Kmalo jim pravi kdo: „Kaj vse se slobé Judje, ti réveshi? Bodo kamene, ki jih je drobíš, kolj szelši morebit?“ — Kak drug je djal: „Le sidajo naj! Pa lesíza naj pride, in preskozhila jim bo njih sidóve.“ Ali Judje, vselej je tako treba storiti, se ne sménijo na to oponashanje, ampak she le serzhnéji so

sidali. Kmaló je bil zhes polovízo sid, kar so mejafhki naródi naglo fklenili ropíti nad Jude, in podréti jim sidanje. Pa nektire bogabojézhe mej temi narodi prebivajózhe Jude, de bi huji sovrashtvo in napake overli, je vést gnala to Jerusalemskim Judam povédát. Vpadala je sdaj mnógim. Nehe-mija pa rezhe: „Ne bojte se jih. Boga, svojiga strafhniga in toljziga odrefheníka, imejte na mislih! Sa svoje brate, shene, sinove, hzhere in hífhe se vojskujte. Molili so k' Bógu, in po nozhi in po dnevi stavili zhuvaje na sid. Polovízo jih je na preterganje delalo. Polovízo pa jih je v' oroshju, perpravlenih na boj s' sulzami, fhkitmi, lókmi in oklépmi. Zlo délavzi so bili s' mezhí prepašani. Podajázhi so v' eni roki ime-li mezh, s' eno so podajfhino nošili. Tako je fhlo od sjutrajne sarije do terdiga vezhera dan na dan. Judov sovrashniki to flifhavfhi si niso nad-nje vupali.

Tako lè jim je njih naklep Bog prekófil, in sidóvi so bili dosídani.

Vefeli so bili slo Judje, in flovíto s' trobéntami, harpami in svonzhkúlami obhajajo mesta dodelanje, in odpévajo si pesme sahválene, in Bogu sa toljko veselje, storívfhimu jim ga, so shivíno v' dar klali. Tudi shene in otrozi so veselje gnali. Na veliko dáljo is Jerusalema se je veselje fhe raslegalo.

Ljubi otrozi! koljko veselje je, kadar so ljudjé pokorni takó svoji gosposki, in k' opzhjimu ali gmeju pridú fklénejo vfo svojo

mozh! Kaj vse ne samore sdrúshena pokor-
fhina in mozh! In kakfhino vefelje jih frezha
na sadne! Zhe tedaj tudi sdaj she gosposka
veléva, kar prid opzhji sadéne, postavim
zerkuv, fholo staviti, ali zefo nadelati,
radi in s' vefeljam pomósimo.

139. Eleazar.

Judje so spet Boga resnizhno zhaftili,
in v' svoji desheli mirni in frezhni shiveli.
,Szhasama pa spet v' grehe in hudobije sagá-
sijo. Bog jih je dal spet tovrashnikam v' ro-
ke. Nar huji je bil Antioh, ,Sirski kralj.
Ropil nad Jerusalem je, in ga posíli, po-
bral is tempelna je vfo sveto posodo, pomo-
ril mosháke, shénstvo in otroke pa v' fush-
nost rasprodal. Ljudí vse sploh je malíke
silil zhaftiti, in h' prizhi, de so se postavi
svojih sprédnikov odpovédali, in de malíke
zhafté, jih móra svinško meso jésti, ki ga
je postava prepovedovala, in ki je bilo po-
verhu she malíkam darováno.

Eleazar je bil smed pervih pismovúkov,
ali na sveto písmo vuzhénih. ,Star je she
bil, vef beloglav, pa obrasa she shiviga in
lepiga. Po sili so mu vusta rasklepali, in
ga morali svinško meso jésti. Pa raji smert,
kakor tako shivljenje si je sbrál, in shel ra-
dovoljno je terpet. Glédavzam, ker so ga
she toljko zhasa posnali, se je Eleazar is
stare prijasnosti slo smilil. Na stran ga po-
klizhejo, in mesa pernefti, kakorfhniga sné

jeſti, mu ponujajo. K' vídesu naj ga jéj, mu rekó, kralj pa bo menil, de malíſhko daríno jéſh, de ſhivljenje odnéſeſh." Eleazar ſi ni dolgo pomíſhloval, na ravnóſt jim rezhe: „Kar v' grob s' mano pod ſemlo! Ne ſpodobi ſe ſa moje leta hinávzhovati tako. Miſliti mladénſhtvo bi ſi moglo: „Sivi dedeſet lét ſtari Eleazar ſe je poajdel. Taka hinavſhina, ſavolo te bitve zhaſa, ki ga ſhe ſhiveti imam, bi mladénzhe pohujſhala, in mojo ſtaróſt ognuſila. In pa kaj bi mi neki pomagalo, ognem naj ſe tudi zhloveſhkih marter ali múk, boſhji vſigamogozhni ròki vender ne odidem, bom naj mertev ali ſhiv? Torej moſhko zhém iti po ſmert, in po ſvoji ſtaróſti ſe obneſti, mladénzham pa terd iſgled dati, kako naj ſa boſhje, ſlate, ſvete ſapovdi po moje voljni in ſerzhni vmi-rajo.”

Kar ſgrabili ſo to iſgovorívſhiga, in ſhli ga muſhit ali martrat. Tudi tiſte, ki ſo préd vſmilenje s' njim imeli, in ki ga k' ſmertí ſdaj pelajo, je togota ſlomíla, miſlili ſo, de je le ís oſhabnoſti in prevsétnoſti takih beſedí. Pobívan do ſmertí ſdihuje in pravi: „Sveti, vſigamogozhni Bog! tí véſh, koljke bolezhíne terpím po ſhivotu; lohka bi ſe jih bil ógnil, pa ís zhaſti do tebe jih rad v' ſebi preſtojim!”

Tako je dal duſho — in prave ſerzhnoſti in ſtanovitnoſti v' dobrim lepa opómba je njegova ſmert vlim ljudém, nè le mladénzham. Pazh lepſhi in bóljſhi je ta moſháta reſnízta, s' ktiro je ljubéſnivi ſívzhik

tudi le golo svunajnjshino boshje flushbe terdil, kakor otrozhji nespremislík marfikaziga mladénzha, ktiri boshje svunajne flushbe opravíla dostikrat sasmehuje, de sam ne vé, sakaj! Ljubi otrozi! pómnite dobriga blasiga Eleazara, in várite se táke objóka vrédne nespámeti!

140. „Sedem bratov Makabejov, pa mati njih.

Kralj Antioh je tudi néko mater in njénih sedem finov perpelati rekel, in perfilit jih, de bi svínsko meso jedli, jih vkashe s' bízhi in shílami vdríhati.

Pa nar stariji mu kralju rezhe: „Kaj si toljko persadevalh, in naf isprashujesh? Vmerjemo raji, kakor bi boshji sakon svojih ozhákov lomíli.“ Kralj se je rastogotil, in mu se pervizh oglásvshimu jesik rezhe isruvati, ga is koshe djati, in mu roke in noge odsékati. Potlej rezhe ráshen rasbeliti, in pezhi ga shiviga na njemu. Drugi bratje in mati so mogli gledati. Kadar njega tako slégama muzhijo in moré, so si tí serze delali eden drugimu po njegovo ravno tako stanovítno in serzhno vmreti.

Sdaj so ga drujiga terpet perpelali. Koshó s' lasmi vred mu is glave potegnejo, in ga vprashajo, zhe misli jesti, dokler ga muzhiti ali martrati vud sa vudam po vshim shivotu ne sazhejo. Rezhe: „Ne bom.“ Kaj?

pojémleje je rekel s'he kralju: „Nevsmileni kralj! vsamešh nam s'zer zhašno shivljenje; pa kralj nebés in semle naš bo s'pet obudil, sa njegov sakon vmeršhe, k' vezhnimu shivljenju.”

Tretji je roke radovoljno pomótil, in rezhe s' veliko svéstjo: „Nebéshek dar so s'zer ti vudje. Pa is zhašti do boshje sapovdi se jih rad isnebím. „Svest sim si namrezh, de mi jih bo povernil na vekomaj.” Sa vse muke ali martre ni maral, in s'tako serzhnostjo je vmerel, de so kralj in vsi njegovi flushabniki s'terméli.

Zheterti, ki so ga unim enako múzhili ali martrali, kralju s'he rezhe, ravno ko je vmiral: „V'fredi smertniga terplenja smo frézhnišhi mí od tebe. „Sej vupanje mí imámo, de Bog naš bo obudil k' boljšhimu shivljenju. Vstajenje pa sa-te ti ne bode k' shivljenju.”

Petéri je terpijózh kralja bistro pogledal, in djal: „Desiravno si tako sdaj oblásten, in delash, kar hozhešh, vender si le zhlovek, in bosh mogel vmreti. Ne bo dolgo, in svedel bosh, de je od tebe Bog s'he mogózhnejšhi, in vdaril bo tebe in tvoj rod.”

„Shefteri je med smertjo rekel: „Ne móti se nè, o kralj! Le nikar svoji visokósti ne perpisuj mozhí naš moríti. „Sami smo kri-vi, de terpimo vse to. Bogú smo se pre-grešhili, sa to nam poshila take nadloge. Pa tudi tebi ne bo ods'hla, de se tako soper Boga raslájati predersnešh.”

„Sam nar mlajšhi je she bil. Kralj ga je k' sebi poklizal na stran, ves prijasen govori s' njim, in sarotuje se mu, de ga bo sapustivšhiga ozhakov postavo obogatel in ofrézhil, in ga storil veliziga gospoda, in poprijatlil se s' njim, in de mu nezhefar ne bo manjkalo. Ali mladénzhik se ne dá po nobeni zéni pregovoríti. Kralj je mater poklizal, in pregovòriti ji ga svétije, de ji finov sej jèden ostane. Mati se sklónejo k' finu, in rezhejo mu: „Preljubi moj otrok! ki sim te pod peršmi nosila, te toljko zhasa shive-la, in s' toljko škerbjó do teh lét perredíla — sej vsmili se me vender! Te prošim, otrok! nebo in semlo poglej, in vse, kar je po njih. Glej, vse to, in ves zhlovešhki rod je is nizh Bog vstvaril. Torej ne boj se ga rábelna, ampak vreden bodi bratov, in voljno vmri. In milostivi Bog mi te bo s' bratmi vred špet nasaj dal.“

Préden so mati isgovorili, mladenizh she rabelnam rezhe: „Koga zhakate? le nikar ne mišlite, de bom sapovdi kraljovi pokorn. Boshjo sapoved le poslušham, ktiro nam je po Mosefu dal. Tí pa, o kralj! ismišhlováviz Judam vsaziga mnogiga sléga, ne bosh nè odšhel boshji roki. Le nikar se ne slobúj s' svojo mozhjó, sakaj nisi se she ognil boshje sodbe, ktiri je vsigamogozhen, in ki vse vé. Moji bratje preterpévšhi to kratko terplenje so obljúb sdaj vezhniga shivlenja she deléshni. Tí pa bosh šhtrafan savolo svoje prevsetnosti po boshjimu pravizhnimu šklepu. Po svojih bratov isgledu dam shi-

vot in shivljenje rad sa ozhakov boshji sakou. „Skorej se bo Bog, ino is serza to mólim, naf, svojiga polka, vsmilil. Tí bosh pa she med tepéshnizo in terplenjam sposnával, de on sam je pravi Bog.”

Kralj to slishati je ves obdivjal. „She huj ga rezhe muzhiti, kakor je une — in sadnizh tudi mater.

Oh, otrozi! kaka pergodba! — kakshine velike misli, ki jih, ktiri se Boga terdó dershé, on s' njimi navdá! „Neskónzhno boljshi je vmreti, kakor prelomiti boshjo voljo! Neskónzhno boljshi odpovedati shivljenju se, kakor pa dolshnosti svoji! Neskónzhno boljshi sgubiti ves svet, kakor boshjo prijasnost!”

In ravno tih mladenzhov misel, ljubi otrozi! ste lohka, in bodite jih tudi ví she! Nizh — nizh — tudi ves svet vas ne bo mogel od dobriga odverniti, zhe se po tih mladih korenákih terdo Boga dershité! Koljka serzhnost, koljki pogúm, ki nam ga pogled da v' uno boljshi shivljenje per Bógu! Nebesa, nam shíve na mislih, odvsamejo ves strah smerti she tako strashni! vse sapelíve vábe tega svetá one pobijejo! — Oh, otrozi! na misli, oh na misli naj vam bodo sej velikrat nebesa, in pa tisto toljko velizhastvo, ki vas v' njih zhaka — in nobeno posemlifko veselje, nobena grosa she take smerti vas ne bo od praviga pota odvernila.

141. Matatija, in njegovi finovi.

Vélki duhoven Matatija se je ob tem preganjanju v'neko mestize s' svojimi finovi na hrib Modin vmaknil. Kralj Antioh je moshé poslal do njega. Rekó mu: „Imeniten si, in nar vezh velásh v' timu mestiz. Veliko imash finov in shlahte, ktiri so ti velíka zhasht. Torej tudi prvi bodi, de si pokorn kralja povelju, kar so storili vsi narodi she, in vsi Judejski in Jerusalemski prebivavzi. Prijatle tebe, tvoje finove in tvojo shlaho vas bo imel kralj, in oblóshil vas s' slatam, srebram in drugimi darovi.“ Matatija je predersno in na ves glas odgovoril: „Kralju Antiohu pokorni naj bodo vsi narodi, in vsi naj vstopijo sakonu ali postavijo svojih ozhákov: jes, moji finovi, in moja shlahta ji ne vstopimo. Bog nas vari tega, to bi ne bilo prav, de bi boshjim sakonam in obrazhílam vstopali!“

Ljubi otrozi! De bi tak nè, ljudi she le prevezhkrat bote vidili boshjo voljo sanizhovati, in prelomlováti jo! Oh, ne dajte se sapelati njih gerdim isglédim. Misel ravno takih lepih in boshjih, kakorshnih je Matatija bil, bodite takrat: „Zhe bi tudi ves svet Bogú nesvest bil — pa jes mu ne bom.“

Po tem je Matatija po mestu na glas klizal: „Kdor ima she kaj ognja sa boshjo postavo, in de se misli dershati nashih ozhá-

kov savése, gré naj sa mano." Beshali so v' goro, on in njegovi sinovi, in vse popuſtiti, kar so imeli svojiga v' meſtu. Veliko bogabojézhih in pravizhnih, ktirim je poſtavo ſhe mar bila, ſe jih je s' njimi ſpuſtilo, in s' ſhenami, otrozi in svojo ſhivíno ſo po ſamotah v' gori prebivali, in ſhivé ob korenínah in sélih. Korenáki po vſim Israelfkim nar krepkéji, ki ſo bili perpravleni ſhivot in krí dati ſa boſhjo poſtavo, ſo ſe ſ-hajali k' Matatiju. Kmaló tedaj je vojsko nabral, s' ktiro ſe je kralju in njegovi prevsétnoſti vperel, poſtavo ſílnim ſovraſhnikom branil, in ki je hudírje s' njo vganjal.

Téljko premóre edin zhlovek, zhe mu je do Boga reſniza, in zhe nozhe in drujiga ne jiſhe kakor dobro ſtoriti, in zhe is ljubésni do dobriga ſa dobízhik in ſa veſ ſvet ne mára.

Kadar ſe je Matatijov, njega zhaſtícliviga beloglávzhika, zhaſ vmreti perbliſhoval, je ſinove k' ſvoji ſmertni poſteli poklízal, in rekel jim: „Zhaſi ſo, ob ktirih imajo prevsétniki oblaſt — zhaſi réve, podertije, in zhmérne preganje. Torej, ſa poſtavo ſe ponafhajte, moji ſinovi! in déla ſvojih ſprédnikov pomíſlite, ki ſo jih ob ſvojih zhaſih delali, in pa ſhivlenja ſe tvégajte ſa ozhakov savése. To vam bo dalo pravo zhaſt, in vekomaj bo ſlovélo vaſhe imé. Ni bil ſkuſhan tudi Abraham? Pa terdne vére je bil, in v' pravizo mu je to bilo perſhtéto. Joſhef je o britkoſtih boſhje ſapovdi derſhal, in ſtorilo ga je po vſim Egiptu goſpo-

da. Josve je spolnil boshje povelje, in vsih Israelzov storilo ga je vélziga vojvoda. Kaleb je ljudskimu sbòru resnizo prizhal, in dobil je bil poseben délesh. David je bil krotak in vsmilen, in na vekomaj je kraljev sedesh prejel. Elija je bil od postave vshgán, in vsét v' nebéla je bil. Ananija, Azarija in Misael so v' Boga savupali, in otéti is pleména so bili. Daniel je bil savolo svoje nedolshnosti is levnáka réshen. Vso sгодovíno prejisckujte od rodú do rodú — najdli v' nji bote povsot: Kdor v' Boga savupa, ni nikolj na framòti. Torej ne bójte se nesdúshnikov shuganja. Nesdúshniga zhaft je zbehev in prah, Danf se kopízhi, pa ni ga vezh sajtro. V' parst se poverne, is ktire je vsét, in minli so njegovi vsi naklépi. Torej korenáki bodite, moji finovi! in moshko sa postavo se ponashajte. Le ta zhaft je prava. Náte, Simona, brata; moder je. Njemu vse splòh bodite pokorni. On vam bo ozhe. Juda, on Makabéj, je is mladiga vojshák: vash vojvoda na vojškah naj bo. Vse spravite na-se, kar se jih sakona dersbí; v' brán, ktiri se hozhejo nad nashim narodam mashhovati, se jim postavite, in na tanjko per vsih rezhéh se po sapovdi sakona ravnajte."

Oh, otrozi! kdo móre tako govoriti tega vmirajózhiga ozheta poslushati, pa ne bo sam per sebi sklenil: Nák'a, nikolj — nikolj nozhem hudoben zhlovek biti! Persadjáti is serza si hozhem tudi med shtevilo iti tistih dobrih, nedolshnih in isvó-

ljenih dušh, ktire so od Abrahama shivele od Matatija.

Po tem je Matatija svoje sinove blagoflòvil in shegnal, in mirno vmerel. Sinovi so ga pokopali in spolnili vse svesto, kar jim je bil rekel. Israelzi pa so vsi po njemu shalovali in milo jokali.

Tako pohlévno in blagóstno vmerje pravizhni zhlovek, in vse blagruje njegov spomin.

142. Antiohova smert.

Kralj Antioh se je na Persansko spustil, Persèpol, deshele vélko mesto jemat, in isropat ga. Pa na Judovskim je bil velike vojske sastavil. Otepèn na Persanskim se je mogel s' framoto poverniti. Tudi na Judejskim je Juda Makabej vshugal njegove vojske v' nekoljko pobòjih, je dobil Jerusalem, rasdrobil malíke, ki jih je bil Antioh v' tempel postavil, in tempel posvetil spet pravimu Bogú.

„Strašna jesa je Antioha savolo tega kuhala. „Sramoto béga is Persanskiga je sklenil nad Judmi ohladiti. Nozh in dan se pelá le préd v' Jerusalem priti, in na Jude sesuti vse mésto. Na preterganje veléva poditi konje, in v' skòk dirjati, kar je mogózhe. Ali svernil med nespametnim dirjánjam se je is vosa, in perlétel tàk terdo, da ga po vsih vudih sabolí. Od titte ure je bilo s' njegovim sdravjam per kraju, in pregledal

je, de mu ni ovréti vezh sginajózhe svoje velikósti.

Tako lé je bil zblovek, katiri si je is ofhabnosti préd domišhloval, de morju vka-sovati in hribe prekládati samore — ob enim padeshu ponishan do tal! Tako malo se kdo smé ofhábiti.

Antioha so mogli v' posílnizi sdaj nésti. Od shalosti je sbòlel, de so mu tako naklépi spodletéli. Vlészhe. Bol in bol je opárjen. Le huj je slabíl, in lohka vidil, de mu je vm-reti. Vsim svojim prijatlam torej k' sebi rezhe, in jim je djal: „Nizh vezh ne satísnem ozhí. Vse mi je vpadlo. „Serze od britkósti póka po meni. „Sam si morem rezhi: Pre-vernílo vse se mi je. Oh, kako un vesel sim bil nekadaj, in ob zhasu vse moje oblasti ka-ko ljublen! Sdaj pa me britkost in shalost enako morfkim valovam savesujete. Smiraj mi hódi na misel hudobija, ki sim jo v' Je-rusalemu pozhénjal, is tempelna porópavshí slateníno in freberníno, in prelívshí toljko nedolshne kerví. Is tega isvíra — oh dobro previdim — moja vsa ta nefrezha. In pa glejte! od tega morem v' ptujshini konez shalosti vseti.”

Ljubi otrozi! pa le vidite, kaka je s' hu-do vestjó. „Spomín storjènih pregréh zhlo-veshko serze po gadje píka. Preljubi otro-zi! Varite se sej, de vam ta strafhni gad ne vlése v' serze!

Njegova bolésen pa je vedno huj per-hajala. „Strafhne bolezhíne je terpel. Gníti shiv je sazhel. Sadelavali zhervi so se po

njemu. „Smrad grosen je bil. Nihzher ni mogel per njemu biti savolo smradú, per njemu, ki se je malo préd toljziga in taziga ofhabil, in mislil svesde strahovati. Od smradú ga mine she sam sebi preteshkiga ves ofhabni napuh, v' sé je shel, in kdo de je sposnal se, in rekel je: „Prav je, in po pravizi, de se zhlovek pod Boga ponisha, de se vmerjózha stvar nikolj ne predersne Bogu se delati enake.“ Molil je, delal mnoge fklepe per sebi. Tempel, ki ga je préd bil obropal, bogato ofnáshiti, sveto posodo pomnóshiti, vse daritve is svojiga terpeti je obétal, in pa she Jùd biti, in boshje velizhastvo povelizhvati, in rasosnaniti ga po vsh deshelah. Pa saftonj je bilo vse. Kakor je on drugim delal, ravno taka se njemu godí. Ljudí is njih rojstne deshele pregánjavshi, v' puhavo plashívshi in nevsmíleno morívshi je tudi sam v' ptuji desheli, v' divji famoti, med strashnimi bolezhínami ves révesh vmerel.

Otrozi! tako strashno greh tepe Bog! Taka strashna je smert nepoboljšbaniga greshnika! Vmíra naj she med takimi mukami ali martrami pravizhen, sej tolashiti se ima s' zhem. Vesel lohka pogleduje v' Bogá. Dobra vést mu je prijetno hladílo, ki ga is sebe zhuti po bolezhínah. Njegova dúsha she na semli nebesa pokusha. Nesdúshni zhlovek pogréshta vse to. Ojstriga sodníka vidi le nad Bogam. Véstni nepokoj ga huj pekli, kakor vse she toljke shivórne bolezhine. Kakor gora mu lesí vezinnost na

ferzu. Peklénske muke ali martre terpi she na semlji. Oh, otrozi! bodite faj bogabojezhi sdaj in dobri, de ne bote enkrat ravno tako vmirali!

Tudi se vidi is tega, kako je nevarno in shkodljivo do smertne postele poboljšhanje odlashtati. De ga nevúmnesha! kdor misli, kadar bo vmiral, she le tistikrat sazhénjati prav shiveti. Prepòsno bo tistikrat! Tudi obéti in sklepi, ki jih smertine teshave istlázhijo, kakor se nad Antioham vidi, so prasni in bosí. Kdor namrezh dobriga sam ne isvólji, in is lastne volje ne ljubi, greshnik nepobólshhan on vmerje. Pa take smerti naš Bog obvári!

143. Isréki ,Sirahoviga finú.

Ob teh poslednih shalostnih zhasih Judovskiga kraljestva je mosh shivel veliziga spomína. Po iménu: „,Sirahov fin“ je filno flòvel s' modrimi navuki, in bil je velik dobrotnik svojiga naroda. Kar vemo njegoviga shivljenja, ljubi otrozi! naj vam ga sam narlepshiga pové. Predgovora nekoljko ob enimu k' njegovim isrékim bo to:

„Shé mladenizh, pravi, sim s' ravnim in savupnim ferzam modrost profil od Boga. Is ferza sim se trudil po nji, in storiti tako vse si persadeval. Moje ferze je po nji hrepenélo, in veliko bogastvo sim dosegel nad njó. Nekoljko zháfiza se mi je vperalo, in siliti sim se mogel. Pa mir in pokoj sim naj-

del per-nji. Prejmite te navuke kakor srebra velik saklad, kakor kùp slatá jih hraníte.”

Kaj velá, ljubi otrozi! de vas mika njegovih nar lepšhíh isrékov saflifhati nekoljko?

„Boga ljubiti je nar lepšhi modrost.”
1, 14.

„Bogá se bati je korenína modrosti — njeni odgánjki selené vekomaj.” 1, 25.

„Voda puhtézhi ognj gasí, boshji dar vbóshzu podán pa greh isbrifuje.” 3, 33.

„Vsmílen bodi firotam, kakor bi jim ozhe bil, in njih materi, kakor bi ji mosh bil — sín bosh taki veliziga Boga, in raji kakor lastna mati te bo ínel.” 4, 10.

„Nikar ne rézi: Greshil sim, pa kaj se mi je hudiga sgodilo? Bog je pozhásen, pa gotóv povrazhnik.” 5, 4.

„Svest prijatel je velika obramba — kdor ga najde, najde velik saklad. Slato in frebro ni níz proti njemu.” 6, 14.

„Ne stóri níz hudiga, in ne bo ti níz hudiga.” 7, 1.

„Ne oponashaj nikogar, ktiri je v'britkosti. Bog, ktiri vse vidi, on je, de ponishuje in povishuje.” 7, 12.

„Desiravno ti je na rokah delati, ali kmetovati terdo, ne prijéma naj se ti — Bog je obernil tako.” 7, 16.

„Bolníkov objískovati ne bodi toshlív.”
7, 39.

„S' jesízhnim se nikar ne prepíraj: derva na ognj nositi je to.” 8, 4.

„Pobóshhavshiga se nikar ne sanizhuj, in ne ozhitaj mu grehov.” 8, 6.

„Isíd imej na misli per všim ; kar pozhneš, in vekomaj ne bošh gresbil.“ 7, 40.

„Nov prijatelj in pa novo vino — postára naj se, morebit de ti bo vshézh. 9, 15.

„Sazhétje napuha je vstòp od Boga.“ 10, 14.

„Ne hvali nikogar po lepòti, ne sanizhuj nikogar po svunajni malòsti: zhebéla je majhin tizhik, pa prefládik njé sad.“ 11, 2.

„Ne odgovárjaj, préden si flishal, in ne govòri vméf, dokler uni ne isgovorí.“ 11, 8.

„Iskra dostikrat velik ognj sashgè — gola besediza je nesdúshniku krí prelívat velikrat she dòsti.“ 11, 34.

„Stóri dobro bogabojézhimu! poverne no ti bo obilno, zhe nè od njega, sej od Boga.“ 12, 2.

„Kdor smolo prijema, se pomashe. Kdor se s' oshábnikam pajdáshi, se sam pooshábi; Kdor se s' hudobnimi pezhá, se sam popazhí: gotovo se ga kaj prime.“ 13, 1.

„S' mogozhnejim od tebe in bogátshim se nikar ne snáni. Kaj imá neki lònez per kòtlu opraviti? Zhe terzhita, vbil se bo lònez.“ 13, 2.

„Kakor bi se vovk s' jagnetam prijásnil, ravno taka je, kadar se nesdúshnesh bogabojezhimu perdrushuje. (Vari se njegoviga tovarshiva).“ 13, 21.

„Kakor se drevje ošíple, in v' novizh poganja, tako odmirajo rodovi, in nastopajo drugi. (Prejdlíve rezhí prejdejo vse).“ 14, 12.

„S' lastnim perftanam sapezhlátene vse eno Bog ohráni boshje darove vbogajme dane, in vsmilene déla, kakor serklo lastniga ozhesa." 17, 18.

„Kar je kapliza vode v' morju, kar pefka sernize med pefkam ob morju, to so (in pa s'he tega nè!) na semlji zhloveshke leta proti vezhnosti." 18, 8.

„Kakor rosa vrozhíno hladi, takó dé dobro lepa beseda; kaj? od veliziga darú boljshi je lepa beseda; pravi zhlovek da pa obóje." 18, 16.

„Drévi vtégne marfikaj drugázb biti, kakor je dávi bilo. (Ako si tedaj bogat, postavim, misli de lohka obóshash). Prevsetnost pa preshérnost ti bo to odvrazhalo." 18, 26.

„Kdor se na spridene shenshke tvési, hudòbnesh bo taki. Gnjlátev in zhervi ga bodo plazhváli, in vsahníl ljudém na strah bo." 19, 2.

„Zhe kaj flishish zhes svojiga blishniga, v' tebi naj vmerje beseda. Ne bo te rasgnala nè (zhe jo v' sebi sadershísh)." 19, 10.

„Gerd madesh je lashnívoft, lohka sprideni, hudobni ljudjé se sposnavajo po nji." 20, 26.

„Greh je v' dve platí ojster mezh. Ne sazéli se rana njegova. (Ne igraj tedaj s' njim)." 21, 4.

„Kdor s' ptujim blagam sida, si nabéra kamnje sa gròb." 21, 9.

„Pred ognjam se dim in soparza perkadí: po oponashánju pride pretép." 22, 30.

„Bodi s'he tako drasiga kaj — memo zhiste dufhe ni nizh.“ 26, 20.

„Kamen, kdor ga nakvishko luzha, mu na glavo perletí, in kdor drugim jamo kople, sam va - njo pade.“ 27, 28.

„Slato svoje téhtafh na vágo, raji tehtaj na - njo svoje besede.“ 28, 29.

„Vboshiz nima drujiga shiveri, kakor svoj koshzhik kruha. Kdor ga ob - nj perpravi, je vbijaviz.“ 34, 25.

„Boshje sapovdi dershati je nar obilni - fhi darítev; greha se varovati nar blájshi darítev; milost fkasovati prava sahválnina darítev; greh sapustiti lepa správna darítev.“ 35, 2.

„Ne prepahnuj si shelódza s' mnogimi ofládnimi jedmí, in ne jéj preposhréfhno v' fé. Veliko jih je savolo svoje neismérnosti vmerlo — kdor pa shiví po méri, si shivlenje podalshuje.“ 37, 34.

„Vélki Bog daja sdravíla rafti is semlje — pametni jih torej ne sanizhuje.“ 38, 4.

„Kdor dela greh vprizho svojiga stvarnika — na samfhi in fkrivaj, ki ga sgol sam Bog vidi, in vgánja hude in gerde rezhí — sdravlivzu on v' roke pride.“ 38, 15.

„Kdor na delu shiví, in ki mu je ob manjšim sadosti, ima pohlevno in mirno shivljenje — bogastvo zhes vse bogastvo.“ 40, 18.

„Per boshjim strahu ni nizh pomanjkanja — kdor ga ima, ima raj oblagodárjen v' sebi od Boga.“ 40, 28.

Lepšhi ne moremo skleniti, kakor s' teh isrékov sloshivza besedami: „Blager mu, kdor po tih lepih navukih ravna. Moder bo, kdor si jih v' serze vsame. Kdor po njih shivi, k'všimu je on gòden. Sakaj ljuzh boshja mu stesó rasvetluje.” 50, 30.

Makabejovi bratje, in njih mlajšhi so s'he nekoljko zhasa vájvodvali po Israelskim. Poslednizh so se Rimlane, polk na semli tistikrat nar vézhi in mogózhnišhi, na Judovskim oblasti posvojili. Gospodarja ali oblástnika so postavili. Svunajniz, po imenu Herodesh, je s' njih pervoljénjam le ime kralja s'he imel.

144. Perzhakovanje Mesija, ali Odreshenika.

Ljubi otrozi! Lep kos svetopísmitke s'godovíne ste slíshali dosdaj. Povernímo se va-njo s'he nekoljko!

Preljuba boshja ozhetova s'kerb sa vse ljudi, ki se posebej vidi is v'fáke pergodbe, s'ija is zeliga njih stíka s'he lepšhi.

Bog je bil na semli Israelski narod isvoljil smed vsih narodov, de bi si Bogu flushijózhi, sveti in s'rezhnj narod is njega podrédil. Torej Abrahama, mosha je poklizal nar svetéjiga, ki ga je semla tistikrat imela, in postavil temu narodu ga je ozheta. Rekel mu je: „Ozheta te postavim veliziga naroda.” Pa tudi narodu je rekel na Sinaju tam na gori: „Zhe bote moj glas poslušali,

moja lastina, ljudstvo mi boste meni posve-
zhèno smed vseh narodov."

Pa isvóljil si je Bog ta narod, né ka-
kor bi bil imel ravno kako posebno ljube-
sen do njega — ne kakor bi bil drugim naro-
dam na semli manj ljubesniv ali manj ozhe:
ampak boshje sposnanje, svetost, blagost in
svelizhanje je hotel na semli po tem narodu
med vse druge narode rasfhiriti. Is ljubesni
torej do vseh narodov je bil isvoljil ta na-
rod. „Po tebi, je djal Abrahamu, bodo
odobróteni, oblagodárjeni vsi narodi na sem-
li.“ Kar ljudém sebi isrozhènim duhóven,
ki mu zhlovek svet in Bogú posvezhèn pra-
vimo, ravno to je Israelski narod bil vsem
narodam na semli. Kakor komu duhovniku,
so nar drájijhi zhlovefhke rezhi, *resniza*,
krepóst ali *sveta zhednost*, in *svelizhanje*
temu narodu v' boshjih rasodévshinah, sa-
konih in obljubah mu tako rekózh varovati
bile dáne. Lepa, vsa duhovska namémba te-
ga naroda je bila, sposnanje in zhaft boshjo
rasfhirati po semli, in pa ljubesen do kre-
posti ali svete zhednosti; in blagost perna-
shati ljudém: „Duhovno kraljestvo mi bote,
je Bog djal temu narodu.“

Kakor terdovráten je ta narod bil, kolj-
korkrat tudi je v' malíshstvo, greh in révo
sabrédil, Bog je le vender po njemu svojo
misel doségel. Ne le Kananske deshele stari
prebivavzi in njeni mejázhí, postavim, Ma-
djanzhane in Maobzhane, Filistejzi in Sirzi,
Tirzi in Sidonzhane — ampak nekdajniga
sveté prav nar vézhi in terdnejshí kraljest-

va so se Boga navuzhile po Israelzih sposnati. She léga Kanauške deshele v' sredi sveta, bliso Tira in Sidona, tershnih vélkih mést nekdejniga sveta, je bila vsa taka, de se je po vsi semlji lohka boshje rasodénje is njé rasfhiralo. Ino de je na s'hiroko in dolgo ref do sakrajnih narodov perflovélo, se prav ozhitno vidi, postavim, nad Sabshko kraljizo, ki je bila savolo boshjiga iména v' Jerusalem prishla. Kako je Bog poverh tega Israelfki narod ob zhasu ptújzhovanja she s' Egipzhani, s' Afirzi in s' Babilónzhanmi f-snanil, kako ga je on po Joshefu in Mosesu v' Egiptu, po Jonu in Tobiju v' Ninivah, po Danielu in njegovih tovarshih v' Babilonu v' zhas djal, kako je Zír, Persanski kralj, ozhe noviga, skorej ves svet veliziga kraljestva, praviga Boga svédel — vsih teh rezhi, ljubi otrozi! se bote she dobro spomnili. Staro boshje rasodénje, ki so ga Israelzi bili prejéli, se tudi is písem she kashe drujih vsih nekdejnih narodov. Tudi v' narbol slovézhih narodov drushbo, v' drushbo Gerkov in Rimlanov, so Israelzi bili sadeli, in kar se je potlej she bol godilo, she sdaj so jih Bogú perdobivali.

Tako uno berhko spolnovale so se boshje obljuje. Tako lepo she sdaj se je kasalo, de Bog po terdnimu, vsim modrimu in dobrotnimu sklépu ves svet gospodári, de vse sgódbé obrázha, de vsih narodov stán odlozhuje, de je Bog on vsih narodov, né le Israelzov, in de, kakor s'hiroko vishnélo nebo semljo, s' svojo ljubesenjo vse ljudi on

oklépa. Povsot kashe vója Israelfkiga polka, de je boshji osnútik bila, vse narode na semlji rasfvéltit, pobolshat in pa svelí-zhat.

Pa premislík pergódeb, ki smo jih dosdaj flishali, nam tudi prihodne pergodbe odpíra. Kaj? vse dosdajshne pergodbe so le perprava k' prihodnim she toljkaj zhudnéjshim pergodbam. Israelfki polk je she lepshi obljuje imel, she vézhi rezhí perzhakoval. Nar boljši in lepshi je she le perhajalo. „Se pazh plázha, de obljuje, ki ste jih dosdaj le po sámesu flishali, tukej poprímemo.

Bog je kazhi rekel, ktira je bila nafhe perve starishe v' greh sapelala: „Shéninil mlajshov nekdo ti bi glavo staril, ti pa ga bosh pízhila v' peto.“ Tem besedam je is-láge potreba. De ta kazha, ki je s' nashimi pervimi starishti govorila, in ki je Bog s' njó govoril, ni bila nobena prava kazha, sámí, ljubi otrozi! si lohka to mislite. „Satan je bil, hudi duh, ktiriga je greh is boshjiga angela v' hudizha spreménil. Zhe je is prave kazhe govoril, zhe je kazhjo podobo na-se vsel, ali zhe se je v' kaki drugi, morebít zlo prijasni podobi, pervim starisham perkasal, in de so ga prvi starishti le kazho imenovali, ker jih je prav po kazhje preslepil — te rezhí niso dognáne. „She dan danafhen imenujemo kazho svitiga in hudiga zhloveka, ktiri se nam svunaj perlisuje, snotra pa nam shkodovati sheljí. Pomén tedaj unih lé besedí je ta: „Zhloveshek sin bo enkrat prishel in mozh rasdjat tega hudobniga,

sovrashniga onéga — sraven pa bo imel veliko on sam preterpeti.”

Bog je Abrahamu rekel: „ Mnoshil kakor svesde na nebu bom tvoje otroke — in po nekemu tvojih mlajshov bodo odobrótene vsi narodi na semlji.”

To obljubo je Bog Jakobu she bol razdanil, in po iménu mu je tistiga njegovih dvanajstirih sinov imenoval, is ktiriga se bo *obljúbleniz* rodil, in ravno tako zhal mu povedal, ob ktirim bo na svet prishel. „Kraljévniza ne bo preshla od Juda, je Jakob vmirajózh prerokval, nè vajvodska paliza od njegovih mlajshov, dokler ga ne bo Tistiga, ki ima poslán priti, in ki bodo va-nj narodi vupali.”

Ravno to obljubo je Bog po Mosefu vřimu Israelskimu polku bil ponovil: „ Pre-roka, kakor mene, je pred smertjo djál Mosef, vam bo Gospod, vašh Bog, smed vašhih bratov obudil. Poslufhajte ga vse, kar vam porezhe. Kdor pa ga ne bo poslufhal, naj bo smed ljudstva potréblen.”

She lepshi je to obljubo Bog bil kralju Davidu raskasal. David si je bil nekoga smed svojih mlajshov svest, ktiri bo Davidov řin, pa vender vezhen kralj. Ves samaknen, in s' toljko zhaftjó govori od njega, de ga svojiga gosпода imenuje.

Od tega Ediniga sadnizh góvoré tudi vsi drugi preroki. She veliko vékov préd ga popisujejo, imenujejo ga: „ Zhudodélza; Boga mozhniga; Bog-s'-nami; řinú vélkiga Boga; boshjiga isvóljenja, ki ima Bog svoje

dopadajenje nad njim; Gospoda nam daniga v' pravizo; svetnika svetnikov; masilenza boshjiga; oblagrovávza in odrefhenika zhloveshkiga rodú; knésa mirú, ki bo ljudém vezhni mir pernefel; véziga kralja, ki se bo is Davidoviga rodú rodil, zhigar kraljestvo se bo po vsimu svetu rasshiralo, in vekomaj terpelo, ktirimu se bodo she vsi narodi podvergli, pred ktiriga bodo she vsi posemliski kralji poklekovali. Prerokvali so vse spomina vredne, tudi she take majhine okóljshine njegoviga shivljenja. Tako postavim je prerok Miheja, de kák isgled damo, zlo njegoviga rojstva kraj naprej pravil: „Tí Berlehem na Judovskim nisi nar manjših Judovih knéshjih mést; sakaj is tebe is-haja vládiz, ki bo moje ljudstvo vladal, zhigar is-hod je od perzhétka, in od vézhnih dnévov.“ Daniel je zlo léta povedal, ktire bo prishel.

Zhaf, ktiriga je zhloveshkiga rodú odrefhenik priti imel, se je sadnizh perblishal. Kraljévniza je bila odvseta Judovskimu narodu. Pod ptujo oblastjo so kopernéli. Vef svet, né le Israelzi, in pa nikolj bol, kakor ravno sdaj, je odrefhenika is pomóte, greha in is réve potreboval. Né le Israelzi, tudi veliko drujih narodov, ki so se po Israelzih s' boshjimi obljubami sesnánili, je po njemu hrepenélo.

Ljubi otrozi! te toljke boshje obljube — ti toljki vúpi Israelskiga naroda so tudi sa naf kaj filno veliziga.

Kéljki, in kéljziga savupanja vreden nam more Tist biti, ki ga je Bog od sazhetka svetá toljkokrat, in s' toljkim flóvesam všimu svetu oblagrovávza obetal — Tist, ki so ga vesólniga sveta svelizharja vsi téljki pa taki sveti moshje Israelfkiga naroda, ki so ga Abraham, Mosef, David iszhakovali — Tist, ki so ga v' sebi imele vse boshje obljuje in vsi boshji osnutki, ki je dobrih, lepih dušh vse vupanje bil!

Kaj? moji ljubesnivi! Tako lepo, zhisto, milo in ljubesnivo ki nam je dosdaj Bog po sgódbah svojo prijasnost, svetóst in ljubesnivost rasodel; vse to je vender she le pohlevne sarije prvi perbléshik. Nad njim, svesto Obljublénim, dolgo Perzhakovanim, se nam bo do vsih ljudi boshja ozhetova ljubesen she le po vsi svoji svetlobi, se nam bo she le vsa velíka, zhastitliva in dobrotna, sonzu is sa - gore enako. perkasala!

Ino tega, ki ga vse mòli, in ki so mu Judje Mesija rekli — s' sveto zhastjó isrezimo pervizh njegovo imé — ga *Jesusa Kristusa* mí imenujemo.

Konez stariga Sakona.

VĚZHEJI POGRĚŠKI.

Stran	Versta	Nomeſti	Bèri
4	7	ja	je
10	15	li	lè
29	16	vunkam	vnukam
40	8	ſhe	she
42	sadnja	mi	ni
46	3	Jokob	Jakob
60	61 11 12 15	inedjavih	inetjavih
83	8	imenovam	imenovan
91	9	ſeſti	ſtopiti
107	12	goſhatiga	goſhatiga
115	6	zhèſhen	zhèſen
140	12	zhèſen	zhèſhen
165	13	?	.
182	6	nemarnosti	nemarnosti
192	18	povedíz	povédiz
206	4	pa	po
208	17	ferza	ferze
219	9	ſvoje	ſvojo
235	16	mòshni	mòſhni
249	6	redu	rodu
271	4	ſine	sine
292	13	obzhutnoſt	obzhutnoſti
303	20	ſhè	shè
311	20	du	de

Beſedo *poſtava* ſo krajnſki piſárji ſkovali, prav po krajnſko ſe *sakon* pravi; in tudi ſakramentu ſakonu ſe le ſa to *sakon* pravi, ker ſta moſh in ſhena po boſhjím ſakonu ali, mànſj prav govorjèno, po boſhji poſtavi moſh in ſhena, nè pa divje.

SLOVANSKA KNJIŽNICA LJUBLJANA

K RA

B 34/1

9830453

COBISS 0